

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

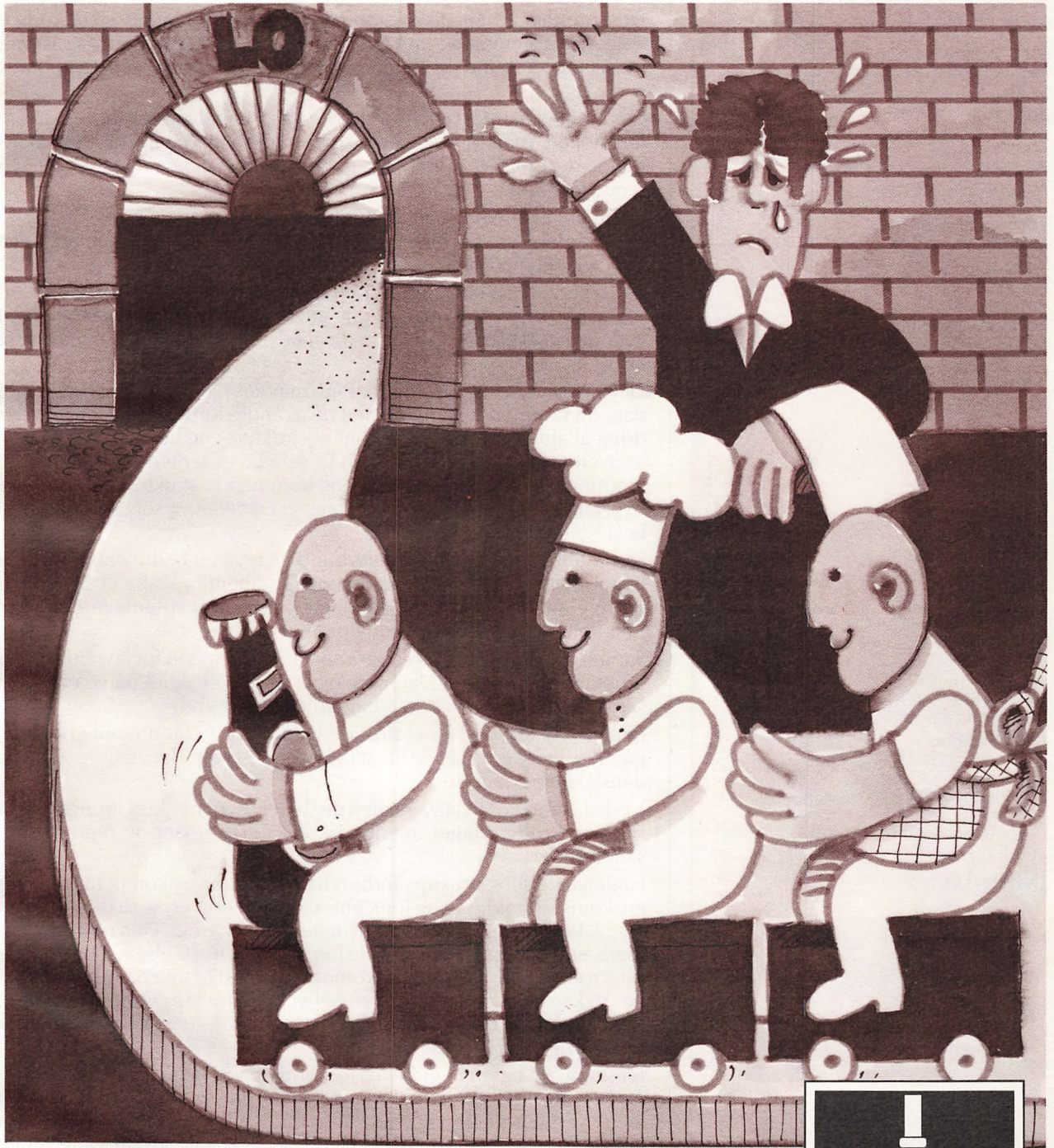
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

PROP & KAPSEL · NR. 1 · 1989

PROP & KAPSEL

ISSN 0900-8446

Medlemsblad for Dansk Bryggeri-,
Brænderi- og Mineralvandsarbejder
Forbund

Redaktion: Preben Mortensen
(ansvarshavende)

Forbundets adresse:
Tomsgårdsvej 191
2400 København NV
Tlf. 01 19 05 77

Forbundsformand:
Preben Mortensen

Næstformand:
Arthur Jensen

Hovedkasserer:
Jytte Hansen

Forbundssekretær:
Lone Christensen

Provinsekretær:
Thomas Olsen
DBBMF
Kongensgade 57, st.th.
7000 Fredericia
Tlf. 05 91 07 13

Konsulenter:
John Pedersen
Henrik Hansen

Produktion: Holbæk Fotosats ApS

INDHOLD:

Leder	2
Ur-afstamning om sammenlægning med Hotel- og Restauration	3
Harboes Bryggeri A/S: Sikkerheds- og miljø- konference	4- 5
KAD's kongres '89	6- 7
Studietur til Vesttyskland	8-11
Orientering fra A-kassen	12
Konsulentafdelingen	13
Brevkassen	14-15
Mærkedage	15

Indlæg til P&K skal være redaktionen i
hænde SENEST 9. marts 1989
på forbundets adresse, Tomsgårdsvej
191, 2400 København NV.

Flertal for sammenlægning

Efter næsten 3½ års diskussioner besluttede forbundets medlemmer – ved en urafstemning – at vedtage en sammenlægning med Gastronomisk Landsforbund og Hotel- og Restaurationspersonalets Forbund og A-kasse.

Oprindeligt skulle Tjenerforbundet også have været med i sammenlægningen, men forhold i tjenernes, musikernes og artisternes A-kasse gjorde det umuligt at inddrage tjenerne i en sammenlægning på nuværende tidspunkt.

Sammenlægningen med gastronomerne og hotel- og restaurant skal være faldet på plads inden udgangen af 1990. Når sammenlægningen sker, vil det medføre, at Bryggeriarbejderforbundet indmeldes i LO.

Mere end 90 års enegang vil hermed være slut. Medlemmer af Dansk Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejder Forbund skal herefter til at finde deres pladser i samarbejde med de øvrige 1,4 mill. medlemmer af LO.

Det vil dog ikke umiddelbart kunne mærkes på medlemmernes dagligdag, da sammenlægningen med de to andre forbund ikke betyder ændring af afdelingernes og kredsenes strukturer og heller ingen ændring af overenskomstforløbet. Om vi så selv på et senere tidspunkt ønsker ændringer af disse ting grundet de kommende strukturændringer i erhvervslivet og faggrænseforholdene, er en debat, vi selv skal tage og en beslutning, vi selv træffer.

Sammenlægningen af de tre forbund vil give en bedre økonomisk udnyttelse af medlemskontingentet og forhåbentlig skabe et samarbejde om en lang række faglige aktiviteter, der vil overflødiggøre dobbeltfunktioner og sikre bedre udnyttelse af ressourcerne.

Sammenlægningen styrker også samarbejdet inden for levnedsmiddelarbejderforbundene i Danmark og er endnu et skridt på vejen til at samlet alle levnedsmiddelarbejderne i ét forbund.

I det fælles forbund får vi stor indflydelse, og vi får nu mulighed for at påvirke andre grupper og for at deltage i debatter, der vedrører hele den danske fagbevægelse.

Vi skal vænne os til at være med de steder, hvor nogle af de vigtigste beslutninger bliver taget, nemlig på LO's kongresser og repræsentantskabsmøder.

Fagbevægelsens struktur, forbundenes struktur og kompetance i overenskomstforhold, LO og (de)centralisering, erhvervsstruktur, faggrænser, A-kasselove og -regler – alt dette sker i LO-regi. Den politiske sammensætning og den manglende fornyelse og forståelse for fagbevægelsens rolle og ansvar kan i de kommende 5-10 år totalt ændre forholdene. Vi kan ikke ændre dem alene eller uden for LO. Vi skal og må være med i denne debat, vi skal og må have medbestemmelse på de beslutninger, der skal træffes.

En sammenlægning i et fælles forbund og indmeldelse i LO giver indflydelse og medbestemmelse, men det forpligter også. Vi har ofte troet, vi var verdens navle, og nogle af os har troet, at vi var de eneste få bevandede arbejdere, der findes i Danmark. Vi skal lære at være mindre navlebeskuende, og vi skal lære at forstå andres forudsætninger og betingelser for deres traditioner og aftaler.

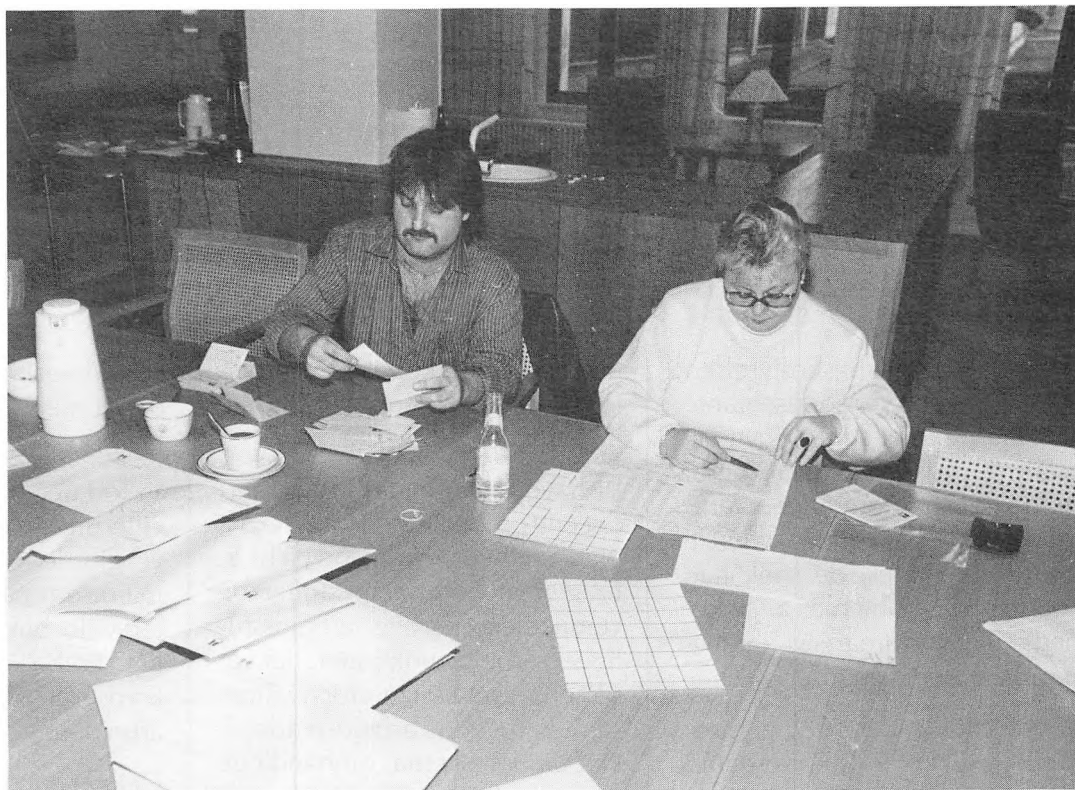
Det betyder ikke, at andre ikke kan lære noget af os, for det kan de, men det betyder, at skal andre forstå at lære af os, kræver det, at vi også lærer at forstå andre.

Preben Mortensen

UR-AFSTEMNING

om sammenlægning med Hotel- og Restaurations- personalets Fagforening og Gastronomisk Landsforbund

Kim Jørgensen, Mineralv. arb. form., og hovedkass. Jytte Hansen.

Som bekendt har forbundet et kongresnedsat stemme- og mandatudvalg.

For første gang skulle udvalget optælle stemmer fra en ur-afstemning.

Det var spændende, og alt efter om man var tilhænger eller modstander af sammenlægningen, var der bekymring eller glæde.

Vi nåede igennem, og det resultat, der lå, sagde, at fra vort forbunds side var der sagt ja til sammenlægningen.

Der er i forbundet 5530 stemmeberettigede, heraf har 4231 eller 76,5% stemt. – Ja til sammenlægningen sagde 2197 eller 39,7%. – Nej sagde 1976 eller 39,7%. – Blanke og ugyldige 58 eller 1%.

Tallene fordeler sig således:

OPTALTE STEMME

	J A	NEJ	BLANKE & UGYLDIGE
<u>København</u>			
Tuborg Tap Syd . . .	84	207	3
MVF	33	68	1
Kørslen	11	111	1
Brygsiden	13	2	
Rengøring	3	75	5
Carlsberg Ny Tap . .	6	143	2
Tap H 1	17	100	4
Tap E	21	119	2
Kørslen	2	109	2
Ny & Gl.	9	122	1
M/K 87	5	162	2
Depotarbejderne . .	6	178	1
Fagforeningen	29	146	

Mineralvandsarb. . .	79	18	2
Brænderiarb.	57	7	3
Roskilde	30	5	
Køge	7	14	1
Helsingør	242	13	3
Frederiksværk	23	2	
Holbæk	43	8	
Skælskør	81	6	
Næstved	21	3	1
Nykøbing	41	9	
Odense	147	71	3
Assens	19	2	
Svendborg	44	3	3
Hjørring	30	3	
Aalborg I	57	15	2
Aalborg II	136	5	
Viborg	26	2	1
Randers	99	42	1
Grenå	36	8	5
Århus mandl.	174	8	1
Århus kvindl.	21		
Silkeborg	88	7	1
Haderslev	37	4	1
Fredericia	297	56	3
Horsens	68	12	2
Skive	55	6	
I alt	2197	1976	58

Sammenlægningen er også vedtaget i de to andre forbund. I Gastronomisk Landsforbund sagde 2200 ja og 549 nej. I Hotel- og Restaurationspersonalets Forbund sagde 11719 ja og 1100 nej.

På stemme- og mandatudvalgets vegne
Jytte Hansen

Sikkerheds- og miljøkonference

Afholdt på Dansk Folkeferie i Karrebæksminde 5.-6. nov. '88

Vi har i afdelingsbestyrelsen, samt sikkerhedsrepræsentanter på Harboe, fået stort udbytte og erfaring ved at arrangere og afholde denne konference. Derfor vil vi hermed give ideen videre til andre afdelinger, der nok ligesom os har problemer af sikkerheds- og miljømæssig karakter på deres arbejdspladser.

Vi afholdt i januar 1988 et møde mellem sikkerhedsrepræsentanter og afdelingsbestyrelse. Vi var på mødet rørende enige om, at det skrantede med sikkerhedsarbejdet og miljøet på Harboe. Vi nedsatte derfor en arbejdsgruppe, der fik til opgave at arrangere en konference, hvor vi kunne finde en løsning på problemerne. Arbejdsgruppen kom til at bestå af 2 sikkerhedsrepræsentanter og 2 bestyrelsesmedlemmer.

Da vi i arbejdsgruppen ligesom skulle have styr over, hvor mange og hvilke problemer, der var i de forskellige afdelinger på bryggeriet, fandt vi ud af, at den bedste metode var at spørge medlemmerne selv. Det var også med det argument, at der sikkert var mange, der gik til dagligt og var irriteret over et eller andet, som de af den ene eller anden grund ikke var kommet ud med. Vi fik derfor udarbejdet nogle spørgeskemaer, som skulle deles ud til hver enkelt på bryggeriet. Det var i sig selv svært, da vi flere gange måtte tage os selv i ikke at lave spørgsmålene ledene, så de kunne opfattes negativt. Vi gik derefter til ledelsen og gav dem lejlighed til også at få indflettet spørgsmål, hvis der var noget, de ville have med. De tog det yderst positivt og syntes, at det var en udmærket idé. Der var et par af

nalechef fandt komiske, men ellers var der ikke noget, de ville have med i skemaerne.

Vi havde udarbejdet 2 skemaer; det ene om sikkerhed på arbejdspladsen, hvor vi kom ind på bl.a. brugen af høreværn, stoffer og kemikalier, dårlige arbejdsstillinger, arbejdsfunktioner, der var sikkerhedsmæssige uforsvarlige, samt klimaet på arbejdspladsen. Det andet skema omhandlede psykisk arbejdsmiljø. Der kom vi med spørgsmål som forholdet arbejdskolleger imellem, forholdet til arbejdsledere, stress, gener ved skiftehold, monotont arbejde og øl- og pillemisbrug.

Vi havde samtidig lavet et skema til arbejdslederne, hvor vi spurgte om deres forhold til medarbejderne, om de havde deltaget i

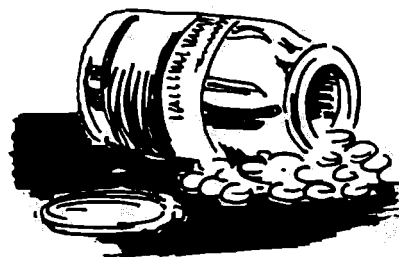
sikkerhedskurser, og hvad de i øvrigt mente om sikkerheden på Harboe.

Vi lod det stå folk frit for, om de ville underskrive skemaerne, og vi gjorde dem selvfølgelig opmærksom på, at evt. underskrifter ville blive behandlet fortroligt. Folk skulle selvfølgelig også krydse af i hvilken afdeling, de arbejdede.

Det var spændende at gå besvarelserne igennem. De fleste af svarene og tillægsbemærkningerne kom ikke som nogen overraskelse for os, men der kom mange problemer frem, som vi ikke vidste, der fandtes i de forskellige afdelinger på bryggeriet. Det vigtigste var, at vi kunne se, at vore kollegaer havde taget skemaerne seriøst og ligeledes var

kommet med mange værdifulde bemærkninger udover svarene på de mange spørgsmål. Antallet af de spørgeskemaer, der var kommet retur, kunne godt have været lidt større, men det var nok til at give et realistisk billede af folks problemer og sikkerheden på Harboe. Det var nok et større arbejde, end vi havde regnet med, at få delt skemaerne op, talt svarene sammen, regnet procenterne ud og samle bemærkningerne sammen. Efter mange timers arbejde mente vi at have fået analyseret alle skemaerne på kryds og tværs.

Det næste skridt, vi tog, var at invitere ledelsen på Harboe med til konferencen om søndagen, da vi mente, at det var den bedste løsning på at give dem kendsgerningerne sort på hvidt. De var glade for invitationen og meddelte os, at de glædede sig til at komme. Vi gav invitationen til vores direktør Bernt Griese, personalechef Ruth Shade og formanden for sikkerhedsudvalget Gero Kramm.

Vi startede konferencen lørdag med en frokost, hvor samtlige sikkerhedsrepr. og bestyrelsesmedlemmer var mødt op. Vores konferenceleder, som var en fra arbejdsgruppen, startede med at gennemgå de vigtigste ting fra skemaerne. Vi inddelte os derefter i 2 grupper, én der tog sig af det psykiske arbejdsmiljø og én,

der tog sig af sikkerheden på bryggeriet. Grupperne fik til opgave at lave en konklusion ud fra de enkelte punkter i skemaerne. Vi skulle derefter gå gruppernes resultat igennem og derfra lave en samlet konklusion på hele materialet.

Der blev arbejdet meget seriøst og grundigt i grupperne, hvad der var rart at se for os, som havde arrangeret det hele. Først lidt over kl. 17 var man færdige med arbejdet. Derefter var vi samlet igen, og vi havde en virkelig god debat og diskussioner til sent på aftenen.

Søndag morgen mødte alle friske og udhvilede, og man gik i gang med at forberede sig på ledelsens ankomst. Ruth Shade var desværre forhindret i at komme, men Bernt og Gero kom som aftalt. Vores to gæster fik samme information om spørgeskemaerne, som var blevet givet om lørdagen før gruppearbejdet. Vi gik derefter i gang med at gå konklusionerne fra grupperne igennem punkt for punkt samt tillægsbemærkningerne fra spørgeskemaerne. Da det jo kun var negative ting, vi havde at fyre af, var vi alle spændte på deres reaktion. Vi fandt hurtigt ud af, at der ikke havde været grund til bekymring, da Bernt som noget af det første fortalte, at al kritik blev opfattet af ham som noget positivt, og han var ligeledes glad for, at vi

også kunne interessere os for vores arbejdsplads i fritiden. Vi fik hen ad vejen svar på en række spørgsmål, og vi fik en god debat om de forskellige problemer. Der blev lovet os ting som f.eks. førehus med klimaanlæg til de trucks, der kørte udendørs samt et samarbejde om afholdelse af et kursus, der omhandlede de stoffer og kemikalier, som vi brugte på bryggeriet. En ting, der nok rystede Bernt mest, var det dårlige forhold, som mange havde til deres arbejdsleder, samt at der ikke var en eneste af arbejdslederne, der havde udfyldt deres skemaer. Vi blev yderligere informeret om ledelsens planer om afholdelse af en virksomhedskonference for samtlige medarbejdere med ægtefæller.

Omkring kl. 15.00 var emnerne udtømt, og vi kunne alle sige, at vi havde haft en virkelig god og indholdsrig weekend. Der var blevet lagt en masse ting frem, og vores sikkerhedsrepræsentanter havde fået noget at arbejde videre med. Der var en masse ting, der skulle følges op, når det blev hverdag igen.

For én ting er at sidde på en konference og beslutte, hvordan det hele *skulle* være. En anden ting er at gøre det hele til *virkelighed*.

På arbejdsudvalgets vegne
Jytte Andersen

KAD'S KONGRES '88

Referat: Inge Møller

Under kongressen fik de delegerede også tid til at deltage i demonstrationen foran Christiansborg, da Folketinget åbnede.

KAD, Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark, afholdt i perioden 2.-7. okt. 1988 den 29. ordinære kongres i Falkonercenteret med 475 delegerede og omkring 90 gæster. DBBMF deltog som gæst ved HB-medlem Inge Møller.

Kongressen blev afholdt under mottoet: **Teknologi – Tryghed – Trivsel.**

KAD har ca. 100.000 medlemmer og er det eneste rene kvindeforbund i Danmark.

Vores interesse koncentrerede sig mest om det særskilte punkt på dagsordenen, hvor man skulle behandle KAD's indstilling til fagbevægelsens fremtidige struktur. Men mange andre spændende punkter blev berørt.

Under beretningen kom Lillian Knudsen vidt omkring; noget af det, der senere skabte en del debat, var hendes holdning om, at sammenkædningsreglerne er lig solidaritet, og at overenskomsten i '87 var en god overenskomst. Dette standpunkt kritiserede en del delegerede, især de såkaldte »jernpiger«, hvilket medførte at

man måtte tage kritikken af Jernets overenskomst til efterretning.

Kønkvotering

Videre i beretningen blev der også gjort vurderinger over KAD's holdning til kønkvotering, hvor man tidligere afviste dette. Man ville ikke have særbehandling – men vælges på holdninger og kunnen. Men man måtte konstatere, at der stadig ikke sidder ret mange kvinder ved de borde, hvor de store beslutninger træffes. Derfor er man nu nået frem til den overbevisning, at man må kræve kønkvotering på alle niveauer. Flere indlæg bakkede op omkring denne holdningsændring.

Arbejdsløshed

Beretningen beskæftigede sig også med arbejdsløshedsproble-

met. Alle ved, at arbejdsløsheden rammer de ufaglærte hårdest, og KAD har en arbejdsløshed på 18-20%. Udviklingen i arbejdsløsheden går hårdt ud over kvinderne. I 81-82 var arbejdsløsheden nogenlunde lige- ligt fordelt mellem mænd og kvinder. I 86 var mere end 60% af de arbejdsløse kvinder. Nogle siger, at det er, fordi kvinderne vælger de forkerte fag – men kvindernes arbejdsløshed er 2-3- eller 4 gange så stor som mændenes inden for de såkaldte mandefag. KAD har med stor succes kørt nogle amtsprojekter for de arbejdsløse, og man har nu fået EF-tilskud på 12,3 mill. kr. til at køre disse videre.

Ligeløn

Det er klart, at man i et forbund som KAD også beskæftiger sig med ligeløns-problematikken. Det har været vanskeligt at køre ligelønssager, bl.a. fordi man skal bevise, at arbejdet har samme værdi. Og man skal bevise, at kvinderne får mindre i løn, fordi de er kvinder og ikke af nogen anden grund. Disse vurderinger er i høj grad et følelsesmæssigt spørgsmål. KAD ønsker en lovændring, så når man har bevist, at arbejdet har samme værdi, er det arbejdsgiverne, der skal bevise, at lønforskelle ikke skyldes køn. Inden for det offentlige område har man heller ikke ligeløn, og man frygter, problemet bliver større med indførelse af kommune- og flexpuljer, da det sjældent er KAD's medlemmer, der får del i disse.

I 1989 vil man sammen med andre organisationer og LO lave et forsøgsprojekt, hvor man vælger en middelstor dansk by og undersøger lønforhold og kører ligelønssager. Forhåbentlig kan man så få en retspraksis, så man fremover slipper for ligelønssagerne.

Socialdemokratiet

KAD går ind for en ensidig støtte til Socialdemokratiet, og det var

bemærkelsesværdigt, at ingen delegerede kommenterede denne holdning og talte for et mere bredt samarbejde.

Midtvejsforhandlingerne

Beretningen nævnte også midtvejsforhandlingerne, og KAD lægger stor vægt på, at lønstigninger ikke skal ske procentvis, men at kravet må være samme krone- og øre-stigning for at sikre de lavest lønnede.

International støtte

I beretningen blev også nævnt forbundets internationale engagement, hvor man i 1985 bevilgede 10.000 kr. til støtte for internationale kvindep projekter i Nicaragua, Uruguay og Spanien. Man bevilgede på denne kongres yderligere 65.000 kr. til mødrehjælpen i Uruguay og 25.000 kr. til kulturhus i Nicaragua.

Beretningen blev enstemmigt vedtaget. Der blev endvidere vedtaget en international udtalelse, at arbejdspapir til forbundets hovedledelse, hovedbestyrelse samt daglig ledelse og en politisk udtalelse.

Fagbevægelsens struktur

Som et selvstændigt punkt var fagbevægelsens struktur. I oplægget til struktur-debatten blev det slået fast, at KAD's princip er: »Vi ved, hvad vi har« – »Det kan godt være, at det, vi har, kunne være bedre« – Men »det, vi får, skal i hvert fald være bedre end det, vi har«.

Man er imod karteldannelse, bl.a. fordi man fandt, at der ikke er nogen form for mindretalsbeskyttelse, og fordi man i oplægget ikke havde afklaret LO's kompetence i forhold til kartellerne. Man anerkendte nødvendigheden af en modernisering af fagbevægelsens struktur.

KAD vil indgå i et udbygget formaliseret samarbejde med andre forbund, eventuelt i form af opbygning af karteller, under forudsætning af følgende:

- at KAD skal fortsætte som selvstændigt forbund,
- at der skal vedtages ligestillingsregler, der sikrer kvinderne indflydelse i forhold til deres andel af medlemsstyrken,
- at de enkelte forbund er suveræne om afgivelse af kompetence til kartellerne,
- at LO tillægges en overordnet styring, og
- at der opnås enighed om kartellernes opgaver og sammensætning af den overordnede ledelse.

På trods af mange indlæg imod karteldannelse, holdt man en lille dør åben – hvis der ikke var andre muligheder.

Efter en del dramatik omkring ændringsforslag og afstemnings-procedure blev hovedbestyrelsens oplæg vedtaget med 400 stemmer for og 72 imod. Herved placerede KAD sig på linje med SID i strukturopgøret – i opposition til den fløj i fagbevægelsen, der går ind for et langt mere forpligtende kartelsamarbejde.

De ændringsforslag, der lå om bl.a.:

- at arbejde for en sammenlægning med SID og at afvise enhver tale om kartelsamarbejde,
- at optage mænd i forbundet, og
- at ændre den interne struktur til en brancheopdeling.

Disse forslag kom slet ikke til afstemning, fordi man proceduremæssigt valgte, at hovedbestyrelsens forslag var det mest vidtgående. Dette medførte, at afd. 5, »Jernpigerne«, nægtede at kommentere og stemme i det resterende kongresarbejde.

Det var en lidt rystende oplevelse, at man på et så vigtigt punkt, som den fremtidige struktur valgte proceduremæssigt at forhindre ændringer i ledelsens forslag.

Men det var en spændende oplevelse at se, at her, hvor der kun var kvinder til stede, tog de delegerede meget aktivt del i debatten og kommenterede forbundets aktiviteter meget bredt.

STUDIETUR TIL VESTTYSKLAND

I juni 1988 var ledere og bryggeriarbejdere fra Jyske Bryggerier samt undertegnede på en studietur til Vesttyskland for at studere den vesttyske bryggeriindustri.

Årsagen til denne studietur skulle ses på baggrund af udviklingen inden for dansk bryggeriindustri og udviklingen inden for Jyske Bryggerier.

I februar 1987 samledes en gruppe af bryggeriarbejdere og ledende medarbejdere på Jyske Bryggerier til en konference med henblik på at belyse situationen for Jyske Bryggerier på kort og længere sigt. I konferencen deltog også forbundsformand Preben Mortensen, og gennem forskellige indlæg belystes Jyske Bryggeriers økonomiske situation, forventninger til salgsudviklingen, den kommende distributionsstruktur samt produktionsanlæggets kapacitet og forventede investeringer. På grundlag af disse oplæg og senere drøftelser, blev der indgået en aftale – Brædstrupaftalen pr. 1/4 1988. I denne aftale indgik en studietur med henblik på at skaffe medarbejderne viden om muligheder og konsekvenser af indførelsen af ny teknologi.

Gruppen valgte at tage til Vesttyskland og studere bryggerier i Dortmund- og München-området samt besøg på en maskinfabrik. Omkostningerne til turen blev delt mellem Forbundet og Jyske Bryggerier A/S. Studieturen fandt sted i tidsrummet mandag den 20/6 til fredag den 24/6 1988.

Deltagere:

Ceres, Århus

Direktør E. Sodemann

Afd.leder M. Toftegård Petersen

Bryggeriarb. Knud Malmros
Bryggeriarb. Helge Madsen
Bryggeriarb. Per Sørensen
Bryggeriarb. Kirsten Jørgensen

Thor, Randers

Afd.leder B. Høgh Hansen
Bryggeriarb. Jens Nielsen
Bryggeriarb. Vivi Hornbæk
Bryggeriarb. Flemming Frank

Ceres, Horsens

Afd.leder Sv. Munch Larsen
Bryggeriarb. Erik Tang
Bryggeriarb. Allan Nielsen
Bryggeriarb. Kurt Kristiansen

Ceres, Kastrup

Bryggeriarb. Kim Jørgensen

Forbundet

Preben Mortensen

I selve studieturen var der ikke gjort plads til turistoplevelser. Turen startede mandag d. 20. juni med bus fra Randers til Århus og Horsens, hvor københavnerne stod på. Turen gik herefter videre til Dortmund, hvor man nåede frem mandag aften. Tirsdag formiddag besøgte man Kronen-bryggeriet.

Tirsdag eftermiddag gik turen videre til München, som man nåede tirsdag aften. München er hovedstad i den vesttyske delstat Bayern, og da vi nåede frem tirsdag aften var der ikke meget liv i byen.

Samtidig med vores studietur i Vesttyskland var der europamesterskaber i fodbold, og netop denne tirsdag aften skulle Vesttyskland på hjemmebane møde Holland.

Næsten hele den danske delegation sad i hotellets vestibule og så kampen på tv. Man snakkede og hyggede sig med os, da vi jo var fra Danmark, som Vesttyskland havde slået ud i den indledende runde.

De vesttyske værter måtte åbentbart have troet, at vi holdt med vore overmænd, men da Holland kort før tid scorede til 2-1, røg alle vi danske op af stolene og jubede lige så højt som de hollandske tilskuere på fodboldstadion.

I Vesttysklands stolteste øl- og fodboldby holdt vi danskere med Vesttysklands overmand. Det kunne kun medføre dyb tavshed og stærkt bebrejdende blikke fra vore tyske værter.

Om onsdagen besøgte delegationen 2 bryggerier og samme eftermiddag gik turen nordpå til Regensburg. Her besøgte også 2 bryggerier samt et interessant besøg på bryggerimaskinefabriken Krones.

Torsdag eftermiddag gik turen videre nordpå til en overnatning og fredag morgen videre til den danske grænse.

Fredag aften nåede de sidste i Jylland hjem, og man havde herefter på 5 dage besøgt 5 bryggerier og 1 maskinfabrik og kørt mellem 2.500 og 3.000 km. Undervejs måtte de forskellige grupper, der var nedsat, lave deres rapporter i bussen.

Disse rapporter omhandler virksomhedsbesøgene og bringes hermed i Prop & Kapsel.

Rapporterne giver ikke et samlet overblik om vesttysk bryggeriindustri, og derfor er det nødvendigt at prøve at give et indblik i de historiske og traditionelle forhold i tysk bryggeriindustri og også give et generelt indtryk af visse forhold i dagens bryggerindustri.

Studieturen gav mulighed for at se bryggerier af forskellig størrelse, og det gav indblik i udviklingen på det produktionsmæssige og teknologiske niveau og på de beskæftigelsesmæssige / jobkvalifikationsmæssige områder. Tyskland er uden tvivl europas førende øl-nation.

Bryggeritraditionerne og bryggeristrukturen går flere hundrede år tilbage i tiden, og der er stadigvæk 1000-1100 bryggerier tilbage i Vesttyskland. Langt de fleste ligger i Bayern, som også er det mest øldrikkende folk i verden. Der findes ingen dominerende bryggeri i Vesttyskland, som f.eks. i Danmark. De største bryggerier i Vesttyskland sidder på højst 15% af markedet.

De fleste bryggerier lever af lokalsalg, hvorfor bryggeriernes størrelse og teknologiske udvikling er forskellig. Alligevel er der nogle fællestræk for den tyske bryggeriindustri.

Uanset om det var store eller små bryggerier, var produktionen meget høj. Kvalifikationerne som bryggeriarbejder var højere end i Danmark. Bryggeriarbejderfunktioner var slået sammen med håndværkerfunktioner og bryggerierne havde gennem uddannelse – ofte af længere varighed – sikret sig en effektiv udnyttelse af arbejdsfunktionerne.

Arbejds miljøet var dårligt

Hverken på det støjmæssige eller på det luftmæssige område var der gjort noget specielt. Flere steder var indeklimaet meget dårligt

med dårlig udluftning og med få støjdæmpende materialer.

Mange bryggerier er etableret i for dårlige bygninger, hvor miljøforanstaltninger er vanskelige og forbundet med store omkostninger.

Det vanskelige for bryggerierne er at etablere sig et nyt sted med nye bygninger. Hvis man flytter et andet sted hen som f.eks. uden for bygrænsen, mister man salg eller salgsmuligheder ved byfester eller lignende.

Et andet forhold på det arbejdsmiljømæssige område er, hvad vi danskere lægger megen vægt på, opholdsrum og kantineforhold. Det har stor betydning for det psykiske arbejdsmiljø, men er lavt prioriteret på de vesttyske arbejdspladser.

Studieturen viste, at der er klar mentalitetsforskel mellem danske og tyske bryggeriarbejdere og mellem danske og tyske bryggeriere.

Man kan imidlertid ikke bare lukke øjnene og lade det være ved det. Grænserne i EF vil langsomt

men sikkert forsvinde, og dansk bryggeriindustri skal indstille sig på åben og fri konkurrence.

Danmark vil med grænser til Vesttyskland derfor komme ud i konkurrenceforhold, der nødvendiggør ændringer i dansk bryggeriindustri.

Det betyder ikke, at man skal efterligne forholdene som i Vesttyskland, men uddannelse og kvalifikationer er et punkt, man nødvendigvis skal tage hul på meget hurtigt.

Det er netop på dette punkt, de tyske bryggerier har den klare konkurrencefordele, som giver den store effektivitet, uden at det betyder tilsvarende større arbejdsindsats.

Studieturen lærte os meget nyt, og det viser klart nødvendigheden af at tage ud og se, hvad der sker andre steder. Det er nødvendigt at følge med i, hvad der sker andre steder, lære af andre, ikke kun for at gøre som andre, men lære af deres erfaringer og bruge de gode og kassere de dårlige.

Preben Mortensen

"Kronen Brauerei", Dortmund

Tirsdag den 21. juni 1988

Rundvisning: Erich Peters, "Getränkeindustrie", og Thomas Kraus, 1. brygmester, "Kronen".

B.H. er fra 75/76, og den årlige produktion var i 1873 på 26.600 hl. I dag er den på 1,2 mio. hl fordelt med 1,06 mio. hl på "Kronen" og 0,14 på "Stiftsbrauerei".

Bryghus:

Eget malteri i nærheden af Köln, og malten bliver sejlet til Dortmund.

Egen vandboring.

B.H. bestod af 2 brygværker, hvor man kører 500-700 hl pr. bryg med max. 10 t malt pr. bryg. Fabrikat Ziemann, som kører med Siemens automatik. Kapaciteten er 50 bryg pr. uge med ren-

gøring midt i ugen. Kører fra søndag aften kl. 23.00 - fredag aften kl. 23.00, hvor bemanningen er 1½ mand pr. skift, hvor den ½ deles med (gær)-kælderen. Den anden mand overvåger brygprocessen. Brygprocessen totalt incl. nedsvaling tager 11 timer, med et færdigt bryg hver anden time. Færdig urt pumpes til whirlpool, og før nedsvaling centrifugeres urten.

Gærkælder

Gæringen starter ved 8°-10°, og varer ca. 1 uge. Herefter køles øllet ned til 0°-÷1° og pumpes så til

STUDIETUR TIL VESTTYSKLAND

lagerkælder, hvor det lagres i min. 14 dage.

Af gærtanke har man 20 stk. à 2.000 hl og 6 stk. à 800 hl.

Af modningstanke har man 20 stk. à 2300 hl.

Der var 10 lagertanke à 4.000 hl, som var rumkølede ved $\pm 1^\circ$, derudover var der en del mindre lagertanke på 1800 hl til specialsorter. Ølkammen har 2 filteranlæg, hver bestående af kiselguropslemning. Opslemningen af kiselgur foregår manuelt. Processen er centralt styret, men kan dog manuelt betjenes, hvis filtreringen ikke kører ordentligt.

Tryktanke har man 20 af. 8 små, som rummer 500 hl og 11 store, som rummer 1160 hl.

På brygsiden er den totale bemanding 23 mænd på 3 skift, og alle er "Bier Brauer", som er en 3-årig uddannelse, med 3 måneders skole pr. år, og resten af tiden i praktik på bryggeriet. Til oplæring har man også et 10 hl forsøgsbrygværk, beliggende i byens centrum i forbindelse med et værtshus (Wenkertrüb).

Ølkam

Efter rengøring af tryktankene blev de fyldt op med vand, som igen blev trykket ud med kulsyre for at undgå ilt i tankene. Øllet til tapperierne blev plade-pasteuriseret.

Tapperi

Man har 3 kolonner, henholdsvis 80.000 1/2 l fasker/timen og 30.000-40.000 3/4 l flasker/timen samt en kombineret dåse/fl. kolonne til 20.000 fl./t. Den kombinerede kolonne så vi dog ikke.

80.000 fl. kolonnen var opbygget af følgende maskiner: Depallettering og pallettering. Flaske-sorteringen var manuel. Kapsler på flaskerne blev fjernet automatisk. Kassetømmer og -fylder tømte 14 kasser ad gangen.

Betjeningspladser: 1 mand passede pallettering, depallettering og flaskesortering. 1 mand til kassetømmer og kassefylder. 1 mand til slutsortering af flaskerne og skyllemaskinen.

1 mand til de 2 inspektionsmaskiner, 1 mand til de 2 tappemaskiner på hver 40.000 fl/t og 2 mand til de 2 etiketmaskiner.

Effektiviteten på kolonnerne var tilsyneladende helt i top. I den tid, vi var rundt i tapperierne, var der ikke ét eneste stop, men til gengæld var støjniveauet alt for højt efter danske forhold. Den anden kolonne, som vi så, der kørte 30.000-40.000 fl/t 3/4 l/fl. var en helt igennem traditionel kolonne og vil som sådan ikke få nogen nærmere beskrivelse. Man kører hele året i 2 skift. Arbejdstiden for bryggeriarbejdere er 40 timer om ugen på alle skift. På brygsiden er der i løbet af dagen 1 pause à 30 min., som man selv betaler, og i tapperierne er der 2 x 30 min pause, som man også selv betaler.

I den tyske industri kører man med 6 løngupper, og bryggeriarbejderne ligger fortrinsvis i gruppe 4 for de uddannedes vedkommende, som giver 3.000 DM pr. måned, og i gruppe 3 for de ufaglærtes vedkommende, som giver 2.700 DM pr. måned. Lønforhandlinger sker centralt for alle grupper, 1 gang om året.

Uddannelse

"Bier Brauer"-uddannelsen kan alle modtage, når bare man har 9 års skolegang. Uddannelsen, som varer 3 år, er fortrinsvis for de folk, som er ansat på brygsiden. Men også folkene, som besætter nøgleposterne i tapperier, er uddannede folk.

Alle medarbejdere tildeles dagligt 21/2 l øl, som man kan nyde på bryggeriet eller tage med hjem, som man har lyst til.

Under sygdom udbetaler bryggeriet 100% af lønnen i de første 6 uger, og derefter overgår man til den offentlige sygekasse, som dækker 80% af lønnen.

I produktionen er der beskæftiget fra 80-100 bryggeriarbejdere. Totalmedarbejderstaben er 430 incl. malteri og distribution.

Produktionen fordeler sig med 66% på flasker og de resterende 34% på fadøl.

Produktivitet: $1.060.000 : 90 = 11.800$ hl pr. bryggeriarbejder.

Man distribuerer fortrinsvis til gastronom-sektoren inden for en radius af 50 km med egne biler. Den øvrige distribution sker via ølgrossister.

Bryggeriet sponsorerer sportsklubben herunder kondirummet, årligt cykelløb, årlig vandretur samt en årlig udflugt for samtlige ansatte, som sidst gik til Helgoland med 600 deltagere.

Man har 5 1/2 uges ferie om året.

*Erik Tang, Knud Malmros
E. Sodemann, Jens Nielsen*

STUDIETUR TIL VESTTYSKLAND

"Löwenbräu", München

Onsdag den 22. juni 1988

Löwenbräu blev grundlagt i 1383, og er et af de ældste bryggerier i Vesttyskland.

Bryggeriet har haft flere forskellige navne, men fra slutningen af forrige århundrede har det haft navnet "Aktiebräuerei zum Löwenbräu".

Bryggeriet har gennem årene fusioneret med flere bryggerier i München som f.eks. "Münchener Kindlbräuerei", "Unionsbräuerei Schülein og Co" og "Bürgerlichen Brauhaus".

Bryggeriet producerer både over- og undergæret øl, hvor de overgærede ølsorter er hvedeøl, en bayersk specialitet.

Vi blev budt velkommen af Archhammer fra Kronens. Rapporten kan virke lidt mangelfuld pga., at der ikke var nogen fra bryggeriet med på rundvisningen.

Det blev oplyst, at bryggeriet producerer 1,2 mio. hl om året. Man laver i øjeblikket også mineralvand på Löwenbräu, men det forventes, at denne produktion flyttes ud til et nyligt opkøbt bryggeri, ca. 60 km fra München.

Der bliver licens-produceret Löwenbräu i flere lande rundt i verden f.eks. USA, Kina, Japan, Italien og Danmark.

Löwenbräu er det 3. største bryggeri i München ud af 6, der har hjemsted her. I hele Bayern er der ca. 1000 bryggerier. I Bayern drikkes der 3 gange så meget øl som gennemsnittet i Tyskland.

Löwenbräu overvejer at flytte ud fra München pga. de trange forhold, men de tør nok ikke flytte af frygt for at miste lokalsalg. De ville blandt andet ikke kunne sælge øl til Oktober-festen.

Vi så kun tapsiden, men det blev oplyst, at de har eget malteri. På tapsiden er der 3 flaskekolonner, 1 dåsekolonne og 3 fustagkolonner.

Den nyeste er et blokanlæg fra 1984, med en kapacitet på 60.000 fl/t.

Kolonnen består af følgende maskiner:

- Kronens tappemaskine med 120 ventiler.
- Toptronic 717 flaske inspektør.
- Toptronic etiketmaskine.
- Lasermærkning af mærket Heufet.
- Kettner ud/ind pak, med rundløber og 5 pakkehoveder.
- H og K skyllemaskine.
- Bohrer kassevasker.
- Kronens kasseakkumulering.
- Kronens transportbånd, med trykløs samling og skråt bånd til tappemaskinen.

Der var pladepasteurisering og steril aftapning. Bemandingen er på 2 personer, samt 1/2 mand til rengøring, han deles med den anden kolonne i denne hal.

Skiftetid ved skift til anden flaske-type blev oplyst til 65 min.

Man udnyttede ikke den nominelle kapacitet, idet man havde konstateret, at ved lavere hastighed var effektiviteten højere.

Dette skyldes, at der er et bedre flow på transportørerne, og dette medfører færre stop.

Effektiviteten, målt over et år, var på 90,6 %.

Den største kolonne er et anlæg fra 1971, med en kapacitet på 70.000 fl/t.

De enkelte maskiner var stort set af samme fabrikat som på blokken, men af ældre model, og det var ikke et blokanlæg.

På dette anlæg var der nogle detaljer, vi lagde mærke til. Over flaskebåndene var der lavet en gangbro, således at man har mulighed for at rejse væltede flasker. Flaskesammenføringen før tappemaskinen var lavet som 2 parallelle, enkelte bånd, først lige inden tappemaskinen blev disse ført sammen til et bånd. Der var sideakkumulering efter tappemaskinen. Der var pneumatisk åbning af støjafskærmning. Bemandingen var på 5 personer plus 1/2 til rengøring.

For disse 2 kolonner var der fælles betjening af palletteringsanlæggene. Inden depallettering blev kasserne rettet til på pallen af en klemmeanordning. Begge depalletteringsanlæggene var udstyret til at depallettere 2 palletter ad gangen. Der var automatisk kassesortering og dekrowning, men manuel flaskesortering. Depalletteringsanlæggene var placeret 2 etager under kolonnerne.

I PROP & KAPSEL nr. 2 vil vi bringe slutningen af referaterne fra studieturen til Vesttyskland.

ORIENTERING FRA A-KASSEN

Nye regler for A.T.B. og opstramning på A-kasse-området

I januar 1989 trådte de nye regler om A.T.B. (Arbejdstilbudsordningen) i kraft.

Der er også sket mange ændringer på A-kasse-området, som er strammet op på stort set alle områder inden for arbejdsløshedslovgivningen. Det er vedtaget, at arbejdsgiveren skal betale for den første ledige dag. Det skal han gøre 5 gange i 1989 og '90 til den samme lønmodtager, derefter overtager A-kassen forpligtelsen. I første halvdel af 1991 er det 4 gange, arbejdsgiveren skal betale. Den sats, arbejdsgiveren skal betale, er altid den højeste, på nuværende tidspunkt er den 389 kr. pr. dag.

Selv om arbejdsgiveren har betalt den første ledighedsdag, går man de resterende dage i ugen *ikke* på demittendsats.

Hvis man i de sidste 13 uger, inden man bliver ledig, har haft overarbejde, skal disse overarbejdstimer påføres det første dagpengekort (overarbejde efter 1. januar 1989).

Først efter brug af det opsamlede beløb for overtid kan der udbetales dagpenge.

Når vi ser på dette her, som er en rigtig alvorlig stramning, så skal vi også være opmærksom på, at når der tales om overtid, så er det ud fra den overenskomstmæssige arbejdstid inden for det enkelte fags område. Vore gennem-

snits-arbejdstider er fastslået i vor overenskomst.

Der er også strammet op omkring søgnehelligdagsbetalingen, tidligere var det sådan, at man ved ledighed kunne få udbetalt dagpenge, hvis man var ledig i et antal timer, svarende til en arbejdsuge før eller efter søgnehelligdage. Med de nye regler skal ledighed svarende til en arbejdsuge ligge *før* søgnehelligdagen.

Om selve A.T.B.-ordningen er det svært på nuværende tidspunkt at sige så meget, da vi endnu ikke har fået regler og bekendtgørelser; især inden for »rådighed« er vi på »Herrens mark«; det er direktoratet vist også.

Der er lagt op til, at de ledige skal til flere samtaler på A.F.-kontoret. Den første samtale skal finde sted allerede efter 3 mdr. Der skal være mulighed for uddannelse, hvis det ønskes, og man skal som hidtil have jobtilbud, hvis man ikke ønsker uddannelse.

Rådighedsvurderingen af en enkelte skal ske meget oftere end før, og den skal foretages af A-kassen. Her ligger der som tidligere nævnt ingen regler endnu.

Om uddannelser kan siges, at der skulle være tilbud, så behovet kan dækkes. Behovet er beregnet til 2000 uddannelsespladser i 1989, men »en fugl« har allerede sunget om, at det ikke kan opfyldes.

1989 er et overgangsår for de nye regler, og mange ledige vil desværre nok komme i klemme i sy-

stemet. I vor A-kasse vil vi gøre alt, hvad vi kan, for at vore ledige slipper igennem uden skrammer.

Vi vil opfordre alle ledige og især de, der falder for retten til dagpenge i 1989, til at gå på AF-kontoret og tale om uddannelse.

Hvis AF-kontoret og den ledige kan finde et uddannelses tilbud, der tilgodeser den lediges ønsker og behov, kan AF-kontoret indstille, at den ledige kan få den uddannelse, også selv om dagpengereetten er ophørt. I perioden frem til uddannelsesstarten kan dagpengeperioden forlænges. Der er dog følgende betingelser, som skal opfyldes.

1. Man skal have søgt og været optaget til uddannelsen inden udløbet af dagpengereetten.
2. Den uddannelse, man søger, skal dække arbejdsmarkedsbehovet og ikke være berettiget til SU.
3. Uddannelsen skal være indstillet af AF.

Det er en ordentlig mundfuld at sluge. Den borgerlige regering har rigtigt strammet grebet om vore ledige. Vi må være glade for, at de ikke fik alle deres ønsker gennemført denne gang. Vi har jo desværre erfaring med, at de forsøger igen og igen, så angrebene på arbejdsløshedsforsikringen og dermed de ledige er sikkert ikke stoppet her.

Vi bør vippe dem af pinden – hellere i går end i morgen.

Jytte Hansen

KONSULENT AFDELINGEN

Nærmere om arbejdsskader

I P&K nr. 8 og 10 1988 har vi bragt eksempler på arbejdsskader. Vi slutter her med nogle facts om erstatningsmulighederne.

9. Sikringsstyrelsens erstatninger er latterligt små

Samtlige, der udsættes for en længe-revarig sygdomsperiode, må indstille sig på en alvorlig nedgang i indtægten.

Sagt på en anden måde: Den maksimale erstatning for at miste 100% af sin erhvervsevne udgør 80% af den normale løn. Erhvervsevnetaberstatningen svarer således som hovedprincip til sygelønnen.

Problemmet er bare, at der skal meget til at få tilkendt 100% tab af erhvervsevne.

Typisk siger Sikringsstyrelsen, at man kun har tabt 25% af sin erhvervsevne og følgelig kan man kun få 25% af den maksimale erhvervs-taberstatning.

Det kunne vel også være nogenlunde rimeligt, hvis man bare kunne udnytte de resterende 75%'s erhvervsevne. Men hvem vil anætte en 47 årig forhenværende bryggeriarbejder, der iøvrigt ikke kan løfte og skal have en speciel stol til at sidde på?

Får man tilkendt de 25%'s erhvervsevnetaberstatning og står man uden job, så må man hente resten af sin indtægt ved at komme på førtidspension og den udgør bestemt ikke 80% af ens normale indtægt.

Oveni erhvervsevnetaberstatningen vil man ofte få en mén-erstatning, som gives f.eks. hvis man mister førligheden i en hånd. Dette beløb skal ikke erstatte en indtægtsnedgang, men kompensere for det mén, man lider ved at være handicappet.

Beløbet afhænger igen af en %-beregning, hvor der typisk giver 15-20% mén-erstatning for et mén, i form af delvis mistet førlighed i en hånd.

Beløbet udbetales normalt på én gang og afhænger af den tilskadekomnes alder og køn.

F.eks. svarer et 10%'s mén til en 40 årig til ca. kr. 30.000 udbetalt på en gang.

Disse kr. 30.000 i mén-erstatning forslår altså ikke langt, hvis ens øvrige indtægter er halveret.

Der er således ikke meget at komme efter, hvis man kommer til skade og må holde op med sit arbejde.

Man får en bedre dækning, end hvis man »blot« må holde op og gå på førtidspension, men man vil langt fra få økonomisk dækning til at fortsætte på den levestandard, man havde før sin tilskadekomst.

Og så skal denne nedgang i økonomiske muligheder ses oveni, at det næppe er for sjov man må opgive sit arbejde.

De mange daglige problemer med ikke at være i orden, forværres vel ofte af ikke at have nogen ordentlig økonomi.

Det naturlige og rimelige havde selvfølgelig været, at få dækket 100% af sin normale indtægt, og dér oveni få en erstatning for de mén, som skaden giver.

Men det er der (endnu) ikke politisk vilje til i dette samfund.

10. Det tager tid – lang tid

Kommer man ud for en ulykke eller erhvervssygdom med længerevarende konsekvenser f.eks. i form af mistet førlighed og man må opgive sit normale arbejde og evt. må holde helt op med at arbejde – så er man i klemme.

Men man er desværre ikke blot i klemme økonomisk. Det er for mange en meget alvorlig psykisk belastning at skulle gå i flere år og vente på en afgørelse af, i hver høj grad man skal være handicappet og ens økonomi skal slås istykker.

For en »simpel« tilskadekomst der giver grundlag for at få en mén-erstatning, men hvor man alligevel kommer tilbage til sit gamle job, kan Sikringsstyrelsen klare sig med en sagsbehandling på et års tid. Er det derimod mere kompliserede sager, er det f.eks. en erhvervssygdom kommer sagsbehandlingen oftest på et par år før man når frem til en afgørelse.

Anker man så en afgørelse kan der let gå et år til før sagen endeligt afgøres. I al den tid flyttes sagen rundt mellem forskellige sagsbehandlere. Den tilskadekomne indkaldes til undersøgelser hos speciallæger, hvor der ofte er lang ventetid. Arbejdsgiveren skal have tid til at udtale sig o.s.v.

Endelig kan det ske at vi som forbund kommer sent ind i en sag og må bede om udsættelse fordi vi selv vil lave supplerende udtalelser.

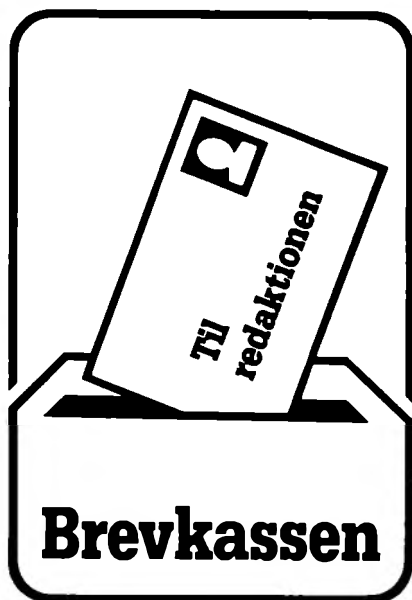
På samme måde er det når vor advokat rejser krav om løntab og svie og smerte. Først skal der indhentes en række udtalelser fra forskellige instanser, så skal kravet rejes over for arbejdsgiveren og forsikringselskabet. Her kan der let gå et et par måneder før vi får et klart svar om man vil anerkende sit ansvar og betale det krævede beløb.

Siger arbejdsgiveren eller forsikringselskabet nej skal sagen for en domstol og her vil der typisk gå ca. et halvt år før sagen kommer for.

Vi arbejder kraftigt på at nedsætte sagsbehandlingstiden, men stadig kan det i sværere sager tage op til et år før advokaten kan meddele, at nu er sagen afgjort.

For langt de fleste tilskadekomne vil der altså være en alt for lang periode, hvor man ikke kender sin økonomiske situation.

Det bedste og eneste råd, der er at give er at rykke. Kontakt forbundet og spørg hvordan sagen går. Ring til sikringsstyrelsen mindst en gang om måneden og hør hvordan det går med sagen. Når man viser personlig interesse i sin sag kommer den øverst i bunken og derved måske hurtigere igennem systemet.

P&K bringer her et brev fra Torben Olsen, Bryggeriarbejdernes Fagforening, København

Foranlediget af min afgang den 8. december 1988 fra Bryggeriarbejdernes Fagforenings ledelse og dermed også fra hovedbestyrelsen føler jeg det vigtigt og rigtigt at informere hovedbestyrelsen om årsagen til min afgang.

Det vil være for meget her og nu at referere til, hvad der er sagt og skrevet i Københavns afd. siden hovedbestyrelsesmødet den 24. juni 1987, hvor jeg stemte for en sammenslutning med Hotel- og Restaurationspersonalet Fagforening og Gastronomernes Landsforbund, og frem til vores generalforsamling den 26. november 1988.

Kort fortalt har min stilling til sammenslutningen afstedkommet mange ting, lige fra grænseløs irritation, også i daglig ledelse, til slet skjulte trusler om, at jeg ville blive fjernet fra min post som kasserer i København. Det sidste lykkedes som bekendt på vores generalforsamling den 26. november 1988.

Den københavnske afdeling har altid i den tid, jeg har været fagligt valgt, påberåbt sig at forsvare medlemsdemokratiet.

Desværre bestod demokratiet ikke sin prøve den 26. november – 112 medlemmer ud af ca. 2700 mente, min stillingtagen til sammenslutningen var så (u)demokratisk, at jeg skulle fjernes.

Jeg har for øvrigt sidenhen, efter min tilbagekomst til Tuborg (på Carlsberg ville man ikke genansætte mig p.gr.a. mine faglige holdninger), erfaret, at op til flere fagligt valgte har stemt anderledes end den på bjerget herskende mening. Så nu går jeg og spørger mig selv, om det får de samme konsekvenser for disse, som det fik for mig.

Til sidst vil jeg ønske for Forbundet, at de mange opgaver, der forestår, løses i overensstemmelse med medlemmernes ønsker og krav. Vel kan der være uenigheder om konkrete opgaver, og det er da OK, men når en ur-afstemning blandt medlemmerne har afgjort en given sag, må, vi alle rette os efter resultatet. Gør man ikke det, mister vi som medlemmer tilliden til valgte kammerater, og netop denne tillid er vigtig og en del af den drivkraft, der skal til for, at medlemmerne fortsat kan bevare troen på, at medlemskab af en faglig organisation ikke er en sur pligt, men en glæde og nødvendighed i den fortsatte kamp for bedre løn- og arbejdsvilkår på vore arbejdspladser. Dette gælder naturligvis også, når vi taler samarbejde og sammenslutning med andre organisationer.

Jeg skal også huske et tillykke til Forbundet og dets medlemmer for vores tilslutning til sammenlægningen med Gastronomer og Hotel- og Restauration. Det er stadig et godt forhandlingsresultat, der nu skal udmyntes i praktisk arbejde, og jeg er sikker på, at Forbundet vil bidrage til et konstruktivt arbejde til gavn for medlemmerne. Jeg vil ønske alle god arbejdslyst.

Med kammeratlig hilsen
Torben Olsen
p.t. Fustagetapperiet, Tuborg

I Prop & Kapsel nr. 10 angriber et antal medlemmer fra Sjælland Falster Kredsen Depotklubben i København for flere ting, som de ingen belæg har for at kritisere os for.

For det første må man vel kunne forlange af jer, når I vil kommentere en debat, at I så gennemlæser de indlæg, der er kommet, og at I i det mindste *kun* angriber personer for udtalelser frembragt af dem.

I skriver bl.a.: »Vi vil samtidig give vor fulde støtte til forbundsformand Preben Mortensen i den af Københavns Afdelings Depotklubs beskyldning om den svære sygdom«. Det er selvfølgelig ædelt af jer, at I vil støtte forbundsformanden, såfremt han måtte lide af en svær sygdom, al ære og respekt for det.

Depotklubben har *imidlertid ikke* i Prop og Kapsel udtrykt os om, hvorvidt vor forbundsformand led af »paranoia« eller ej. Det var et medlem fra Distributionen Tuborg.

Havde I gjort jer den ulejlighed at læse teksten i Keld Flintø's ind-

læg og prøvet at forstå den, ja, så havde I også opdaget, at han et sted i teksten skriver »som tidligere depotarbejder«.

Det er klart, at såfremt I har læst alle indlæggene på samme mangelfulde måde, ja, så har I svært ved at forstå, hvad det drejer sig om.

Det viser den sidste bemærkning i kommentaren da også med al tydelighed; her opfordrer I til, i stedet for diverse beskyldninger, så at diskutere mere faglige problemer til gavn for vores medlemmer.

Hvis fyring, og efter vor opfattelse uberettiget fyring, af en faglig aktiv kammerat og sikkerhedsrepræsentant ikke er faglige problemer, hvad er så.

Alligevel afholder I jer ikke fra at komme med beskyldninger, og endda efter vor bedste overbevisning urigtige beskyldninger om, at det ikke er første gang, at depotarbejderne i København har udhængt forbundsledelsen offentligt.

Vi har, såvidt vi erindrer, aldrig før i klubbens historie hverken i pressen, Prop og Kapsel eller andre offentlige publikationer angrebet Forbundet eller dets formand. Vi går imidlertid ikke ud fra, at Prop og Kapsel kun er til rosende ord. Enhver ting til sin tid.

Når og hvis I vil gennemlæse teksten en gang til, vil I også finde grunden til, at debatten er kommet frem i Prop og Kapsel, og I vil måske også bedre forstå vore problemer.

Med venlig hilsen
Depotarbejderne i København
På bestyrelsens vegne
Henning Steffensen

Vi har modtaget...

... et par ord om den påtænkte udskydelse af 1 times arbejdsnedsættelsen, vi har forhandlet os til.

Hvis dette bliver aktuelt, hvad f....., søren, er vores forhandlingsresultater så værd, når de bare kan stryges med et pennestrøg. Jeg ved da godt, hvad der sker, hvis vi fra B-siden bryder overenskomsten.

En anden ting er, at man så oven i købet forlanger en O-løsning fra A-siden trods det, at man flere steder, i hvert fald på Wiibro, som godt nok ikke er verdensnavle, men der er der igen rekordoverskud. Jeg mener, at der er et gammelt ordsprog, som siger, at »når det regner på præsten, så drypper det på degnen«.

Med hensyn til O-løsningen påstår A-siden, at det større overskud, som dette vil give dem, vil betyde flere investeringer og større beskæftigelse.

I må undskylde; jeg tror sgu ikke på dem.

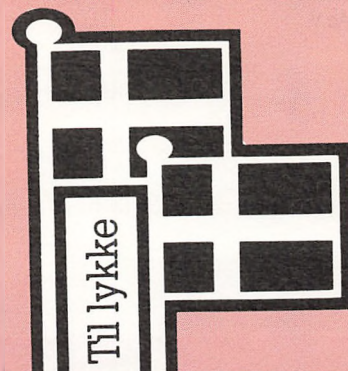
Det kan godt være, der bliver investeret noget i nye maskiner, men det er da ikke noget, der kommer os til gode, tværtimod, vi ved jo allesammen, at de moderne maskiner betyder mandskabsreduceringer; vi har jo mærket det på vores egne kroppe.

Forstå nu ikke dette, som om jeg er totalt modstander af ny teknologi; vi hverken kan eller skal stritte imod udviklingen, men vi skal tænke over, hvad vi går med til, og jeg mener, at vi også har krav på en bid af kagen, der er såmænd nok til arbejdsgiverne alligevel.

En ting er sikker, vi skal se at komme igang med vores videreuddannelse som en slags mellemteknikere, der kan glide ind og klare andre funktioner end dem, vi bestrider i dag, når først maskinerne står der – og de kommer, vær vis på det – så er det for sent.

Altså, lad os komme i gang med de uddannelser, jo før jo bedre.

Rolf Thomsen
Wiibro

Mærkedage

MARTS

Tuborg

25 års jubilæum

16. marts

Kai Rich. Simonsen

Rosendalsvej 4

Øsemagle, 4600 Køge

Carlsberg

40 års jubilæum

7. marts

Frede Robert Jespersen

Høsterkøbsgade 17, 1.th.

2200 København N

25 års jubilæum

10. marts

Keld Otto Andersen

Jerichausgade 76, 4. tv.

1777 København V

40 års jubilæum

30. marts

Jørgen Bent Nielsen

Langagervej 16, Himmelev

4000 Roskilde

Albani

25 års jubilæum

4. marts

Jørgen Juul Jensen

Asser Rigs Vej 7, st.tv.

5000 Odense C

25 års jubilæum

16. marts

Finn Peter Kleiner

Odensevej 25

5540 Ullerslev

Walter Habdank
(Forventning, 1975)

Natten er omme, det er blevet lyst.
De, der har danset i byen, danser
ikke mere.
De, der fortvivlet har søgt ly, har forladt
det igen.

De elskende er gået hver
til sit.
De, der døde i angst
denne nat, har stridt færdigt.
Men fangerne sidder bag
deres gittervinduer.

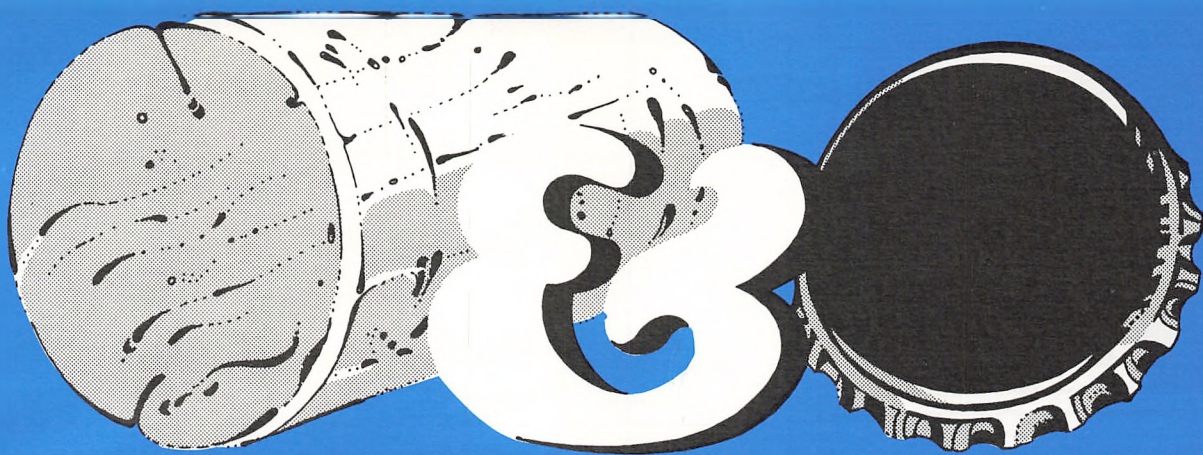
De grædende er måske endnu
ikke holdt op at græde.
De trætte må gå til arbejde.
Himmelen over byen er tom,
til venstre ser man
månens spejl.

Hvad venter disse
mennesker på?

Er de bange? Hvem er de?
Det er dig og mig.

Der er så meget,
der kan gøre mennesker
forvirrede, små og bange.
Der er så meget,
der truer og gør os usikre.
Og alligevel tør vi håbe
og vente.

PROP & KAPSEL · NR. 2 · 1989

PROP & KAPSEL

ISSN 0900-8446

Medlemsblad for Dansk Bryggeri-,
Brænderi- og Mineralvandsarbejder
Forbund

Redaktion: Preben Mortensen
(ansvarshavende)

Forbundets adresse:
Tomsgårdsvej 19¹
2400 København NV
Tlf. 01 19 05 77

Forbundsformand:
Preben Mortensen

Næstformand:
Arthur Jensen

Hovedkasserer:
Jytte Hansen

Forbundssekretær:
Lone Christensen

Provinsekretær:
Thomas Olsen
DBBMF
Kongensgade 57, st.th.
7000 Fredericia
Tlf. 05 91 07 13

Konsulenter:
John Pedersen
Henrik Hansen

Produktion: Holbæk Fotosats ApS

INDHOLD:

Leder	2
Nicaraguas bryggeriarbejdere har det svært	3-5, 11
Arbejdsdag på Victoria	6-10
Brevkassen	11
Mærkedage	12
AOF's Familie-Ferie-Træf	12

Indlæg til P&K skal være redaktionen i
hænde SENEST 10. april 1989
på forbundets adresse, Tomsgårdsvej
19¹, 2400 København NV.

Det indre Marked

I juni måned d.å. vil regeringen fremlægge deres økonomiske plan for Danmarks overgang til Det indre Marked.

Regeringen skal med sin økonomiske plan løse en lang række problemer, som ikke mindst skal tage hensyn til det danske erhvervslivs konkurrenceevne.

Om det lykkes for regeringen at få sat skik på Danmarks økonomiske problemer afhænger ikke af, om regeringspartierne kan blive enige, men om regeringen vil lægge planer frem, som kan danne grundlag for et bredt samarbejde i folketinget.

Det er næppe sandsynligt, at det vil lykkes for regeringen at lægge en økonomisk plan frem, som vil skabe det brede politiske grundlag for et samarbejde hen over midten i dansk politik.

Regeringen har 4 væsentlige punkter, som skal falde på plads inden åbningen af Det indre Marked.

1. En tilpasning af moms og afgifter i forhold til de øvrige EF lande.
2. En skattereform med lettelser i de direkte skatter som kompensation for manglende lønstigninger.
En skattereform for erhvervslivet, der skal lette virksomhedernes konkurrenceevne ved nedsættelse af selskabsskatten og bortfald af 2½% arbejdsgiverafgifter.
3. En finanslov, der skal finde erstatning for de manglende indtægter ved tilpasning af moms og afgifter, og som samtidig skal hindre skattelettelserne medfører et øget forbrug.
4. En økonomisk reform, der fjerner underskuddet på betalingsbalancen og som påbegynder en nedbringelse af Danmarks meget store udlandsgæld.

Regeringspartierne er meget uenige i hvilke midler, der skal tages i anvendelse for at løse Danmarks økonomiske problemer.

Nogle ministre mener ikke, at Danmark behøver at tage moms og afgiftsharmoniseringen højtideligt, da man ikke når at gennemføre Det indre Marked inden 1993, men at man i stedet skal se på skattelettelser til befolkningen og erhvervslivet.

Andre ministre mener, at der overhovedet ikke er råd til skattelettelser, da staten i forvejen skal finde løsninger for det tabte provenue ved tilpasningen af moms og afgiftsharmoniseringen i forbindelse med Det indre Marked.

6½ års erfaringer med den borgerlige regering viser klart, at uanset hvilke løsninger man vil fremkomme med, vil det fortsat være på bekostning af det danske velfærdssystemets vigtige bastioner, de sociale, sundheds- og uddannelsesmæssige områder.

Uanset, hvor meget eller lidt man opnår ved overenskomstforhandlingerne i 1989, vil vi sikkert hurtigt erfare, at den borgerlige regering ingen skrupler vil have for at inddrage disse forbedringer.

Der er ingen sammenhængende økonomisk plan i regeringens politik, og det er tvivlsomt, om der kommer det.

Et tegn på, at regeringen er ved at opgive at regere, er statsministerens udtalelse om, at man måske skal have en vejledende folkeafstemning om skattelettelser.

Naturligvis vil alle have skattelettelser, det er bare ikke alene det, der er spørgsmålet; det afgørende er, hvad skal den danske befolkning ofre for at få skattelettelser.

Netop her går skillelinien mellem regeringen og de borgerlige partier og oppositionen bestående af Socialdemokratiet og SF, og vi må håbe og forlange, at arbejderpartierne fastholder denne skillelinie.

Preben Mortensen

Nicaraguas bryggeri- arbejdere har det svært

Tekst og foto: Jens Sørensen og Niels P. Pedersen, Maj Press

I den lille mellemamerikanske stat Nicaragua er der blandingsøkonomi. Da sandinisterne overtog magten fra det blodige Somoza-diktatur i 1979, blev den tidligere diktators ejendom nationaliseret. De øvrige virksomheder forblev på private hænder. Inden for bryggerisektoren findes der i dag to bryggerier. Det privatejede Tona står for ca. 35% af ølproduktionen i landet. Resten bliver lavet på Victoriabryggeriet, som er et resultat af sammenlægningen, efter revolutionen, af flere små Somoza-ejede bryggerier og et par privatejede bryggerier. Det betyder, at Victoria i dag er en mix-virksomhed, hvor staten ejer 85% og 15% er på private hænder.

Faglig organisering

Eduardo Gonzales, formand for fagforeningen på Victoria, fortæller: "Her på Victoria er alle ar-

bejdere organiseret i den lokale virksomhedsfagforening, der er medlem af den sandinistiske landsorganisation CST. Vores bestyrelse består af 7 medlemmer, og vi holder møde to gange om måneden. Her på virksomheden lægges der vægt på et godt samarbejde mellem ledelse og arbejdere. Så en gang om måneden afholdes der møder i alle afdelingerne, hvor planerne for produktionen diskuteres, og der er mulighed for at tage problemer op. Men hvis nogen af kollegerne har sager, som de hellere vil have fagforeningen til at tage op, så kan det også lade sig gøre, da vi fra fagforeningsbestyrelsen holder møde med ledelsen ca. hver 14. dag."

Op til 60 timer ugentlig

På Victoria arbejdes der i døgn-drift. Der arbejdes på tre forskellige slags skift. Et fast daghold,

der arbejder fra 9-17.30, mandag-lørdag. Nathold, der arbejder 4 dage fra 18-6 og skifter hver anden uge med det tilsvarende morgenhold, der arbejder fra 6-18.

"Af hensyn til produktionen er der af og til brug for, at nogle kolleger arbejder mere, helt op til 60 timer ugentlig. Men det er altid frivilligt, og de får selvfølgelig ekstra betaling for det," forklarer Eduardo.

Gratis mad

En bryggeriarbejder tjerner i gennemsnit ca. 34.000 Cordobas om måneden (ca. 380 kr.). I forhold til arbejdere i andre brancher er det en god løn i dagens Nicaragua, men det kan være svært nok endda at få den til at slå til selv til de mest dagligdags fornødenheder.

"Når man ser på vores lønninger, skal man også tage i betragtning, at vi alle får to gratis måltider hver dag," forklarer Eduardo. Han fortæller også, at fagforeningen har fået gennemført, at virksomheden har oprettet en butik, hvor arbejderne billigt kan købe dagligvarepakker med f.eks. bønner, ris, olie m.m. Desuden er der i forbindelse med brygge-

⇒

ri et en sundhedsklinik, hvor arbejderne og deres børn gratis kan modtage lægehjælp og desuden få tøjte til høreapparater og briller.

Sikkerhedsproblemer

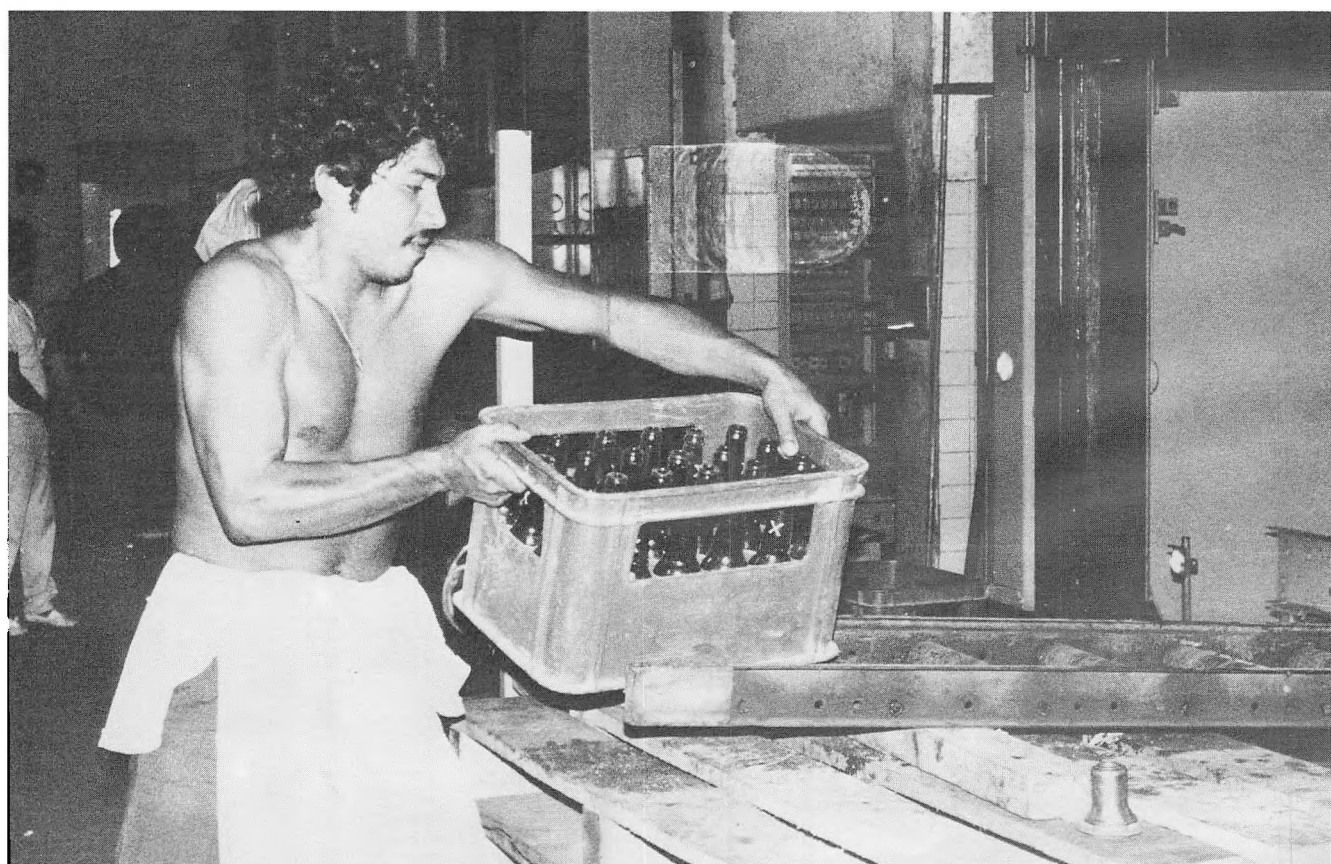
Martha Orozco, sekretær i fagforeningen er meget optaget af arbejdsmiljøet på Victoria. Hun fortæller, at der er mange skæreskader i tapperiet på grund af manglende sikkerhedsudstyr. "Der er alt for megen støj i tappehallen. Det ødelægger hørelsen og giver folk hovedpine, infiltrationer og psykiske problemer. Men i vores nuværende situation, her i landet, er der simpelt hen ikke råd til de nødvendige investeringer for at nedbringe støjniveauet. Ja, der er ikke engang ressourcer til hørepropper eller høreværn."

Et andet problem, Martha fortæller om, er i lagringskældrene, hvor temperaturen er nede på 5-10 grader C. For nicaraguanerne er det ren arktisk kulde, og der er ikke tilstrækkelig med termotøj. De få dragter, der findes, er skænket af enkelte udlændinge, der har besøgt bryggeriet.

"Det er den solidariske hjælp, vi får fra ulandet, der er med til at få

os til at tro på fremtiden," slutter Martha fortrøstningsfuldt.

Arbejdsdag på Victoria

TEKST OG FOTO:

Jens Sørensen og Niels P. Pedersen, Maj Press

BILLEDTEKSTER

Side 3:

Medlemmer af bestyrelsen for bryggeriarbejdernes fagforening på Victoria.

Side 4 øverst:

Fra skyllesektionen.

Side 4 nederst:

Når automatikken svigter, bruges håndkraft.

Side 5:

Nicaraguas største bryggeri, Victoria, ligger i udkanten af hovedstaden Managua.

Side 10:

Der er en meget kraftig støj i tappehallen.

På Nicaraguas største bryggeri "Victoria", der ligger i udkanten af hovedstaden Managua, er frokostpausen ved at være forbi. En gruppe arbejdere fra tappehallen ligger på en cementsokkel i skyggen i et hjørne af gården. Frokosten fordøjes. Der var ingen brok over maden i dag: ris, bønner, salat, en majstortilla og et stykke halvsejt oksekød. Og frit valg mellem grønsagssuppe og melonsaft med isterninger. En hund, som har listet sig ind i den anden ende af gården, er den eneste, der ikke sover. Den slubrer veltilpas middagsresterne i sig.

Fra Bounty-land til bryggeriet

Det er efterhånden nogle dage siden, at vi ankom til Sandinoluft-havnen i Managua. Det første kulturшок har lagt sig. Vi er blevet inviteret indenfor på det største af Nicaraguas to bryggerier, Victoria, der har 700 ansatte og en produktion på godt og vel 5 mio. flasker om måneden.

Sammen med Eduardo Gonzales, formanden for den sandini-

stiske fagforening på bryggeriet, bliver vi mødt med en utrolig venlighed og gæstfrihed i alle afdelinger.

Her på dagholdet arbejdes der 48 timer ugentlig fordelt på ugens første seks dage. En del frivillige arbejder dog helt op til 60 timer ugentlig. Værsgo' og spis!

Flere gange under besøget i tappehallen får de 35 graders fugtige varme os til at tænke længselsfuldt på dagene i den lille fiskerlandsby Casares. Blot 80 km her fra Managua med udsigt over Stillehavet. Et Bounty-land omkranset med palmer. Her kastede vi os flere gange om dagen i de halvanden meter høje bølger. Om eftermiddagen landede de lokale fiskere deres fangst – sækkevis af fisk, rejer og hummere blev hevet i land af landsbyboerne... Men vi befinder os stadig midt i tappehallens 95 dB.

Her er mange problemer

Eduardo forklarer igennem larmen, at tappekolonnen er af tysk

(fortsættes side 10)

STUDIETUR TIL VESTTYSKLAND

I juni 1988 var ledere og bryggeriarbejdere fra Jyske Bryggerier samt forbundsformanden på en studietur til Vesttyskland for at studere den vesttyske bryggeriindustri.

I PROP & KAPSEL nr. 1 bragte vi første del af referaterne fra denne studietur – her følger så sidste del.

"Löwenbräu", München

Onsdag den 22. juni 1988

Kolonnerne

Kapaciteten var henholdsvis på 200, 190 og 175 fustanger i timen med i alt 14 tappegader. Man brugte 50 l fustager.

Tappeprincippet var det såkaldte "volumetrisk fyldning" dvs., at ølmængden blev målt ud ved hjælp af en magnetisk flowmåler. Fyldekontrollen var en Barry Wehmiller gammastrålig (imex gamma 101). Der var automatisk hættepåsætning og fass fix etikettering direkte på fustagen.

På tomgodssiden var der automatisk aftræk af hætte.

Helhedsindtrykket af bryggeriet var blandet. Tapperiet var noget særpræget, idet der var produktion i 6 etager, f.eks. depallettering 2 etager under jorden til tappesteder 4 etager over jorden. Dette giver nogle meget lange transportveje for både kasser og flasker, hvilket er uhensigtsmæssigt.

Hele produktionen var overvåget af kameraer, og der var monitorer placeret på centrale punkter i alle afdelingerne, således at alle kunne følge med og se, hvor der evt. var stop.

Støjniveauet var meget højt og der var tilsyneladende ikke foretaget foranstaltninger til at nedbringe støjen.

Ventilationen var meget dårlig i alle afdelinger. Bygningskon-

Hofbrauhaus ved München

onsdag den 22. juni 1988

Vi blev modtaget af projektleder Kurt Stenger og af leverandøren til Steinecker brygværk og -filter, ing. Jens Voigt.

Det nye "Hofbrauhaus" ligger ca. 20 min. kørsel fra München, nær lufthavnen, og er under opførelse. Bryggeriet ejes af den bayerske stat. Derfor må bryggeriet af konkurrencemæssige hensyn maksimalt producere 250.000 hl pr. år til det indenlandske marked. Hvis der kan skabes en eksport, vil produktionen kunne øges. Produktionen vil starte gradvis ca. 1/8 1988. 1. etape vil være ibrugtagning af aftapperi, 2. etape er opstart af fil-

struktionen vil gøre det meget vanskeligt at kunne etablere ordentlige miljøforanstaltninger. Trods disse ting fungerede visse af tapperianlæggene tilsyneladende meget effektivt.

Gruppen vurderede, at bryggeriets reelle problem fremover vil være de trange forhold, der vil give vanskeligheder med at investere i nye produktionsanlæg og bedre miljøforhold.

På virksomheden var der i alt ansat 80 til 100 i produktionen og 23 på brygsiden.

Efter rundturen gik vi på Löwenbräu's egen restaurant, "Löwenbräu Keller", og spiste frokost.

*På gruppens vegne
Kim Jørgensen*

trering, og 3. etape er opstart af bryghus. I den mellemliggende tid til bryghusopstart vil man transportere øl fra det gamle bryghus i centrum af München.

Kraft og energi

Bryggeriet har egen vandboring, hvor der pumpes fra en ca. 36 m dyb brønd. Man pumper vandet til et vandbehandlingsanlæg (ionbytteranlæg), hvorefter dette opvarmes til henholdsvis 105° og 95°, som bruges til opvarmning i de øvrige processer. Dette system kaldes et hedtvandsanlæg.

Med hensyn til el-kraft har man ved evt. strømsvigt og i spidsbe-

lastninger egen generator, som kører på flydende gas eller naturgas.

Alt spildevand opsamles og neutraliseres med dels gæringskulsyre eller røggas til en pH på 7.

Der anvendes kølekompressorer med direkte ammoniakfordampning til rum og tankkøling og glycolkøling til div. pladevekslere.

Bryghus, gær- og lagerkælder

I forbindelse med det nye byggeri er der ikke etableret malteri, men malt bliver leveret til siloanlægget i lastvogne. Malttransportsystemet er mekanisk. Tørformaling med maltkonditionering med 40° varmt vand. Bryggprocessen er 2 dekoktionsmetode, med 2 mæskkedler.

Kurt Stenger oplyste, at brygstørrelsen var 250 hl med en max. maltmængde på 4600 kg. Man kan max. brygge 8 bryg pr. døgn. Hvad der var interessant var, at alle kedler blev fyldt fra bunden for at undgå iltoptagelse.

Anlægget havde automatisk humledosering. Mæskekarrene var opvarmet med hedt vand fra dels bund og sider, hvorimod man på urtkedlerne har extern koger, hvor man ved kondensering af emmen opnåede en energibesparelse på 20-30% i forhold til traditionel opvarmning. Efter nedsvaling ville man overraskende nok installere et pladefilter til fjernelse af kold trub. I gær- og lagerkælder var der 48 cylindroniske tanke (combitanke), men man kørte en traditionel gær- og lagringsproces. Alle processer i bryghus, gær- og lager-

kældre styres fra samme styretavle.

På filterlinjen var der buffertank, horisontalt filter, PVPP-stabiliseringsfilter og igen buffertank.

PVPP stabiliseringsfilter er med fuld regenerering.

Opslemningsbeholder til kiselgur betjenes manuelt. Den brugte kiselgur slynges, så den kan køres tør ud i containere. Alle tryktanke er indbygget med betjeningsarmaturer, der var ført ud fra selve tryktankrummet.

Aftapperi

Tapperiet er en 26.000 fl/t kolonne. Flaskestørrelsen er 0,5 l eller 0,33 l. Palletering- og depalleteringsmaskinerne af fabrikat Kettner. Ligeledes ind- og udpakkermaskine er Kettner.

I tapperiet er der opstillet et delvist udbygget blokanlæg. Etiketmaskinen er separat.

Kolonnen er lagt ud til at skulle køre eksportforpakninger.

Der er gjort plads til at installere tunnelpasteur til evt. eksport, hvorimod flaskeøllet skulle pladepasteuriseres til hjemmemarkedet.

Fadølskolonnen var bygget med en 3-strengt anlæg, kapaciteten på 150 fustager/t. Sortimentfordelingen var 40% fadøl, 60% flasker. 5% var træfåde på 100 og 200 liter. Endvidere var øllet på træfadene upasteuriseret. Disse træfåde vil på et senere tidspunkt udgå af produktionen.

Konklusion

Besøget på Hofbrauhaus var noget uoverskueligt, da det var en byggeplads, vi var på, med mange håndværkere; men det var helt tydeligt, at der var tale om et prestigebyggeri/-bryggeri, der blev opført. Da bryggeriet – som tidligere nævnt – er statsejet, kunne vi ikke få oplysninger vedrørende bemanning, lønforhold o.lign.

B. Høgh Hansen, Allan Nielsen, Vivi Hornbæk, Per Sørensen

Brauerei Bischofshof

torsdag den 23. juni 1988

Brauerei Bischofshof er beliggende i Regensburg, der er en by med 135.000 indbyggere. Det er en meget smuk, gammel by, beliggende ved Donau. I alt er der 4 bryggerier i Regensburg, hvoraf Bischofshof er det næststørste.

Brauerei Bischofshof har sin oprindelse fra anno 1649 og har gennemgået mange ombygninger, hvilket giver sig udtryk i et

ældre bryggeri tilpasset nutidige forhold i teknisk henseende, – dog med et ydre nostalgisk præg. Ejer: Den katolske Kirke.

Udover Bischofshof i Regensburg findes yderligere en afdeling ca. 30 km uden for byen, der producerer 30.000-35.000 hl om året. Denne produktion køres med tankvogn til Regensburg, hvor det bliver filtreret og

STUDIETUR TIL VESTTYSKLAND

tappet. Samlet årsproduktion: 200.000 hl.

Brygmester Christian Beer, konsulent ved Steinecker, fremviste filtreringsanlæg og ølkam, som specielt adskilte dette bryggeri fra andre tyske bryggerier.

Chr. Beer har konstrueret et nyt fuldautomatisk horisontalt filteranlæg, type ES 130, som blev taget i brug i 1985.

Desuden blev vi vist rundt af brygtekniker P. Bosche (andre afdelinger).

Hovedformålet med besøget var at besigtige den nye ølkam (taget i brug i 1988).

Bryggeriet beskæftiger i alt 145 personer, heraf 35 i produktionen incl. håndværkere.

Produktion

- 3 lyse sorter øl
- 3 mørke sorter øl samt
- 2 Weizenbier

Anlægget kan producere 250 hl i timen og er bemanded med 1 mand i dagtimerne, hovedsagelig overvågning, resten af døgnet køres ubemanded. Teknik: Siemens S 5. Styringen udviklet af Steinecker.

Anlægget består af 2 kiselguopslemningsbeholdere med piskeris. 80 omdrejninger pr. min. med tilsætning af kulsyre i bunden for at drive ilten ud. Ved 1. filtrering brugte man 100 g og ved 2. filtrering brugte man 50-55 g kiselgur. Aut. kulsyredosering. Eget kulsyreanlæg forefindes.

Ved opstart før filtreringen gennemkøres filtret med 85° varmt vand, som genanvendes.

Ved forbelægning af filtret brugte man Arbocel Type BER 40 sække á 35 kg.

Ved dosering under filtrering anvendes Manville Filter-Cel.

Anlægget recirkulerede, til øllet var klart, hvorefter filtreringen automatisk gik i gang.

Hvis øllet bliver uklart under filtreringen, går det automatisk i omløb, til øllet igen er klart. Visse ølsorter blev kun filtreret én gang.

Ikke benyttet filter henstår med kulsyretryk.

Man kunne forud vælge, hvor meget øl der skulle i ønsket tryktank.

Før filtrering var der 3-4 mio. gærceller pr. ml. Efter filtrering 10 pr. 100 ml og efter 2. filtrering ingen gærceller, hvilket gør, at man ikke behøver at pasteurisere øllet. 6 mdr.s holdbarhed garanteres til Italien.

Fjernelse af kiselgur fra de horisontale filterplader sker ved centrifugering (4 hastigheder), som starter langsomt op, hvilket gør, at kiselguren falder af lidt efter lidt. Der er ingen vandtilsætning.

Kiselguren går til en opsamlingsbeholder og har 35% tørstof, så man undgår forurening. Kiselgur er ikke tilladt i offentligt kloaksystem.

Ved skift til anden ølsort, kan man trykke filtret ud med kulsyre og straks filtrere en anden ølsort.

Rengøring

NAOH 5% v. 85° én gang ugentlig.

Desinfektion af rørledninger fo-

regår ved cirkulering af rengøringsmidler hver week-end.

Tryktanke

Der var 8 tryktanke, som stod meget tæt ca. 5 cm både fra væg og hinanden. 2 af tankene var forsynet med omrørere for at kunne holde gæren svævende i det såkaldte Weizenbier (uklart øl brygget på hvedemalt med gærrester), der tilsættes efter klarfiltrering).

Størrelse

5 tryktanke á 268 hl
2 tryktanke á 174 hl
1 tryktank á 130 hl

Bryggeriet havde et meget lavt vandforbrug.

Ølkam

Den er bemanded med 1 mand.

Efter den grundige gennemgang af ølkammen, gik vi bryggeriets øvrige afdelinger lidt hurtigere igennem.

Herefter tog P. Bosche over og fortalte om de øvrige afdelinger.

Malteri 1966

Type Lausmann (Regensburg)
Kapacitet 5.000 tons pr. år.

Bestående af 7 spirekasser á hver 15 tons.

6 dages spiring finder sted uden tilsætning af G-syre. Spirekasserne bund hæves, og malten skræbes over i næste kasse.

Bemanded med 2 mand ugens 5 første dage og i weekenden med 1 mand.

Bryghus 1976

Kapacitet 200 hl pr. bryg. 3 bryg i døgnet. 1 bryg varer 8 timer. Pr.

STUDIETUR TIL VESTTYSKLAND

bryg bruges 3 tons malt. Under 90 min. kogning fordamper 30 hl vand. Type Ziemann i rustfri udførelse.

Bestående af 2 mæskkedler, 1 sikar, 1 forløbsbeholder og 1 urkedel.

Bemanding

1 mand pr. skift. Der køres 3 skift om sommeren. Denne ene mand passer både bryghus og gærkælder.

Weizenbier gærkælder

(1988)

Der var 4 gærtanke (Gressen).

Weizenbier er overgæret. Det første overgær (humletrub), som er meget bittert og urent, ledes til kloak, hvorefter yderligere over-skudsgær glider ned ad en sliske – smurt ind i brændt gær – ned i en tank, hvorefter det falder sammen og pumpes over i en anden tank og genanvendes.

Tapperi 1964

Kapacitet 24.000 fl/t, 1/2 l.

Type: Enzinger.

Tapperiet var traditionelt opbygget og havde et meget højt støjni-veau.

Driftskrav: 1 skift kl. 7-16 med 1 times frokostpause

Bemanding

7 mand incl. lager.

Generelt

Pænt rent overalt og pænt vedligeholdt.

Produktivitet

200.000 : 33 = 6.000 hl pr. bryggeriarbejder.

Besøget på Brauerei Bischofshof var af tidsmæssige årsager ret presset med hovedvægt lagt i fremvisning af ølkam-anlæg.

Vi blev særdeles venligt modtaget, og man besvarede vore spørgsmål meget åbent.

Kirsten Jørgensen,

Flemming Frank

Sv. Munch Larsen

Kurt Kristiansen

de senere år erhvervet en skyllemaskinefabrik samt fa. Steinecker, der fabrikkerer brygværker samt tank- og filtreringsanlæg.

Vi blev vist rundt på fabrikken af d'hr. Achhammer og Cichon jun., og fik en grundig indføring i en etiketmaskines tilblivelse fra grundstillet og etiketpalletter til færdig maskine og afprøvning. Alt med mindst mulig anvendelse af underleverandører. Kundernes industrielle ønsker er så omfattende, at der ikke kan laves serieproduktioner af etiketteringsmaskiner. Vi så også inspektionsmaskiner samt tappemaskiner bl.a. en 144 'rørs tapper til 36.000 PET 1½ liter flasker pr. time!

De komplicerede produktionsprocesser forklarede også, hvorfor der er en vis leveringstid på f.eks. nye formatdele til en etiketteringsmaskine. Endelig fik vi forklaret gangen i reservedelsbestillinger, der nødvendigvis skal foregå meget hurtigt og grundigt.

Da virksomheden bagefter trakterede med "Eisbein mit Knödel und Sauerkraut", følte vi også på denne måde at have fået sat en typisk kulinarisk afslutning på vort besøg i Bayern, hvorefter vi kunne drage nordpå igen.

Maskinefabrikken Kronos AG,

torsdag den 23 juni 1988

Kronos, der ligger i Neutraubling ved Regensburg, er leverandør af aftappermaskiner specielt etiketteringsmaskiner, inspektionsmaskiner og tappemaskiner til alle drikkevareindustrier såsom bryggerier, læskedrikfabrikker, vinaftappere og spiritusfabrikker.

Kronos beskæftiger i alt 2900 medarbejdere, hvoraf alene i Neutraubling 1900. Firmaet tilkendegiver, at man har over 70% af verdensmarkedet af etiketteringsmaskiner – en stærk position – samt stor succes med blokanlæg, hvor 2 eller flere maskiner er bygget sammen. Man har

Underlægningstegningen på s. 8-11 i P&K nr. 1 var et horisontalfilter.

Tegningerne i dette nr. er på s. 6 og 7 et kieselgur-filtreringsanlæg.

På s. 8-9 er det et sikar.

fabrikat, og at den er blevet opstillet efter revolutionen i 1979. Produktionen er i øjeblikket kun på godt og vel halvdelen af kapaciteten. Det skyldes mangel på råvarer og mange problemer med reservedele. Et generelt problem i Nicaragua. De mange ressourcer, landet har måttet bruge på de sidste års krig imod de USA-støttede contras, sammen med Reagans økonomiske blokade, har skabt en omfattende mangel på reservedele og materialer inden for alle brancher.

Pludselig holder larmen op. Maskineriet er gået i stå. Ingen ser videre forbavset ud. Strømsvigt hører også med til hverdagen i Nicaragua.

Julio, som står ved skyllesektionen, får nu tid til at kigge i dagens udgave af sandinisternes avis Barricada. Han viser os en overskrift "Dollaren steget til 665 Cordobas". Han sukker opgivende, for det betyder, at i løbet af de næste dage vil priserne på dagligvarer igen stige. Han fortæller, at man i februar lavede en pengeombytning i et forsøg på at stoppe den voldsomme inflation. "Men det er overhovedet ikke lykkedes. Priserne er steget uafbrudt siden. F.eks. er et pund ris steget fra 4 til 180 Cordobas. I den samme periode er min løn kun steget fra 1.200 til 7.500 Cordobas om ugen. Så det er efterhånden meget svært at få lønnen til at slå til," slutter Julio nedtrykt.

Ved flaskekontrollen kommer vi i snak med Luisa. Hun plejer at bruge to timer på at komme til arbejdspladsen. Det vil sige meget af tiden tilbringer hun i køerne ved busholdepladserne. Ingen bryggeriarbejdere har råd til at holde bil. Hun skal hjemmefra kl. 7 om morgenen og er først hjemme igen kl. 19.30. En lang dag. Hun brokker sig over den amerikanske blokade, som også er skyld i, at mange busser står stille på grund af manglende reservedele.

Luis og Sergio, et par unge fyre fra maskinværkstedet er også meget villige til at fortælle om "livet i Nicaragua": revolutionen, de skønne kvinder, baseball'en, den amerikanske aggression, deres drømme og fredsforhandlingerne. "Vi håber alle, at den nuværende våbenhvile holder, og at der snart bliver indgået en rigtig fredsftale." De er begge blevet såret i kampene mod kontrerne og frygter at skulle af sted igen. Luis og Sergio er trods sårene meget positive over for revolutionen.

En revolution, som har betydet store fremskridt for dem og de andre arbejdere i Nicaragua. De har fået frihed til at organisere sig og lave fagforeningsaktiviteter. Mange fagligt aktive var i fængsel under Somoza-diktaturet, hvor også Nationalgardens tortur og drab var dagligdags begivenheder.

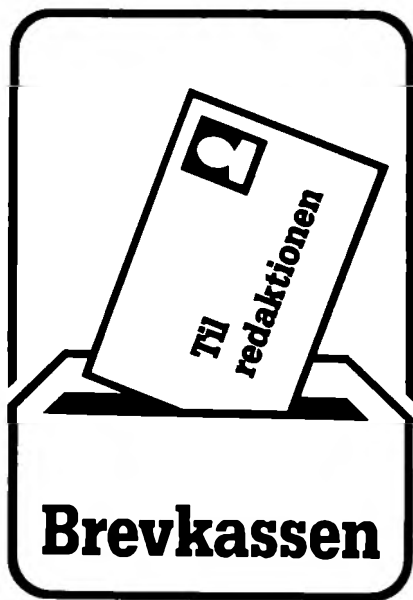
Brug for hjælp

I tappehallen er produktionen kommet i gang igen, og vi fortsætter rundvisningen med Eduardo. Der bliver også tid til en smagsprøve. Glimrende øl. Den øredøvende larm får os til at spørge om, hvorfor arbejderne ikke bruger ørepropper eller høreværn. "Det er et meget stort problem," forklarer Eduardo. "Vi har ikke nogen høreværn, og de ørepropper, vi tidligere har fået doneret fra udlandet, er forlængst sluppet op. Så der er mange af kollegerne, der klager over hovedpine og problemer med hørelsen. På samme måde har vi mange skæreskader fra flasker, der splintres og alt for få ansigtsvisirer, beskyttelsesbriller m.m. Tror I, det er muligt at få hjælp fra danske bryggeriarbejdere?" spørger Eduardo.

Vi lover at undersøge sagen.

Ang. Torben Olsens indlæg i P&K nr. 1, 1989, – og om moral

Jeg synes det er trist, at vi er faldet så dybt inden for vores område, at man ikke kan tåle at lide et nederlag, uden at man skal forsøge at påberåbe sig, at man er blevet offer for faglig/politisk forfølgelse fra den side, man er uenig med, og forsøger at manipulere med stemmetallene. *Der var jo ikke ca. 2700 medlemmer på generalforsamlingen i nov. 1988. Vel?* At forsøge at bilde sig selv og andre ind, at alle de, der ikke mødte op på generalforsamlingen, er/var tilhængere af T.O. og af en sammenlægning med HRS, som T.O. gjorde sig til talsmand for, er ikke reelt, hvilket afstemningsresultatet i KBH tydeligt viser.

Jeg synes, at niveauet for faglig voksen snak er faldet ikke så lidt på det sidste. Moralen har fået et knæk.

Man har en mening og et mål, men man skider på midlerne efter devisen "Målet helliger midlet", dvs., at hvis det, man vil (når alt kommer til alt), er godt, så kan man godt være et dumt svin i forsøget på at virkeliggøre dette. Borgerlige politikere bruger løgn, latin og manipulation for at nå deres mål. Hvis Schlüter sagde: Vi ønsker at udnytte og udsuge arbejdere og andre så meget som muligt, så vi selv kan

leve i sus og dus på kransekagens top, så var der nok ikke så mange, der stemte på ham. Det ved han, og derfor siger han det ikke. Han siger alt muligt andet i forsøget på at bilde os ind, at han varetager vores allesammens interesser. Fordækte mål gir fordækte midler.

Men hos os i DBBMF er det jo ikke sådan. Da det hos os jo ikke drejer sig om fordækte mål, men om en uenighed om målet eller om, hvad der er godt, skulle man mene, at en sund debat, en voksen meningsfuld problemløsning og stillingtagen var mulig.

Med venlig hilsen

Linda Nielsen
Klub 3

Svar til Torben Olsen

I sidste nr. af Prop og Kapsel (nr. 1/89) forsøger Torben Olsen at give indtryk af, at han på udemokratisk vis er blevet "fjernet fra sin post" som kasserer i Københavnsafdelingen, og at grunden skulle være, at han tillod sig at have en anden mening om forbundssammenlægning end flertallet i København.

Jeg må på afdelingens vegne på det skarpeste tage afstand fra disse påstande. Sagen er, at Torben Olsen tabte et helt reelt kampvalg om kassererposten på vor ordinære generalforsamling i november 1988.

På denne generalforsamling skulle der ske valg til *alle* poster i fagforeningens daglige ledelse. Som besluttet ved stiftelsen af den fælles fagforening for mandlige og kvindelige bryggerarbejdere i december 1986, skulle vi samtidig skære ned fra 5 i daglig ledelse (3M og 2K) til 4 (2M og

2K). Ved valget til kassererposten var der to kandidater, nemlig Bent Meyer og Torben Olsen. Bent Meyer fik 112 stemmer. Torben Olsen fik 62.

Torben Olsen antyder, at demokratiet i afdelingen "ikke bestod sin prøve", fordi så få af afdelingens medlemmer deltog i valget. Han har imidlertid selv været med til at anbefale og vedtage fagforeningens love, som siger, at valg til daglig ledelse foregår på generalforsamlingen. (Af hensyn til kønskvoteringen var vi ved stiftelsen af fagforeningen enige om at give afkald på urafstemning blandt alle medlemmer). Valget af kasserer er således foregået på fuldt lovlig og demokratisk vis. (Torben Olsen var i øvrigt selv dirigent på generalforsamlingen).

Torben Olsens holdning til forbundssammenlægning spillede uden tvivl en vis rolle ved valget. Men det er jo netop en del af demokratiet, at medlemmerne vælger deres repræsentanter ud fra faglige holdninger. Det betyder ikke, at vi ikke har plads til uenighed. Det kan man se af valget til sekretærposten. Her blev – uden modkandidat – valgt en tilhænger af sammenlægningen med Hotel- og Restauration.

APRIL

Ceres Horsens
25. års jubilæum
 17. april
 Allan Lund Nielsen
 Lollandsgade 30
 8700 Horsens

Tuborg
25 års jubilæum
 6. april
 Aase Agnes Rørholt
 Gl. Kongevej 33 B, 4. tv.
 1610 København V.

Carlsberg
25 års jubilæum
 27. april
 Hans Erling Petersen
 c/o Norvedsen
 Peter Bangsvej 52, 4. th.
 2000 Frederiksberg

25 års jubilæum
 27. april
 Ole Andersen
 Vesterbrogade 102 A, 5. th.
 1620 København V

25 års jubilæum
 28. april
 Kaj Erik Tinning
 Boholtevej 54
 4600 Køge

25 års jubilæum
 28. april
 Jørgen Jensen
 Sankt Olavs Allé 46
 2630 Tåstrup

25. års jubilæum
 28. april
 Peer Kølnitz Jetsmar
 Ny Blegdamsvej 4, 2. tv.
 2100 København Ø

Reception

I anledning af Helsingør afd.s
90 års jubilæum,
 afholdes der reception
 lørdag den 29. april 1989
 kl. 10.00 til 13.00
 i receptionslokalerne på
 Wiibroes Bryggeri A/S,
 H. P. Christensensvej 1,
 3000 Helsingør.

Med venlig hilsen
Helsingør afdeling

AOF's Familie-Ferie-Træf

Ferie på Arbejderbevægelsens idégrundlag

AOF's landsforbund tilbyder igen i år en spændende sommerlejr i Vestjylland fra den 15.-22. juli 1989.

Vores familietræf afholdes i år på Sdr. Felding Højskole i Vestjylland. Sdr. Felding ligger ca. 20 km syd for Herning – tæt ved Skjern å, Nørrekanal og Borris Sønderland, som er Vestjyllands mest interessante naturreservat.

AOF's sommerlejr er også en aktiv ferie. Du kan deltage i mange forskellige aktiviteter såsom sten- og ravslibning, projekt ren fjord, wind-surfing, teater, samba mv. – eller du kan bare slappe af.

Prisen er kr. 450,00 pr. deltager – børn under 10 år gratis. Du kan bo i eget telt eller campingvogn, du kan låne et telt, eller du kan leje et værelse på højskolen.

Foldere kan rekvireres hos AOF's amtssekretærer eller i AOF's landsforbund, Preben Nordstrøm eller Esther Christiansen. Telf. 01 29 60 66.

BFU kan blive 90-ernes
samfundsreform - med din
støtte...

**Mængden af viden i samfundet
øges med stor fart –
den viden vil vi have andel i.**

Uddannelsestema side 3-15

PROP & KAPSEL

ISSN 0900-8446

Medlemsblad for Dansk Bryggeri-,
Brænderi- og Mineralvandsarbejder
Forbund

Redaktion: Preben Mortensen
(ansvarshavende)

Forbundets adresse:
Tomsgårdsvej 19¹
2400 København NV
Tlf. 01 19 05 77

Forbundsformand:
Preben Mortensen

Næstformand:
Arthur Jensen

Hovedkasserer:
Jytte Hansen

Forbundssekretær:
Lone Christensen

Provinsekretær:
Thomas Olsen
DBBMF
Kongensgade 57, st.th.
7000 Fredericia
Tlf. 05 91 07 13

Konsulenter:
John Pedersen
Henrik Hansen

Produktion: Holbæk Fotosats ApS

INDHOLD:

Leder	2
Tema: Uddannelse	4-15
Fagbevægelsens interne uddannelse	
Indlæg	16
A-kassen:	
Angreb på angreb	16
En god ordning er blevet ødelagt	
Indlæg	17
Ferielotteriet 1989	19
Mærkedage	20

Indlæg til P&K skal være redaktionen i
hænde SENEST 10. maj 1989
på forbundets adresse, Tomsgårdsvej
19¹, 2400 København NV.

Overenskomsten 1989-1991

Overenskomsten på det store arbejdsmarked er både på det private arbejdsmarked og i den offentlige sektor stort set faldet på plads.

De fleste finder, at det er magre resultater, man er nået frem til, og forbundene har været under pres for selv at afslutte overenskomsterne, da man ellers frygtede regeringsindgreb.

Regeringen havde forud for overenskomstforhandlingerne klart tilkendegivet, at de stilede efter en nulløsning og gerne så en lønnedgang for at forbedre konkurrenceevnen over for udlandet. Regeringens signaler til arbejdsgiverne om at holde igen med lønforbedringer viste fagbevægelsen, at regeringen ikke ville acceptere en storkonflikt.

Om fagbevægelsens forhandlere vurderede rigtigt eller forkert, må tiden vise, men hvad der er meget alvorligt for medlemsdemokratiet, er afstemningsformen.

Sagerne ender som regel i Forligsinstitutionen, og her indskrænkes det enkelte forbunds muligheder for at forhandle overenskomst direkte for sine medlemmer.

To afgørende forudsætninger for, at medlemmerne kan øve indflydelse på deres egen overenskomstsituation, ændres, når Forligsinstitutionen overtager forhandlingerne:

1. Alle, der har samme overenskomstudløbsdato, lægges i en pulje og sendes til urafstemning.

Det medfører, at nogle områder selv har forhandlet deres overenskomst og stemmer ja, mens andre ikke når at forhandle deres områder færdige, men alligevel dikteres mæglingforslaget og tvinges med i afstemningen.

Deres nej spiller ingen rolle, hvis blot forligsmanden har sikret sig, at de største områder er blevet færdige.

2. Afstemningen om et mæglingforslag sker ved urafstemning, men har stærkt indskrænket det demokratiske i afstemningsformen.

Et mæglingforslag kan kun nedstemmes, hvis der er flertal for det, og dette flertal udgør over 35% af de stemmeberettigede.

Det betyder, at ja-stemmerne overhovedet ikke behøver at stemme, samt at alle dem, der ikke stemmer, stemmer ja.

Uanset overenskomstens indhold, og uanset om man er for eller imod mæglingforslaget, så bør alle være enige om, at disse udemokratiske begrænsninger i forbundenes forhandlingsmuligheder og medlemmernes direkte afgørelse bør ændres.

Preben Mortensen

Mængden af viden i samfundet øges med stor fart – den viden vil vi have andel i.

BETALT

betyder:

At du har mulighed for delvis økonomisk godtgørelse under uddannelsen.

Ansøgere med kort uddannelse har fortrinsret.

FRIHED

betyder:

At du har ret til at *tage fri* fra dit arbejde for at uddanne dig – og ret til at *genoptage* arbejdet.

Retten til fravær fra arbejdet betyder, at en arbejdsgiver ikke må afskedige en lønmodtager på grund af fravær til uddannelse.

UDDANNELSE

betyder:

At du har ret til selv at vælge din uddannelse,
eller

at du kan uddanne dig til noget, der har tilknytning til dit erhverv,

eller

at du kan vælge at uddanne dig, så du får større almen viden.

Du kan bl.a. tage kurser på højskoler, dag-skoler, AMU-Centre, folkeskolens afgangsprøve, AOF – eller deltage i fagbevægelsens interne uddannelsesvirksomhed.

90'ernes uddannelser skal satse på bredden

**BETALT FRIHED
UNDER
UDDANNELSE**

**FAGBEVÆGELSENS
INTERNE
UDDANNELSER**

AMU-kurser

**ARBEJDSMARKEDS
UDDANNELSERNE**

**OVERENSKOMST-
AFTALT
UDDANNELSER**

Forbundets uddannelsespolitik

I de senere år er der heldigvis større og større interesse for og tilslutning til at deltage i de uddannelser, som er så nødvendige for, at fundamentet i vort faglige fællesskab fortsat udvikler sig.

Bevidstgørelsen om, at bedre kvalifikationer på arbejdsmarkedet i årene fremover vil kræve, at man konstant uddanner sig.

På forbundets kongresser, i hovedbestyrelse og forretningsudvalg har det at sikre tilbud om uddannelser

- målrettet en menneskelig udvikling,
  - målrettet fremtidens kvalifikationskrav i forhold til arbejdssituationen
- fået en meget høj prioritering i vores faglige linie.

Der er fire uddannelsesområder, som vi arbejder konstant med – områder, der kan bruges som platforme til målsætningen om bredde i uddannelserne, således at man sikrer en menneskelig udvikling i takt med den tekniske udvikling.

De fire områder:

1. Betalt frihed til uddannelse (BFU)
2. Fagbevægelsens interne uddannelser (FiU)
3. Specialarbejderuddannelser (AMU)
4. Overenskomstaftalte uddannelser (12 øres fonden)

Betalt frihed til at udvikle sig!

Voksen-undervisningsreform

80'ernes vigtigste reform for arbejderbevægelsen har været og er fortsat her i '89 en politisk gennemførelse af voksenundervisningsreformen – betalt frihed til uddannelse.

De fleste forbund – også vort forbunds kongresser – har lagt den linie at arbejde aktivt for at bevistgøre om det vigtige i at gennemføre reformen BFU.

ILO konvention nr. 140

Den internationale arbejdsorganisation ILO, hvor arbejdstagere, arbejdsgivere og de nationale regeringer har sæde, vedtog allerede i 1974 konvention nr. 140.

Den fastslår, at medlemslandenes regeringer skal gennemføre foranstaltninger, som sikrer Betalt Frihed til Uddannelse for lønmodtagere. Konventionen fastlægger også meget konkret, hvordan udtrykket Betalt Frihed til Uddannelse skal forstås: Som en frihed, der ydes en arbejder med henblik på dennes deltagelse i uddannelse i et nærmere bestemt tidsrum inden for arbejdstiden med ydelse af tilstrækkelig økonomisk kompensation. I konventionens artikel 2 siges, hvad der i denne sammenhæng skal forstås som uddannelse – nemlig:

1. Oplæring på ethvert niveau.
2. Almen, social eller samfundsrettet uddannelse.
3. Uddannelse i fagforeningsvirksomhed.

Ved afstemningen i 1974 stemte både det danske LO og Dansk Arbejdsgiverforening for.

Den danske regering gav også sin tilslutning til vedtagelse af konventionen. Regeringsmagten i Danmark i 1974 sad partiet Venstre på.

Naturligt spørgsmål

Når både regeringen og arbejdsmarkedets parter i 1974 tilsluttede sig ILO-konventionen om BFU, hvorfor er indholdet så ikke for længst godkendt i det danske folketeting som bindende for Danmark?

Der har ikke været politisk flertal i folketetinget for at gennemføre BFU. De politiske kræfter er så brugt på at skabe forståelse i befolkningen og derigennem et politisk flertal for nødvendigheden af Betalt Frihed til Uddannelse.

Det danske folketeting

I 1983 kunne man i de politiske partiers programmer skimte flertal i folketetinget for BFU – en voksenundervisningsreform med et socialt sigte.

Det forslag, der blev fremlagt i folketetinget, byggede på ILO-konventionen – altså:

- at lønmodtagerne har ret til, at få fri fra arbejde for at gå i uddannelse,
- at man selv må vælge sin uddannelse,
- at man skal have en godtgørelse for den indtægt, man mister, mens man er i uddannelse, samt
- at man skal have ret til at vende tilbage til arbejdspladsen, når undervisningsperioden er slut.

I 1988 var loven om BFU til behandling i folketetinget. Det var dengang det såkaldte alternative flertal (S - SF - Rad.), der skulle nå frem til lovens endelige udformning.

I dag sidder de radikale i regering med blandt andre en undervisningsminister fra partiet Venstre (Bertel Haarder), der er liberalist, grundtvigianer og højskolemand, som ved forelæggelse af

forslaget udtalte: "Er danskerne virkelig blevet så trætte, at de skal have fritidsundervisning ind i arbejdstiden?". Karakteristisk, desværre, for den uddannelses- og samfundspolitiske holdning. De, der sidder på flæsket, både økonomisk og uddannelsesmæssigt, vil ikke være med til, at uddannelsestilbud også bliver en rettighed for dem, der ingen uddannelse har, og som i øvrigt er med til at betale andres uddannelser.

Det skal fremhæves, at det meste af den undervisning, der gives i samfundet, gives i arbejdstiden.

Ja – vi skal have Betalt Frihed til Uddannelse, fordi 800.000-900.000 arbejdere har mindre end 8 års skolegang bag sig. Over én million arbejdere har ikke fået en længere erhvervsuddannelse efter folkeskolen. Mange sendes ud i en voksentilværelse med nogle enorme efterslæb, hvad skolegang og uddannelse. Ofte har højere uddannede og eksperter over 20 års uddannelse bag sig. Der er altså tydelige forskelle i de muligheder, man har.

Selvfølgelig har vi – som en del af samfundet – lige så stor ret til en samfundsbetalt uddannelse på lige fod med andre samfundsgrupper, hvis uddannelse vi er med til at betale for.

Da det må være reformens mål at øge ligheden – at give de mest udsatte bedre betingelser i tilværelsen – skal den ikke i første omgang udnyttes af de højest uddannede. Det er nødvendigt at foretage en prioritering, indtil reformens endelige udbygning er sket, nemlig at en vis procent af arbejdsstyrken konstant skal være i uddannelse.

Demokratiet

Man kan allerede nu ane faren for, at vort demokratiske system ikke i fremtiden vil kunne bevareres som et reelt folkets styre.

Udviklingen kan meget vel blive et formelt demokrati, ved at man

kun påvirker samfundsudviklingen på valgdagen. Når samfundet bliver mere og mere kompliceret, og ikke mere forståelig for os almindelige mennesker, fordi vi ikke fik mulighed for at udvikle vores grundlæggende viden gennem blandt andet Betalt Frihed, ja, så opgiver vi, og vælger de eksperter, der bliver stadig flere af, og som ved stadig mere om stadig mindre områder.

Ekspertter skal bruges, men ikke til at træffe beslutningerne. Denne udvikling kan vi kun forhindre ved, at afstanden mellem almindelige mennesker og eksperterne ikke bliver for stor.

Arbejdernes andel af pladserne i kommunalbestyrelser og i folketinget

Sammensætningen i kommunalbestyrelser:

Arbejdere
Faglærtes og ikke-faglærtes andel af pladserne (1978) 9%
Andel af befolkningen 27%

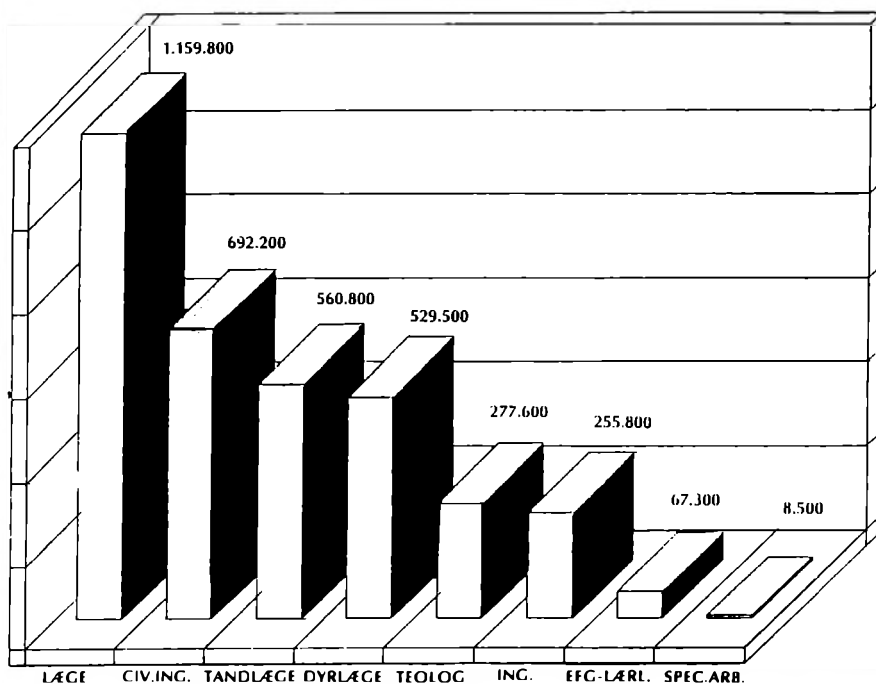
Sammensætningen i folketinget:

Arbejdere
Faglærtes og ikke-faglærtes andel af pladserne
i 1977 4%
i 1979 5%
Andel af befolkningen 27%

Den faktiske mulighed for at kunne øve indflydelse på de lokale politiske forhold betyder måske mest for den enkelte borger, men også her er de reelle muligheder for at øve indflydelse skævt fordelt.

Så meget koster en uddannelse

(tallene er fra begyndelsen af 80'erne)

Folkeuniversitetet

Folkeuniversitetet er et tilbud til alle, der har lyst til at stifte bekendtskab med videnskabens arbejde, metoder og resultater gennem undervisning på universitetsniveau.

Folkeuniversitetskurser foregår primært som foredragsrækker eller klasseundervisning. Det er dog også muligt at gennemføre selvstudier.

Fagbevægelsens interne uddannelser

Dagen i går ligner ikke dagen i morgen. Samfundet udvikler sig med rivende hast fra den ene dag til den anden.

Vi ønsker at være med i den nye teknologi, have indflydelse, få indført overskudsdeling og have medansvar.

Alt dette kan kun opnås ved

- at deltage i organisationsbeslutninger,
- at arbejde for fagbevægelsens synspunkter,
- at få indsigt i faglige og politiske forhold,
- at inddrage flere i faglige og politiske spørgsmål.

Disse opgaver kræver viden og redskaber. Derfor har fagbevægelsen lavet sit eget uddannelsessystem. Et system med et indhold, der sikrer, at alle faglige interesserede kan få en god baggrund til fællesskabets løsning af problemerne samt opnå resultater til gavn for arbejderbevægelsens medlemmer.

FIU-kurserne indeholder emner, der har betydning i hverdagen for alle fagbevægelsens medlemmer, og de er tilrettelagt på en sådan måde, at alle har mulighed for at deltage.

Desuden er undervisningsformen tilrettelagt således, at en gruppe mennesker i fællesskab hjælper hinanden med at arbejde med kursusemnerne under vejledning af undervisere, der selv kender problemerne på arbejdspladsen. De fleste undervisere har selv været tillidsrepræsentanter og har gennemgået en FIU-tillidsmandsuddannelse.

FIU-systemets opbygning

Fagbevægelsens Interne Uddannelser er et systematisk uddannelsessystem, som er inddelt i kurser à 40 eller 80 timers varighed.

Det betyder, at det enkelte kursus har til formål at give deltagerne den nødvendige viden og erfaring, som de kan bygge videre på gennem de næste kurser i uddannelsen.

Eller sagt på en anden måde: "man skal kunne kravle, før man kan gå".

FIU-systemet er opbygget i 2 dele:

1. En grunduddannelse, hvor deltagerne får indblik i fagbevægelsens historie og opbygning. Derudover bliver de stillet en række opgaver med udgangspunkt i deres egen arbejdsfunktion.

Samtidig bliver de opøvet i de teknikker, som kan støtte hver enkelt i hverdagens faglige arbejde.

2. En specialiseret uddannelse, hvor hver enkelt deltager vælger kurser i forhold til interesse, behov og personlig udvikling.

Kurserne er tilrettelagt på denne måde, fordi

- vi i videst mulig udstrækning ønsker at tilpasse uddannelsen efter deltagerens erfaringer, behov og forudsætninger,
- vi derved opnår deltagergrupper med fælles baggrundsviden,
- vi alle skal have mulighed for at "få noget med hjem".

FIU-systemets inddeling i enkeltkurser sikrer, at hver enkelt deltager kan få en klar information om uddannelsens indhold og formål og hvilke forudsætninger, der kræves. For at kunne deltage i de fleste specialkurser skal man

have gennemgået den grundlæggende uddannelse.

Det er ikke for at indføre adgangs begrænsning eller for at gøre systemet stift, men alene for at give deltagerne lige vilkår.

FIU er det eneste uddannelses tilbud til dig, hvor du kan vælge ud af en bred vifte af tilbud på uddannelsesemner.

Hvor du trygt kan deltage uanset, om det er mange år siden, du har deltaget i en eller anden uddannelsessituation.

Hvor du ikke skal betale kursusafgift. Hvor du får kursuseløn som erstatning for arbejds løn.

Der udsendes en årskalender over FIU kursustilbudene.

Har du brug for yderlige oplysninger om tilmelding osv., kan disse fås ved henvendelse til fagforeningen eller forbundet.

Valgmulighederne i FIU-viften

Som medlem af vort forbund kan du få stillet 4 ugers kursus til rådighed pr. kalenderår med følgende indgang til kurserne:

Kursernes mål og indhold

Grunduddannelsen

Det første kursus, du kommer på, er grundkursus 1 og 2 eller forbundskursus. Det afholdes af dit eget forbund.

Indholdet i kurset tager udgangspunkt i den viden og de erfaringer,

du kender fra din egen arbejdssituation – din egen branche og dit eget forbund.

Samtidig får du kendskab til den samlede fagbevægelses og arbejderbevægelsens grundlæggende ideer.

Du får desuden indblik i forhandlings-, tale- og mødeteknik samt en vejledning i skriftlig og mundtlig formulering.

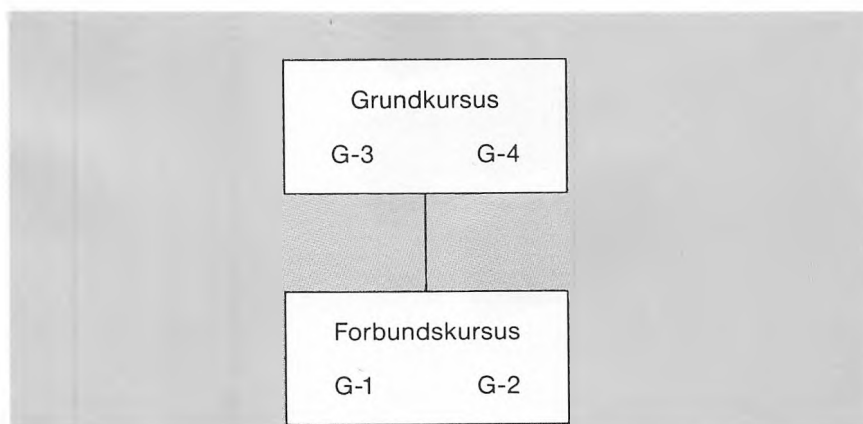
På grundkursus 3 og 4 samt alle de efterfølgende kommer du sammen med kammerater fra andre forbund. Her er emnerne tværfaglige, hvor du får indsigt i andre forbunds problemer.

Du bliver samtidig orienteret om fagbevægelsens rolle og opgaver i samfundet – først og fremmest lokalt, så du kan udnytte de eksisterende muligheder for at kunne informere, formidle og gennemføre faglige aktiviteter.

Du får også en orientering om de mange forskellige tilbud i det omfattende FIU-system, men hvad der er nok så vigtigt:

Du arbejder med aktuelle, politiske og faglige opgaver med det formål at forbedre løn-, arbejds- og levevilkår for dig og dine kolleger. Og du fortsætter med at træne de færdigheder, som du fik kendskab til på grundkursus 1 og 2.

Begge grundkurser er på hver 80 timer. Dog er visse kurser delt i 2×40 timer med en periode imellem.

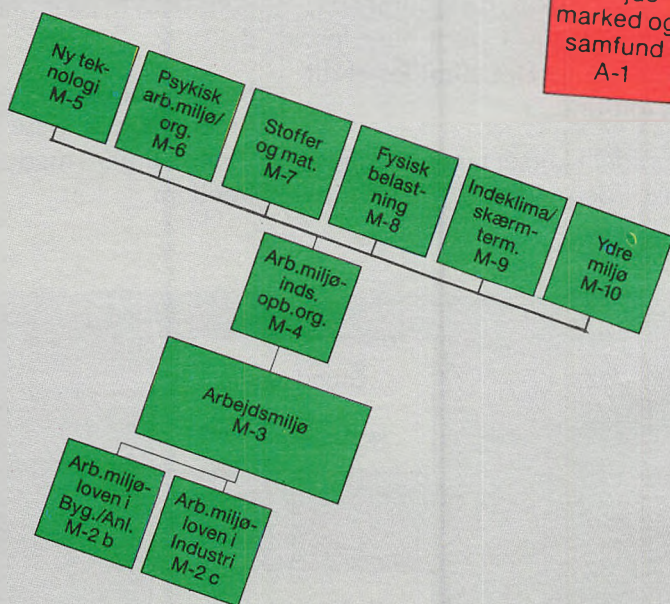
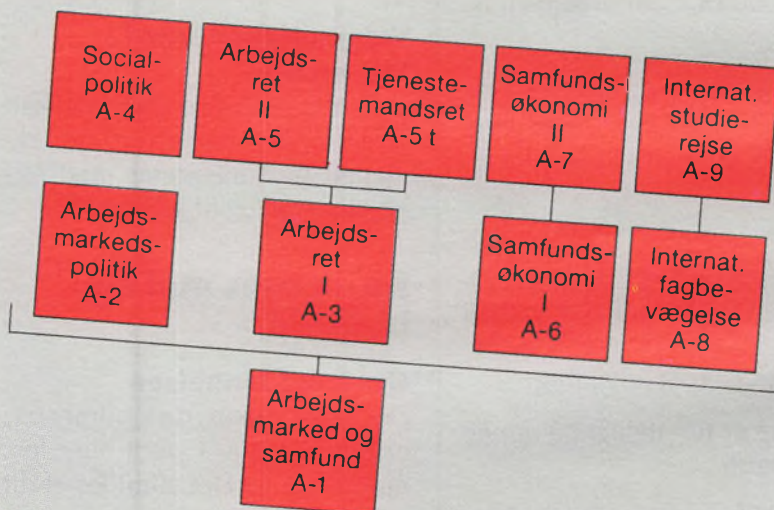
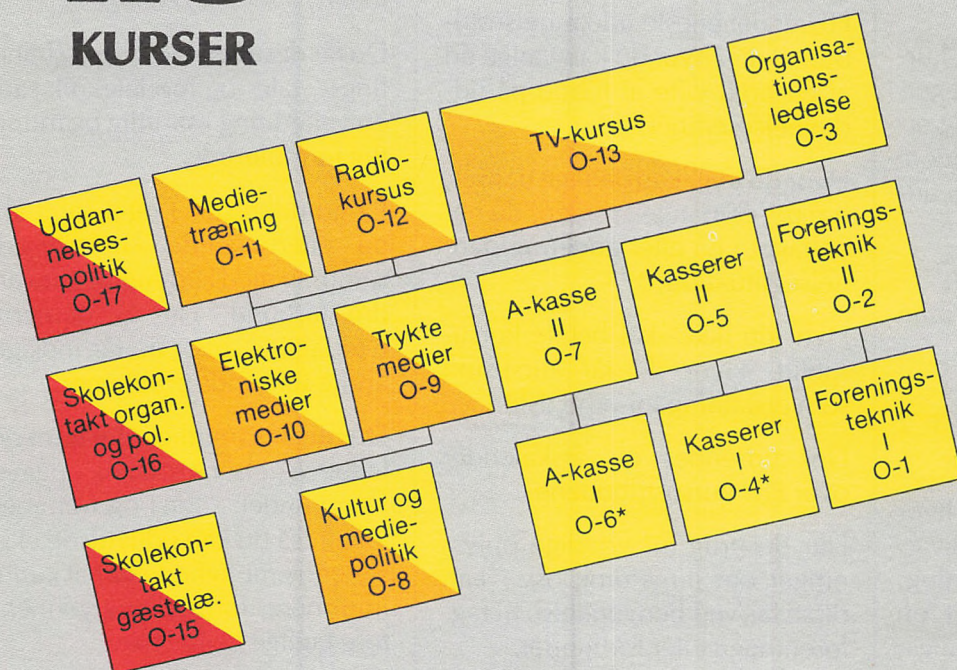

KURSER

- VIDERE EFTER EGET VALG OG BEHOV

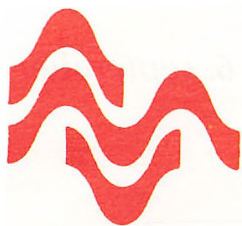

Se i FIU's kursus-kalender

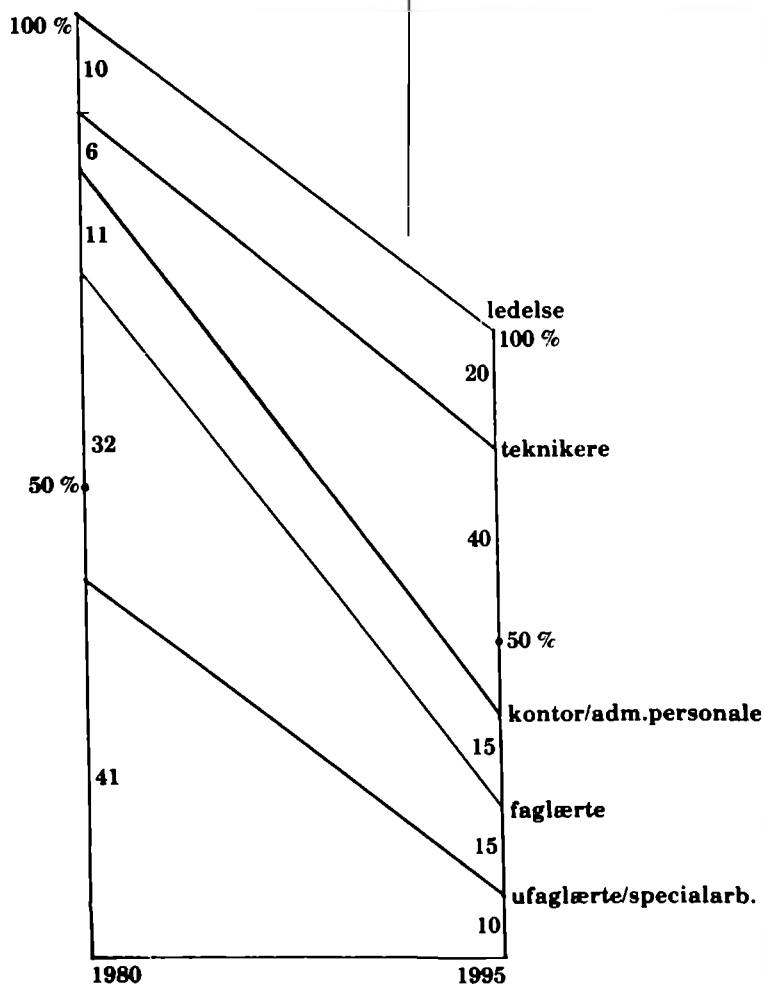
**Overenskomstaftalt
uddannelser**

**AMU-kurser
Arbejdsmarkeds-
uddannelser**

Ændringer i grupperingen på arbejdsmarkedet for fremstillingssektoren

Denne model har nogle ganske interessante perspektiver, og det

bedste, man i den forbindelse kan gøre, er at uddanne sig. Derfor er det så vanvittigt vigtigt med uddannelse for både kvinder og mænd i kampen for at fastholde en arbejdssituation i fremtidens samfund.

Nedenstående model stammer fra en EF-prognose og bygger på engelske studier omkring ændringer i grupperingen på arbejdsmarkedet inden for fremstillingssektoren.

Her er det meget interessant at se, at grupperne ufaglærte/specialarbejdere og faglærte i 1980 tegner sig for henholdsvis 41 og 32 procent af de ansatte, men prognosen antager, at grupperne 15 år senere er faldet til henholdsvis 10 og 15 procent. Samtidig er der sket en eksplosiv udvikling i teknikergruppen, hvor antallet – stadig ifølge prognosen – på 15 år skulle vokse fra seks til 40 procent.

Opkvalificering

Det helt afgørende spørgsmål er, hvordan vi kan sikre en systematisk opkvalificering igennem uddannelser, så vi også i fremtiden kan fastholde en arbejdssituation.

Vi satser på at bruge to områder. Det er specialarbejderuddannelserne, som der er lovgivet for, og hvor indflydelsen ligger hos os, hos arbejdsgiverne og hos politikerne.

Overenskomstaftalt uddannelse, hvor indflydelsen ligger hos os og hos arbejdsgiverne.

Udgangspunktet for at arbejde med uddannelse, der skal tage højde for en fremtidsudvikling, skal indeholde rammer og planlægning som dokumenteret viden om arbejdspladsernes udvikling,

så vore uddannelser i planlægningen kan indeholde nødvendige kvalifikationer, og

så vi kan planlægge en flerårig kapacitet af kursusudbud med indbyggede tværgående kvalitetsfornyelser.

Nu er det sådan, at den viden, der skal til for at lave en langsigtet uddannelsesplanlægning, hovedsagelig skal hentes hos arbejdsgiverne.

På nuværende er det ikke lykkedes at få arbejdsgiverne til at gå ind i den langsigtede planlægning – de kan eller vil ikke medvirke med deres viden om fremtidens arbejdspladser.

Kan årsagen være den politiske udvikling?

Ja, det er klart. Hvis den nuværende regering fortsætter, ved vi, hvad der vil ske på uddannelsesområdet.

Den enkelte lønmodtagers interesser og behov kommer i anden række. Uddannelserne vil ikke længere blive styret af arbejdsmarkedets interesser, men af den enkelte virksomheds ledelse, det lokale erhvervsliv og ministerierne.

I marts 1988 udsendte undervisningsminister Bertel Haarder og arbejdsminister Henning Dyrmosen en redegørelse om "90'ernes erhvervs- og uddannelsespolitik".

Redegørelsens indhold og konklusioner afslører direkte – og indirekte – at de borgerlige vil uddannelser, der styrer mod privatisering, virksomhedsstyring og brugerbetaling. Man peger eksempelvis på, at de virksomhedstilpassede kurser under arbejdsmarkedsuddannelserne (VTP) er et første skridt i den rigtige retning mod øget brugerefterspørgsel.

Netop VTP-ordningen fungerer i dag som et totalt brud på vores uddannelses idé-grundlag, idet man her giver virksomhederne statistiskud til interne uddannelser, som virksomhederne hidtil selv har finansieret.

Vi må klart vende os imod en sådan drejning af uddannelsespolitikken, der ikke kan undgå at føre til snævrere og mere specialiserede uddannelser og som indskrænker lønmodtagernes efteruddannelsesmuligheder. Det vil også helt klart hæmme den enkeltes bevægelsesfrihed på arbejdsmarkedet.

Det vil vi

- En bred fremtidsrettet uddannelse,
- der sikrer os en fremtid på vore nuværende arbejdsområder
- der sikrer os andel i de nye arbejdsfunktioner, som den tekniske udvikling skaber,
- der sikrer, at vi har valgmuligheder og kan søge andet arbejde i andre brancher.

Det har vi nået

I ugerne 11-14 og 15 er de første nye forsøgskurser under specialarbejderuddannelsen afholdt.

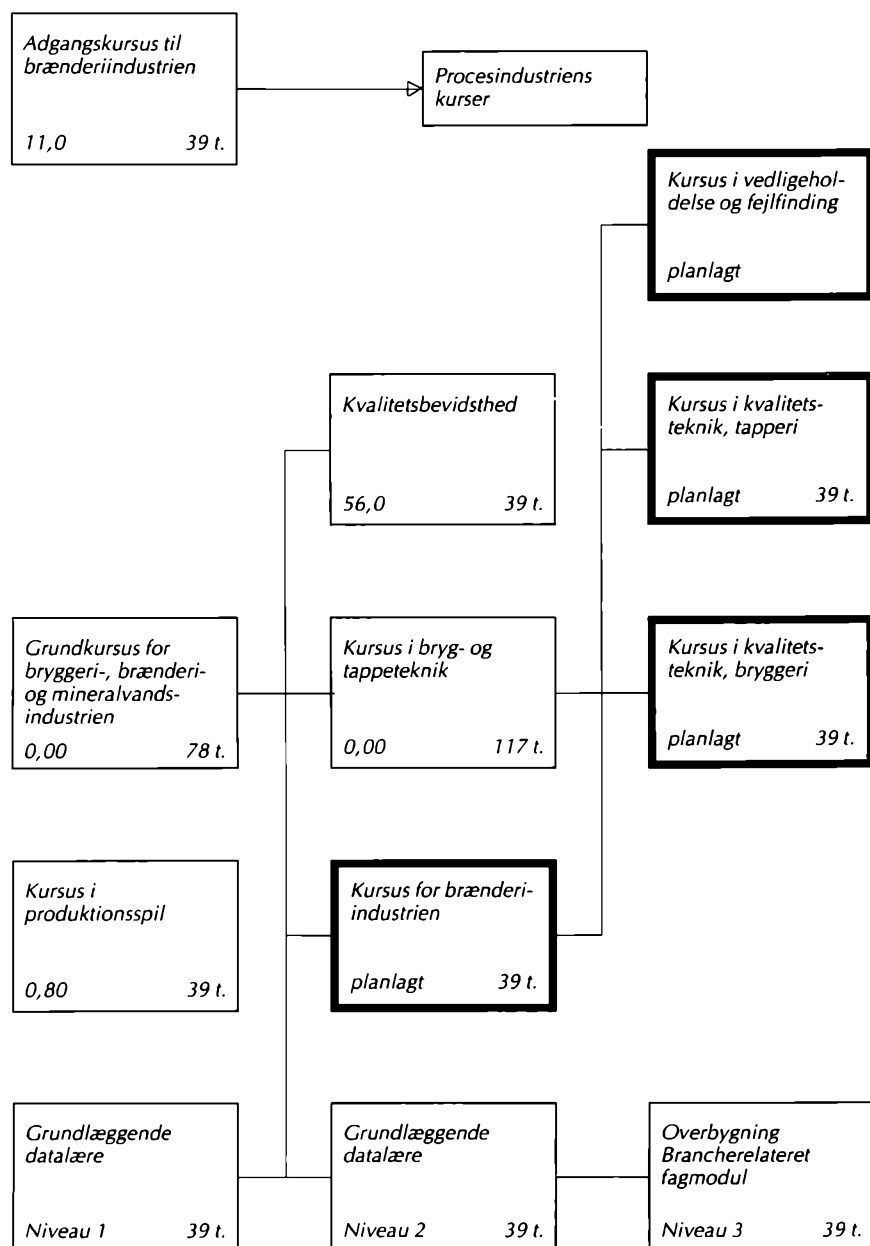
Indholdet i kurserne har nu den bredde, der skal sikre, at vore kvalifikationer dels giver os mulighed for videre uddannelser og dels er målrettet de nye arbejdsfunktioner.

Det, vi på nuværende har vedtaget i brancheudvalget, er at ar-

bejde med følgende udvikling af kursusudbud:

Kursusdiagram over bryggeri-, brænderi- og mineralvandsarbejderindustriens specialarb.-uddannelser

Godkendt af Brancheudvalget d. 6. september 1988.

Brancheudvalget for Uddannelse af Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejdere

Forsøgskurser

Der er afholdt to grundkurser på forsøgsbasis i henholdsvis Odense og Randers.

Indholdet i disse kurser har forbundets repræsentanter haft hovedansvar for i et samarbejde med lokale arbejdsgiverrepræsentanter.

Udover at kendte emner er fornyet, har vi nu ca. 30 timer, hvori edb- og teknologiforandring indgår som emne.

Grunduddannelsen er en bred, generel indførelse i vor branches produktions-, arbejds- og organisationsforhold og er målrettet adgang dels til branchens øvrige kurser (bryg/tappeteknik samt et kommende kursus for brænderiindustrien) dels at give adgang til grundlæggende datalære, niveau 2.

Pladserne på vore to afholdte grundkurser har der været stor søgning til, hvilket desværre har betydet, at mange ikke har fået opfyldt ønsket om at deltage på kurserne; men vi vil i 2. halvår af '89 afholde yderligere grundkurser – antal og placering skal aftales med arbejdsgiverne i nærmeste fremtid.

Et nyt kursus i bryg- og tappeteknik er afholdt i København. Udvikling af indholdet i kurset har arbejdsgivernes repræsentanter haft hovedansvar for i samarbejde med forbundets repræsentanter. Det er nu i overensstemmelse med den udvikling, der er sket på bryg- og tappeområderne, og der er lagt vægt på, at der i kursusforløbet indgår praktik på arbejdsstedet.

Fælles for grunduddannelsen og bryg- og tappeteknikuddannelsen er, at det er forsøgskurser, hvor vi har samlet kursusedtagernes ønsker op til eventuelle ændringer, således at kursernes indhold opfylder målsætningen, når forsøgsperioden er slut.

Herudover skal vi analysere de kursusbehov, der de næste 3 år er

på landsplan, så vi i planlægning af kurser fremover tager højde for de behov, der måtte være.

Fremtiden indeholder blandt andet også, at vi arbejder med at udvikle kurser i kvalitetsteknikker.

Overenskomstaftalt uddannelse

Ved overenskomstfornyelsen i maj 1987 fik vi følgende protokollat om uddannelse igennem:

”Med henblik på at sikre bryggeriarbejderne en uddannelse med et indhold, der tager højde for udviklingen inden for branchen, nedsættes der en arbejdsgruppe, der iværksætter en uddannelsesbehovsanalyse, som kortlægger bryggeriarbejdernes uddannelsesbehov ud fra den teknologiske udvikling, som forventes inden for bryggeriindustrien. I et efterfølgende udvalgsarbejde planlægges igangsættelsen af uddannelses tilbud til bryggeriarbejderne.

Arbejdsgruppen og udvalget sammensættes paritetisk for så vidt angår repræsentanterne fra henholdsvis Bryggeriforeningen og Dansk Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejder Forbund. Med baggrund i uddannelsesbehovsanalysen og det efterfølgende udvalgsarbejde iværksættes uddannelserne senest 1. maj 1988. Den i henhold til § 4, stk. 2, oprettede uddannelsesfond anvendes til ovenstående formål.”

Arbejdsgiverne betaler 10 øre til fonden. Fra 1. januar 1988 er det 12 øre pr. præsteret arbejdstime. Ensyldende protokollat er også aftalt på brænderiområdet.

Som udviklingen skrider frem på vore arbejdspladser og med vort forbunds målsætning om bredde i uddannelserne, er det vigtigt for os at have yderlig en platform til etablering af uddannelser udover den specialarbejderuddanne, der er lovgivet for. Derfor krævede vi og fik opstarten igennem på arbejdsgiverbetalt uddannelse.

På nuværende arbejder vi stadig for at opnå enighed med arbejdsgivernes repræsentanter om, hvordan protokollatets indhold skal omsættes til et prsktisk resultat.

Først, når en enighed er opnået, vil fondens midler kunne frigøres til iværksættelse af uddannelser.

I overensstemmelse med protokollatets målsætning har vi i enighed med arbejdsgiverne foretaget en undersøgelse på landsplan af behov og ønsker til iværksættelse af uddannelser.

Arbejdsgiverne har ikke villet diskutere resultatet af undersøgelsen på trods af, at de var enige i at lave undersøgelsen. Alle, selv arbejdsgiverne, ser det vigtige i, at der skal uddannelse til, men: det, vi reelt ”slås” for, er en forstokket indstilling om, at vi ikke skal have indflydelse på indhold og bredde i uddannelses tilbudene – *men det skal vi selvsagt have.*

Vi har konstruktivt foreslået, at fondens midler bruges til at købe uddannelseskasser i andre branchers specialarbejderuddannelser som tilbud til vore medlemmer.

Det kan være uddannelser som kvalitetsteknik, processtyring, fejlfinding osv.

Hvorfor nu bruge fondens midler til at købe uddannelser i andre brancher?

Fordi det tager tid at udvikle uddannelser, og fordi vi har behov for et andet undervisningsforløb end det, specialarbejderuddannelsen kan tilbyde. Derfor kunne vi tænke os i en overgangsperiode at købe andre branchers færdigudviklede uddannelser.

Fremtiden kræver andre ansvarsområder end at deltage direkte i produktionen. Derfor indeholder vore forslag til brug af fondsmidler uddannelsesforløb, som indeholder alle dele af en virksomheds områder – planlægning – markedsføring – udvikling af produkter osv.

Forbundets uddannelses-gruppe

Centralt skal der være nogle overordnede samlende led i arbejdet med planlægning af uddannelser: Men det absolut vigtigste led – nu og fremover – er det lokale arbejde. Det er her indholdet af viden og udvikling til uddannelserne skal hentes. – Det er her, den tætte kontakt er til lokale specialarbejderskoler og virksomheder, og det er her, man skal motivere for og iværksætte uddannelserne.

Til gensidig styrkelse af det centrale og lokale arbejde har vi som noget nyt nedsat en uddannelsesgruppe, der på landsplan som en vifte

- stærkt kan sikre os indflydelse på alle de områder, der arbejdes med på uddannelses-fronterne,
- stærkt kan sikre, at informationer om uddannelsernes udvikling, indhold og afholdelse når bredt ud til alle.

Indtil nu har vi i gruppen afholdt et par dag-arbejds møder samt et weekend-kursus.

Allerede nu har vi med baggrund i gruppens arbejde kunnet arbejde aktivt med udviklingen af indholdet i den nye grunduddannelse – bryg/tappe-teknik – samt sikre os, at vi også har ressourcer til at arbejde aktivt med udvikling af planlagte kursers indhold.

Tilslutning og interessen til at deltage i de nye uddannelser er vokset stærkt. I 12-øres fondens regi er der ingen tvivl om, at netop de lokale opsamlingsmøders ideer byggede meget på den lokale viden, gruppen repræsenterede, og selv om vi ikke centralt har opnået enighed med arbejdsgiverne om iværksættelse af uddannelser for fondens midler, må de lokale uddannelser, man så småt er startet op med, lægge pres på arbejdsgiverne for at vi også centralt kommer i gang.

Weekend-konference

Uddannelsesgruppens weekend-konference kom rundt om mange perspektiver i forbindelse med vore uddannelser. Der var bred enighed om at styrke det lokale arbejde for at nå målsætningerne på uddannelsesområdet og knytte de lokale kontakter, der er nødvendige i fremtidens uddannelsesstruktur.

Ligeledes var man enige om at styrke muligheden for uddannelses tilbud til de af vore medlemmer, der er i arbejde, men også til dem, der bliver ramt af lukning af arbejdspladser, så man bliver bedst muligt rustet til en ny arbejdssituation.

Der var enighed om, at der kan være behov for at dispensere for et planlagt uddannelsesforløb, hvor man kan gå ind i uddannelsesforløbets dele grundet et akut behov for uddannelse.

VTP-kurser kan være nødvendige at bruge, men målet må være, at man i brug af VTP-kurser skal sikres branchens grunduddannelser.

Helt overordnet er det vigtigt, at der gennemføres og tages fat på en dialog med arbejdsgiverne om fremtidens arbejdsfunktioner, så en reel langsigtet uddannelsespolitik kan planlægges.

Det er vigtigt at understrege, at uddannelsesgruppens weekend-konference var enige i, at uddannelsesperspektiver aldrig isoleret kan målrettes medlemmer i arbejde.

Initiativer og aktiviteter i uddannelsesperspektiver målrettet arbejdsløse medlemmer er klart vigtige.

I vort forbund vil der i A-kassens faglige regi blive arbejdet med initiativer og aktiviteter i uddannelsesøjemed for arbejdsløse medlemmer.

Forbundets uddannelsesgruppe

Navn

Poul Erik Guldborg . . . . .
 Lis Asghar . . . . .
 Eli Olsen . . . . .
 Helge Madsen . . . . .
 Niels Jørgen Nielsen . . . . .
 Leif Jensen . . . . .
 Lis Grønvig . . . . .
 Marianne Lauritsen . . . . .
 Lars Stenør Larsen
 Poul Rasmussen . . . . .
 Karsten Krenchel . . . . .
 Tage Arentoft
 Karsen Jensen . . . . .
 Egon Andersen
 Jens Nielsen . . . . .
 Knud Hansen . . . . .
 Finn Frydenløv
 Barbara Kryger
 Jens Larsen . . . . .
 Åge Jensen . . . . .
 Lone Christensen . . . . .

Arbejdsplads

DDS, Grenå
 DDSF, Roskilde
 DDSF, Amager
 Ceres, Århus
 Ceres, Horsens
 Ceres, Kastrup
 Albani, Odense
 Svendborg Bryghus
 DfB, Fredericia
 Wiibroe, Helsingør
 DfB, København
 DfB, København
 DDSF, Aalborg
 Hancock, Skive
 Thor, Randers
 Neptun, Silkeborg
 Slotsmøllen, Kolding
 Københavns afd.
 Odense afd.
 Det Landsdækkende Depotudv.
 Forbundet

OVERSIGTSKORT

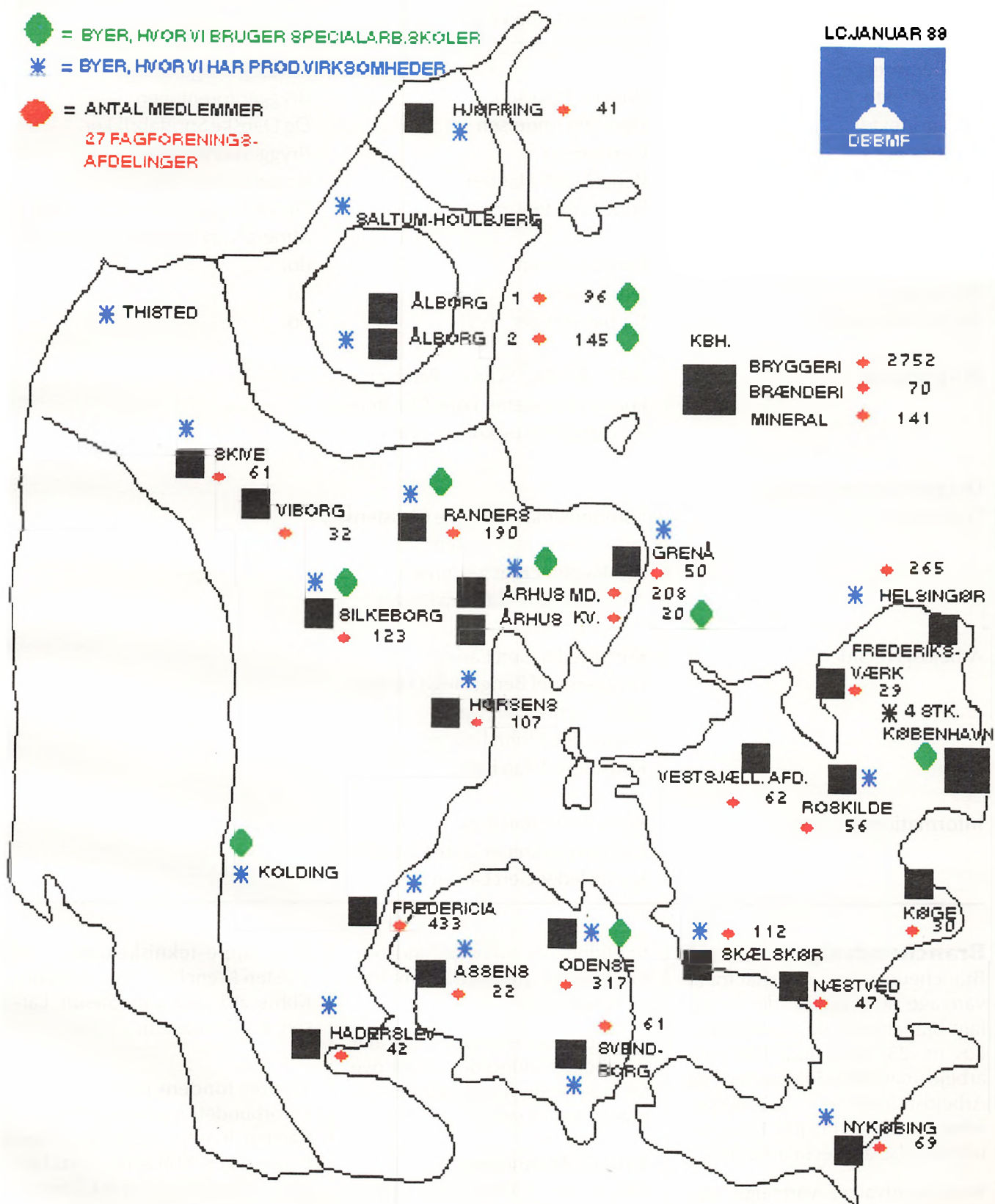

◆ = BYER, HVOR VI BRUGER SPECIALARB.SKOLER

* = BYER, HVOR VI HAR PROD.VIRKSOMHEDER

● = ANTAL MEDLEMMER
27 FAGFORENINGSS-
AFDELINGER

LC.JANUAR 89

Brancheudvalget for uddannelse af Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejdere

Sekretariat:	Frederiksberggade 11, 2. 1459 København K.	
Sekretær	Vicedirektør Jørgen Brink	
AMU	Konsulent Allan Bæk	
Medlemmer		Medlemsorganisation
Adm. direktør	Sven G. Petersen	Bryggeriforeningen
Underdirektør	Henning Andersen	De Danske Spritfabrikker
Kursusleder	Gert Larsen	Bryggeriforeningen
Bryggerichef	Bengt Høgh Hansen	Bryggeriforeningen
Forbundssekretær (udv.s næstf.)	Lone Christensen	Dansk Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejder Forbund
Afd.kasserer	Karsten Jensen	do.
Afd.kasserer	Jens Larsen	do.
Afd.næstformand	Barbara Kryger	do.
BU-gruppen:	Adm. direktør Sven G. Petersen Forbundssekretær Lone Christensen + sekretæren og konsulenten	
Det permanente udvalg:		
Forbundet:	Forbundssekretær Lone Christensen afd.kasserer Jens Larsen Afd.kasserer Karsten Jensen Afd.næstform. Barbara Kryger	
Arbejdsgiversiden:	Kursusleder Gert Larsen Bryggerichef Bengt Høgh Hansen Udd.chef Torben Dahl Fuldmægtig John Brizarr Konsulent Allan Bæk	
Informationsgruppe:	Konsulent Allan Bæk Forbundssekretær Lone Christensen Kursusleder Gert Larsen	

Brancheudvalgets formål

Brancheudvalget er nedsat for at varetage de opgaver, der er pålagt brancheudvalg i henhold til Lov nr. 237 af 6. juni 1985 om arbejdsmarkedsuddannelser og Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 459 af 11. juli 1986 om uddannelse af specialarbejdere.

Brancheudvalget varetager uddannelsen inden for bryggeri-,

brænderi- og mineralvandsområdet og evt. tilknyttede områder på landsplan.

I de to arbejdsgrupper, der har udarbejdet indholdet i vore nye forsøgskurser, har forbundets repræsentanter været:

Grunduddannelsen:

Jens Larsen, Odense afd. og Karsten Jensen, Aalborg 2.

Bryg/tappe-tekniske udd.:

Karsten Krenchel, Tage Arentoft, Kbh.s afd., og Lars Stenør Larsen, Fredericia afd.

12-øres fondens udvalg

er forbundets repræsentanter: Karsten Jensen, Aalborg 2, Barbara Kryger, Kbh.s afd., Jens Larsen, Odense, og Lone Christensen, Forbundet.

Hvor kan jeg uddanne mig?

Følgende er kun nogle få hovedoverskrifter fra pjecen "Hvor kan jeg uddanne mig", udgivet af Landsorganisationen i Danmark, december 1988. Yderligere oplysning om indhold, betingelser og økonomi for valg af disse uddannelser fås på dit lokale bibliotek eller arbejdsformidlingskontor.

Fritidsundervisning

Gennem fritidsundervisning kan du beskæftige dig med næsten alt, hvad hjertet begærer.

Arbejderbevægelsen har sit eget oplysningsforbund, AOF, men der findes også en række andre.

Oplysningsforbundene udbyder så mange forskellige spændende og lærerige kurser, at der praktisk talt er noget for enhver smag.

Da en stor del af fritidsundervisningen foregår om aftenen, har næsten alle mulighed for at følge et eller flere af de mange fine kursustilbud.

EIFL-kurser

EIFL-kurserne er erhvervsintroducerede kurser for ledige. Her kan du få genopfrisket din viden, eller du kan blive introduceret til nye fagområder, som du ikke har prøvet før. Hvis du har været væk fra arbejdsmarkedet et stykke tid, giver EIFL-kurserne dig en god mulighed for at komme i gang igen.

Åbent universitet

Åbent universitet er et tilbud til alle, der har tid og lyst til at følge kurser i et bestemt fag på univertetsniveau.

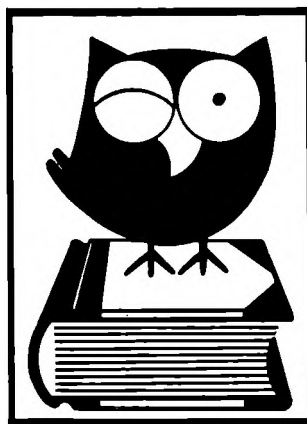
Formålet er, at deltagerne bibringes kundskaber, der svarer til delniveau på universitetets grunduddannelse.

En stor del ved det åbne universitetskursus er, at det er muligt at have erhvervsarbejde og familiære forpligtelser ved siden af.

Efter kurset har du mulighed for at indstille dig til nogle prøver, hvis du har lyst.

Enkeltfagskurser

Det er aldrig for sent at lære mere. Er du blandt de mange, der gik tidligt ud af skolen, ønsker du at gå i gang med en uddannelse, eller har du bare lyst til at lære noget nyt? Så er det måske en god idé at følge et af de mange enkeltfagskurser, der findes over hele landet. Enkeltfagskurser er skoleuddannelse, der er specielt beregnet for voksne. De undervises både om

dagen og om aftenen. Her kan du tage: FSA (folkeskolens afgangsprøve), der svarer til 8./9. klasse. FSU (folkeskolens udvidede afgangsprøve), der svarer til 10. klasse. HF (Højere Forberedelseseksamen), der giver samme kompetence som studentereksamen.

En stor fordel ved enkeltfagskurserne er, at du kan uddanne dig i det tempo, du selv ønsker, idet du kan vælge, om du vil have et eller flere fag ad gangen. Du kan gå til eksamen i de fag, du har fulgt. En eksamen kan give dig adgang til andre uddannelser.

EFG

Man kan få en faglig grunduddannelse inden for ca. 200 fag. De fleste uddannelser findes inden for EFG (Erhvervsfaglig Grunduddannelse). EFG-uddannelserne er delt op i 8 hovedområder: Bygge- og anlægsområdet, de grafiske fag, handels- og kontorområdet, jern og metal, jordbrug, landtransport, levnedsmiddel samt servicefagene.

Daghøjskoler

Der findes i dag omkring 100 daghøjskoler over hele landet, og der oprettes stadig flere.

I modsætning til folkehøjskolerne bor man ikke på daghøjskolerne. Du har derfor mulighed for at føre et normalt familieliv, mens du går på daghøjskole.

Alle daghøjskoler er forskellige. Undervisningen er forskellig fra sted til sted, og antallet af deltagere varierer.

Mange af kurserne på daghøjskolerne er beregnet for arbejdsløse, og de giver derfor mulighed for, at man kan være aktiv som arbejdsløs.

Den viden og de gode erfaringer og oplevelser, daghøjskolen giver, er medvirkende til, at de fleste står langt bedre rustet til arbejdsmarkedet, uddannelse og nye interesser bagefter.

På daghøjskolerne er der god tid til socialt samvær og til at deltage aktivt i et fællesskab.

Fagbevægelsens interne uddannelse

Efter et vel overstået FIU-kursus på Esbjerg Højskole vil vi gerne komme med nogle betragtninger vedr. kursusforløbet.

Kursusopstart G 1/2 foregik på Roskilde Højskole i efteråret 1988. Her fik vi virkelig baglandet for faglig indsigt bragt i orden. Bedre lærer end Lone findes nok ikke. Selv i fritiden var hun foregangsmand. Vi fik indfriet

vores ideer om, at for at kunne arbejde som en god og aktiv tillidsmand, må man også kende baggrundene for fagbevægelsens opståen, samt kende og kunne forstå de nuværende faglige regler.

Den videre fortsættelse af kurset G 3/4 foregik på Esbjerg Højskole i foråret 1989. Her blev vi undervist i notatteknik, taleteknik

og mødeteknik. Det væsentlige i denne undervisning er ikke kun det teoretiske, men at vi alle i praksis fik lov til at fremføre vores kunnen. Oftest under vild jubel. Vores lærer, Ole Lundgreen, har på dygtig vis undervist os i det politiske ved fagbevægelsen. Vi synes, vi har fået en god tværfaglig indsigt og vil på det kraftigste anbefale, at alle, som ønsker at blive faglige bevidste, søger disse kurser.

Ønsker man at deltage i fagligt arbejde, kræver det en grundig viden om tingene.

Med kammeratlig hilsen
Jørgen Ipsen, Tuborg
Jørgen Hansen, Albani
Bjarne Møller, Albani
Carsten Luxhøj, Albani

Angreb på angreb

Nu er den "flinke" regering i gang igen med at finde steder, hvor man kan ramme de svage grupper i vort samfund.

Vi får tudet ørerne fulde om brugerbetaling på biblioteker, lægebesøg og meget mere. Regeringen taler igen om, at de, der modtager arbejdsløshedsdagpenge, skal betale meget større forsikringsbidrag til staten, end man gør nu.

Det er svært at få arbejde i dag, men det ved vi, at hvad enten man er ledig eller i arbejde, skal bidraget til staten åbenbart stige kraftigt. De i forvejen udhulede dagpenge udhules endnu mere, de ledige kommer igen til at stå for skud.

I 1982 kom der en borgerlig regering til magten. Den 1. oktober 1982 var kontingentet til arbejdsløshedsforsikringen kr. 98,00 pr. måned, og for administration af arbejdsløsheds-kassen betales kr. 15,00 pr. måned, i alt kr. 113,00.

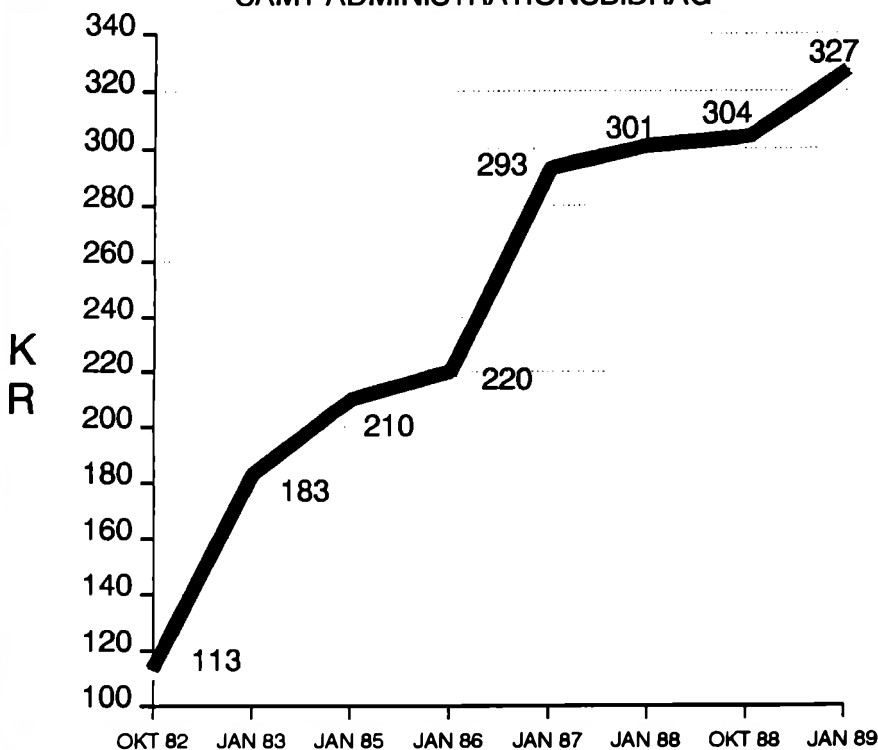
Pr. 1. april 1989 er kontingentet til arbejdsløshedsforsikringen kr. 259,00 pr. måned, til administration af arbejdsløsheds-kassen betales kr. 68,00 pr. måned, i alt kr. 327,00 pr. måned, en stigning på i alt kr. 214,00 pr. måned svarende til 190%.

Grunden til, at administrationsbidraget er steget fra kr. 15,00 til kr. 68,00, er de pålæg, der løbende kommer fra direktoratet til arbejdsløsheds-kassen.

På nedenstående skema kan du se, hvorledes stigningen er sket.

Jytte Hansen

KONT.STIGNING TIL ARB.LØSHEDSFORSIKR. SAMT ADMINISTRATIONS BIDRAG

P&K har modtaget følgende:

En god ordning er blevet ødelagt

I udsendelsen "Elevatoren" på kanal 2, fredag den 24. februar 1989, deltog en efterlønsmodtager, som beklagede sig over den forringelse, der var sket med ordningen omkring efterløn, og vi er mange, der kan støtte hans kritik omkring den forringelse, der er sket af denne ordning.

Da man fik vedtaget spørgsmålet om en efterlønsordning, en ordning, som blev gennemført i den periode, hvor Svend Auken var arbejdsminister, var denne ordning et godt tilbud til arbejdsmarkedets ældre, som efter et hårdt arbejdsliv kunne gå på et velfortjent otium, og overlade arbejdspladsen til yngre kræfter.

Ordningen virkede godt i en del år, men siden den borgerlige regering overtog magten i Danmark, er den gradvis blevet svækket. En del af de, der er gået på efterløn, har ikke undersøgt, hvilke konsekvenser der økonomisk ville opstå, når man gik på 80% af 90% satsen, derfor har **LO Faglige Pensionister og Efterlønsmodtagere** udarbejdet en pjece, hvor man kan orientere sig om det økonomiske spørgsmål, som vil opstå ved nedgangen til de 80%, denne pjece er i løbet af kort tid udleveret i 50.000 eksemplarer.

Svækkelsen af efterlønnen er sket, fordi der ikke er sket en fuld dækning af dagpengesatserne efter pristallet. For at bevise min påstand, vil jeg give en oversigt over udviklingen med efterlønnen siden dens start i 1982.

Arbejdslønnen var i gennemsnit i 1982 kr. 130.000 – 90% efterløn årligt kr. 104.520, udregnet efter dagpengesatsen

pr. dag kr. 335,-, og pr. år kr. 104.520, **en dækningsgrad på 80,4%.**

I oktober kvartal 1988 var den gennemsnitlige årsløn udregnet til kr. 166.700, dagpengesatsen pr. dag kr. 389,-, og 90% heraf årligt kr. 121.368, **en dækningsgrad på 72,6%.**

På dagpengesatsen har der i perioden været en stigning på kr. 54,- fra 1982 til 1988, og vi kan takke "Socialdemokratiets røde fingeraftryk" for stigningen på kr. 35,-, ellers ville stigningen kun havde været på kr. 19.-.

For 80% ordningen, skete følgende stigning;
80% efterløn 1982, dagpengesatsen udregnet til kr. 268,- pr. dag. 80% efterløn i 1988, udregnet til kr. 311,- pr. dag.

En stigning på kr. 43,- pr. dag, og her skal vi igen regne med "Socialdemokratiets røde fingeraftryk", som gav en stigning på kr. 28,-, ellers kun en stigning på kr. 15,-.

Den gennemsnitlige årlige arbejdsløn er fra 1982 til 1988 steget med kr. 36.700,-, medens 90% efterløn kun er steget med kr. 16.848,-.

Havde vi fulgt den normale prisudvikling, skulle de to satser på efterlønnen være følgende:

90% på kr. 134.027,-, men er kr. 121.368,-, et minus på kr. 12.659,-.

80% på kr. 107.222,-, men er kr. 97.032,-, et minus på kr. 10.190,-.

Enhver kan med de tal, jeg her fremkommer med, klart se, hvorledes den borgelige regering

gennem deres politik, bevidst har ødelagt en god ordning.

Med 250.000 arbejdsløse og 100.000 på efterløn er vi sat i en grotesk situation på grund af regeringens sorte sindelag, og vi må konstatere, at den hverken har evne eller vilje til at få rettet op på den skæve fordeling, der er i samfundet.

LO Faglige Pensionister og Efterlønsmodtagere vil presse politikerne til at fremkomme med et forslag til forbedring af vilkårene for efterlønsmodtagerne, især for gruppen der er på 80% satsen.

Vi ser i øjeblikket to muligheder for at løse problemet.

1. At afskaffe 80% satsen, og lade 90% satsen udbetale fra 60 til 67 år.
2. At lade det blive lettere at gå på førtidspension.

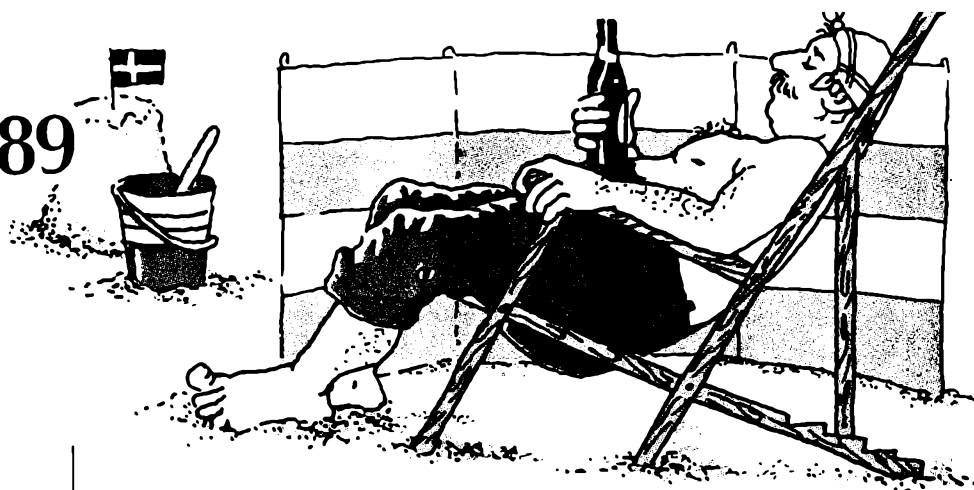
Det er de to løsningsmodeller, vi vil gå til Socialdemokratiet med, da vi har et nært samarbejde med dem.

Til slut vil vi opfordre efterlønsmodtagere, eller de der tænker på at gå på efterløn – og som har problemer, at kontakte **LO Faglige Pensionister og Efterlønsmodtagere** på tlf. 01 87 22 11.

Med venlig hilsen
Paul A. Jensen
landsformand

Ferie- lotteriet 1989

Erik Rasmussen
Vollsmose Allé 112, 1. tv.
5240 Odense NØ

Werner Matthiesen
Farverhus 254
6200 Åbenrå

Jens J. Garde Sørensen
Stengade 10, 2.
3000 Helsingør

Claus Høgedal Sørensen
Fasanvej 16, 2. tv.
8800 Viborg

Helge Eli Nielsen
Nørre Allé 11 A, 4. th.
2200 København N

Kurt Dyrby Jensen
Søndergade 20
4490 Jerslev SJ

Erling Johansen
Willemoesgade 22, 2. tv.
8200 Århus N

Erling Qvortrup
Havepladsvej 60
7000 Fredericia

Ole Mortensen
Grønnegade 16, 1. th.
7100 Vejle

Albin Eriksson
Halfdansgade 49, 5. th.
2300 København S

Kurt Foss Hansen
Kustrupvej 12, Røjle
5500 Middelfart

Tove Såby Sørensen
Bianco Lunos Allé 2 A, 3. tv.
1868 København V.

Gerda Margrethe Jørgensen
Ejbymosevej 95
2600 Glostrup

Børge Frederiksen
Solvangsallé 46
8500 Grenå

Lis Chur Jensen
Paltholmterrasserne 58 E
3520 Farum

Kent Carl Nielsen
Vestergårdsvej 28 C, 1. tv.
2400 København NV

Ralf Gert Thomsen
Nordvej 7 st. tv.
3000 Helsingør

Birthe Nielsen
Sandhusvej 39, 2. tv.
2500 Valby

Bent Moss
Engom Møllevej 10
8721 Daugård

Jens Hemmingsen
Skjoldagervej 80, st. tv.
2820 Gentofte

Inge Marie Jørgensen
Honorvej 9
7000 Fredericia

Harald Nygård
Elmevej 11, Spøttrup
7861 Balling

Kurt Christensen
Ågade 134, 4. tv.
2200 København N

Ruth Birkholm Rasmussen
Ulrikkenborg Allé 29, 1. tv.
2800 Lyngby

Thorkild Preben Larsen
Hornemanns Vænge 51, 1. th.
2500 Valby.

Ahrendt Neumarker
Damhusparken 2
6000 Kolding

John Poul Gydesen
Petersmindevej 12
4684 Holme-Olstrup

Birthe Anni Grissel
Esbern Snaresvej 27
7100 Vejle

Jesper Olsen
Stjernegade 28
3000 Helsingør

John Kastberg Petersen
Vigerslev Vænge 58, st. tv.
2500 Valby

Flemming Mathiesen
Sabroesvej 13 H, 2. tv.
3000 Helsingør

Erik Weigner
Vesterbrogade 178, 2. th.
1800 København V.

Eva Erika Larsen
Kongelundsvej 94 G.
2300 København S

Niels Jørn Rytter Jensen
Tulshøjvej 52
8270 Højbjerg

Jimmy Vorborg
Lyshøjgårdsvej 27, 4. tv.
2500 Valby

Niels Stoft Johansen
Kirkebakken 19
5700 Svendborg

Nils Jørn Pedersen
Ruskær 37, 9.
2610 Rødovre

Inga Margrethe Pedersen
Røde Landevej 7
2300 København S

Moritz Leif Kristensen
Folehaven 57, 2. m.f.
2500 Valby

Conni Vardar Andersen
Rudbæksmøllevej 25, Strib
5500 Middelfart

**Prop & Kapsel ønsker de heldige
vindere til lykke og god ferie.**

Den 22. maj 1989 bliver hun 50 år

1974 startede Jytte som bryggeriarbejder på Gl. Tap Carlsberg.

Hendes altid engagerede væsen gjorde, at hun allerede i 1977 blev valgt ind klubbestyrelsen.

Som en ivrig debattør i den københavnske kvindelige afdelings repræsentantskab var hun så kendt og accepteret, at da posten som afdelingskasserer i 1981 blev ledig, blev hun på afdelingens generalforsamling valgt til denne post.

Det var i en spændende periode, Jytte var afdelingskasserer, hvor rammeaftalerne i København krævede et nyt engagement af de københavnske afdelinger, og hvor holdninger, ansvar og realisme skulle forenes i et nyt rammeaftalekompleks i 1985.

Netop som rammeaftalerne i København brød sammen, og den store 2 måneders konflikt brød ud, døde forbundets hovedkasserer, og Jytte blev enstemmigt konstitueret som hovedkasserer.

Det var den værst tænkelige start for en nyvalgt forbundsrepræsentant at komme i, men Jytte klarede denne opgave med bravour. Men som mange andre har Jytte også måtte føle, at det kan

være hårdt at sidde på en ledende organisationsplads, hvor lokale særinteresser ofte får en så dominerende rolle, at det kan belaste samarbejdet og nødvendiggøre upopulære beslutninger. Hun har imidlertid det mod og den lyst, der skal til for at løse opgaverne, og hendes gode humør og åbne sind overvinder mange problemer.

Hun har som bryggeriarbejder gennem 15 år været den, der vil være med til det hele, og hendes mange venner og få uvenner bør benytte dagen til at sige til lykke med de første halvtreds år.

Der afholdes reception mandag den 22. maj 1989 kl. 10.00-16.00 i forbundets lokaler, Tomsgårdsvej 19, 1, Kbh. NV.

MAJ

Ceres Århus
25 års jubilæum
 4. maj
 Henning Møller Jensen

Tuborg
25 års jubilæum
 5. maj
 Søren Chr. Jensen
 Ægidsgade 7, 3. tv.
 2200 København N.

25 års jubilæum
 19. maj
 René Paepcke
 Vigerslev Allé 78, 3. tv.
 3500 Valby

40 års jubilæum
 23. maj
 Daisy Nielsen
 Ærtevej 3, 1. th.
 2700 Brønshøj

Carlsberg
25 års jubilæum
 Hartvig Knud Niels Olsen
 Stradellasvej 14, st.tv.
 2450 København SV

25 års jubilæum
 5. maj
 Jørgen Larsen
 Sankelmarksgade 7, 4. th.
 1676 København V

25 års jubilæum
 5. maj
 Jens Johan Chistensen
 Frederiksvej 8, 2. tv.
 2000 Frederiksberg

25 års jubilæum
 5. maj
 Egon Gregersen
 Holger Danskes Vej 29B, 1. th.
 2000 Frederiksberg

25 års jubilæum
 12. maj
 Frode Agerlund Pedersen
 Lundtoftegade 96, 4. th.
 2200 København N

25 års jubilæum
 19. maj
 Per Erling de Blanck
 Gadekærvej 28, 1. tv.
 2500 Valby

25 års jubilæum
 19. maj
 Børge Christensen
 Joham Krohns Vej 5, st.tv.
 2500 Valby

25 års jubilæum
 26. maj
 Knud Wagner Nielsen
 Berners Vænge 7, 1. th.
 2650 Hvidovre

Reception

I anledning af
 Roskilde afdelings

90 års jubilæum

afholder afdelingen
 reception
12. maj 1989
 kl. 13.00-16.00,
 Spritfabrikkens
 "Kantine,
 Ringstedgade 76.

Vi håber at se rigtig
 mange af vore
 kollegaer og venner.

På afd.bestyrelsens
 vegne

Lis Asghar,
 formand

Desværre var sætternissen på
 spil i P&K nr. 2, side 11, "Svar til
 Torben Olsen". Det skulle have
 været signeret Finn Sørensen,
 formand for Bryggeriarbejder-
 nes Fagforening for København
 og Omegn.

Tema: Depotforhold s. 2-11

PROP & KAPSEL · NR. 4 · 1989

PROP & KAPSEL

ISSN 0900-8446

Medlemsblad for Dansk Bryggeri-,
Brønderi- og Mineralvandsarbejder
Forbund

Redaktion: Preben Mortensen
(ansvarshavende)

Forbundets adresse:
Tomsgårdsvej 19¹
2400 København NV
Tlf. 01 19 05 77

Forbundsformand:
Preben Mortensen

Næstformand:
Arthur Jensen

Hovedkasserer:
Jytte Hansen

Forbundssekretær:
Lone Christensen

Provinsssekretær:
Thomas Olsen
DBBMF
Kongensgade 57, st.th.
7000 Fredericia
Tlf. 05 91 07 13

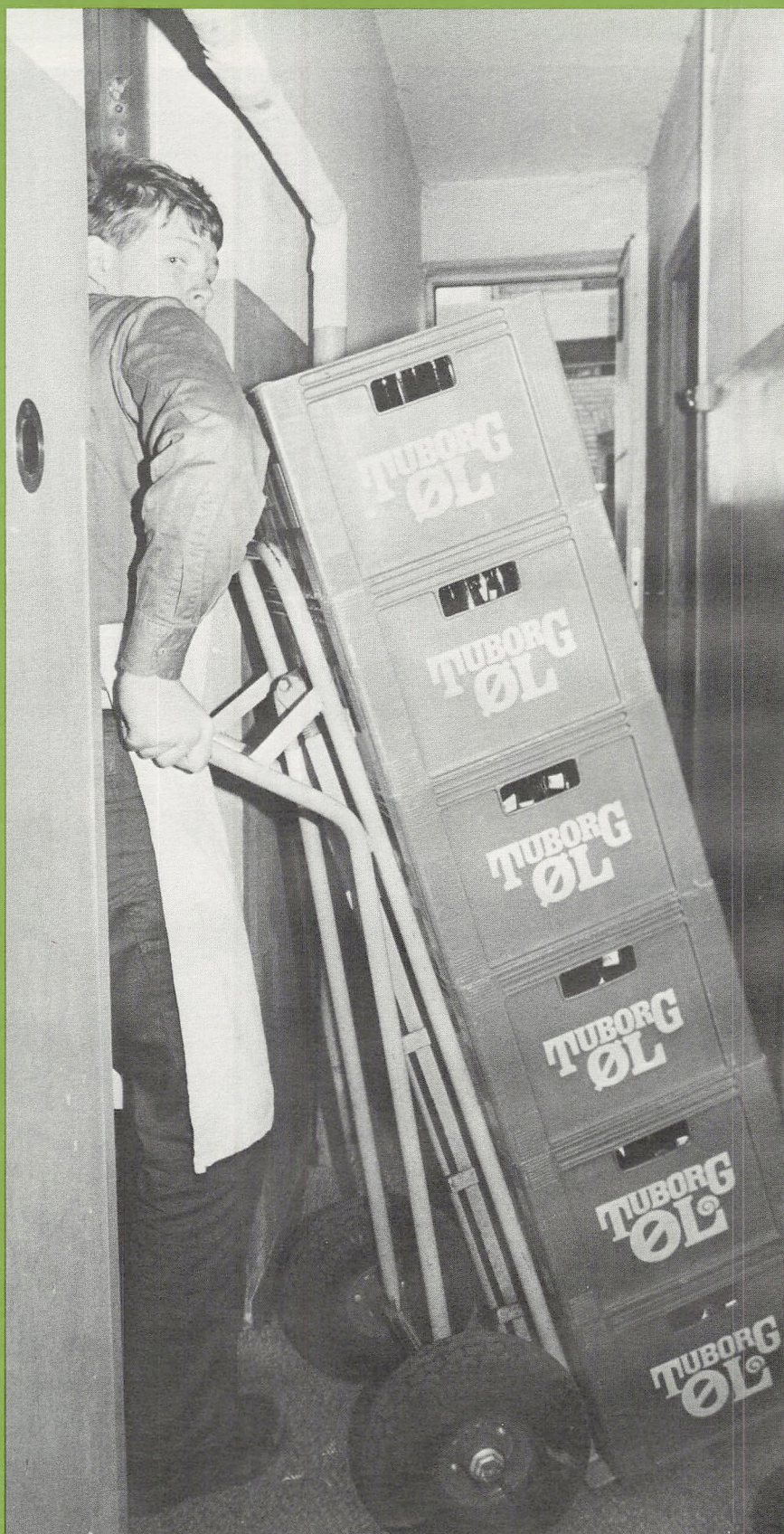
Konsulenter:
John Pedersen
Henrik Hansen

Produktion: Holbæk Fotosats ApS

INDHOLD:

Tema:
Depotforhold 3-11

Indlæg til P&K skal være redaktionen i
hænde SENEST 15. juni 1989
på forbundets adresse, Tomsgårdsvej
19¹, 2400 København NV.

Tema: DEPOTFORHOLD

**- det gælder dig og din
RYG!**

Depotarbejderne var i mange år en meget fredssommelig og næsten glemt gruppe i forbundet.

I modsætning til bryggere, brændere og mineralvandsarbejdere er depotarbejderne ikke en gang nævnt i forbundets navn på trods af, at de er forbundets næststørste gruppe.

De sidste 3-4 år har for alvor hevet depotarbejderne frem i lyset.

Der er som aldrig før blevet fokuseret på depotarbejderne og deres problemer. Ved overenskomstfornyelserne har depoternes overenskomster spillet en afgørende rolle. Omlægningen af Carlsberg/Tuborg depoterne og siden indførelsen af præsalgssystemet har på afgørende vis ændret depotarbejdernes forhold og vendt op og ned på mange gamle dogmer.

I dette temanummer tager vi fat i nogle af de mange problemer, der er på området og kommer med bud på, hvordan det kunne gøres anderledes og ske bedre.

Temanummeret er udarbejdet af Det landsdækkende Depotudvalg. HH

Det landsdækkende Depotudvalg

Det landsdækkende Depotudvalg er et udvalg – som er nedsat på baggrund af en kongresbeslutning i 1983.

Udvalget er sammensat med et medlem fra hver af de 3 kredse og et fra den københavnske afdeling, endvidere er der en repræsentant fra forbundets daglige ledelse samt en fra konsulentafdelingen.

De enkelte kredse og afdelingen vælger selv deres udvalgsmedlem blandt depotarbejderne i deres område.

Udvalgets arbejdsopgaver fastsættes på en konference, som afholdes hvert andet år, med deltagelse af depotarbejdere fra hele landet, og nedenstående kommissorium er et resultat, der er samordnet ifølge de beslutninger, der er vedtaget på disse konferencer. Depotudvalget tilstræber endvidere, at vi deltager i de årlige weekendkonferencer som afholdes i kredsene og afdelingen for på den måde, at kunne viderebringe og koordinere, hvad der nu sker af nye tiltag på depotområdet.

Udvalget har til de følgende tematiser prøvet at drage nogle af de ting frem, vi arbejder med i øjeblikket. Vi håber, at det vil blive læst med interesse, og at det måske kan give anledning til nogle debatter blandt medlemmerne på depoterne. Der kan altid rettes henvendelse til jeres lokale afdeling, for at få hjælp og rådgivning til løsning af evt. problemer. *Aage Jensen*

KOMMISSORIUM FOR DET LANDSDÆKKENDE DEPOTUDVALG

Dansk Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejder Forbund afholdt d. 19. marts 1988 den 3. Depot- og distributionskonference.

Konferencen vedtog en række konklusioner, som skulle indarbejdes i konklusionerne fra den 2. konference, som blev afholdt i Odense i 1984.

Ved at indarbejde vedtagelserne fra 1988 i Depotudvalgets kommissorium, vil de få den størst mulige betydning i det kommende arbejde.

KOMMISSORIUM

1. AT arbejde for gennemførelsen af en større fast løn – en ligelig fordeling af arbejdsbyrden – et solidarisk lønsystem – oprettelse af lokale depotklubber med det formål at sikre en større solidaritet på depoterne.
2. AT arbejde med generelle normer til brug for lokale bemandingsaftaler.
3. AT følge udfyldelse af 30 km aftalen med SiD vedr. organisering af depotarbejdere.
4. AT indkalde og afholde depot- og distributionskonference hvert andet år og indarbejde resultaterne heraf i forbundets politik.
5. AT sikre, at det opsøgende arbejde i kredse og afdeling systematiseres, og at resultaterne heraf tilgår Det landsdækkende Depotudvalg, der forpligtes til at koordinere arbejdet og til løsning af problemerne.
6. AT analysere uddannelsesbehovet med henblik på en tilpasning til ændrede arbejdsforhold og krav til bedre hjælpemidler.
7. AT følge den teknologiske udvikling på depot- og distributionsområdet, herunder at lave teknologistatus, og i samarbejde med forbundets konsulenter at belyse og komme med forslag til forbedringer af arbejdsmiljøet på depotet og i distributionen.
8. AT udarbejde forslag, der sikrer, at transport og lagerarbejde af øl og mineralvand udføres af forbundets medlemmer.
9. AT aflægge beretning om udvalgets arbejde på forbundets kongresser.

Solidarisk lønsystem:

PULJE- KØRSEL

På en lang række depoter har man i årevis indset, at det arbejde, der skal udføres, er et fælles ansvar, som man i fællesskab må deles om. Det er umuligt på forhånd at sige, hvordan arbejdsdagen vil forme sig for den enkelte salgsvogn, så der er derfor et behov for at kunne trække på kollegernes hjælp – eller selv at hjælpe, hvis kolleger har behov for det.

Når man på denne måde arbejder solidarisk, er det en naturlig forudsætning, at lønsummen også deles solidarisk, så derfor er begrebet "at køre i pulje" opstået og har bredt sig.

GRØN

5231
SKATTE
KLASSE I

HUSK! – at kun ved at fordele både arbejde og indtjening solidarisk, er alle tilfredse.

MINST HOLDBAR
TIL OG MED MÅJ 1990

De aftaler om udkørsel af præsalg, som allerede er indført, samt de aftaler om udkørsel af ALT præsalg, som reelt ligger inden for mulighedernes grænser gør, at solidarisk arbejdsdeling og løndeling er endnu mere påkrævet.

I en årrække har forbundets officielle politik været, at der skulle arbejdes for en solidarisk lønpolitik. En opfattelse, som er bekræftet på flere depot- og distributionskonferencer.

Ved overenskomstfornyelsen i 1987 indgik det, at man skulle overgå til puljekørsel på de nye

stordepoter, efterhånden som de opstod. Dette er også sket, men desværre var der depoter, især i store jyske byer, som allerede fungerede på dette tidspunkt. Her arbejder man stadig med andre lønsystemer, selv om man har debatteret puljekørsel. På disse depoter har man efterlyst en debat, som kunne indgå i en fornyet overvejelse.

Depotudvalget har derfor besluttet at lade medlemmer på 3 typer depoter komme til orde, nemlig medlemmer, som i årevis har haft erfaring med puljekørsel – medlemmer, som har kørt på ordningen et års tid – samt med-

DEPOTFORHOLD

lemmer, som stadig aflønnes på andre måder.

De medlemmer, vi har talt med, kommer fra Carlsberg og Tuborg i Lyngby, Tuborg i Kalundborg og Tuborg i Århus.

I Lyngby talte vi med Jack Hansen og Martin Nyberg fra Carlsberg. Jack har 20 år på bagen som depotarbejder og Martin ca. 1½ år. Fra Tuborg talte vi med Kim Overbeck og Niels Chr. Larsen, som har været med i 10 og 11 år.

Da Jack startede for 20 år siden, kørtes der i pulje, men der opstod nogle problemer, som betød, at man overgik til individuel provision. I 1983 var der så store problemer med fordelingen af turene og arbejdet, at folkene forlangte at køre i fællespulje.

Som forholdsvis ny mand, mente Martin, at det var udmærket at køre i pulje, især fordi alle tjente det samme på depotet. Jack sagde, at det også havde stor værdi, når der var optræk til "uroligheder", fordi der så ikke var nogen begrundelse for at optræde usolidarisk.

Begge depoter har kunder, som aftager næsten 300 ks. om ugen. Det er steder med nemme aflæsningsforhold, og det er vigtigt, at det kommer fællesskabet tilgode.

Forskellen på vognene er omkring 1500 ks. om måneden, men belastningen på den vogn, som læsser mest af, er ikke tilsvarende større. De forhold, som indgår, er også, at nogle vogne har meget køretid, hvor der ikke kan sælges varer. Disse forhold

gør, at alt andet end puljekørsel ikke kan accepteres.

Når man ikke kører i pulje, vil der altid være en kamp om at få de gode kunder tillagt ens tur. Det er ikke godt for sammenholdet på depotet.

På begge depoter går man ind og aflaster hinanden, når der er behov for det. Det opfatter man som en helt naturlig ting. Man opfatter det også sådan, at pulje-

kørsel giver et meget bedre forhold depoterne imellem, fordi den enkelte ikke har den store personlige fordel af at gå ind og genere en kollega fra det modsatte depot.

Meldingerne fra Carlsberg og Tuborg depoterne i Lyngby var altså helt klare. Puljekørsel er det eneste rigtige.

På Tuborg depotet i Kalundborg er der 5 ansatte, heraf 1 konsu-

lent og 1 lagermand. Depotindehaveren deltager i udkørslen. Vi talte først med depotindehaveren Egon Sørensen og depotarbejder Carsten Dong. Carsten har været depotarbejder i næsten 3 år.

Depotet blev stordepot i foråret 1988, og man har haft puljekørsel siden da. Systemet virker udmærket, og der har ikke været problemer. Man hjælper hinanden færdig, og alle kan så holde fyraften samtidigt. Lagermanden støtter vognene efter behov, så også den aftale fungerer efter hensigten.

Depotindehaveren opfatter puljekørsel som et godt og naturligt system. Al kørsel koster tid, så det er vigtigt at udnytte vogne og mandskab bedst muligt. Den vogn, som betjener Kalundborgs værtshuse, har ingen mulighed for at øge salget, så derfor er puljekørsel det eneste rigtige.

Carsten er godt tilfreds med, at man kører i pulje. Han finder, at det er et godt princip, at man hjælper og støtter hinanden, så belastningerne fordeles lige. Han finder det derfor også naturligt, at indtjeningen er den samme.

Vi talte også med lagermanden Benny Hansen, som har en fortid på Faxe depotet i Asnæs. Han synes, at puljekørsel giver store fordele. Man kan jo ikke selv bestemme, hvilken tur man vil køre.

Der er så stor forskel på turene, at man ikke kan tjene det samme, idet nogle jo må betjene kunderne på landet med de lange køreafstande. På depotet hjælper man hinanden, og Benny bruger megen tid på at støtte vognene ude på turene, både ved at tage nogle af kunderne, og ved at køre ud med manglende varer og hente tomgods.

Ingen har været utilfredse med at dele lønnen solidarisk. Turene er næsten lige store, og sker der ændringer, reguleres turene straks.

Der er en præsalgsaftale på depotet, men indtil videre bliver præsalget kørt af en vognmand.

Århus er en af de 3 store jyske byer, hvor man ikke er omfattet af pligten til at køre i pulje. Udover at man ikke kører i fællespulje, er der også det specielle, at man har differentieret provisionssatser på vognene, nemlig 1 sats for kuskene og en lavere sats for medhjælperne. Det gør en overgang til fællespulje sværere. Det var derfor med stor nysgerighed og interesse, vi traf aftale med 2 kolleger fra Tuborg om en snak om fællespulje.

Vi talte med Poul Erik Jensen, som har kørt som afløser i ca. 1 år, men som nu er fast på depotet, og Bent Petersen, som har kørt øl i 24 år.

Bl.a. på Nordjysk kreds' depotkonference har depotarbejderne fra de 3 jyske byer bedt om mere viden om puljekørsel og konsekvenserne heraf, så man kunne få sat en debat i gang. Dette bekræftede Poul Erik Jensen og Bent. De mente ikke, at de vidste nok til, at de kunne tage stilling her og nu, men de var bestemt ikke afvisende.

Et argument i "gamle dage" for 2 provisionssatser på vognene var, at det var kuskene, som havde ansvaret for varerne og pengene, men efter at det er slået fast, at der kun skal afregnes for solgte varer, holder dette argument ikke helt stik længere. Både Poul Erik og Bent var inde på, at når ansvaret var det samme, burde lønnen også være det. De mente, at når man ikke kørte i fællespulje på et depot, var der en fare for splittelse, selv om man udførte samme slags arbejde.

De syntes ikke, det ville være utilfredsstillende, om man overgik til puljekørsel. Der havde da også været talt en del om det på depotet, men det var aldrig kommet så vidt, at man havde haft en afstemning om det. Begge var klar over, at de vogne, som læses mest af, har de letteste forhold ude på turen.

Det vil jo så sige, at de har en højere indtægt med en mindre arbejdsydelse. Sådanne forhold kunne Poul Erik og Bent godt se, at puljekørsel ville rette op på. Begge glædede sig til at få en debat i gang på depotet med det formål, at man også i Århus delte arbejdsbyrden og indtægten solidarisk.

Betaling for overtid

De fleste depotarbejdere klager over, at lønnen er for lille. – Heri kan det landsdækkende depotudvalg kun være enig. Vi ved også, at arbejdsgiverne ikke bare kommer og giver med rund hånd ved denne overenskomst. Derfor må vi så til at tage os sammen og forlange den løn, vi allerede har opnået via overenskomsten. Heri indgår også overtidsbetaling.

Af 2 grunde må vi nu sætte kraftigt ind på at få udbetalt dette.

For det første: Det er svært at kritisere, at lønnen er for lille, når man ikke en gang vil kræve den overenskomstmæssige løn.

For det andet: I og med, at vi kræver vor ret, vil vi på længere sigt også få flere folk i arbejde og dermed også lette os i vort arbejde.

Det burde være en selvfølge, at man fik udbetalt overtid, når man havde udført dette, men sådan er det ikke på depotområdet. Depotindehaverforeningen indrømmer selv, at der på visse depoter reelt udføres overtid, uden at folkene får penge for dette.

Enten har folk ikke selv forlangt at få den løn, de ifølge overenskomsten har krav på, eller også er de, når de har krævet overtidsbetaling, blevet afvist af deres depotbestyrer med forskellige undskyldninger for ikke at udbetale pengene. Det har bl.a. været undskyldninger, som gik på, at man ikke arbejdede effektivt.

Det er selvfølgelig nogle uhyrlige påstande at komme med al den stund, at vi gennem de senere år er blevet pålagt større og større arbejdsbyrder i form af mandskabs-

reduktioner, større kundekredse, og i øjeblikket forsvinder de såkaldte "lette" kunder over på præsalgssiden.

På den baggrund har der været ført en faglig voldgift om fortolkningen af overenskomstens § 4, stk. 1, 2 og 3, som omhandler betaling for overarbejde.

Det blev fastslået under vooteringen, at arbejdet skal planlægges således, at det kan nås inden for normalarbejdstiden på 38 timer. Såfremt der opstår situationer, der vil medføre overtid, hvis man skal færdiggøre turen, skal depotbestyreren give accept af dette.

I kendelsen fastslås det:

- at der skal betales for overtid, når man når op over en ugentlig arbejdstid på 38 timer.
- at chaufførerne ikke selv kan påtage sig overarbejde. Dette skal i forvejen aftales med arbejdsgiveren.

– at man på depoterne aftaler en fremgangsmåde, hvormed man kan registrere arbejdstiden.

For at kunne holde kontrol med arbejdstiden på depotet, har Det landsdækkende Depotudvalg udarbejdet et skema til registrering af den daglige arbejdstid, overtiden pr. uge og den samlede overtid på et år. Det sidste, fordi det ifølge overenskomsten ikke er tilladt at have mere end 200 timers overtid. Dette er depotbestyreren forpligtet til at holde regnskab med.

Herudover er der på skemaet også mulighed for at holde øje med provisionen, idet man hver dag indfører sine salgstal. Og for de depoter, der har en præsalgsaftale, er der også plads til at indføre dagens præsalg. Skemaet hænges op på et for alle tilgængeligt sted.

Tillids-/talsmanden på depotet aftaler med depotbestyreren, at

man for hver dag skriver sine tider på skemaet, og at depotbestyreren, såfremt han har indvendinger imod tiderne, senest næste dags morgen, tager en samtale med de pågældende for at få redegjort for arbejdstiden.

Når en eller flere nærmer sig de 38 timer, og man kan se, at man ikke kan færdiggøre sin tur, kontakter man depotmanden for at få accept på, at man kan køre turen færdig på overtid. Såfremt man ikke får en sådan accept, afbryder man turen i så god tid, at man kan nå hjem på depotet og afslutte arbejdet inden for de 38 timer.

GRØN

SKATTE
KLASSE I

HUSK! – at når 1 overtime om ugen sammenlagt løber op i kr. 4.500 om året, så kan du hurtigt regne ud, hvad du snyder dig selv for.

MINDST HOLDBAR
TIL OG MED MAJ 1990

Kan man allerede dagen før se, at turen umuligt kan nås uden overarbejde, kan man selvfølgelig allerede dér tage kontakt til depotbestyreren.

Når ugen er omme, opgøres så de enkeltes timeforbrug og even-

tuelt overarbejde udbetales sammen med den normale løn.

Vigtigt! Der kan ikke flyttes over-/undertid fra en uge til en anden.

Herunder følger et eksempel på udfyldelse af skemaet.

UGESEDDER UGE 20

VOGN	NAVN	MØDETID.	MAN.	TIR.	ONS.	TOR.	FRE.	IALT	= IALT	IALT I ÅRET
1	JENS O.	7 ⁰⁰	16 ⁰⁵	16 ³⁰	16 ³⁵	17 ⁰⁵	14 ²⁵	45 ³⁵	5,5	OVR TIM 30,0
	PETER M.	7 ⁰⁰	16 ⁰⁵	16 ³⁰	16 ³⁵	17 ⁰⁵	14 ²⁵	45 ³⁵	5,5	OVR TIM 15,0
	SALGSENH.									KR

VOGN	NAVN	MØDETID.	MAN.	TIR.	ONS.	TOR.	FRE.	IALT	= IALT	IALT I ÅRET
2	JØRGEN	6 ³⁰	13 ⁰⁰	15 ¹⁰	15 ³⁰	14 ¹⁰	FRI	31 ¹⁰	0	OVR TIM
	JOHN	6 ³⁰	13 ⁰⁰	15 ¹⁰	15 ³⁰	14 ¹⁰	16 ²⁰	41 ⁰⁰	0,5	OVR
	SALGSENH.									

VOGN	NAVN	MØDETID.	MAN.	TIR.	ONS.	TOR.	FRE.
3	SØREN	7 ⁰⁰	16 ⁰⁰	16 ³⁰	16 ³⁰	15 ⁰⁰	
	FLEMM.	7 ⁰⁰	16 ⁰⁰	16 ³⁰			

(Der trækkes 2.5 timer fra om ugen til frokost)

Såfremt dit depot ikke allerede har modtaget sådanne skemaer, så kontakt din afdeling for at få tilsendt nogle. De ligger inde med flere.

GRØN

SKATTE
KLASSE I

HUSK! – at du kun får, hvad du kan tilkomme, hvis du kræver overenskomsten overholdt.

MINDST HOLDBAR
TIL OG MED MAJ 1990

En gang imellem går det galt...

Det var d. 5. september 1988. Flemming Guldbæk fra Tørborg depotet i Aalborg var i gang med at slæbe øl af.

"Lige pludselig, da jeg tog en svingning med 2 kasser, fik jeg et skred i ryggen."

"Jeg arbejdede næste dag med, men dagen efter måtte jeg til lægen om aftenen. Lægen vred det på plads, så jeg kunne godt tage på arbejde næste dag. Det gik dog ikke særligt godt, så næste dag måtte jeg blive hjemme."

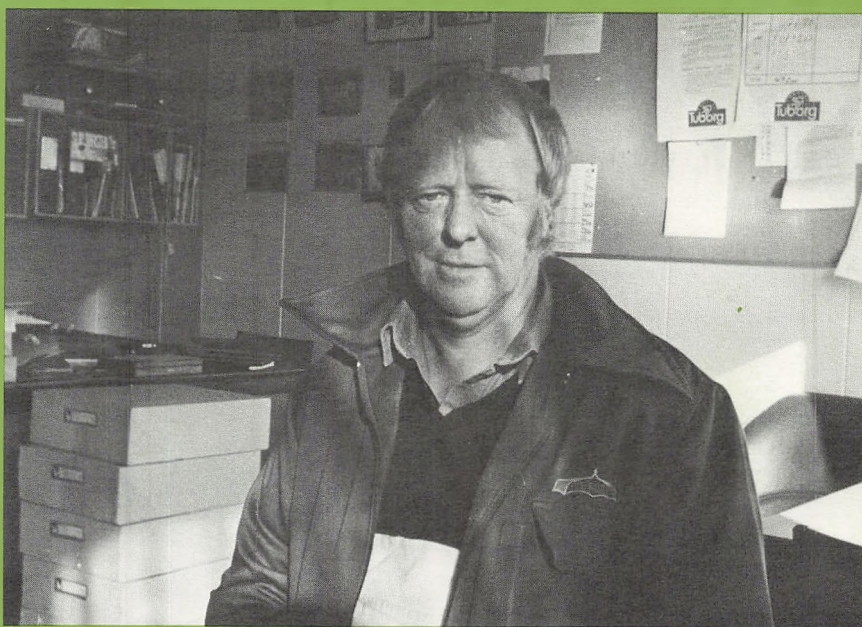
"Jeg gik på arbejde igen om mandagen, men tirsdag var jeg totalt færdig, da jeg skulle læsse varer af hjemme på depotet. Det var lige meget, hvordan jeg bevægede mig, så var den gal. Jeg var ligesom helt skæv og gik rundt næsten som Tummelumsen."

Så gik der nogen tid med strækbehandlinger hos en fysioterapeut, og hvor Flemming kun kunne komme rundt på krykker.

"En dag fik jeg så et kraftigt hosteanfald," fortæller Flemming videre, "og så var det helt slut. Lægen sagde, at der nu ikke var andet at gøre end at komme på sygehuset."

"Der gik nu en måned bare med at vente på at komme på sygehuset til undersøgelse. I den tid kunne jeg kun ligge ned. Det var så galt, at jeg ikke engang kunne gå på lokum."

"I den tid, hvor jeg lå derhjemme, kunne jeg kun ligge på siden og ellers ikke bevæge mig. Jeg fik smertestillende midler og et par blokader, men blokaderne hjalp kun kort, så gjorde det lige ondt igen."

Efter en række undersøgelser fik Flemming konstateret discusprolaps. En kapsel i rygsøjlen var sprunget, og lægerne sagde kort og godt til Flemming, at nu måtte det være slut med knoklearbejdet som depotarbejder.

Flemming blev opereret og kunne igen bevæge sig rundt. Efter et par måneder begyndte Flemming igen at arbejde på depotet.

"I dag går det udmærket. Det eneste, jeg mærker, er, at jeg ikke mere kan tage to kasser på nakken, og jeg døjer med at have en kasse på maven. Jeg kan mærke, at der er noget, der spænder i ryggen. Men lægerne siger, at der vil gå et halvt år, før smerterne er helt væk."

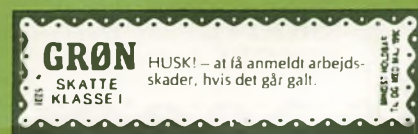
"Lægerne sagde, at jeg skulle holde op med at slæbe øl, men hvor går jeg hen og finder et andet arbejde? Jeg bliver 43 år nu, så jeg skal holde i mange år endnu, men får jeg en ny discusprolaps, kan jeg vist lige så godt kapitulere med det samme."

"Systemet er, at der bliver lagt

mere og mere over på os, vi skal slæbe mer og mer og gøre det hurtigere for at kunne holde en rimelig timeløn og for at kunne være hjemme til en normal fyraften."

Flemming Guldbæk afslutter med at beskrive de samlede omkostninger ved sin sygdom.:

"Det, der måske piner mig mest ved hele dette forløb, er, at det skulle tage så lang tid at komme på hospitalet. Var jeg blevet indlagt med det samme, havde jeg måske ikke skullet være syg i et halvt, men kunne måske have klaret det på det halve. Hele dette sygdomsforløb har kostet mig mere end 40.000 kr. i tabt arbejdsfortjeneste og andre udgifter til medicin og fysioterapeut for slet ikke at snakke om al den tid i sengen, hvor jeg var bundet på hænder og fødder."

Når ryggen siger stop

Rygskader er et slemt og velkendt problem for depotarbejderne.

Mange lider under dårlig ryg, andre må holde op og en del må igennem en tur som den, der er omtalt her på siden.

Der er nogle vigtige regler at huske, når den er gal med ryggen.

1. Pludseligt opståede rygskader, typisk når en søjle hænger fast eller ved fald f.eks. på en trappe, kan give erstatning efter arbejdsskadeforsikringsloven og muligvis også erstatning for løntab og svie og smerte.

Det er her afgørende at kunne dokumentere årsagen til tilskadekomsten.

2. Rygskader opstået over længere tid gennem nedslidning af ryggen.

Her er erstatningsmulighederne meget dårlige. Discusprolaps og anden nedslidning af ryggen vil normalt ikke kunne erstattes. Men det er dog altafgørende, at lidelsen bliver anmeldt til Sikringsstyrelsen enten af ens egen læge eller igennem arbejdsmedicinsk klinik.

En anmeldelse til Sikringsstyrelsen giver næppe erstatning i dag, men kan medvirke til at dokumentere et alvorligt problem og dermed på længere sigt måske ændre reglerne.

3. Lad være med at spille helt. At blive ved med at gå på arbejde selv med en smertende ryg gavner ingen, allerhøjest arbejdsgiveren. Rygsmerter er kroppens signal om, at den er ved at være gal, og signal om, at så må der gøres noget.

SIKKERHED PÅ DEPOTER

Forbundet har sammen med Depotindehaverforeningen netop udsendt en vejledning om sikkerheden på depoterne.

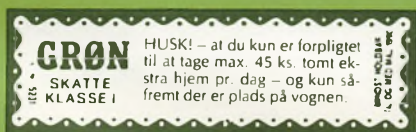
Pjecen giver udtryk for, hvad parterne har kunnet enes om som gode regler for, hvordan et depot skal være indrettet, og hvordan sikkerhedsarbejdet skal gribes an.

Pjecen indeholder afsnit om:

Sikkerhedsorganisation
Placering af biler og truck
Krav til truckene
Vognenes indretning

Depotindretning
Rengøring
Sikring af godset
Sækkevogne og Sikkerhedssko

Vejledningen er udsendt til afdelingerne, og flere kan rekvireres fra forbundet.

JUNI

Tuborg
25. års jubilæum
 3. juni
 Ruth Sørensen
 Rolighedsvej 19, 2. th.
 3000 Helsingør

25. års jubilæum
 18. juni
 Johannes Folmer Jensen
 Birkegade 15 B, 2. tv.
 2200 København N.

25 års jubilæum
 23. juni
 Grethe Nielsen
 Gadager 18
 Hvissinge
 2600 Glostrup

JULI

40 års jubilæum
 27. juli
 Trygve Bentsson
 Løgumvej 7
 2610 Rødovre

AUGUST

25 års jubilæum
 5. august
 Anne-Margrethe Borring-Olsen
 Ny Hjortespringvej 6 B
 3500 Værløse

JUNI

Carlsberg
25 års jubilæum
 1. juni
 Jan Laursen Brok
 Røde Mellemvej 152
 H/F Elmebo 13
 2300 København S

25 års jubilæum
 1. juni
 Per Leonard Pettersson
 Kamdalen 12
 2730 Herlev

25 års jubilæum
 8. juni
 Per Rudi Hansen
 Langåvej 43
 2650 Hvidovre

25 års jubilæum
 15. juni
 Ulla Astrid Carla Jensen
 Sankt Olavs Alle 46
 2630 Tåstrup

25 års jubilæum
 26. juni
 Hanne Heimdal
 Carl Jacobsens Vej 4 C, 6. th.
 2500 Valby

JULI

25 års jubilæum
 3. juli
 Kai Christiansen
 Saxogade 6, 4. tv.
 1662 København V

25 års jubilæum
 13. juli
 Erik Emil Nielsen
 Ewalds Have 6
 4300 Holbæk

40 års jubilæum
 20. juli
 Frede Schou Bech
 Trekronergade 129
 2500 Valby

25 års jubilæum
 27. juli
 William Børge Svendsen
 Sønder Boulevard 122, 3. tv.
 1720 København V.

25 års jubilæum
 28. juli
 Jonna Yvonne Christensen
 Hedekæret 18, st. th.
 2640 Hedehusene

AUGUST

25 års jubilæum
 3. august
 Finn Lowies
 Kadetvej 5
 2660 Brøndby Strand

25 års jubilæum
 11. august
 Ketty Jørgensen
 Roskildevvej 360, 2. tv.
 2630 Tåstrup

25 års jubilæum
 17. august
 Karen Marie Thomsen
 Møldalsparken 57
 2620 Albertslund

25 års jubilæum
 24. august
 Mogens Chr. Olsen
 Dalumvej 6
 2650 Hvidovre

25 års jubilæum
 25. august
 Bill Olesen
 Stradellasvej 24, st. tv.
 2450 København SV.

25 års jubilæum
 25. august
 Tage Bent Rasmussen
 Jerichausgade 76,, st. tv.
 1777 København V.

PROP & KAPSEL · NR. 5 · 1989

PROP & KAPSEL

ISSN 0900-8446

Medlemsblad for Dansk Bryggeri-,
Brænderi- og Mineralvandsarbejder
Forbund

Redaktion: Preben Mortensen
(ansvarshavende)

Forbundets adresse:
Tomsgårdsvej 191
2400 København NV
Tlf. 01 19 05 77

Forbundsformand:
Preben Mortensen

Næstformand:
Arthur Jensen

Hovedkasserer:
Jytte Hansen

Forbundssekretær:
Lone Christensen

Provissekretær:
Thomas Olsen
DBBMF
Kongensgade 57, st.th.
7000 Fredericia
Tlf. 05 91 07 13

Konsulenter:
John Pedersen
Henrik Hansen

Produktion: Holbæk Fotosats ApS

INDHOLD:

Leder	2
Demokratiets spilleregler	3- 4
Lønstatistikker	4- 5
Advarsel mod tunge løft	5
Vurdering af løft	6- 7+10
Efterlønnere på højskole	8- 9
Du er ledig	11-12
Arbejdsmarkeds- og sociale satser	12-13
Brevkassen + mærkedage	14
Udtalelse fra forbundet	15
Der neue Welt	16

Indlæg til P&K skal være redaktionen i
hænde SENEST 10. august 1989
på forbundets adresse, Tomsgårdsvej
191, 2400 København NV.

Århundredets blufnummer

Igennem hele 1989 bebudede regeringen, at man ville komme med det største økonomiske oplæg, der nogen sinde var set i Danmarks-historien i dette århundrede.

Imidlertid vidste alle, inden oplægget blev fremlagt i slutningen af maj, at det indeholdt en finansieringsordning, der blot ville omlægge statens indtægter med så sociale skævheder, at de dårligst stillede ville få det værre og de bedre stillede meget bedre.

Det økonomiske oplæg har 3 hovedpunkter: Skattelettelser, brugerbetaling og besparelser.

Skattelettelserne vil de fleste gerne have, men regeringens forslag er så reaktionær og socialt uretfærdig, at det ikke er værdigt for arbejderpartierne at forhandle dette. Forslaget går på, at de største indtægter skal have de største besparelser. Derfor kan århundredets økonomiske oplæg godt ændres til århundredets bluffnummer.

Det er ca. 15% af befolkningen, der får de store skattebesparelser, mens resten får meget små besparelser.

Imidlertid er skattenedsættelserne det rene bluff, fordi de ikke giver flere penge til de 85% – tværtimod.

Regeringen skal nemlig med sin økonomiske pakke sikre, at der ikke sker en øget købekraft og forbrugsudvidelse, hvorfor skattenedsættelserne skal inddrages ved brugerbetaling. Dette vil ramme de 85% langt hårdere end dem med de store skattelettelser.

Endelig vil regeringen med sine besparelser føre sin asociale politik ud i den yderste konsekvens. De største besparelser skal nemlig ske på dagpengeområdet, således at arbejdsmarkedet finansierer arbejdsløshedsunderstøttelsen. Det betyder store stigninger i arbejdsløshedsforsikringen.

Brugerbetaling og finansiering af besparelser samt bortfald af visse fradrag, herunder faglige kontingenter, vil overstige de besparelser, man ville få ved skattelettelserne.

Statsministeren sagde ved forelæggelsen, at oplægget er et forhandlingsoplæg, hvilket er lidt formildende i forhold til de første meldinger om en folkeafstemning, hvis folketingets flertal ikke ville bøje sig for regeringens oplæg.

Det er ikke realistisk at forestille sig, at arbejderpartierne blot vil sige "nej" til forhandlingerne om den økonomiske politik grundet oplæggets indhold, men arbejderpartierne bør udnytte statsministerens åbning om, at det er et forhandlingsoplæg og undersøge mulighederne for indflydelse. Men indflydelsen skal ikke bruges, hvis det kun kan sætte fingeraftryk på det endelige resultat, men må gerne bruges, hvis arbejderpartierne kan sætte fodspor på det resultat, der skal bestemme den økonomiske udvikling i resten af dette århundrede.

Preben Mortensen

Demokratiets spilleregler blev brugt af DBBMF's medlemmer

Mæglingens indhold

Normallønsatsen stiger 1. maj 1989 med 1,10 kr. pr. time

I forbindelse med urafstemninger ved overenskomstfornyelser er der en konstant tilbagevendende "gyser", nemlig den svækkelse af demokratiet, der kan ske, når få af fagbevægelsens medlemmer deltager i afstemningerne og dermed vælger ikke at give deres mening til kende omkring de overenskomstssituationer, vi er i hvert andet år.

35 procent-reglen

Forbundet har for længe krævet dels 35 procent-reglen og sammenkædningsreglen i forligsmandsloven afskaffet. Det er nemlig regler, der kan være en del af grunden til en ringe deltagelse i afstemningerne. Regler, der i hvert fald er udemokratiske og som medvirker til, at man føler, at man ikke har særlig meget indflydelse ved at deltage i afstemningerne.

35 procent-reglen betyder, at der ikke blot skal være flest nej-stemmer for at forkaste overenskomsten, nej-stemmerne skal også udgøre 35 procent af samtlige medlemmer.

Sammenlægningsreglen giver forligsmanden mulighed for, at mange områder stemmer sammen, med det resultat, at et område, der stemmer nej, får annulleret sit nej, når flertallet af de sammenkædede områders medlemmer stemmer ja (og omvendt, naturligvis).

Afstemning om forligsmandens mæglingforslag af 11. marts 1989

I mæglingens forslag er der som indledning et stykke A og et stykke B:

A.

De mellem parterne ved forhandlinger i Forligsinstitutionen aftalte ændringer i overenskomsterne er i deres helhed led i mæglingens forslag. Dette gælder også Fællesordning for arbejde i holddrift, jf. protokollat af 10. marts 1989.

B.

I øvrige overenskomstforhold, herunder dem, der ikke er opnået enighed om, bliver følgende gældende:

Mæglingens indhold

Normallønsatsen stiger 1. maj 1990 med 1,10 kr. pr. time

Der var to udgangspunkter for betydningen af mæglingens forslags indhold.

A – De områder, hvor organisationerne havde forhandlingsresultater med arbejdsgiverne –

Her stemte man om et forhandlingsresultat plus de generelle stigninger i mæglingens forslag.

B – De områder, hvor organisationerne ikke havde et forhandlingsresultat med arbejdsgiverne –

Her stemte man kun om de generelle stigninger i mæglingens forslag.

Udpluk af afstemningen på LO-området

Stemmedeltagelsen på arbejdersiden og forskellen på antallet af ja- og nej-stemmer var den laveste i de sidste 35 år.

50,4 procent stemte ja og 49,6 procent stemte nej til mæglingens forslag.

Udaf ca. 720.000 arbejdere deltog kun ca. 255.000 i afstemningen.

Stemmeprocenten blev 35,4. (Afstemning alene ved kompetent forsamling er ikke medregnet).

Demokratiets spilleregler blev brugt af vort forbunds medlemmer

Da vi nåede frem til vore overenskomstforhandlinger, der som bekendt falder 2 måneder efter LO-området – nemlig 1. maj – blev det hurtigt afdækket, at de tre arbejdsgiverforeninger (med Dansk Arbejdsgiverforening for bordenden), som forbundet forhandler overenskomst med

ikke ville forhandle –

ikke ville diskutere nye principper –

ikke ville tale kroner og ører –

ikke ville betale de to gange 1,10 kr., der lå i det vedtagne mæglingsforslag på LO-området.

De tre arbejdsgiverforeninger – Bryggeriforeningen, Foreningen af Depotindehavere i Danmark og Foreningen af danske Spiritus-

fabrikanters Arbejdsgiverafld. – **ville en total nulløsning.**

Vi har ingen overenskomstforhandlinger haft. Fornyelsen af overenskomsten er udelukkende sket efter stk. B i det mæglingsforslag fra forligsmanden, der i marts blev vedtaget på LO-området.

– et flertal i vores hovedbestyrelse ville ikke centralt beslutte at sende forbundets medlemmer i konflikt

– et flertal i vores hovedbestyrelse vurderede, at en konflikt måtte have som udgangspunkt, at der kunne opnås et bedre resultat end det, der lå på det store arbejdsmarked.

Altså mere end det, LO's område havde sagt ja til i mæglingskittsen marts '89.

Hovedbestyrelsens flertal vurderede, at en kamp – ved konflikt – ikke ville give et andet resultat end det, der var vedtaget på LO-områderne 30. marts 1989.

Hovedbestyrelsens flertal sendte mæglingskittsen til urafstemning blandt forbundets medlemmer og **anbefalede skittsen.**

Det er med stor tilfredshed for alle – og for demokratiet – at **80 procent af forbundets medlemmer** deltog i urafstemningen om forligsskittsen, således at almindeligt stemmeflertal afgjorde afstemningsresultatet.

Mæglingskittsen blev vedtaget

4358 medlemmer deltog i urafstemningen,

3411 stemte ja,

1889 stemte nej og

58 stemte blankt eller ugyldigt

I procent blev det

55,3 procent ja-stemmer,

43,3 procent nej-stemmer og

1,3 procent blanke/ugyldige.

*Fungerende forbundsformand
Arthur Jensen*

Lønstatistik

for januar kvartal 1988

Uddrag af Dansk Arbejdsgiverforenings lønstatistik

Område og kategori	Antal arbejdere ved kv. udgang	Akk. timer i % af samtl. timer	Gennemsnitlig timefortjeneste			Forskellige tillæg			Feriepenge og søgnehellig dagsbetal.	Fortjeneste i alt 1. kvartal	Fortjeneste i alt ekskl. overtidstillæg 1. kvartal		
			Akkord-løn	Tid-løn	Til-sammen	Heraf					1988	1988	1987
						I alt	Over-tids-till.	Hold-drifts-till.					
Hovedstaden Bryggeriarb. mænd	1655	99	86,43	82,50	86,39	5,88	0,50	4,25	14,76	107,03	106,53	101,57	
Samtlige ikke-faglærte mænd	23624	40	95,32	81,16	86,80	4,85	1,42	2,30	14,66	106,31	104,89	96,34	
Hovedstaden Bryggeriarb. kvinder	579	99	83,23	78,83	83,20	6,81	0,40	5,79	14,40	104,41	104,01	98,50	
Samtlige ikke-faglærte kvinder	11124	25	83,17	73,53	75,96	1,67	0,40	1,08	12,42	90,05	89,65	83,82	
Provinserne Bryggeriarb. mænd	878	83	82,02	77,14	81,18	4,79	0,81	3,72	13,76	99,73	98,92	91,95	
Samtlige ikke-faglærte mænd	83599	28	86,46	75,90	78,87	4,50	1,83	2,16	13,34	96,71	94,88	87,73	
Provinserne Bryggeriarb. kvinder	446	89	83,48	76,46	82,71	4,70	0,41	4,15	13,99	101,40	100,99	94,22	
Samtlige ikke-faglærte kvinder	45281	31	74,74	69,14	70,86	2,42	0,47	1,77	11,72	85,00	84,53	78,31	

Lønstatistik

for april kvartal 1988

Uddrag af Dansk Arbejdsgiverforenings lønstatistik

Område og kategori	Antal arbejdere ved kv. udgang	Akk. timer i % af samtl. timer	Gennemsnitlig timefortjeneste			Forskellige tillæg			Feriepenge og søgnehelligdagsbetal.	Fortjeneste i alt 2. kvartal	Fortjeneste i alt ekskl. overtidstillæg 2. kvartal		
			Ak-kord-løn	Tid-løn	Til-sammen	Heraf					1988	1988	1987
						I alt	Over-tids-till.	Hold-drifts-till.					
<i>Hovedstaden</i> Bryggeriarb. mænd	1694	99	93,04	87,18	92,98	7,03	0,69	4,84	16,00	116,01	115,32	106,10	
Samtlige ikke-faglærte mænd	24595	40	98,41	83,79	89,70	5,71	1,89	2,63	15,27	110,68	108,79	102,19	
<i>Hovedstaden</i> Bryggeriarb. kvinder	620	99	88,44	81,77	88,40	8,08	0,56	6,54	15,44	111,92	111,36	99,00	
Samtlige ikke-faglærte kvinder	11338	24	86,41	76,01	78,50	1,97	0,58	1,18	12,87	93,34	92,76	87,37	
<i>Provinsen</i> Bryggeriarb. mænd	940	80	86,61	82,23	85,72	6,75	2,23	4,30	14,79	107,26	105,03	96,73	
Samtlige ikke-faglærte mænd	89380	28	89,88	78,20	81,43	5,34	2,50	2,28	13,88	100,65	98,15	91,86	
<i>Provinsen</i> Bryggeriarb. kvinder	462	87	88,91	80,72	87,86	6,29	1,86	4,29	15,06	109,21	107,35	98,18	
Samtlige ikke-faglærte kvinder	46409	31	76,55	71,04	72,76	2,76	0,63	1,96	12,08	87,60	86,97	81,39	

ADVARSEL MOD TUNGE LØFT

Forbundet har ved depotbesøg konstateret, at der på Carlsberg og Tuborg depoter er indført en ny fustagetype – 50 liter – hvor den normale fadølsfustage rummer 25 liter.

Ved samme lejlighed observerede vi, at én person alene transporterede den nye fustage manuelt.

Den nye fustage vejer 68 kg, altså en rigtig "rygbækker", såfremt denne skal bæres/løftes af én person.

Den nye fustage er indført af bryggerierne, fordi de ikke kan klare fadølsefterspørgslen med 25 liters fustagen.

Forbundet har derfor rettet henvendelse til Carlsberg Bryggerierne, som er enige med forbundet i, at afbæring af 50 liter fustagen ved én mand ikke må finde sted, da arbejdet dermed vil blive af sundhedsskadelig karakter.

Carlsberg Bryggerierne har på denne foranledning udsendt følgende skrivelse til deres forhandlere:

- EN RIGTIG "RYGBÆKKER"

"På foranledning af, at der er blevet observeret, at salgschauffører foretager enmandsbetjening af 50 liter fyldte fustager, skal det indskræpes, at dette er imod vore regler for den maksimale afbæring pr. person.

Ved introduktion af 50 liter fustager gjorde vi opmærksom på, at disse bør anvendes ved særlige arrangementer i form af festivaler m.m. samt på steder, hvor der er mulighed for håndtering med tekniske hjælpemidler. Denne anvisning har bl.a. grund i den ovenfor anførte vægtbelastning.

Såfremt 50 liter fustager håndteres manuelt, skal der 2 personer til at løfte de fyldte fustager.

Vi skal gøre opmærksom på, at 50 liter fustagernes bliver anvendt p.gr.a. den generelle fustageølmangel, og brugen heraf er af midlertidig karakter."

Forbundet skal herved indskræpe reglen om, at der altid skal 2 personer til at løfte en fyldt fustage, og vi opfordrer medlemmerne til at påse, at denne regel bliver overholdt.

Arthur Jensen

VURDERING AF LØFT

Arbejdstilsynet har nu barslet med en meddelelse nr. 4.04.15 omhandlende "Vurdering af løft".

Meddelelsen oplyser om, hvordan belastningen ved løft skal vurderes samt, hvordan sundhedsskadelige løft kan undgås.

Der findes nu et sæt regler for, hvad der regnes for sundhedsskadeligt, og hermed er der lagt op til, at sikkerhedsorganisationerne i virksomhederne tager dette væsentlige spørgsmål op. – Vi bringer derfor meddelelsen i sin helhed:

Vejledning om vurdering af løft

Efter arbejdsmiljølovgivningen må løft ikke medføre fare for sikkerhed og sundhed.

Denne At-meddelelse oplyser om, hvordan belastningen ved løft vurderes, samt hvordan sundhedsskadelige løft kan undgås.

Belastninger ved løft

Løft belaster kroppens led, muskler og sener, herunder især ryggens strukturer. Under selve løftet øges trykket i rygsøjleled (disci), ligesom muskler og sener omkring rygsøjlen spændes. Denne belastning øges, jo længere byrdens tyngdepunkt ligger fra kroppen.

Ved tunge løft og ved hyppigt gentagne løft belastes desuden hjerte og kredsløb, fordi kroppens behov for ilt og næring øges.

Løft kan medføre skader enten som følger af, at belastningen er stor, uventet eller uvant, eller som følge af belastning over lang tid.

Skader forårsaget af løft kan bl.a. være: diskusprolaps, hold i ryggen, slidgigt, muskel- og senelidelser, uspecifikt rygbesvær, knoglebrud og forstuvninger, samt kredsløbsbesvær.

Vurdering af løft

Udgangspunktet for vurdering af et løft skal tages i byrdens vægt og dens afstand fra kroppen under løftet. Til støtte for denne vurdering er skemaet længere fremme i teksten udarbejdet.

Derudover skal der i vurderingen tages højde for en række øvrige faktorer, som enkeltvis eller i kombination kan forværre belastningen. Disse faktorer er beskrevet senere i At-meddelelsen.

Vægt og rækkeafstand

Rækkeafstanden gange byrdens vægt er et udtryk for den ydre belastning på ryggen. Vurderingsskemaet indeholder nogle anvisninger for, hvornår denne belastning må anses for sundhedsskadelig.

Skemaet bygger bl.a. på biomekaniske beregninger, og det viser nogle grænser for forsvarlige belastninger, der kan betragtes som vejledende for en stor del af erhvervsaktive og raske mennesker under forudsætning af, at løftet foregår under absolut optimale forhold.

Der skelnes mellem følgende 3 rækkeafstande:

- løft tæt ved kroppen (ca. 15-20 cm)
- løft i underarmsafstand (ca. 30 cm)

- løft i $\frac{3}{4}$ arms afstand (ca. 45 cm)

Løft i længere rækkeafstand fra kroppen omfattes ikke af skemaet. Disse løft vil normalt være sundhedsskadelige og bør altid vurderes særskilt.

Rødt område

Hvis et løft medfører en belastning, der befinder sig i det røde område, er det klart sundhedsskadeligt.

Gult område

Hvis løftet medfører en belastning, der befinder sig i det gule område, må der foretages en nærmere vurdering af øvrige og eventuelt forværrede faktorer for at afgøre, om løftet er sundhedsskadeligt (se senere).

I den øverste del af det gule område er løftet kun acceptabelt, hvis det udføres under optimale forhold. Det vil sige, at løftet foregår midt foran kroppen, mellem midtlår- og albuehøjde, at byrden er beregnet til håndtering, at der er mindst 2 minutter mellem løftene, at der ikke udføres bæring over længere tid, og at fodfæstet er stabilt og klimaet passende.

I den midterste del af det gule område er antallet og graden af forværrende faktorer afgørende for, om et løft kan være sundhedsskadeligt.

Er belastningen ved løftet i nærheden af det grønne område, skal der normalt altid være flere belastende faktorer tilstede, for at løftet betragtes som sundhedsskadeligt. I nogle tilfælde kan en enkelt faktor, fx arbejdsstillingen

være så belastende, at den medfører fare for sundhedsskade.

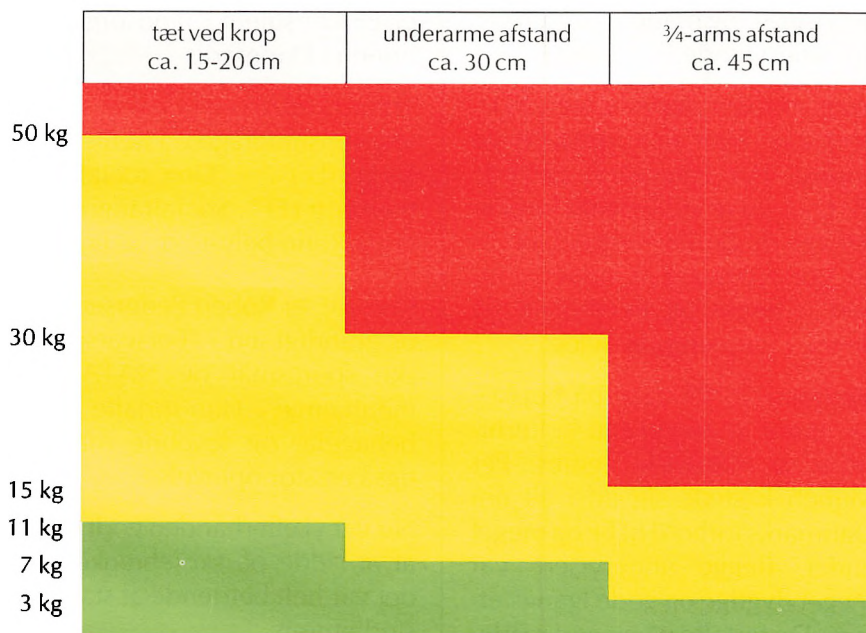
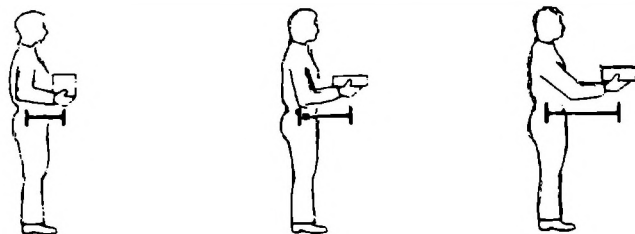
Grønt område

Hvis belastningen ved løftet befinder sig i det grønne område, og der er mindst 2 minutter mellem hvert løft, vil løftet normalt ikke være forbundet med sundhedsrisiko på grund af selve løf-

tet. Andre faktorer kan dog samtidig være uacceptable og skal forebygges. Det gælder fx dårlige arbejdsstillinger, stor samlet belastning m.m.

Er der mindre end 2 minutter mellem hvert løft, skal det nærmere vurderes, og antal og grad af forværende forhold – her især løftefrekvensen – afgør, om løftet er sundhedsskadeligt.

Skema til vurdering af byrdens vægt i relation til rækkeafstanden

Forværende faktorer

Forværende faktorer optræder især i forbindelse med:

Arbejdsstillingen og -bevægelsen under løftet. Foregår arbejdet fx i vredet, foroverbøjet eller sidebøjet stilling, med hænderne over skulderhøjde, eller under midtlårhøjde, er det forværende faktorer. Det samme gælder for løft fra lave højder, fordi det ikke kun er byrden, der løftes, men også hele overkroppen. Den forværende belastning vil bl.a. af-

hænge af graden af foroverbøjning, vridning, samt hvor længe arbejdsstillingerne holdes – enkeltvis og sammenlagt over hele arbejdsdagen.

Dårlige arbejdsstillinger kan skyldes snævre pladsforhold og uhensigtsmæssig indretning, bl.a. løftehøjde og byrdens placering.

Løft fra siden eller løft med én hånd. Dette er en forværende faktor, fordi ryggen herved bela-

stes ca. dobbelt så meget som ved løft med to hænder midt foran kroppen.

Snævre pladsforhold, uhensigtsmæssig indretning eller byrdens udformning kan være årsag til, at løft foregår fra siden eller med én hånd.

Løfter flere personer en byrde sammen, kan det også udgøre en forværende faktor. Belastningen ved løftet er ikke lig med den halve byrdevægt, fordi personerne belastes forskelligt, bl.a. afhængigt af individuelle størrelsesforskelle og arbejdsteknik.

Hypigt gentagne eller langvarige løft. Ved sådanne løft kan belastningen være sundhedsskadelig, selv om enkeltløftet ikke er det. Det er derfor væsentlige faktorer, hvor hyppigt der løftes, hvor langvarigt det enkelte løft er, hvor meget der samlet løftes på en arbejdsdag, og hvor stor en del af arbejdsdagen der udføres løftearbejde.

Dårlig tilrettelæggelse af et arbejde kan være årsag til forværende faktorer af denne art.

Risiko for uventede belastninger. Dette er en vigtig faktor, fordi uventede belastninger dels kan medføre akutte skader, dels medvirke til nedslidning på længere sigt.

Uventede belastninger kan fx opstå ved løft af byrder med ukendt vægt, hvis byrden hænger fast eller ved dårligt fodfæste.

Af **øvrige forværende faktorer** skal nævnes:

- løft, hvor byrdens form og griberbarhed er uhensigtsmæssig, eller hvor byrden kan gå i stykker
- løft, der startes med et ryk
- løft kombineret med vibrationer, fx vibrerende værktøj/maskiner
- fremmedstyret løft, fx ved samlebånd eller ved maskine med fast takt
- løft, der foregår i kulde, træk eller fugt

(fortsættes side 10)

Efterlønnere på højskoleophold/ studietur

Inger Pedersen, Fredericia
Bent Oppermann, København

Studieindhold:

Danmark – Nato – Norden –
Den tredje Verden.
EF's institutioner.
EF's indre marked.

Studierejse:

Frankrig – Luxembourg – Hol-
land – Vesttyskland – Belgien.

Formål:

At få større viden og forståelse for
vore medmenneskers levevilkår i
Europa, samt lære at tage et med-
ansvar for de mange udfordrin-
ger, der stilles til os danskere ved
indgangen til det indre marked i
Europa.

Højskoleophold fra d. 15. maj til
d. 26. maj 1989.

Studierejse fra d. 26. maj til d. 3.
juni 1989.

Med på turen var vore meget
dygtige kursusledere Marianne
Zenius og Per Munch.

Den 15. maj 1989 ankom vi til
Esbjerg Højskole kl. 16 og blev
indkvarteret på vore dejlige væ-
relser – nye og lækre – med eget
bad.

Vi fik en meget varm velkomst fra
alle – såvel personale som un-
dervisere – og maden, ja, den var
helt enestående.

Hver morgen startede med mor-
gensang, hvor vor fortræffelige
pianist, Per Tomsgård, spillede
til. Endvidere spillede og fortalte
han om de gamle mestre. Det var
en stor oplevelse at møde Schu-
bert, Chopin og Beethoven på
denne charmerende måde.

Igenem de 10 dage på højsko-
len hørte vi meget om kulturhi-
storie af Marianne Zenius. Per
Munch kastede sig ud i alt om
Danmarks forhold til EF og meget
andet. Begge undervisere var
meget dygtige og gode igangsæt-
tere. De fortalte på en god måde,
og vi kunne stille spørgsmål – og
få svar.

Af gæsteundervisere kan vi næv-
ne MF'eren Ivar Nørgaard – em-
net gik på "det indre marked",
"handelspolitik" samt EF. Hans
viden om disse ting er helt
enormt – en meget stor oplevelse
at høre ham personligt, og han
brugte et sprog, vi alle forstod. En
dejlig foredragsholder.

Forstander Bendt Drewsen gav
os også en stor oplevelse, da han
fortalte om "Den tredje Verden
og Danmark".

Forbundets forretningsud-
valg besluttede at tilbyde to
efterlønnere at deltage i et
kombineret højskoleophold
på Esbjerg Højskole og stu-
dierejse til bl.a. EF's hoved-
kvarter i Bruxelles.

Mange af vore efterlønnere
ønskede at deltage, men kun
to kunne komme med. Lyk-
kens gudinde måtte i arbej-
de, og de heldige blev: Inger
Pedersen, Fredericia, og Bent
Oppermann, København.

De har været afsted, og vi har
modtaget følgende rapport/
rejsebrev, som vi bringer her.

J.H.

Miljø og organisationer fik vi en
god viden om af Sune Bøgh, som
er EF-konsulent i landsorganisa-
tionen i Danmark.

"Hvad ved vi om pensionister og
efterlønsmodtagere i fællesmar-
kedet (EF)". – "Den sociale do-
mension i EF". Socialrådgiver Jo-
anna Rønn belyste disse emner.

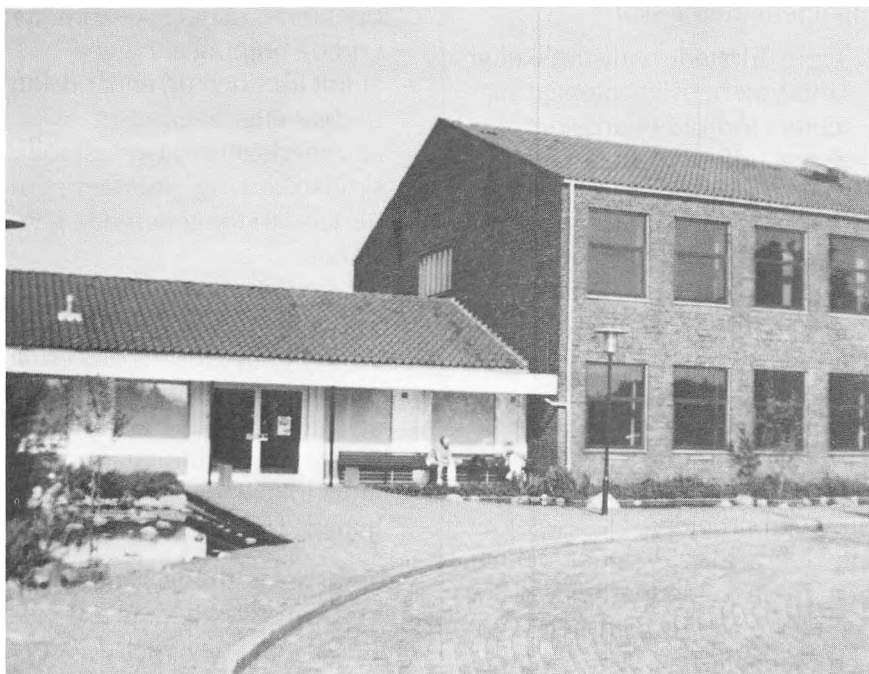
Fhv. MF'er Robert Pedersen satte
os grundigt ind i "Forsvarspoliti-
ske spørgsmål og NATA-sam-
menhænge". Han fortalte på en
behagelig og levende måde –
også en stor oplevelse.

Nu var vi efterhånden godt trætte
af at sidde på skolebænken, så
det var helt befriende at starte på
studieturen.

Fredag den 26. maj vinkede vi
farvel til Esbjerg Højskole. Vi
drog af sted i en dejlig stor bus
med Jørgen (vores chauffør) bag
rattet, Marianne og Per som gui-
der og alle os andre med stor for-
ventning til den kommende uge.

Vort første mål var Bad Hersfeld-
området i Vesttyskland. Vi kørte
langs grænsen til DDR og havde
madpakker med. Efter 600 km
kørsel nåede vi Hotel Link i Son-
tra.

Næste morgen afgang fra ho-
tellet kl. 8 og bytur i Alsfield, som

Herover: Esbjerg Højskole.

er en middelalderby. Byen led store skader under krigen, men er nu bygget op igen med støtte bl.a. fra europæisk kulturfond.

Frokost og ophold i Heidelberg, hvor vi overværede et bryllup i kirken. Og så gik det af sted mod Strasbourg, hvor vi ankom kl. 20 – til en god middag.

Opholdet i Strasbourg var en stor oplevelse med besøg i vinområder og middelalderborg. Byen er meget smuk med sine kanaler og gamle bygninger.

I Strasbourg var målet bl.a. Europaparlamentet, og det var nok et besøg værd. Vi blev modtaget af ambassadør Erling Quåde, som viste rundt og fortalte om Europarådet. Døre blev åbnet, som der normalt ikke er adgang til, og rundvisningen sluttede med en invitation til ambassadeboligen. Her blev vi modtaget af ambassadørfruen og trakteret med vin og franske specialiteter. Ja, vi levede som grever og baroner.

Tirsdag den 30. maj gik turen videre mod Belgien. Vi gjorde ophold ved Maginot-linien. Vi gik og kørte i tog i fæstningsanlægget, som blev bygget af franskmændene i 20'erne for at forsvare franske interesser, men fransk-

Nederst th.: Studie-rejseklar.

mændene fik ikke megen gavn af det.

Efter fransk picnic i det grønne satte bussen næsen mod Luxembourg og derefter Bruxelles, hvor vi ankom kl. 20 til et dejligt hotel.

"At være dansker i et EF-land"

Freddy Svane – ansat i EF-kommissionen i Bruxelles – fortalte om at være dansker med familie i et EF-land. Vi fik et godt indblik i både de gode og mindre gode sider.

Det historiske sted "Waterloo" blev der også tid til. Vi så et panorama, hvor vi kunne følge slagets gang ved Napoleons nederlag i 1815.

Sidst, men ikke mindst oplevede vi Johannes Møllehave i præstegården. En stor personlighed – han talte fængslende og sjovt på en charmerende måde. Endnu en stor oplevelse – vi kunne næsten ikke rumme mere.

Nu går turen mod nord – igennem Holland til Danmark – med ankomst til Esbjerg Højskole fredag den 2. juni kl. 20.00.

Nok en god middag, hvor vi sluttede af under hyggelige former med lidt vin, taler og sange.

Vi er trætte, men mange gode oplevelser rigere. Det har været 20 dejlige dage.

Vi var i alt 25 på turen og har haft et dejligt samvær med mange sjove oplevelser.

Marianne og Per har været enestående. De har forstået at involvere os og sat meget i gang, som vi kan bygge videre på.

Tak til forbundet, der gjorde det muligt for os at deltage i dette rejsekursus. Vi håber flere af vore kolleger også kan få en lignende oplevelse.

- løft udført med manglende rutine og manglende arbejdsteknik
- løft, der indgår i et arbejde, som i øvrigt er rygbelastende
- løft udført på ustabil, glat eller hårdt underlag.

Foranstaltninger

Sundhedsskadelige løft kan undgås ved en fornuftig planlægning og tilrettelæggelse af arbejdet, brug af egnede tekniske hjælpemidler, samt hensigtsmæssig indretning af arbejdspladsen.

Det bør derfor ved **planlægning og tilrettelæggelse** af arbejdet navnlig tilstræbes, at

- der anvendes egnede tekniske hjælpemidler
- der mellem hvert løft er tid til at afspænde muskler og led
- den samlede vægt, der løftes, er så lille som muligt
- løftet er af så kort varighed som muligt
- den enkelte byrde, der skal håndteres, om muligt tilpasses, så den er af begrænset vægt, let at få fat på, og ikke på grund af form eller omfang hindrer udsyn.

Der skal i nødvendigt omfang være egnede **tekniske hjælpemidler** til rådighed ved arbejdet.

Hjælpemidlerne skal:

- være til stede i tilstrækkeligt antal og hensigtsmæssigt placeret i forhold til arbejdet
- være udformet hensigtsmæssigt, således at hjælpemidlet fjerner eller mindsker belastningen
- være holdt vedlige. En fast procedure for vedligeholdelse kan sikre dette.

Arbejdsstedets indretning skal så vidt muligt være hensigtsmæssig i forhold til den fysiske belastning ved arbejdet. Dette gælder alle dele af arbejdsstedet, der har betydning for løftearbejdets udførelse, placering i arbejdsgangen, samt fast og løst inventar. Det skal herunder så vidt muligt sikres:

- at der er gode pladsforhold, både i forhold til arbejdets udførelse og til inventar, tekniske hjælpemidler, samt udsyn
- at inventar er udformet hensigtsmæssigt i forhold til arbejdet og til den, der skal bruge det
- at rækkeafstanden under hele løftet, dvs. fra der gribes om byrden, til den sættes, er så lille som mulig
- at arbejds højden kan tilpasses, så arbejdet foregår i gode arbejdsstillinger, dvs. byrden skal befinde sig tæt på kroppen, mellem midtlår- og al-

- buehøjde, så der ikke kommer vrid og bøjning af ryggen
- at løft fra siden og énhåndsløft undgås eller begrænses
- at underlaget er jævnt, stabilt, skridsikkert og støddæmpende samt fri for generende genstande
- at belysningen er hensigtsmæssig i forhold til arbejdets art, arbejdspladsens placering og rummet i almindelighed
- at klimaforholdene, lufttemperaturen, kulde/varmestråling, lufthastighed og luftfugtighed, er passende.

Arbejdsbeklædning må ikke hindre hensigtsmæssige arbejdsstillinger og bevægelser samt skal kunne tilpasses de klimatiske forhold.

Personlige værnemidler skal være udformet hensigtsmæssigt i forhold til bevægelsesfrihed og vægtbelastning.

Instruktion

- ansatte, der udfører løftearbejde, skal modtage tilstrækkelig instruktion og oplæring i brug af tekniske hjælpemidler og i arbejdsteknik
- instruktion i arbejdsteknik bør gives dels som teori, dels som en afprøvning under de faktiske arbejdsforhold.

Erik Andersen

- FRA EN DEPOTARBEJDERS HVERDAG -

FØRST
NED
I
KÆLDEREN
—
SÅ
NED
I
KNÆENE

Du er ledig - men er du nu også til rådighed?

Større krav til medlemmerne og arbejdsløsheds-kasserne

Som ledig skal du nu bevise, at du selv søger arbejde.

I de lovændringer, der blev vedtaget i december måned 1989, er der væsentlige ændringer, der strammer reglerne for de lediges forpligtelse til at være til rådighed for arbejdsmarkedet.

Der har længe været forhandlet om en bekendtgørelse med en nærmere beskrivelse af de nye regler, og denne foreligger nu og træder i kraft 1. juni d.å.

Et gennemgående træk i stramningerne er, at et ledigt medlem skal dokumentere at være arbejdsøgende, ja, efter 6 måneders ledighed skal der udfyldes en blanket, hvoraf det skal fremgå, hvilke stillinger der er søgt.

Arbejdsløshedskasserne skal indkalde et medlem, der har været ledig i 26 uger inden for 9 måneder til en samtale, hvorunder der skal foretages en rådigheds-vurdering. Dette gentager sig hver gang, der efterfølgende foreligger 26 ugers ledighed inden for 9 måneder.

Et ledigt medlem er forpligtet til at deltage i disse samtaler, der betegnes som § 65 samtaler, og til at aflevere dokumentation for at have søgt et arbejde på de dertil indrettede blanketter, som ud-

levers ved den første § 65 samtale.

Et medlem, der ikke møder frem til en § 65 samtale, vil miste retten til dagpenge, indtil et møde finder sted.

Rådighedsvurdering

Udover de systematiske rådigheds-vurderinger skal arbejdsløsheds-kassen i øvrigt undersøge og vurdere et medlems rådighed, hvis

1. medlemmet afslår kursustilbud eller andre beskæftigelsesmæssige foranstaltninger, som er af betydning for medlemmets genplacering på arbejdsmarkedet,
2. arbejdsformidlingen meddeler arbejdsløsheds-kassen, at medlemmet er udeblevet fra den samtale, som medlemmet indkaldes til efter 3 måneders sammenhængende ledighed,
3. medlemmet efter første arbejdstilbud afbryder en uddannelse med uddannelses-ydelse i løbet af den første måned,
4. medlemmet i en længere periode har været uden tilknytning til arbejdsmarkedet på grund af sygdom, eller
5. arbejdsløsheds-kassen bliver opmærksom på andre forhold, der giver anledning til tvivl om medlemmets rådighed.

Det, at der skal foretages en rådigheds-vurdering, er ikke ensbetydende med indgreb i dagpengeretten, men der skal forligge dokumentation for, at der er fore-

taget en konkret vurdering, hvori de nævnte forhold skal indgå i en samlet vurdering.

Stop for dagpenge

Et medlem kan ikke få dagpenge, så længe medlemmet

1. er syg eller i øvrigt ude af stand til at påtage sig arbejde af normalt omfang,
2. aftjener værnepligt eller unddrager sig denne,
3. ved domstole- eller administrativ afgørelse er berøvet sin frihed,
4. forsørges på institution,
5. er blevet delvis eller midlertidigt ledig fra samleverens selvstændige erhvervs-virk-somhed, eller
6. ikke er mødt frem til en samtale, som arbejdsløsheds-kassen i henhold til arbejdsløsheds-forsikringslovens § 65 har indkaldt medlemmet til.

I disse situationer genindtræder retten til dagpenge, når situationen er overstået.

Ikke til rådighed

Et medlem anses ikke for at stå til rådighed, hvis

1. medlemmet 2 gange inden for 12 måneder har mistet retten til dagpenge på grund af selvforskyldt ledighed.
2. medlemmet 3 gange inden for 6 måneder uden en fyldestgørende grund har afslået arbejde, som medlemmet er henvist til,
3. medlemmet uden en fyldestgørende grund er udeblevet fra den samtale, som arbejds-

løshedskassen har pligt til at indkalde medlemmet til med 14 dages varsel efter arbejdsformidlingens indberetning om udeblivelse fra en 3 måneders samtale, eller

- medlemmet har afslået et rimeligt arbejdstilbud i henhold til lov om arbejdstilbud til ledige eller uden fyldestgørende grund er ophørt i arbejdstilbudet.

Det er en ganske alvorlig sag, at det bliver konstateret, at man ikke er til rådighed, idet dagpengeregnet først indtræder, når der for et fuldtidsforsikret medlem er arbejde i mere end 300 timer inden for en periode på 10 uger, og for et deltidsforsikret medlem mindst 150 timer inden for en 10 ugers periode.

Med disse alvorlige konsekvenser er det vigtigt, at ledige medlemmer forsøger at undgå de situationer, hvor der statueres manglende rådighed.

Et medlem er naturligvis ikke herre over, om der af helbredsmæssige årsager rejses tvivl om rådighed, men de forannævnte situationer er alle forhold, som kan tilregnes medlemmet.

Vejledningspligt

Derfor har arbejdsløshedskasserne en pligt til at informere alle ledige om betydningen af at være til rådighed for arbejdsmarkedet, men det er vigtigt, at påpege over for det enkelte medlem, at der kan opstå situationer, hvor der skal rettes henvendelse til arbejdsløshedskassen/afdelingen. Dette gælder især ved formidling af arbejde eller ved arbejdsoplysning.

Det skal nævnes, at der nu også vil være sanktioner, hvis man ikke tager imod en henvisning til et arbejde, dog ikke første gang, men det bliver registreret.

Rettigheder og pligter

Lovændringerne, der medfører stramninger i rådighedsforpligtelsen for ledige, er fremkommet samtidig med ændringer vedrørende ret til arbejdstilbud og uddannelsesstilbud. På disse områder er der sket væsentlige forbedringer, og det forlig, som blev indgået mellem socialdemokratiet og regeringen, blev fra socialdemokratiet lanceret under betegnelsen "ingen rettigheder uden pligter".

Det er dog, som om arbejdsministeren har været mest interesseret i at udstede regler vedrørende de lediges pligter, idet rådighedsbekendtgørelsen nu foreligger, hvorimod de nærmere regler vedrørende uddannelsesstilbud, herunder etablering af uddannelser, endnu ikke foreligger.

Afslutningsvis skal det gentages

at fra 1. juni 1989 skal ledige medlemmer kunne dokumentere, at de selv søger arbejde,

at arbejdsløshedskasserne er forpligtet til at lave systematiske rådighedsvurderinger,

at der i en række situationer, hvor der konstateres manglende rådighed, er et arbejdskrav på mere end 300 timer inden for 10 uger før dagpengeregnet genindtræder.

I øvrigt er det altid arbejdsløshedskassen, man skal tale med, når det gælder spørgsmål om dagpengeregnet, herunder spørgsmål om rådighed. Arbejdsformidlingen har alene at gøre med formidling af arbejde eller uddannelse.

Arbejdsmarkeds- og sociale satser

GÆLDENDE FRA 1. APRIL 1989

ARBEJDSLØSHEDSDAGPENGE

	Pr. dag	Højeste beløb kr. Pr. uge (6 dage)
Heltid	389	2.334
Deltid	259	1.554
D-sats	311	1.866
Deltid	207	1.242

ARBEJDSKADFORSIKRING

Erstatning ved arbejdsskade	Højeste beløb årlig kr.
Erstatning for erhvervs- evnetab § 27	206.800
Mén-erstatning § 28, stk. 3, 1. pkt.	31.500
Mén-erstatning § 28, stk. 3, 2. pkt.	37.800

Efterladte-erstatning

EFTERLØN

	Årlig kr.
Indtil 2½ år	121.757
Herefter indtil 67 år	97.343

Bemærk, der er ingen ændring for gruppen overgået før 1. januar 1983, bortset fra ophævelse af 70%-satsen.

Overgangsbeløb § 30	Kr.
81.500	
Løbende erstatning	Efterladte Pr. barn
§ 31	§ 32
Efterladte og børn	77.550 25.850
Kun børn	51.700

BISTANDSLOV**Kontanthjælp § 37**

	Mdl. kr.
§ 37, stk. 2, 1. pkt.	2.728
§ 37, stk. 2, (efter 9 mdr.)	2.400
§ 37, stk. 5: Grænsebeløb	5.200
§ 37, stk. 2, 2. pkt.:	
Unge hjemmeboende	1.833
Unge udeboende (efter 9 mdr.)	3.000
Børnetillæg, § 37, stk. 4	1.027

Fripladser § 73, jfr. § 64, stk. 3

Indtægt kr. (indkomstår: 1989)	Betal. i pct. af fuld takst
Under 40.001	0
40.001-41.000	5
41.001-135.000	Betal. forhøjes med 1 pct. for hver 1.000 kr.s indtægtsstigning
135.001 kr. eller derover	100

For hvert hjemmeboende barn ud over ét forhøjes indtægtsgrænsen med 7.000 kr.

BOLIGSTØTTE

	Årlig kr.
Fradrag i barns indkomst, § 7, stk. 4	11.000
Fradrag pr. barn i husstanden, § 7, stk. 5	13.400
Standardbeløb, § 14, stk. 1, nr. 2	6.300
Mindste egenbetaling, § 18, stk. 1 og § 24, stk. 6	6.700
Højeste boligudgift, § 21, 1. pkt.	43.900
Højeste boligstøtte, § 22, stk. 1, 1. pkt.	23.148
Mindste tilskud, § 29	780
Mindste lån, § 30	1.380
Indkomstgrænse for stigning i egenbetaling, § 18, stk. 1	119.000

BØRNETILSKUD M.V.

Børnetilskud	Kvartal kr.
Ordinært § 2	963
Ekstra § 3	736
	Kvartal kr.
Særligt § 4, stk. 2	3.693
Særligt § 4, stk. 3	1.848

Børnebidrag § 14	Halvårlig kr.
	3.696

Børnefamilieydelse	Kvartal kr.
	1.375

Fødselsbidrag § 15	Kr.
Normalbidrag	422
Moderens underhold	Mdl. kr.
	737

PENSIONER

Enlig pensionist pr. md.

	Følkep. + alm. førtidsp.	Forhøjet alm. førtidsp.	Mellemste førtidsp.	Højeste førtidsp.
Grundbeløb	3.505	3.505	3.505	3.505
Pensionstillæg	901	901	901	901
Førtidsbeløb		816		
Invaliditetsbeløb			1.564	1.564
Erhv.udygtig- hedsbeløb				2.262
I alt	4.406	5.222	5.970	8.232

	Mdl. kr.	Mdl. kr.
	Samgift for hver	Andre
Grundbeløb	3.339	3.505
Pensionstillæg	901	901
Førtidsbeløb	816	816
Afløsningsbeløb	1.564	1.564

Gifte, hvis ægtefælle modtager
invaliditetsbeløb eller
invaliditetsydelse
for hver

	Mdl. kr.	Andre
Invaliditetsbeløb	1.331	1.564
Invaliditetsydelse	1.276	1.573
Tillæg:		
Personligt bistandstillæg		1.632
Plejetillæg		3.257
Ægteskabstillæg		447
Hustrutillæg		3.641

Gifte, hvis ægtefælle oplyder
betingelserne for erhvervs-
udygtighedsbeløb

	for hver	Andre
Erhvervs- udygtighedsbeløb	1.637	2.262

FRADRAGSBELØB I DEN OPGJORTE INDTÆGT

	Årlig kr.	
	Gitte	Enlige
Ved beregning af:		
Grundbeløb	59.700	59.700
Pensionstillæg	30.900	15.500
Personligt tillæg	21.600	10.800

**OFFENTLIG RETSHJÆLP OG
FRI PROCES (1.1.1989)**

Indkomstgrundlag	Årlig kr.
Samlevende	193.000
Enlige	152.000
Tillæg pr. barn	26.000

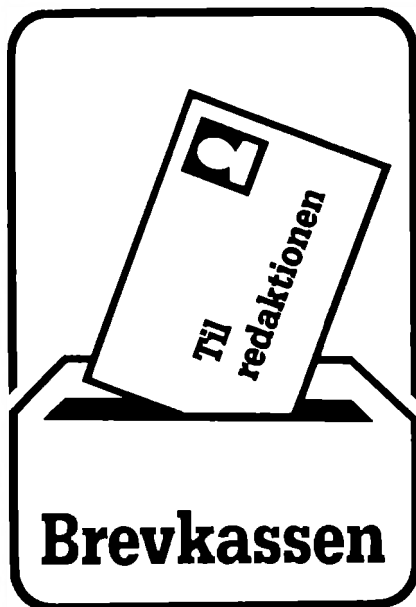
SYGESIKRING

	Kr.
Begravelseshjælp § 16	3.041,18

**SYGEDAGPENGE M.V.
§ 10, stk. 3 og § 24, stk. 3 og 4**

	Ugll. kr.
Højeste beløb	2.339
Laveste beløb	234

Distribution af øl og vand 1. maj

Vi i Carlsbergs kørselsklub Århus, har erfaret, at depotfolk flere steder i landet har distribueret øl og vand mandag den 1. maj, og har derfor vedtaget at komme med følgende udtalelse:

Carlsbergs Kørselsklub i Århus har på et medlemsmøde torsdag den 11. maj 1989 vedtaget at udtale sin kraftigste modvilje mod *de depotarbejdere* som har brugt "Arbejdernes kampdag 1. maj" til at distribuere øl og vand. Denne fridag er hårdt tilkæmpet, og vi kan under ingen omstændigheder acceptere, at medlemmer af vort forbund gør denne dag til en simpel handelsvare.

På klubbens vegne
John Foss

Bevar Den Danske ølkultur

Når folk taler om den danske øl, sættes den tit i forbindelse med Carlsberg/Tuborg, men der bliver ligesom i Tyskland fremstillet mange forskellige specialøl på de danske lokale provinsbryggerier. Da der bliver lukket flere småbryggerier, er det på høje tid at bevare materiale om den danske ølkultur til kommende generationer.

I efteråret 1988 søgte jeg Bryggeriarbejderforbundet om støtte til et Videopro., hvor jeg vil rejse rundt til alle de små bryggerier, der stadigvæk kører med selvstændige produkter/øletik.

Der blev på et bestyrelsesmøde vedtaget, at jeg kunne få mine udgifter dækket. Så jeg er begyndt at rejse rundt til bryggerier og optage Video. Der har været et par afbud. Men jeg kunne dog komme senere. Da det er fritiden, som bruges, skulle aftalerne med de sidste bryggerier helst falde i hak, da jeg nu kun har min ferie tilbage til at optage i.

Videoerne omhandler følgende: Bryggeriets historie, omgivelser, produktionsapparat, proudukt m.m.

Jeg vil blive meget glad for at få materiale fra kolleger om jeres arbejdsplads. Hvis der er nogen, som er interesseret i at hjælpe mig, er de velkomne.

Min adresse:
Jens Martin Jensen
Højagervej 37
8653 Them, tlf. 86 84 77 68

Optageplan:
Uge 34 jyske/fynske bryggerier.
Uge 36 Sjælland/Lolland Falster,
rest ved afbud uge 43.

Venligst

Jens Martin Jensen

JULI

Tuborg

25. års jubilæum

20. juli

Børge Kurt Jensen

Skolelodden 24, Mejlby

8530 Hjortshøj

Albani

25 års jubilæum

24. juli

Ella Hansen

Lærkevej 15

Allested

5672 Broby

*Øvrige jubilarer i juli og august:
Se P & K nr. 4.*

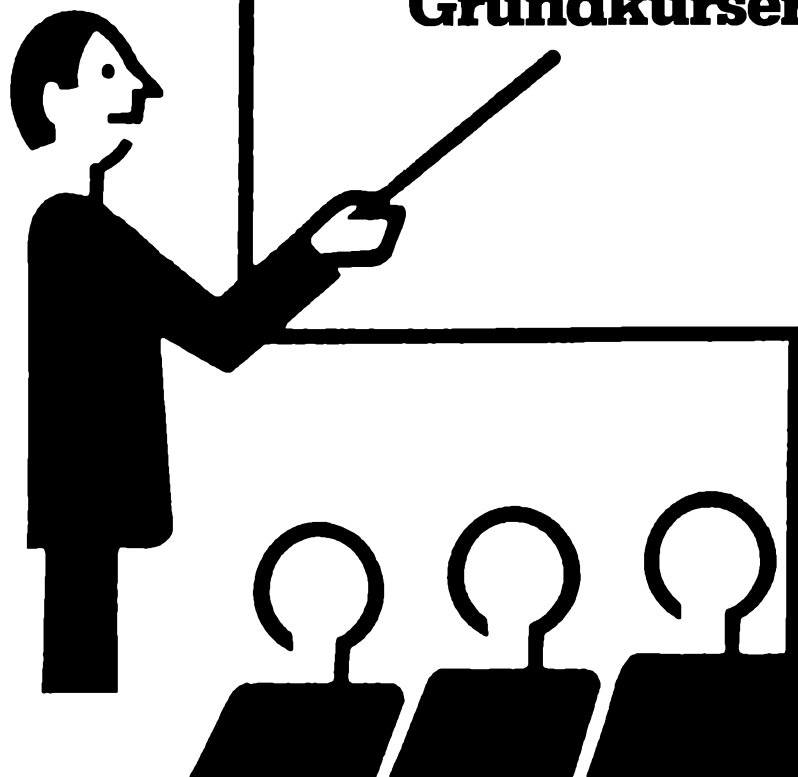
A-KASSEN meddeler

Hvis man er efterløner og har et job af kortere eller længere varighed inden for 200 timers bestemmelsen, skal man være opmærksom på, at arbejdsgiveren skal betale den 1. ledighedsdag med højeste dagpengesats på 389 kr. pr. dag.

I 1989 kan det ske i alt 5 gange, i 1990 5 gange og i første halvår af 1991 4 gange, derefter er der ingen begrænsninger.

J.H.

Forbundets Grundkurser

2. halvår 1989

August 1989 starter vi grundkursus 1 op igen.

Grundkursus 2 deltager man automatisk på efter G1.

G1 og G2 er så adgang til, at man kan gå videre i de uddannelsesstilbud, der ligger som en bred vifte i fagbevægelsens interne uddannelse.

(Se Prop og Kapsel nr. 3, 1989, som omhandler uddannelsessteder).

G1-2 finder sted på Roskilde Højskole og starter søndag den 20. august med afslutning fredag den 25. august 1989.

G2 starter søndag den 10. september med afslutning fredag den 15. september 1989.

Ved tilmelding til G1 aug. 89 skal man altså i planlægning af hverdagen tage højde for, at man kan deltage på G2 i sept. 89.

Tilmelding til kurserne skal ske i din fagforening.

Kursus nr.: G1 201-89-131.

G2 202-89-122.

Protest mod under- trykkelsen i Kina

Forbundet har som medlem af IUL udtrykt

"Afsky og foragt mod den barbariske massakre tusindtals studenter og arbejdere i Kina udsættes for"

efter at de deltog i en fredelig demonstration i Beijing den 4. juni 1989.

Det kan ikke stærkt nok fordømmes, at fredelige demonstrationer med deltagelse af millioner kinesiske studenter og arbejdere for demokratiske reformer og faglig selvbestemmelse medfører sådanne massakrer.

IUL kræver:

at arrestationer af faglige ledere og arbejdere ophører,

at alle fængslede frigives,

at ordrer om at skyde for at slå ihjel, som er en del af ordrerne, samt at fange og anholde folk, ophæves,

at mishandling og mord i fængslerne ophører,

at arbejdernes grundlæggende rettigheder til frit at kunne holde møder og til at organisere sig erkendes.

IUL er den internationale arbejdersammenslutning af forbund repræsenterende levnedsmiddel-, drikkevarer- og tobaksindustrien samt hotel- og restaurationsbrancherne.

IUL har 223 medlemsforbund i 76 lande og repræsenterer sammenlagt 2,2 millioner arbejdere fra hele verden.

Der Neue Welt

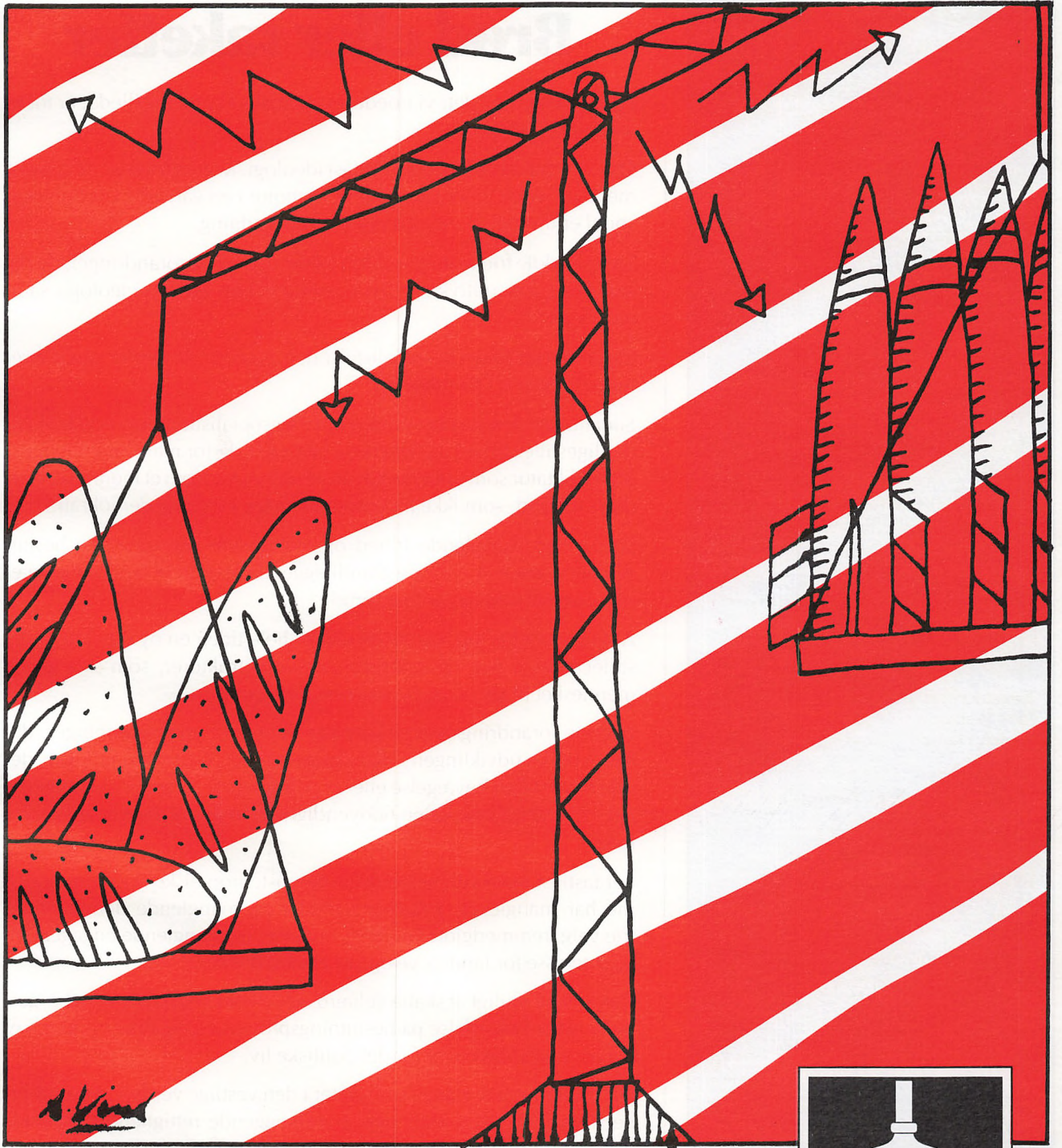
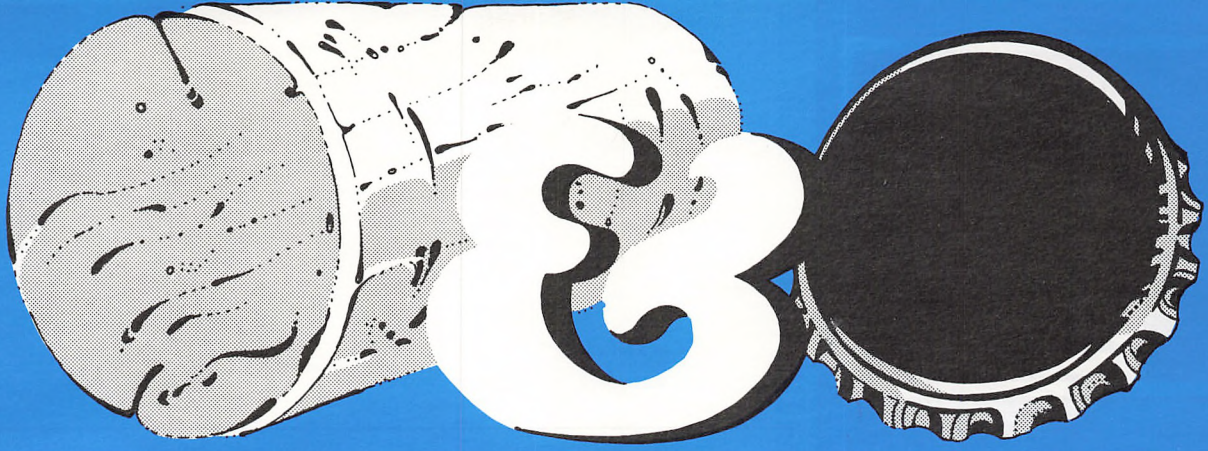
Om ganske få år
så svinges piskan,
de høje magter
har lagt en plan,
i korridorer
der høres hvirken,
en strategi
bliver lagt for dagen,
så mange kræfter man her har lagt,
så megen løgn her er blevet sagt,
snart får vi alle "Der neue Welt",
fra Skagens gren over Storebælt.

Hvis Kapitalen
får lov at flyde
igennem Tyskland
og Spanien,
så vil de rige
jo stadig snyde
alle os andre
en gang igen,
så tit vi kan, vil vi spænde ben,
for EF er vores anstødssten,
fra Skagens gren over Storebælt
vi ønsked aldrig "Der neue Welt".

Tove Lauridsen
1989

PROP & KAPSEL · NR. 6/7 · 1989

PROP & KAPSEL

ISSN 0900-8446

Medlemsblad for Dansk Bryggeri-,
Brænderi- og Mineralvandsarbejder
Forbund

Redaktion: Preben Mortensen
(ansvarshavende)

Forbundets adresse:
Tomsgårdsvej 191
2400 København NV
Tlf. 01 19 05 77

Forbundsformand:
Preben Mortensen

Næstformand:
Arthur Jensen

Hovedkasserer:
Jytte Hansen

Forbundssekretær:
Lone Christensen

Provinsekretær:
Thomas Olsen
DBBMF
Kongensgade 57, st.th.
7000 Fredericia
Tlf. 05 91 07 13

Konsulenter:
John Pedersen
Henrik Hansen

Produktion: Hollbæk Fotosats ApS

INDHOLD:

Leder	2
Facts om overenskomstresultater	3
Ekstraordinær kongres	4
Udtalelse	5
Millionen rundet	5
Fællesforbund	6
Jyske Bryggeriers klapjagt	7-10
Brevkassen	11-12
Mærkedage	12

Midt i bladet, til at tage ud:
Love for det nye forbund
HRDF

Indlæg til P&K skal være redaktionen i
hænde SENEST 10. oktober 1989
på forbundets adresse, Tomsgårdsvej
191, 2400 København NV.

Brød eller raketter

Forandringerne i det, vi troede var et fastlåst verdensbillede, er for tiden meget store.

Øst-Vest balancen med en fastlåst ideologi. Kommunisme – kapitalisme, som siden 2. Verdenskrig er fastholdt i en vanvittig oprustnings-spiral er tilsyneladende på vej mod opblødning.

Den såkaldte frie vestlige verden jubler over disse forandringer, da det kan tages som udtryk for den kommunistiske verdensideologis sammenbrud.

Også mange troende socialister i den vestlige verden er glade over forandringerne i Østblokken.

Socialister i den vestlige verden opfatter socialismen som en ideologi, der ligestiller frihed og lighed og betragter derfor marxismen/leninismens diktatur som et forræderi imod selve idéen om et menneskeværdigt samfund, som ikke kan eksistere uden frihed og demokrati.

Netop den manglende frihed og manglende demokratiske beslutningsprocesser er en af de grundlæggende årsager til den østeuropæiske opblødning og sammenbrud.

Alting forandrer sig, og det medfører hele tiden en ny udvikling, der stiller krav til nye og ændrede samfundsstrukturer, som skal gavne mennesket til social og økonomisk fremgang.

I denne forandringsproces kommer hele tiden nye strømninger, der kan påvirke udviklingen i den rigtige retning. Disse strømninger, der ofte bliver til en bevægelse eller et politisk parti, er grundelementerne i et frit land og absolut en nødvendighed i et åbent demokratisk samfund.

I et fastlåst samfundssystem som den østeuropæiske statskommunisme har manglende frihedsrettigheder og manglende demokratiske frie valg fremmedgjort landenes borgere, og manglende engagement og interesse for landets ve og vel er forsvundet.

Det er ikke muligt at skabe velfærd og velstand i et land, hvor borgerne er uden indflydelse på beslutningsprocessen, og hvor borgerne er blevet ligegyldige over for det politiske liv.

For de stadigvæk mange socialister i den vestlige verden, der fastholder frihed og demokrati som grundlæggende rettigheder, er forandringerne i den politiske beslutningsproces i Østeuropa en stor opmuntring og kan blive signalet til en dialog, der vil fremme den sociale bevidsthed og give troen på, at den socialistiske idé kan bære begge idealerne frihed og lighed.

Preben Mortensen

Facts om overenskomstresultater

I forbindelse med overenskomstforhandlingerne 1987 og midtvejsforhandlingerne 1989 rejstes der gentagne gange kritik af overenskomstresultatet.

Nogle påstår, at de overenskomster, forbundet laver, bliver ringere og ringere i forhold til andre ufaglærtes.

De sidste opgørelser fra Dansk Arbejdsgiverforenings Lønstatistik viser imidlertid, at forbundets overenskomster fra 1987 er betydelig bedre end andre ufaglærtes.

For at vise, hvor stor fremgangen har været i overenskomstperioden, kan man sammenligne tallene for overenskomstperioderne 1981-1983, 1983-1985 og 1985-1987.

Den løn, der henvises til, er timelønnen + akkord. Der er ikke indregnet øvrige gene- og skifteholdstillæg eller feriepenge.

I overenskomstperioden 1979-1981 mistede forbundet, som så mange andre ved et lovindgreb, alle former for indeks og taktregulering.

Forbundet fik som erstatning for bortfald af reguleringerne en vis godtgørelse i overenskomstperioden 1979-1981.

Men fra 1981 var alle reguleringer væk, hvorfor forbundet altid bruger 1. kvartal 1981 som sammenligningsgrundlag for lønudvikling mellem Bryggeriarbejderforbundets

medlemmer og øvrige ufaglærte.

I 1. kvartal 1981 havde samtlige ufaglærte en timeløn på kr. 49,31 pr. time. Samtlige bryggeriarbejdere havde en timeløn på kr. 58,83, altså havde bryggeriarbejderne kr. 9,52 mere pr. time end ufaglærte.

6 år efter i 1. kvartal 1987 havde ufaglærte kr. 72,09 pr. time, mens bryggeriarbejdere havde kr. 79,65 pr. time.

Nu var lønforskellen kr. 7,56 pr. time i bryggeriarbejdernes favør, men det var sammenlignet med 1. kvartal 1981 en mindre timelønsstigning i den 6-årige periode på kr. 1,96 i forhold til de ufaglærte.

Ser man på lønstigningen fra 1. kvartal 1987 til 4. kvartal 1988, som er den sidst udsendte fra DA, vil man se en klar fremgang for bryggeriarbejderne.

1. kvartal 1987:
ufaglærte kr. 72,09 pr./ti
bryggeriarb. kr. 79,65 pr./ti
4. kvartal 1988:
ufaglærte kr. 81,60 pr./ti
bryggeriarb. kr. 92,57 pr./ti

Bryggeriarbejderne er i denne periode steget kr. 3,41 mere pr. time end ufaglærte.

Sammenligner man med 1. kvartal 1981, hvor bryggeriarbejderne har kr. 9,52 mere pr.

time end ufaglærte med 4. kvartal 1988, hvor bryggeriarbejderne har kr. 10,97 mere pr. time end ufaglærte, vil man se, at 1987 overenskomsten klart har rettet op på lønsituationen og er ved udgangen af 1988 kr. 1,45 mere pr. time end 1. kvartal 1981.

Det betyder ikke, at vi er tilfredse med den foranstående lønudvikling, for rationaliseringer og store mandskabsbesparelser berettiger til større lønkrav, men det fastslår, at påstanden om, at bryggeriarbejderne og forbundets øvrige overenskomster for 1987 har en lavere lønstigningstakt end øvrige ufaglærte, er urigtige. Tværtimod viser lønstatistikken det stik modsatte.

Hvad der vedrører midtvejsforhandlingerne og konsekvenser for disse fremover, vil dette blive gennemgået i næste nummer af Prop og Kapsel.

Preben Mortensen

Ekstraordinær kongres

Planerne om sammelægning til det nye fællesforbund skrider hurtigere frem end forventet, og med indgåelse af lejekontrakt gældende fra 1. januar 1990 har man besluttet, at sammenlægningen til det fælles forbund skal ske tidligst 1. april og senest den 1. juli 1990.

Planerne er dog at arbejde for en sammenlægning 1. april 1990.

Inden da skal der afholdes en stiftende kongres imellem de forbund, der skal sammenlægges.

Det er planlagt, at den stiftende kongres skal afholdes i anden halvdel af januar, muligvis i første halvdel af februar 1990.

Inden den stiftende kongres skal forbundet selv afholde en ekstraordinær kongres for at fastlægge forbundets egne love, struktur og økonomi som en selvstændig gruppe i det nye fællesforbund.

Forbundets hovedbestyrelse har derfor besluttet at afholde den ekstraordinære kongres og delegeretmøde i begyndelsen af 1990.

Temaet for den ekstraordinære kongres er planlægning af overgangen fra det selvstændige forbund til at være en gruppe i det fælles forbund og fastsættelse af love og regler.

Forbundet skal derfor anmode afdelingerne og kredsene om at fremkomme med forslag til den ekstraordinære kongres, der vedrører:

A: Gruppens struktur, herunder:

Fordeling af delegerede til kongresser, § 3.

Fordeling af delegerede til repræsentantskab, § 4.

Fordeling af repræsentanter til hovedbestyrelse, § 5.

Sammensætning af gruppens bestyrelse, § 8.

Gruppens arbejdsform – kompetance imellem gruppen, kredsene og afdelingerne.

B. Gruppens love og regler, § 8.

C. Gruppens økonomi.

Fordeling af de økonomiske midler, der tilgår gruppen fra det fælles forbund.

Kontingentfordeling, imellem gruppen, kredsene og afdelingerne.

Afdelingernes og kredsenes forslag skal være forbundet i hænde senest den 7. november 1989.

Forbundet vedlægger love, som er vedtaget og dermed godkendt ved urafstemning om sammenlægningen.

Der kan altså ikke stilles forslag til lovene for det fælles forbund.

Endvidere vedlægges udkastet omkring kontingent og fordeling af økonomiske midler til grupperne.

Senest den 10. november 1989 udsender forbundet datoen for afholdelse af den ekstraordinære kongres samt fordeling af antal delegerede til kredsene og den københavnske afdeling.

Anmeldelsen af delegerede skal herefter være forbundet i hænde senest den 11. december 1989.

Budgetposten fremkommer således:

Løntilskud til afdelinger og/eller kredse:

$3 \times 14 \times 15.000/\text{mdr.}$
7.560.000

Fast afdelingsandel af kontingentet:

A-kss + forb.'s medl.
20.665 + 533 =
21.198 medl. à kr. 50,00/
mdr = 12.718.800

I ALT = 20.278.800

Forbundets andel 49% =
9.936.612

A-kassens andel 51% =
10.342.188

+ Administrationstilskud
GL-Kbhvn 1.200.000

I ALT = 11.542.188

Med venlig hilsen
Preben Mortensen

UDTALELSE

Dansk Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejder Forbunds ekstraordinære kongres afholdt lørdag den 2. september 1989 udtaler:

"Den københavnske afdeling har i forbindelse med midtvejsforhandlingerne udsendt en orientering den 10. maj 1989 til afdelingens medlemmer og til forbundets øvrige afdelinger, hvori man bl.a. gør gældende, at forbundsledelsens oplysninger om strejkefondens størrelse 'sætter man spørgsmålstegn ved rigtigheden af'.

Kongressen konstaterer, at forbundsledelsens oplysninger om strejkeformuens størrelse på Hovedbestyrelsesmødet den 5. maj 1989 og i forbundets skrivelse til samtlige af forbundets medlemmer den 8. maj 1989 er korrekte.

Ingen afdelinger har ret til at offentliggøre beskyldninger mod forbundsledelsen om urigtige oplysninger eller lovstridige handlinger vedrørende forbundets økonomi, før forbundets hovedbestyrelse har behandlet sådanne klager – beskyldninger."

MILLIONEN RUNDET

Forbundet har nu rundet 1 million kroner i erstatning for svie og smerte og arbejdstab ved arbejdsskader.

Siden vi startede samarbejdet med advokat Benny Rosberg for snart 3 år siden, har vi haft fat i 173 sager, heraf er de 52 endt med hel eller delvis erstatning. – Beløbene strækker sig fra 688 til 111.466 kr.

Der er for tiden 62 sager, der er under bearbejdning, mens ca. 70 sager er afsluttet uden erstatning.

Man kan mene, at 1.097.938 kr. i erstatning er et godt resultat, fordi det er penge, folk ellers ville være blevet snydt for, men samtidig må det ikke glemmes, at beløbet osse er udtryk for, at for mange har løntab pga. arbejdsskader, og at alt for mange i det hele taget er udsat for arbejdsskader.

Der er altså ingen rigtig grund til at være stolte over det pæne resultat, men vi kan dog glæde os over, at ikke alle i dag sætter penge til, når de kommer tilskade på arbejdet.

Konsulentafdelingen/HH

FÆLLESFORBUND

Sammenlægningen mellem Bryggeriarbejderforbundet og forbundene indenfor Hotel- og Restaurationsbranchen er rykket tættere på med etableringen af et fælles hus fra januar 1990.

Planerne er, at den endelige sammenlægning kan ske 1. april 1990, dog senest 1. juli 1990.

I den forbindelse skal Bryggeriarbejderforbundet afholde en ekstraordinær kongres i begyndelsen af januar 1990 for at tage stilling til Bryggeriarbejderforbundets indre struktur som en selvstændig Bryggergruppe i det fremtidige fællesforbund.

Forslag til bryggergruppens struktur, love og fordeling af økonomiske midler skal være indsendt af afdelingerne til forbundet senest den 7. november 1989.

Forbundet har i den forbindelse udsendt cirkulære til afdelingerne, de fælles love i det nye forbund samt budgetoverslag af tilskud til afdelingerne.

For at medlemmerne kan have deres eget eksemplar, genoptrykkes lovene i Prop og Kapsel, samt budgetforslaget og cirkulæret om indsendelse af forslag.

Preben Mortensen

**Love
for
HRDF**

§ 1 Forbundets formål

Forbundets navn:

Hotel-, Restaurant- og Drikkevareforbundet, HRDF.

(NB! Navnet er ikke endeligt fastlagt).

Stk. 1

Forbundets formål er at organisere alle beskæftigede indenfor hotel-, restaurant- og drikkevarebranchen i et forbund, for at være om og fremme fælles interesser.

Stk. 2

I et samarbejde med Nærings- og Nydelsesmiddelarbejder Forbundet (NNF) og Nærings- og Nydelsesmiddel- samt Hotel- og Restaurant-arbejdernes Samvirke (NNS), at arbejde henimod dannelse af et levnedsmiddelarbejderforbund i Danmark.

Stk. 3

At oprette overenskomster for alle beskæftigede medlemmer, til forbedring af løn- og arbejdsforhold, for derved at sikre og højne medlemmernes sociale og økonomiske vilkår.

Stk. 4

At arbejde for virksomhedsdemokrati og Økonomisk Demokrati (ØD) for at sikre medlemmernes medbestemmelse på den enkelte arbejdsplads.

Stk. 5

At arbejde for det bedst mulige arbejdsmiljø på arbejdspladsen.

Stk. 6

At sikre, at den teknologiske udvikling bliver anvendt til forbedring af beskæftigelses-, arbejds- og miljømæssige forhold.

Stk. 7

At sikre medlemmerne økonomisk støtte under konflikter i henhold til gældende regler.

Stk. 8

At fremme og forbedre det organisatoriske oplysnings- og uddannelsesarbejde til gavn for forbundets medlemmer.

Stk. 9

At opretholde et organisatorisk og fagligt ungdomsarbejde samt arbejde for EFG-uddannelserne indenfor branchen.

At sikre adgang til bedst mulige specialarbejder-, efter- og videreuddannelser for alle i brancherne beskæftigede.

Stk. 10

At forbedre de arbejdsretlige regler, herunder retten til aktionere for politiske og faglige rettigheder, samt ændre bestemmelserne vedrørende organisationsansvar.

At ændre forligsmandslovens bestemmelser ved afskaffelse af sammenkædningsregler og indførelse af almindelige demokratiske afstemningsregler.

Stk. 11

At arbejde for ligestilling mellem mænd og kvinder, såvel på arbejdspladsen som i fritiden, herunder beskæftigelsesmæssig ligestilling indenfor brancherne.

Stk. 12

At arbejde for integration af indvandrere og deltagelse i kampen imod racisme og diskriminering af indvandrere.

Stk. 13

At arbejde for fuld beskæftigelse – kortere arbejdstid – betalt fri-

hed til uddannelse (B.F.U.) – fuld dækning ved sygdom og arbejdsløshed.

Stk. 14

At arbejde nationalt og internationalt for frihed og fred.

Stk. 15

At udgive et medlemsblad, der tilstilles samtlige medlemmer af forbundet.

Stk. 16

At samarbejde med ligestillede organisationer og socialistiske arbejderpartier i Danmark.

At yde økonomisk støtte til arbejderpartierne i Folketinget procentuelt i forhold til partiernes repræsentation.

§ 2 Samarbejde

Stk. 1

Forbundet er tilsluttet Landsorganisationen i Danmark (LO), og er underkastet organisationens love og regler.

Stk. 2

Forbundet står tilsluttet Nærings- og Nydelsesmiddel- samt Hotel- og Restaurantarbejdernes Samvirke (NNS), International Union af Levnedsmiddelarbejderforbund (IUL), Europæisk Levnedsmiddelarbejderforbund (EAL), Nordisk Union for Cafe-, Hotel- og Restaurationsarbejdere (NU), Nordisk Union for Nærings- og Nydelsesmiddelindustrien (NNN), Nordiska Transportarbejderfederationen (NTF) og International Transport Workers Federation (ITF).

Forbunds- organisation

§ 3 Kongressen

Stk. 1

Kongressen er den højeste myndighed i alle forbundets anliggender.

Stk. 2

Kongres afholdes hvert 4. år i september eller oktober måned, og skal indkaldes med 8 måneders varsel.

Kongressen fastsætter stedet for afholdelse af næste kongres.

Hovedbestyrelsen fastsætter stedet, hvis ekstraordinær kongres skal afholdes.

Stk. 3

Ekstraordinær kongres skal afholdes, når 25% af forbundets medlemmer skriftligt forlanger behandling af bestemt formulerede forslag, eller når et flertal af hovedbestyrelsens medlemmer finder, at forholdene gør det påkrævet.

Endvidere kan den enkelte gruppes bestyrelse forlange ekstraordinær kongres afholdt.

En sådan ekstraordinær kongres skal afholdes senest 3 måneder efter, at et sådant krav er rejst.

Stk. 4

De 3 grupper repræsenteres på kongressen i forhold til gruppernes medlemstal. Medlemstallet beregnes pr. 31. marts i kongresåret.

De enkelte grupper udarbejder regler for fordeling af gruppens

delegerede, og forestår suverænt valget af disse.

På kongressen kan grupperne lade sig repræsentere med 1 delegeret for hver påbegyndt 200 medlemmer.

Herudover deltager hovedbestyrelsen samt forbundets valgte revisorer med stemmeret.

Stk. 5

Valgbar som delegeret er de til enhver tid værende medlemmer af forbundet. Navnene på de valgte meddeles forbundet senest 3 måneder før kongressen.

Stk. 6

Forslag indkaldes samtidig med kongressens indkaldelse. Forslag, som afdelingerne ønsker behandlet på kongressen, må forud være vedtaget på en lovlige afholdt generalforsamling i afdelingen.

Forslagene indsendes til forbundet senest 3 måneder før kongressen.

Indkomne forslag samt hovedbestyrelsens forslag til dagsorden og forretningsorden tilsendes afdelingerne 4 uger før kongressen.

Trykt beretning og regnskab for kongresperioden tilsendes de delegerede 4 uger før kongressens afholdelse.

§ 4 Repræsentantskab

Stk. 1

Der afholdes årligt repræsentantskabsmøde af én dags varighed, dog ikke i kongresåret.

Repræsentantskabet kan træffe de nødvendige beslutninger, der ikke strider imod forbundets love

og kongresbeslutninger, med ansvar overfor den kommende kongres.

Stk. 2

Repræsentantskabet sammensættes af hovedbestyrelsen samt et antal medlemmer fra grupperne. Grupperne repræsenteres i repræsentantskabet i forhold til gruppernes medlemstal. Medlemstallet beregnes pr. 31.12. i året forud for repræsentantskabsmødet. Grupperne repræsenteres af 1 repræsentant for hver 500 medlemmer, dog har grupperne mindst 14 repræsentanter.

De enkelte grupper udarbejder regler for fordeling af gruppens repræsentanter, og forestår suverænt valget af disse.

Repræsentantskabet består derudover af de valgte sekretærer.

§ 5 Hovedbestyrelsen

Stk. 1

Mellem kongresserne ledes forbundets virksomhed af en hovedbestyrelse, der vælges i grupperne. Valget meddeles kongressen.

Hovedbestyrelsen består af arbejdsudvalget samt de valgte uddannelses- og oplysningssekretærer.

Grupperne vælger suverænt på kongressen et antal gruppemedlemmer til hovedbestyrelsen. Grupperne repræsenteres i hovedbestyrelsen i forhold til gruppernes medlemstal. Medlemstallet beregnes pr. 31. marts i kongresåret. Grupperne repræsenteres forlods af 3 gruppemedlemmer, og herudover af et hovedbestyrelsesmedlem for hver påbegyndt 1000 medlemmer.

Grupperne vælger et antal suppleanter til hovedbestyrelsen.

Stk. 2

En valgt fastlønnet tillidsrepræsentant i forbundet fratræder ved det fyldte 67. år.

Stk. 3

Til fastlønnede valgte tillidsfolk i forbundet ydes ved fratrædelsen en godtgørelse svarende til 1 måneds løn pr. år, vedkommende har været valgt som tillidsrepræsentant i forbundet, dog højst 6 måneders løn.

Stk. 4

Hovedbestyrelsen er øverste myndighed mellem repræsentantskabsmøderne.

Hovedbestyrelsen holder 1 møde i hvert kvartal, eller når en af grupperne, formanden eller 12 hovedbestyrelsesmedlemmer fremsætter motiveret begæring herom.

Ved afstemninger i hovedbestyrelsen over forslag, hvor stemmetallet står lige, bortfalder forslaget.

Stk. 5

Løn, diæter m.v. fastsættes af kongressen.

Stk. 6

Den ansvarlige for fagbladet i forhold til presseloven er formanden. Der må ikke forekomme censur af indlæg fra navngivne medlemmer. Ved eventuel anden afvisning skal forbundsformanden give skriftlig begrundelse herfor.

Stk. 7

Såfremt et hovedbestyrelsesmedlem ikke længere ville kunne optages som medlem af forbundet,

skal pågældende udtræde af hovedbestyrelsen og suppleanten indkaldes. Dette gælder ikke ved ledighed.

§ 6

Arbejdsudvalg

Stk. 1

Arbejdsudvalget sammensættes af formanden, næstformanden, hovedkassereren samt de 3 fungerende gruppeformænd.

Stk. 2

Arbejdsudvalget har, under ansvar overfor hovedbestyrelsen, alle løbende sager til behandling og afgørelse.

Arbejdsudvalget træffer beslutning om de fornødne dispositioner vedrørende forbundets administration, men skal i alle større og vigtige sager indhente hovedbestyrelsens godkendelse.

Arbejdsudvalget holder møde så ofte, det findes nødvendigt, og mindst en gang om måneden undtagen i juli måned.

§ 7

Daglig ledelse

Formanden, næstformanden og hovedkassereren vælges på kongressen og varetager forbundets interesser overfor offentligheden, samt forestår den daglige ledelse af forbundet.

§ 8

Gruppestruktur

Stk. 1

Under kongressen holder de 3 grupper separate møder. Her aflægges beretning om gruppernes virksomhed. På møderne vælges

en gruppeformand og 2 sekretærer samt 10 gruppebestyrelsesmedlemmer og gruppernes hovedbestyrelsesmedlemmer.

Grupperne vælger et antal suppleanter til gruppebestyrelsen og hovedbestyrelsen. Valgene forelægges kongressen.

Stk. 2

Hvis formanden fratræder uden for orden, konstituerer gruppebestyrelsen en anden for resten af perioden, der vælges blandt medlemmerne af gruppebestyrelsen.

Gruppeformanden kan afsættes og nyvalg finde sted på møde indkaldt af et flertal i gruppebestyrelsen. Til mødet indkaldes et antal deltagere fra gruppen. Antallet fastsættes, og valg sker efter reglerne i § 3, stk. 4.

Stk. 3

Gruppebestyrelserne holder 1 møde i hvert kvartal, eller når formanden eller 4 af medlemmerne i gruppens bestyrelse fremsætter begæring herom.

Forbundets formand, næstformand og hovedkasserer har ret til at overvære alle gruppemøder.

§ 9

Forbundets sekretariat

Stk. 1

- Forbundet har 6 sekretariater.
1. Uddannelsessekretariat med 2 valgte uddannelsessekretærer.
  2. Oplysningssekretariat med 1 valgt oplysningssekretær.
  3. Juridisk sekretariat med ansat juridisk sekretær.
  4. Fagbladssekretariat med ansatte journalister.

5. Miljøsekretariat med ansatte miljøsekretærer.
6. Søfartssekretariat med ansat sekretær.

Kongressen vælger uddannelses- og oplysningssekretærer.

Stk. 2

Der ansættes et antal distriktssekretærer til varetagelse af arbejdsopgaver i geografisk opdelte områder.

§ 10

Optagelse af/sammenslutning med nye grupper

Stk. 1

Optagelse af nye grupper med samme rettigheder som de nuværende, eller sammenslutning med et eller flere forbund, kan kun vedtages på en kongres med efterfølgende bekræftelse ved en urafstemning.

Stk. 2

Optagelse af Tjenerforbundet i Danmark som den fjerde gruppe skal afgøres på en ekstraordinær kongres.

Afdelingerne

§ 11

Afdelingsstrukturen

Stk. 1

Afdelingerne er et organisatorisk led i forbundets opbygning og har til opgave at virke fremmende for forbundets formål i overensstemmelse med forbundets love.

Stk. 2

Der kan kun oprettes nye afdelin-

ger, hvis disse som minimum omfatter to faggrupper.

Stk. 3

En afdeling, bestående af flere grupper, kan oprettes, når mindst 350 medlemmer indenfor forbundets stedlige område beslutter det.

Beslutningen herom skal godkendes af hovedbestyrelsen.

Stk. 4

Ved sammenlægning af flere afdelinger til en HRDF-afdeling, skal afdelingens struktur altid være den, forbundet er opbygget efter. På generalforsamlingen vælges 1 formand og 1 kasserer samt et antal bestyrelsesmedlemmer. Bestyrelsen skal sammensættes således, at alle faglige grupper er repræsenteret, dog skal gruppen være på mindst 10 medlemmer.

Stk. 5

De enkelte faglige grupper vælger på separate møder formand og bestyrelse til varetagelse af gruppernes anliggender.

§ 12

Afdelingslove

Stk. 1

§§ 13, 14 og 15 gælder kun HRDF-afdelinger, der består af flere grupper.

Stk. 2

Vedtægter for afdelinger, bestående af en enkelt gruppe, må ikke være i strid med forbundets love.

Stk. 3

For grupperne indenfor hotel- og restaurantbranchen udarbejder grupperne fælles love for disse grupperes afdelinger.

§ 13

Afdelingsledelsen

Stk. 1

Afdelingen ledes af en bestyrelse i overensstemmelse med kongressens beslutninger samt forbundets love.

Stk. 2

Bestyrelsen består af en formand, næstformand, kasserer samt det nødvendige antal repræsentanter, i forhold til afdelingernes størrelse. Bestyrelsen skal være sammensat af ulige antal medlemmer og bestå af mindst 5 medlemmer.

Stk. 3

Finder et medlem sig forurettet af afdelingsbestyrelsen, har vedkommende ret til at indanke sin sag for hovedbestyrelsen og dér personligt give møde under sagens behandling.

§ 14

Generalforsamlinger

Stk. 1

Generalforsamlingen er afdelingens højeste myndighed i de lokale anliggender og kan benytte særlige bestemmelser, vedtægter eller love, der ikke må være i strid med forbundets love. Alle afdelingens love skal forelægges forbundet til godkendelse.

Generalforsamlingen kan udskrive afdelingskontingent.

Stk. 2.

Generalforsamlingen indkaldes ved bekendtgørelse i medlemsbladet.

Der afholdes mindst 1 generalforsamling om året i april eller oktober kvartal.

Stk. 3

Enhver lovlig indkaldt generalforsamling er beslutningsdygtig, uanset det mødte antal medlemmer.

Afgørelserne træffes ved almindeligt flertal, men må ikke være i strid med forbundets love. Skriftlig afstemning skal finde sted, når mindst 20% af de fremmødte forlanger det.

Stk. 4

På generalforsamlingen eller ved urafstemning foretages valg til bestyrelse samt til andre tillidshverv indenfor afdelingen.

Valgene gælder for 2 år.

Udover bestyrelsen vælges 2 revisorer. Valgene gælder for 2 år.

Valgene skal, når der fremsættes forslag herom, foregå ved skriftlig afstemning.

Stk. 5

Regnskabet forelægges i revideret stand. Beretningen aflægges, og andre sager vedrørende afdelingen eller forbundet drøftes.

Stk. 6

Ekstraordinær generalforsamling kan indkaldes af bestyrelsen, og skal indkaldes, når 10% af medlemmerne forlanger det. Når generalforsamling ønskes indkaldt af medlemmerne, må disse, med det nødvendige antal underskrifter, henvende sig til bestyrelsen og angive, hvilke sager der ønskes behandlet.

Mindst 3/4 af dem, der har begæret generalforsamlingen indkaldt, skal være til stede, for at den er beslutningsdygtig. En sådan generalforsamling kan indkaldes med 8 dages varsel, og skal indkaldes inden 8 dage efter forelæggelse for bestyrelsen.

Den ekstraordinære generalforsamling indkaldes ved brev til samtlige medlemmer, eller ved opslag på samtlige arbejdspladser.

§ 15**Afdelingernes regnskab og revision****Stk. 1**

Kassereren fører kassebogen og afslutter månedsregnskabet. Kassereren modtager hver måned afdelingens andel af det indbetalte kontingent, og er ansvarlig for afdelingens midler. Kassereren skal til enhver tid kunne redegøre for afdelingens indtægter og udgifter.

Stk. 2

Afdelingens regnskab kontrolleres af de valgte revisorer, der hvert kvartal har pligt til at revidere regnskabet, og i øvrigt når som helst har ret til at kræve alle bilag vedrørende regnskabet forelagt.

Afdelingen har pligt til at have autoriseret/registreret revision på regnskaberne.

§ 16**Ophævelse og sammenlægning af afdelinger****Stk. 1**

En afdeling kan ophæves såfremt dens medlemmer samlet overgår til en eller flere afdelinger af forbundet.

Beslutning herom sker på generalforsamling, hvorefter beslutningen sendes til urafstemning blandt medlemmerne i afdelingen. Endvidere skal hovedbestyrelsen godkende sammenlægningen.

Stk. 2

Ved sammenlægning af hele afdelinger, overtages den ophævede afdelings formue og ejendele af den afdeling, hvormed sammenlægningen sker.

Stk. 3

Såfremt medlemmer i et lokalt område ønsker sammenlægning med en allerede eksisterende afdeling, eller deltagelse i oprettelse af en ny, kan denne gruppe medlemmer afgøre dette ved urafstemning i henhold til samme regler som ved sammenlægning af afdelinger.

Stk. 4

Ved en sådan sammenlægning tilfalder den del af afdelingens formue og ejendom, der svarer til det fragåede medlemstal, den afdeling, hvori optagelse sker.

§ 17**Klubber****Stk. 1**

Der oprettes i størst muligt udstrækning klubber på virksomhederne, eller – såfremt forholdene taler derfor – klubber omfattende flere virksomheder, samt landsklubber.

Medlemmer af en enkelt gruppe kan oprette selvstændige klubber på arbejdspladsen.

I byer, hvor der på grund af ringe medlemstal ikke findes en afdeling, kan oprettes klubber under den nærmeste afdeling.

Stk. 2

Klubben har til formål at behandle lokale spørgsmål, for derigennem at varetage medlemmernes interesser overfor arbejdsgiverne, og skabe de bedst mulige arbejdsforhold på den enkelte virksomhed.

somhed, eller lokale områder under en afdeling.

Endvidere skal klubben påse, at alle beskæftigede under forbundets/gruppens faglige område er medlemmer af forbundet/klubben. Kontrol heraf foretages af klubbestyrelsen.

Klubben bør virke som fast bindeled mellem arbejdsplads og afdeling.

Klubbens love må ikke være i strid med afdelingens love eller forbundslovene.

Regnskab og revision

§ 18 Regnskab

Stk. 1

Hovedkassereren forestår førelsen af forbundets regnskaber, der, i afsluttet og revideret stand, fremlægges for hovedbestyrelsen.

Regnskabsåret regnes fra 1. januar til 31. december.

Stk. 2

Den kontante pengebeholdning må ikke overstige, hvad der til enhver tid kræves til de foreliggende udgifter.

Det overskydende pengebeløb indsættes i Arbejdernes Landsbank, andet pengeinstitut eller investeres på anden måde, under hovedbestyrelsens kontrol.

Stk. 3

Ingen penge kan hæves af formanden, næstformanden eller hovedkassereren alene, men af 2 af disse i forening eller 1 af ovennævnte i forening med 2 af hovedbestyrelsen udpegede kontoransatte.

§ 19 Revision

Stk. 1

Til at revidere forbundets regnskaber vælger kongressen 2 revisorer og 2 suppleanter.

Stk. 2

De på kongressen valgte revisorer suppleres med et statsautoriseret revisorfirma, der reviderer forbundets regnskaber og underskriver disse.

Optagelse og udelukkelse

§ 20 Optagelse

Stk. 1

I forbundet kan kun optages arbejdere, der er beskæftiget indenfor forbundets område. Lærlinge og EFG-elever optages som medlemmer af forbund og afdeling.

Stk. 2

Optagelse af medlemmer, beskæftiget i drikkevarebranchen, kan kun ske ved samtidigt at blive medlem af A-kassen, såfremt vedkommende opfylder betingelserne herfor. Disse medlemmer skal endvidere være heltidsbeskæftigede og fyldt 18 år.

Stk. 3

Bestemmelser om optagelse træffes af vedkommende afdeling. Såfremt optagelsen nægtes, kan afgørelsen indbringes for forbundets hovedbestyrelse, hvis afgørelse er bindende for afdelingen.

§ 21 Udelukkelse

Stk. 1

Dersom et medlem gør sig skyldig i brud på nærværende love, eller gør sig skyldig i svigagtigt forhold vedrørende forbundets, afdelingens eller klubbens midler, herunder modtager uberettiget konfliktunderstøttelse, kan det udelukkes af forbundet.

Stk. 2

Beslutningen om eksklusion træffes af afdelingens generalforsamling efter forslag af afdelingens bestyrelse. Det pågældende medlem skal tilsiges til afdelingens bestyrelse og generalforsamlingen med oplysning om, at spørgsmålet om eksklusion skal behandles.

Stk. 3

Foreløbig suspension af et medlem kan foretages af afdelingens bestyrelse, med efterfølgende godkendelse af generalforsamlingen.

Stk. 4

Afgørelsen om eksklusion eller suspension kan indankes for hovedbestyrelsen. Indtil hovedbestyrelsen har behandlet anken, stilles afgørelsen i bero. Medlemmet har ved ankens behandling ret til foretræde for hovedbestyrelsen.

Kontingent

§ 22 Kontingent til forbundet

Stk. 1

Principperne for kontingentets fastsættelse, regulering og fordeling fastsættes af kongressen.

Stk. 2

Ekstrakontingent til lokale formål, der er vedtaget af afdelingens generalforsamling, opkræves sammen med det øvrige kontingent.

§ 23**Opkrævning og restance****Stk. 1**

Kontingent til forbund indbetales efter regler fastsat af hovedbestyrelsen.

Stk. 2

Medlemmer er fritaget for at betale kontingent i samme tidsrum, som der ydes frikontingent efter arbejdsløshedslovens bestemmelser.

Overenskomstforhandlinger og konflikt**§ 24****Overenskomstforhandlinger****Stk. 1**

Hovedbestyrelsen godkender de enkelte gruppers fornyelse af hovedoverenskomster, idet dog resultatet altid forelægges medlemmerne til godkendelse ved urafstemning.

Stk. 2

Forslag til fornyelse af hovedoverenskomster udsendes til medlemmerne i så god tid, at der, forinden urafstemning, kan indkaldes til medlemsmøder.

Stk. 3

Hovedbestyrelsen godkender kravene til fornyelse af hovedover-

enskomsten efter indstilling fra de berørte gruppebestyrelser.

Stk. 4

Øvrige overenskomstfornyelser, samt indgåelse af nye overenskomster, kræver arbejdsudvalgets godkendelse.

§ 25**Konflikt****Stk. 1**

Hovedbestyrelsen skal godkende, at der iværksættes en i arbejdsrettens forstand lovlig konflikt på hovedoverenskomstområderne.

Hovedbestyrelsen træffer afgørelse om fremsendelse af konfliktvarsler eller sympatikonfliktvarsler.

Stk. 2

Arbejdsudvalget skal godkende, at der iværksættes en i arbejdsrettens forstand lovlig konflikt på øvrige områder.

Arbejdsudvalget træffer afgørelse om fremsendelse af konfliktvarsler eller sympatikonfliktvarsler.

§ 26**Konfliktunderstøttelse****Stk. 1**

Ethvert medlem af en under forbundet anerkendt arbejdskonflikt er berettiget til understøttelse.

Lærlinge og EFG-elever, der indmelder sig senest samme dag, de er udlært, er straks berettiget til konfliktunderstøttelse.

Ved en af forbundet anerkendt konflikt fastsættes understøttelsens størrelse til mindst den til enhver tid gældende maksimale dagpengesats indenfor arbejdsløshedskassens område.

Stk. 2

Medlemmer, der bliver arbejdsløse som følge af en anerkendt konflikt, uden selv at deltage i samme, og som ifølge Arbejdsdirektoratets afgørelse betragtes som konfliktberørte, har ret til samme understøttelse som deltagerne i konflikten.

Stk. 3

Under arbejdskonflikter betales der understøttelse fra den 1. dag. Understøttelsen betales ugevis bagud. Hovedbestyrelsen fastlægger udbetalingsformen.

Stk. 4

Medlemmer, der undtager sig de hverv, som pålægges dem under en konflikt, mister retten til understøttelse.

Stk. 5

Ekstra kontingent kan pålignes i forbindelse med en af forbundet anerkendt konflikt og betales af medlemmer, der er i arbejde. Kontingentet fastsættes af hovedbestyrelsen.

Jyske Bryggerier har indledt klapjagten på fagligt aktive medarbejdere

Til orientering

Endelig er der kommet en kendelse fra afskedigelsesnævnet vedr. min afskedigelse fra Ceres bryggeriet, Hjørring, den 6. jan. 1989, – den sag kunne have været afgjort forlængst.

Det skal lige bemærkes, det er en sag mellem Dansk Bryggeri-, Brænderi-, og Mineralvandsarbejder Forbund for forbundets medlem, Willy Christiansen, mod Bryggeriforeningen for Ceres Bryggerierne A/S Hjørring.

Det er ikke en sag mellem Frank Jensen og mig som omtalt i Vendsyssel Tidende d. 13. juni d.å., men da tillidsmand Frank Jensen har varetaget virksomhedens interesser mere end medlemmernes og fagforeningens, er han derfor med sin handlemåde inddraget i sagen.

Jyske Bryggerier har prøvet på, og med held, at trække sagen i langdrag.

Sagen var berammet i afskedigelsesnævnet d. 11. april. Da min afskedigelse var underskrevet af Sodemann, Århus, rettede forbundet henvendelse til direktionen i Århus for at bede om fri for de to medlemmer, der arbejder på Ceres, Hjørring, til at deltage som vidner for forbundet og mig i afskedigelsesnævnet d. 11. april.

Direktionen i Århus meddeler forbundet, at de ikke mener,

vidnerne kan deltage i nævnsbehandlingen, og at vidnerne ikke kan bidrage med oplysninger i sagen.

De to bryggeriarbejdere spurgte også den daglige leder på Ceres, Hjørring, Jens Munk, om fri til den 11. april, men blev nægtet fri.

Jens Munk udtaler til Vendsyssel Tidende d. 7. juni, at de, »Bryggeriet«, aldrig kunne drømme om at nægte vidner fri til en retssag.

Jyske Bryggerier har i perioden frem til den 22. juni prøvet på at lave et forlig, imod at eksklusionen af Frank Jensen blev trukket tilbage af forbundet, – man må spørge, – hvad skjuler Jyske Bryggerier og fhv. tillidsmand Frank Jensen for medarbejderne på bryggeriet, forbundet og afdelingen?

Troede de, at de på den måde kunne få fhv. tillidsmand Frank Jensen genansat med det formål, at direktionen i Århus fortsat kan prøve at nedbryde overenskomsten sammen med Frank Jensen og de få andre, der *endnu* arbejder på bryggeriet, der har samme indstilling.

I afskedigelsesnævnet den 12. juni var to bryggeriarbejdere, Egon Pedersen og Erling Johansen, vidner for arbejdsgiveren mod forbundet og afdelingen. Direktionen skulle helt i bund for at finde to, der ville vidne til direktionens fordel.

Bryggeriarbejder Egon Pedersen var da også et oplagt emne. Han har udnævnt sig selv til formand på bryggeriet, forhandlet sig til mere i løn end andre bryggeriarbejdere, uden om fagforeningens sær aftale, og prøvet ihærdigt på at gå uden om overenskomsten til fordel for virksomheden.

Det andet vidne, bryggeriarbejder Erling Johansen, nåh, ja, han ved jo ikke, der findes en overenskomst, som skal overholdes, dertil kan siges: »Ingen er forpligtet ud over sine evner«!

Afskedigelsen af mig er begrundet med, at jeg har grebet ind i produktionens tilrettelæggelse, og indkaldt til møde i arbejdstiden, og hermed været årsag til en overenskomststridig arbejdsnedlæggelse på en halv time.

Jeg indrømmer at have grebet ind i produktionen *to gange*.

Første gang

I okt. 1988 var flaskerne urene udvendig og indvendig med rester af lud. Ledelsen havde jeg underrettet om flaskernes tilstand, men de lod produktionen fortsætte. Årsagen var manglende vedligeholdelse af skyllemaskinen, der efterhånden var blevet så nedslidt, at skyllerørene med rent vand, der skal udskylle flaskerne fra ludbadet (kautisk-soda) sprøjtede 5 cm ved siden af flaskerne.

Jyske Bryggerier har indledt klapjagten på fagligt aktive medarbejdere

Jeg stoppede produktionen fordi, – *hvor er faregrænsen*, når der var konstateret rester af lud i flaskerne.

Det var bryggeriets tarv, – det kunne gå ud over afdelingens medlemmer med det resultat, at de mistede deres arbejde.

Hvor var ledelsen i det her tilfælde?

Tillidsmanden og sikkerhedsrepræsentanten forblev tavse. Mange hundrede tusinde flasker gik i handelen, som efter min mening var uforsvarligt.

Dette indgreb i produktionen er ikke omtalt i min afskedigelse, og jeg kan oplyse, at direktionen i Århus medgav mig, at flaskerne *skal* være 100% i orden, men jeg fik besked på, at jeg måtte følge spillets regler via tillidsmanden – men *han* var jo tavs.

Ved midtvejsforhandlingerne den 25. nov. havde vi et lønkrav for en produktionsstigning fra 10.000 flasker i timen til 14.200 i timen, – *forhandlingerne brød sammen*.

Tillidsmand Frank Jensen øgede hastigheden gradvis fra den 28. nov. til den 4. jan. 1989, med yderligere 3.000 flasker i timen, hvorefter vi havde et efterslæb på 7.000 flasker i timen – uden aftale mellem ledelse og medarbejderne og fagforeningen om bemanning og lønaftale. Det skal bemærkes, at der ingen

bonus eller akkordaftale er, kun ren timeløn.

Tillidsmand Frank Jensen's beføjelser rakte efter hans egen overbevisning vidt.

Der var arbejdere, som klagede til Frank Jensen over den øgede hastighed. Tillidsmand Frank Jensen svarede dem – hvis de var utilfredse, kunne de søge andet arbejde.

Anden gang

Den 4. jan. forlangte jeg sammen med andre byggerarbejdere, at Frank Jensen skulle sætte hastigheden ned til det normale og meddele ledelsen, at så længe, vi ingen aftale havde med ledelsen om en produktionsstigning, løn og bemandingsaftale, kører vi 14.200 flasker i timen som sædvane. Frank Jensen nægtede, – det skulle jeg ikke bestemme.

Den 5. jan. havde tillidsmand Frank Jensen sat hastigheden ned til 14.200 flasker i timen, som arbejderne havde forlangt dagen før. Kl. 9.45 blev jeg kaldt til møde på kontoret. På kontoret ventede driftschef Jens Munk, salgschef Bjarne Bisgård, bryggerarbejder Egon Pedersen og tillidsmand Frank Jensen. Jens Munk meddelte mig, at han havde indgået aftale med tillidsmand Frank Jensen om at øge hastigheden til 17.000 i timen, hvad vi kørte i går, og hvis du ikke øjeblikkeligt sørger for, at vi kører 17.000 i ti-

men igen, må du betragte dig som afskediget.

Jeg meddelte Jens Munk, at vi ingen aftale har om en yderligere produktionsstigning, da vi ved lønforhandlingen den 25. nov. 88 forhandlede ud fra en produktionsstigning på 40%, vi havde opnået, – de forhandlinger brød sammen. Der er ingen aftale med arbejdere og fagforening om en yderligere øgning af hastigheden.

Jens Munk: Vi forlanger, at du sørger for, at vi kommer til at køre 17.000 igen.

Jeg opfordrede tillidsmand Frank Jensen til at ringe til forbundet – det nægtede han.

Jeg forlod kontoret og gik over i tapperiet, hvor jeg mødte nogle arbejdere, forklarede dem situationen. En arbejder, Erling Johansen, forlangte møde om sagen, hvad jeg var enig i.

Jeg henvendte mig på kontoret og bad om et møde, hvortil der ingen indsigelse var.

Bjarne Bisgård spurgte, om det var en arbejdsnedlæggelse, hvortil jeg svarede nej, og bad Frank Jensen komme med for at orientere. Han svarede: Jeg tager ikke imod ordre fra dig – kun fra ledelsen.

Bjarne Bisgård: Han kommer, når vi er færdig med at snakke.

Jeg forlod kontoret.

Jyske Bryggerier har indledt klapjagten på fagligt aktive medarbejdere

---

I kantinen var alle bryggeriarbejdere forsamlet, og Frank Jensen og Egon Petersen kom få minutter senere. På mødet blev sagen drøftet. En bryggeriarbejder mente, det var arbejdsvægring, hvis vi gik ned til 14.200 flasker i timen igen.

Produktionen blev genoptaget, og vi kørte 17.000 flasker i timen som forlangt af bryggeriet.

Dagen efter, den 6. jan. kl. 14, modtog jeg min afskedigelse fra E. Sodemann i Århus. Begrundelsen for afskedigelsen var – møde i arbejdstiden, – det møde, som bryggeriarbejder Erling Johansen havde forlangt og sammenkaldt til, samt at jeg havde grebet ind i produktionen til trods for, at bryggeriarbejdere i tapperiet havde klaget over den øgede hastighed.

Man må spørge:

Hvordan kan Egon Pedersen og tillidsmand Frank Jensen deltage i det møde med arbejderne, som efter ledelsens påstand har været årsag til en overenskomststridig arbejdsnedlæggelse?

Det var det møde, ledelsen påstår, de tog skarpt afstand fra, at jeg ikke kunne afholde, og som de *også* påstår, jeg end ikke anmodede om at afholde.

Kendelsen fra afskedigelsesnævnet fremkom til de implicerede parter d. 6/7 89 – selv-

om denne er afsagt d. 29/6 89. Man må gå ud fra, at kendelsen passer Ceres Bryggeriet godt, da bryggeriet er ferielukket fra d. 7/7 89. Driftschef Jens Munk har nu tid til at hvile ud på laurbærene efter, at han med ekspresfart har udsendt sit kronvidne og kurer, bryggeriarbejder Erling Johansen, med den side af kendelsen, der passer dem bedst.

Det skal her nævnes, at dommen var på 9 sider, men depoterne modtog kun én side. På side 7 i kendelsen erkender bryggeriarbejder Erling Johansen at have anmodet mig, Willy Christiansen, om afholdelse af møde d. 5. jan. 89. Den anmodning efterkom jeg naturligvis, hvilket blev meddelt ledelsen, der ingen indsigelse havde. Det var *det* møde, som bryggeriet senere kaldte for en overenskomststridig arbejdsnedlæggelse.

Efter at bryggeriarbejder Erling Johansen havde fået hjælp i afskedigelsesnævnet af arbejdsgiverens advokat, mente han, at mødet skulle holdes indenfor overenskomstens regler, og så havde *han* med advokatens hjælp vasket sine hænder og herefter var det mig (Willy Christiansen) der stod anklaget for arbejdsnedlæggelsen.

Afskedigelsesnævnet udtaler endvidere, at baggrunden for min handlemåde var manglende vilje til at anerkende

eventuelle forhandlinger mellem ledelsen og bryggeriarbejderne skulle ske gennem tillidsmanden, uden at min (Willy Christiansen) stilling som formand for den lokale fagforening gav mig nogen særlig ret til indblanding.

Men, – når ikke tillidsmanden orienterer de ansatte bryggeriarbejdere og alene forhandler med ledelsen om en yderligere produktionsstigning på 26%, hvorefter bryggeriarbejderne klager til mig som afdelingsformand, der arbejder på bryggeriet, – er det min *pligt* og *ret*, at gøre indsigelse.

Man må herefter konkludere, at når en teknisk direktør og en driftschef bare gi'r et klap på skulderen til et par af bryggeriarbejderne fra inderkredsen – så har *de* fået deres belønning – og er klar til at vidne mod deres egen arbejdskollega og fagforbund.

Jyske Bryggerier har siden 1987 prøvet på at gå uden om fagforeningen flere gange:

- 1) Da distributionen fra bryggeriet overgik til depot.
- 2) Ved lønforhandlingerne den 25. nov. 1988 – midtvejsforhandlingerne. Direktionen i Århus ville kun forhandle med tillidsmand Frank Jensen – hvad Frank Jensen var fuldstændig enig med direktionen i Århus om – skønt det er *afdelingen*, der efter overens-

Jyske Bryggerier har indledt klapjagten på fagligt aktive medarbejdere

komsten har den *fulde* forhandlingsret.

3) Ved ændring af produktionen fra 14.200 flasker i timen til 17.000 i timen – uden aftale mellem ledelse, medarbejdere og fagforeningen om bemanning og lønaftale. Direktionen og tillidsmanden var enige.

4) Afskedigelse af 5 bryggeriarbejdere pr. den 23. dec. 1988, en fjerdedel af medarbejderne, – deriblandt et medlem med lang anciennitet. Direktionen blev spurgt den 25. nov. om evt. afskedigelser. Jeg fik det svar af E. Sodemann – hvis vi siger noget, farer du bare i avisen. Jeg fik besked af Frank Jensen – hvis jeg skrev i avisen, at der var fyret 5 mand, ville jeg blive fyret, – ledelse og tillidsmand var enige.

Den 24. dec. 1988 udtaler salgschef Bjarne Bisgård til Vendsyssel Tidende, at han er sikker på, at bryggeriet kan bevare samme mandskabsstyrke, – skønt der dagen før var fyret en fjerdedel af bryggeriarbejderne! Hvorfor skulle det hemmeligholdes?

Bryggeriet lukkes 3 uger i højsæsonen

Den sidste ulovlighed fra ledelsen og enkelte bryggeriarbejdere!

Omgåelse af ferielovens paragraffer.

Bryggeriarbejder Egon Pedersen har den 3. maj d.å. under falsk forklaring fået samtlige bryggeriarbejdere til at skrive under på en skrivelse – med det påskud, at forbundet havde forlangt underskrift på, at arbejderne ønskede ferie i ugerne 28-29 og 30. *Forbundet har ikke forlangt dette!*

Bryggeriarbejderne er selv med til at gøre sig overflødige, de ledige indenfor vores afdeling får ikke tilbud om arbejde i ferieperioden, selvom højsæsonen plejer at komme de ledige til gode med nogle ugers arbejde.

Bryggeriarbejder Egon Pedersen og Erling Johansen udtaler til Vendsyssel Tidende den 3. marts, at ledelsen hurtigt kan skære den gren over, vi sidder på.

Ovennævnte fører selv saven. De har sammen med Frank Jensen forårsaget al den uro med blokade først på året. De har ikke forstået en døjt af det hele, de er tilskyndet af ledelsen for at sætte arbejderne op mod hinanden med det formål at undergrave vores overenskomst, den overenskomst, som dygtige fagfolk gennem årtier har forhandlet sig frem til, og som vedrører alle medlemmer af D.B.B.M.F., og dermed også Hjørring afd.'s medlemmer på bryggeriet. Den overenskomst er der da

ingen fra andre afdelinger i landet, som stiltiende vil se blive nedbrudt.

Manglende information fra ledelsen og med en leder på bryggeriet, der kun er ansat 10 timer ugentlig, må betragtes som utilfredsstillende. Der har ingen været til at tage et ansvar på bryggeriet.

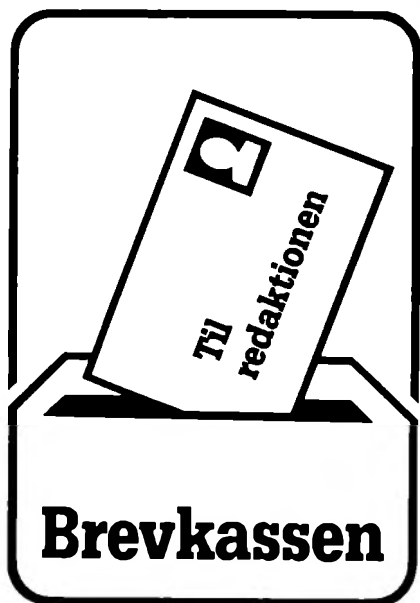
Direktionen i Århus har ikke forstået, at en virksomhed kører og trives bedst, når der trækkes på samme hammel. De har kørt med enspændervognen, bistået af enkelte bryggeriarbejdere, til skade for det tavse flertal af arbejdere på bryggeriet.

Vi har fejret stavnsbåndets ophævelse, det ser ud, som om nogen ikke har forstået det. Vi har også lige fejret midsommer med afbrænding af bål som symbol på, at al uretfærdighed, fordomme og *snæversynethed* sendes hinsides med den tro, at retfærdighed kommer alle til gode, – også bryggeriarbejdere på Ceres.

Det skal lige oplyses, at jeg den 5. maj d.å. modtog brev fra bryggeriet, hvori der står:

»Vi skal hermed formene dig adgang til bryggeriets område, herunder også depotområde.«

Willy Christiansen
Bryggeriarbejdernes
Fagforening
Hjørring afdeling

Den ekstraordinære kongres 2.9.1989 var spild af medlemmernes penge

Kongressen var indkaldt for, at Fader Preben kunne give »de uartige børn« i København (Kbh.) en skideballe for deres opførsel i forbindelse med midtvejs/overenskomstforhandlingerne (OK). Selve indholdet af det elendige OK-resultat og konsekvenserne af de manglende særaftaleforhandlinger herunder beskæftigelsesgarantien (jævnfør gidselstagningen af 234 mandlige kollegaer i Kbh.) måtte ikke diskuteres på kongressen – i hvert tilfælde ikke af andre end Preben.

Det eneste, der måtte diskuteres, var procedure – og det er jo vores forbund i en nøddeskal.

Procedure bliver lagt ud som et røgslør – i stedet for en reel diskussion af uenighederne om OK-resultatet.

Historien fra OK 87 gentager sig. Her blev de reelle uenigheder om indholdet af forliget også til-

sløret af en diskussion af, hvem der sagde hvad, hvornår og hvordan.

For at undgå en gentagelse af OK 87 blev der på den ordinære kongres vedtaget en procedure for OK 89. OK-forliget måtte ikke underskrives, før særaftalerne var faldet på plads, og det blev besluttet, at forhandlingsdelegationen skulle bestå af repræsentanter fra alle produktionsafdelinger.

Denne kongresbeslutning (øverste myndighed) overholdt forbundet ikke. Men det bedste svar er som bekendt et angreb.

Dagsordenpunktet om forbundets fremtidige arbejde, som kunne være en begrundelse for at ofre penge på en ekstraordinær kongres, kunne desværre ikke nås. Det er åbenbart vigtigere at bruge tid på procedure end vores fremtid!

Skal der siges noget positivt om kongressen, var det, at flere af vores provinskammerater, på trods af vi ikke altid er enige, (og heller ikke var det om OK-forliget) tog afstand fra forbundets daglige ledelses forsøg på at fordømme Kbh.

Jeg skriver med vilje forbundets daglige ledelse, idet hovedbestyrelsen/forbundets øverste myndighed imellem kongresserne ikke kunne få informationer om indholdet af dagsordenen – Kbh. skulle ikke have mulighed for at forberede sig til kongressen.

Især p.g.a. flere af provinskammeraternes solidariske optræden endte kongressen med en præcisering af procedurereglerne for afdelinger vedrørende forbundets økonomi og kun en svag og indirekte kritik af Kbh. Selv den-

ne modererede kritik lykkedes det kun daglig ledelse at opnå et lille flertal for. Det lille flertal udtrykker også en frygt for, at daglig ledelse ville bruge udtalelsen til at begrænse afdelingernes ytringsfrihed. Oprindeligt var den ekstraordinære kongres indkaldt til den 3.6.89. Da forbundsformanden imidlertid blev syg, blev kongressen udsat.

Meget tyder på, at kongressen er Fader Prebens personlige værk – hvorfor kunne den øvrige daglige ledelse ikke gennemføre kongressen ved formandens fravær?

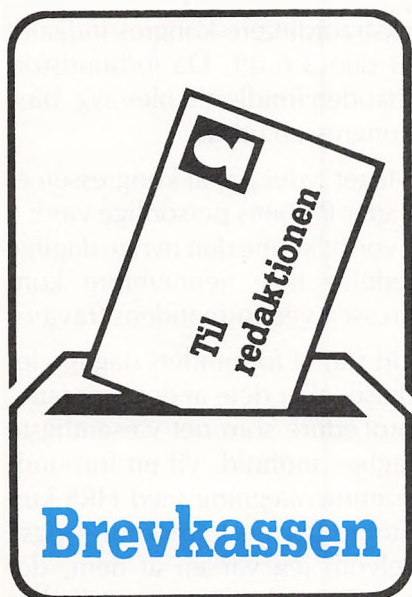
Ud fra, at forbundets daglige ledelse (eller dele af den?) opfatter procedure som det væsentligste faglige indhold, vil en forbundssammenlægning med HRS kun kunne betyde fremskridt – også selvom jeg var en af dem, der mente vi, havde mere tilfælles med SID.

Birte Jacobsen, København

P.S. Dette læserbrev er sendt anbefalet den 5.9.89 for at undgå, procedure bliver brugt som skjult censur.

En hilsen fra LO-skolen i Helsingør

Vi er syv medlemmer af DBBMF, som her fra LO-skolen i Helsingør (G3-G4) gerne vil sende en kammeratlig hilsen til vore arbejdskolleger og vort forbund.

Vi har haft 2 gode uger her på skolen sammen med kammerater fra andre forbund og har fået en god gang "input", som vi kan bruge i vort faglige arbejde i det daglige.

Vi vil samtidig hermed kraftigt opfordre vore kolleger til at slutte op omkring det faglige arbejde i afd./forbund.

Vi står i tiden, rent politisk, i en situation, som maner til sammenhold og solidaritet inden for fagbevægelsen, hvis vi blot skal bibeholde de rettigheder, vi igennem årene har tilkæmpet os.

Kun ved sammenhold og solidaritet og ved at se bort fra egoprincippet har vi en chance for at få arbejderrimelige vilkår i Danmark igen.

De syv fra G3-G4.

Peter Hansen, Ny Tap Carlsb.

Tom Knudsen, Tap E. Carlsb.

Anny Jensen, H. 1. Carlsb.

Birthe Aller, H. 1. Carlsb.

Erik Mathiassen, Carlsb. A/S

Fredericia

Leif Balle, Horsens afd.

Poul K. Rasmussen, Carlsb. dep.

Århus.

Tuborg

25 års jubilæum

26. oktober

Mona Lehmann

Vognmandsmarken 39, 1.th.

2100 København Ø.

Carlsberg

25 års jubilæum

5. oktober

Margrethe A. O. Schackinger

Falstersvej 2, 1.tv.

2000 Frederiksberg

25 års jubilæum

24. oktober

Svend Kurt Petersen

Skydebanegade 5, 2.th.

1709 København V.

25 års jubilæum

27. oktober

Erling Hjalmar Mortensen

Colbjørnsensgade 12, 3.

1652 København V.

Carlsberg depotet

Sønderborg

25 års jubilæum

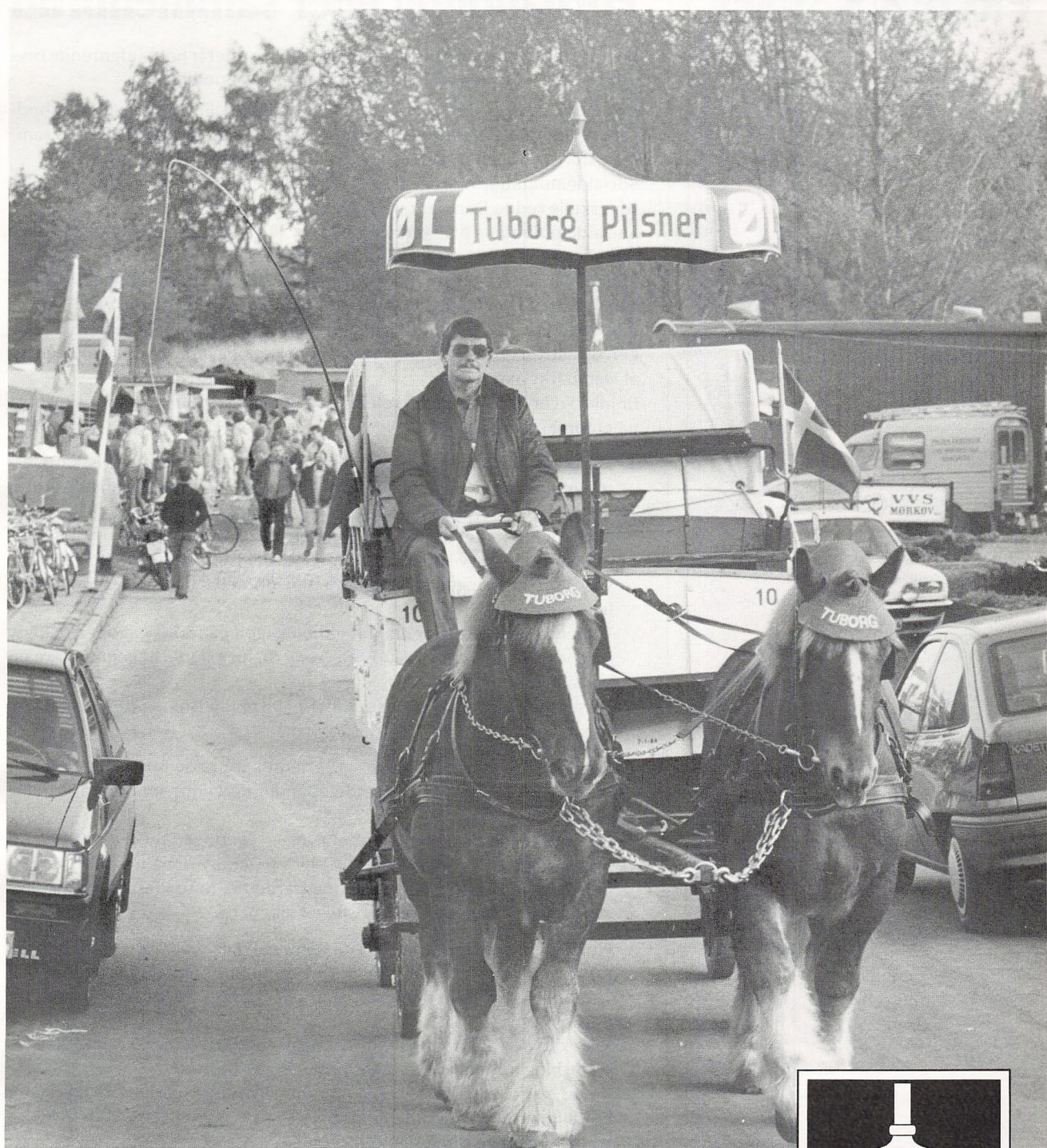
20. oktober

Viggo Madsen

Bjørnemosen 38,

Sønderborg

PROP & KAPSEL · NR. 8 · 1989

PROP & KAPSEL

ISSN 0900-8446

Medlemsblad for Dansk Bryggeri-,
Brænderi- og Mineralvandsarbejder
Forbund

Redaktion: Preben Mortensen
(ansvarshavende)

Forbundets adresse:
Tomsgårdsvej 19¹
2400 København NV
Tlf. 01 19 05 77

Forbundsformand:
Preben Mortensen

Næstformand:
Arthur Jensen

Hovedkasserer:
Jytte Hansen

Forbundssekretær:
Lone Christensen

Provissekretær:
Thomas Olsen
DBBMF
Kongensgade 57, st.th.
7000 Fredericia
Tlf. 05 91 07 13

Konsulenter:
John Pedersen
Henrik Hansen

Produktion: Holbæk Fotosats ApS

INDHOLD:

Leder	2
Midtvejsforhandlingerne '89	3- 4
Hvad skal barnet hedde	5
Driknktec - Interbrau '89	
Messen i München	6- 9
Uddannelse!	
DUS med VUS	10-11
Brevkassen:	12

Indlæg til P&K skal være redaktionen i
hænde SENEST 10. november 1989
på forbundets adresse, Tomsgårdsvej
19¹, 2400 København NV.

Forhandling eller sammenbrud

Regeringen og Socialdemokratiet tager i dette efterår nogle afgørende brydekampe om Danmarks fremtidige økonomiske politik.

Det indre marked, den store udenlandsgæld, betalingsbalancen, statsbudgetter, de høje skatter, dagpengereform og pensionsordninger alle sammen store problemer, der *skal* løses, før det er for sent.

Socialdemokratiet og regeringen udsendte i sommer deres store planer, som skulle redde Danmark fra gæld og rentedøden.

Socialdemokratiets plan omhandlede en 10 års plan frem til år 2000, mens regeringens plan blev kaldt århundredets plan.

I begge planer var der analyser, der påviste, at store forandringer var nødvendige, hvis Danmark ville fastholde og udbygge sin konkurrenceevne.

Alle opfattede de 2 planer som et udemærket udgangspunkt for forhandlinger, og alle forventer sikkert et forlig, som kan begynde en total omlægning af Danmarks økonomi.

Imidlertid er der visse sten i vejen, som nok vil gøre det meget vanskeligt at nå et forhandlingsresultat.

1. Regeringen vil ændre på den økonomiske fordeling ved at give skattelettelser til den bedre stillede del af befolkningen og samtidig privatisere en del af statens forpligtelser herunder arbejdsløshedsunderstøttelse. Socialdemokratiet vil ikke give skattelettelser til de i forvejen højest lønnede grupper og vil ikke acceptere, at arbejdsløshedsunderstøttelse bliver et privat anliggende, som vil ramme urimeligt hårdt på den almindelige lønarbejder.

Til gengæld vil Socialdemokratiet holde igen på forbruget og betalingsbalancen ved at holde lønudviklingen i ro, for i stedet at gennemføre en pensionsordning for alle.

Disse principielle uoverensstemmelser vil næppe kunne forenes i et forlig på få måneder.

2. Regeringen vil ikke fraskrive sig retten til at presse Socialdemokratiet, med trusslen om at kunne finde et andet flertal for sine forslag, Fremskridtspartiet.

På sin side vil Socialdemokratiet presse regeringen med det våben, at opinionsundersøgelserne viser, at hvis regeringen må udskrive valg vil det være en katastrofe for regeringspartierne, herunder især statsministerens eget parti, Det konservative Folkeparti.

3. Endelig er der kommunevalg i november 1989, hvor alle parter har brug for at markere sig. Så et forlig før et kommunevalg, hvor vælgerne skal tage stilling til, hvem der vandt mest eller tabte mest, er for risikabelt for begge parter.

Man kan derfor komme ud for, at begge parter står fast, så man ikke får en løsning før finansloven skal vedtages sidst på året.

Imens må alle vente spændt på, om Fremskridtspartiets reaktionære holdninger eller Socialdemokratiets sociale holdninger får indflydelse på den endelige forhandlingsløsning.

Den bedste løsning vil være et valg med en ny regering dannet af arbejderpartierne.

Den næstbedste løsning er et forhandlingsresultat uden indflydelse fra Fremskridtspartiet.

Preben Mortensen

Midtvejsforhandlingerne 1989

Overenskomstsituationen 1989 gav ikke nogen væsentlige forbedringer, som gjorde, at nogen kunne anbefale overenskomstresultatet med et overbevisende engageret ja.

Når alligevel flertallet af forbundets forhandlingsudvalg og hovedbestyrelse anbefalede et ja, var det ud fra de omstændigheder, man befandt sig i ved overenskomstfornyelsen i maj måned 1989.

En række forskellige forhold blev bestemmende for hele forhandlingsforløbet, og det er derfor nødvendigt at se på konsekvenserne af 1989 overenskomstsituationen, da der også ved de kommende overenskomstforhandlinger vil være eksempler på, hvordan eller hvor galt, det kan gå.

Når Bryggeriarbejderforbundet skal i gang med overenskomstforhandlinger, er stort set det øvrige private arbejdsmarked færdige med deres overenskomstfornyelser.

Tidligere har det været en fordel at slutte overenskomstforhandlinger efter det øvrige arbejdsmarked, men den stramme økonomiske lønpolitik har centraliseret Dansk Arbejdsgiverforenings beslutningsgrundlag.

Dansk Arbejdsgiverforening vil have en styring af lønudviklingen og vil ikke acceptere, at andre overenskomstudløb efter marts-overenskomsterne skal have en fordel.

Det betyder ikke, at der ikke kan opnås en højere lønudvikling end den, der er aftalt ved de centrale hovedoverenskomstforhandlinger, men at sådanne løn-

forbedringer kun må ske ved produktionsforbedringer.

Når Bryggeriarbejderarbejderforbundet har kunnet nyde godt af at forhandle overenskomster efter det øvrige private arbejdsmarked, er det, fordi forbundet selv har kunnet afgøre sine egne forhold uden at skulle sammenkædes med andre.

Den situation har ændret sig, fordi Bryggeriforeningen som medlem af Dansk Arbejdsgiverforening ikke længere har den samme handlefrihed som f.eks. i 1960'erne – 1970'erne.

Endvidere er forhandlingsklimaet ændret totalt. Hvor man tidligere brugte mange dage og nætter til at forhandle stort set alle forhold i hovedoverenskomsten, er forhandlingerne efterhånden meget korte og stort set en forligsmandssag.

Denne ændring skyldes dog ikke kun Dansk Arbejdsgiverforenings stramme lønstyring og Bryggeriforeningens afhængighed deraf, men også ændret intern forhandlingskompetance og procedureforhold i Bryggeriarbejderforbundet spillede en rolle.

I overenskomstsituationen 1987 viste de ændrede forhold sig ved den københavnske afdelings oprioritering af udenforstående overenskomstkraav.

Aftaler, der lå uden for overenskomstråderne, blev gjort til principielle overenskomstkraav i forbindelse med sær aftalerne.

Baggrunden, for at disse udenforstående aftaler skulle inddrages i overenskomstforhandlingerne, skal søges tilbage til ram-

meaftalekonflikten i København 1985, som varede i 2 måneder.

Rammeaftalerne i København blev indgået i 1980 og omfattede produktions- og beskæftigelsesgarantier på Carlsberg-Tuborg Bryggerierne for 5½ år, fra november 1979 til maj 1985.

Det var et omfattende aftalekompleks, hvor aftaler om investeringer i aftaleperioden var nøje planlagt samt vurderinger om fremtidige investeringer i nye anlæg og produktionsudstyr helt frem til 1987-88.

Andre forhold i aftalerne spillede en vigtig rolle for hele aftaleperioden, herunder garanteret mandskabsbeskæftigelse, anciennitetsregler og informationspligt om alle produktions- og investeringsforhold. Det var en helt ny form for aftaler og ret enestående.

Årsagen, til at en så omfattende aftale kunne indgås, var, at den var holdt uden for det overenskomstmæssige forhandlingssystem.

Det var, og vil stadigvæk ikke være muligt at indgå så omfattende aftaler i forbindelse med 2 årigge overenskomster.

Alene investeringsplanlægningen, produktionsplanlægning og beskæftigelsesplanlægningen kan ikke klares inden for en kort tidsperiode, men kræver langtidspanlægning på mindst 5 til 10 år.

Salg, produktudvikling, investeringer, planlægning, anlægsfornyelser, produktions- og beskæftigelsesgarantier hører sammen.

Et forsøg på at tage enkelte ud af denne helhed og gøre dem til

overenskomstspørgsmål er kortsigtet og perspektivløst.

Vil man have væsentlige forbedringer og garantier, må man ind og tage ansvar for helheden, og dette kan ikke klares for en 2 årig overenskomstperiode.

Konflikten i 1985 i København gav ingen ny rammeaftale med de nødvendige langsigtede perspektiver og garantier, men skabte i stedet et forhandlingsklima derefter, som var gennemsyret af mistillid og hævnfølelse.

Siden 1985 har forholdene i København været præget af en hård offensiv fra Carlsberg-Tuborg Bryggerierne side, og det manglende gensidige forhandlingsklima har gjort, at man siden 1985 har fået de kortsigtede løsninger, som så igen har fået den københavnske afdeling til at kræve garantierne ind i overenskomsten.

Det gav den utilfredsstillende forhandlingsform i 1987, hvor forbundets forhandlingsudvalg, hovedbestyrelse og forbundets øvrige afdelinger var gidsler for den københavnske afdelings krav om garantier, som lå uden for de bestående overenskomster.

I 1989 drøftede man forud for overenskomstforhandlingerne muligheden for at gennemdrøfte fremtiden for Carlsberg-Tuborg Bryggerierne i København indeholdende alle de faktorer, som er nødvendige, hvis man vil have aftaler med perspektiver i.

Det lykkedes ikke at nå til enighed om rammerne om sådanne drøftelser, så i marts måned meddelte den administrerende på Carlsberg-Tyborg Bryggerierne, at det ikke ville være muligt at

indgå særftaler med den københavnske afdeling om de overordnede krav til garantier, da disse skal ansues i en større helhed.

Da medlemmerne i den københavnske afdeling udgør et klart flertal inden for Bryggeriforeningens område, gjorde den manglende forhandlingsmulighed i København, at overenskomstsituationen fastlåstes med det samme.

Dansk Arbejdsgiverforening anlagde helt klart i samarbejde med de 3 arbejdsgiver-underafdelinger, Bryggeriforeningen, Depotindehaverforeningen og Spiritusfabrikantforeningen en forhandlingstaktik, som gik ud på at få overenskomstforhandlingerne i Forligsinstitutionen og så få en sammenkædning mellem de 3 områder således, at en urafstemning bliver spredt ud på de 3 områder, så den københavnske afdeling ikke har et automatisk flertal.

Forbundets ledelse, forhandlingsudvalg og hovedbestyrelse skal, når de skal tage stilling til forhandlingsmulighederne, søge at skabe et resultat som alle overenskomstområder og hele landet kan acceptere.

Imidlertid kan en enkelt afdeling, København, på grund af sin størrelse få forkastet et overenskomstresultat, hvis man ikke kan få opfyldt sine krav, herunder krav om produktions- og beskæftigelsesgarantier.

Disse garantier kan den københavnske afdeling ikke få opfyldt isoleret, og de kan ikke forhandles ved den ene overenskomstfornyelse efter den anden.

Forbundets hovedbestyrelse kan ikke kaste alle forbundets medlemmer ud i en konflikt på krav, der kun skal opfyldes i en enkelt afdeling.

Overenskomstsituationen 1989 kunne derfor ikke præstere andet end, hvad forligsmanden lagde frem i et mæglingforslag, som hele det øvrige private arbejdsmarked mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark havde accepteret.

Konsekvenserne af 1989 overenskomstforhandlingerne er og bliver, at fremtidige overenskomstfornyelser vil blive dikteret fra Forligsinstitutionen, hvis udenforstående krav og aftaler gøres til et overenskomstanliggende.

Som omtalt tidligere i denne artikel er det kortsigtet og perspektivløst at gøre overordnede garantier til korte 2 årige overenskomstspørgsmål, i stedet for til langvarige perspektivindeholdende tryghedsaftaler.

Preben Mortensen

Hvad skal barnet hedde?

Der er brug for alle gode ideer om et navn til det fælles forbund.

Send dit forslag ind og deltag i den store konkurrence om tre rejsegavekort.

Det at vælge et navn til det nye fælles forbund, bliver en vigtig, men vanskelig opgave. Der er mange hensyn at tage. Især hvis der skal tages hensyn til de nuværende forbundsnavne: Gastronomisk Landsforbund, Hotel- og Restaurationspersonalets Forbund, Dansk Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvands-ejder Forbund og – om alt går vel, Tjenerforbundet i Danmark.

Det nye forbunds navn skal først og fremmest være let genkendeligt, så det kan huskes, og det skal indeholde en angivelse af, hvad det er, vi beskæftiger os med. Skal navnet også have en mulighed internationalt,

vil det være en god idé at undgå navne med bogstaver som æ, ø og å, som ikke kan udtales og skrives i mange lande.

Det gælder altså om at udfolde stor kreativitet, når det fælles forbund skal navngives. Udover selve navnet, skal man være meget opmærksom på, hvordan navnet eventuelt vil blive forkortet. Eksempelvis et navn som Dansk Bryggeri-, Bræn-

deri- og Mineralvandsarbejder Forbund er godt nok langt, men det signalerer tydeligt, hvad det drejer sig om. Men forkortes det, siger den mærkelige bogstavkombination DBBMF ikke meget om, hvad det er for et arbejdsområde, der er tale om. Det gør for den sags skyld forkortelser som GL, HRF eller TFD heller ikke.

Sæt fantasien i sving

Navnet skal altså kort og klart sige noget om det fælles forbunds arbejdsområde. En hurtig gennemgang af Arbejdsmarkedets Håndbog er en ørkenvandring i kedelige forbundsnavne, og ser man på de mange forbunds brevpapir, er rædselsfulde logoer fremherskende. – Samvirke-logo'et ligner en reklame for et firma, der sælger erhvervsbeklædning.

Et af de største problemer i konstruktionen af et nyt forbundsnavn er, hvorvidt der skal tages hensyn til traditioner. Skal alle stillingsbetegnelser nævnes, eller kan de koges sammen til et dækkende navn. Det drejer sig altså om at være opfindsom og banebrydende, hvis barnet skal have et godt navn. Det opfordrer vi nu dig til at være behjælpelig med.

Find på et godt navn, udfyld kuponen og send den til Samvirke, Apollovej 31 A, 2720 Vanløse, så vi har den senest 1. december. Mærk kugleren "navn". Så deltager du i den store konkurrence om tre rejsegavekort à 2.500 kroner.

Vi kan ikke love, at det bedste forslag rent faktisk bliver navnet på det nye forbund – det afgøres af den stiftende kongres, men vi kan love, at hvis dit forslag er rigtig godt, så har det en stor chance for at blive "navnet".

Hvad skal barnet hedde?

Forbundets navn: _____

Det skal forkortes: _____

Indsenders navn: _____

Adresse: _____

Postnummer: _____

By: _____

DRINKTEC – INTERBRAU '89 MESSEN I MÜNCHEN

Verdensudstillingen "Drinktec Interbrau '89", der er den største og mest betydende drikkevaremesse, fandt sted i München i dagene 25. august til 1. september d.å.

Forbundskonsulent John Pedersen besøgte messen i 2 dage og vil på denne baggrund i det efterfølgende forsøge at give et indtryk af messens betydning for vore brancher.

Større – Bedre – Hurtigere

Disse ord kunne have været messens slogan, for det er, hvad der karakteriserede denne messe.

Større – I forhold til den sidste Interbraumesse i 1985 – som ligeledes afholdtes i München, er der såvel på brygsiden, tapsiden som i lagerområderne tale om udvikling af meget store anlæg oven i det i forvejen eksisterende brede sortiment, der retter sig mod de mellemstore og mindre bryggerier.

Bedre – Fordi anlæggene virker mere færdige, og her tænker jeg

specielt på block- og superbloc-anlæggene, som nu giver indtryk af at være kommet over børnesygdommene.

EDB-styresystemer, som også var repræsenteret for 4 år siden, har nu for alvor holdt deres indtog på alle trin i produktionsprocesserne og i udgaver til såvel større som mindre bryggerier/mineralvandsfabrikker.

Hurtigere – Eksempelvis skal nævnes, at der nu er flere om at levere high-speed etiketmaskiner, dog så jeg ingen hastigheder over de 160.000 pr. time, som vi observerede for 4 år siden.

Brygsiden

På ølsiden førte firmaet Westfalia sig kraftigt frem med flere nyudviklede konstruktioner.

Her skal bl.a. nævnes en dampstereliserbar centrifuge og en centrifuge, der kan klare opgaverne i såvel bryghuset som i lagerkælderen/ølkammen med en kapacitet på 550 hl pr. time.

Westfalia har ligeledes udviklet en ny dekanter, som kan centrifugere væske med et tørstofindhold på op til 60% vol.

Denne dekanter er bl.a. solgt til Fredericia Bryggeri, og den udmærker sig ved at være mere støjsvag end tidligere konstruktioner.

Samme firma leverer et anlæg for klaring og stabilisering af øl, som kan løse problemerne med kiselgurstøv på vore arbejdspladser – idet filtreringen sker uden brug af kiselgur.

Kiselgur nævntes af Westfalia som problematisk, ikke mindst på grund af de øgede lovgivningsmæssige krav til miljøet og de stigende omkostninger vedrørende deponering af affald.

Det nye system bygger på et regenerabelt filterhjelpermateriale på cellulosebasis, som efter regenereringen og inden næste filtrering opvarmes til 85°C for at undgå infektion i produktet.

Udover de miljømæssige og økonomiske fordele ved at gå over til denne proces, peger firmaet på følgende:

- Det er en enkel proces-filtrering og stabilisering i et trin.
- Investeringsomkostningerne er lave, da eksisterende anlæg let kan tilpasses.

Så nu eksisterer der en klarings- og stabiliseringsproces uden det generende og sundhedsskadelige kiselgurstøv.

Det bør være en udfordring for sikkerhedsudvalgene på vore virksomheder at benytte sig af denne mulighed for at gennem-

Fredericia Bryggeri deltog på messen med bl.a. 2 arbejderrepræsentanter. – Her ses TR Erik Michelsen og TR Lars Stenør under et velfortjent hvil ved DANBREWs stand.

føre en afgørende forbedring af arbejdsmiljøet på brygsiden.

Der var andre spændende nyheder i forbindelse med miljø og teknologi på brygsiden, men det er umuligt at kommentere alle de udstillede brygværker, filtre, styresystemer og tekniske hjælpemidler. Der var et enormt udbud, hvorfor jeg vedrørende styresystemer skal nøjes med at kommentere et enkelt.

Firmaet Nea Lindberg, som leverede styresystemerne til Fredericia Bryggeri, og som i dag hedder ABB-Lindberg A/S, har udviklet et 3. eller 4. generations styresystem til bryghuse, der vel nok siger spar to til de systemer, der findes på markedet.

Mimictavlerne, som de kendes bl.a. på Fredericia Bryggeri, er lagt over på farveskærmene.

Bryggene finder selv automatisk den hurtigste vej igennem processen, og der er ved indtastning mulighed for visuelt status overblik på hvert procestrin.

Samtidig kan operatøren over skærmen fungere som fejlfinder.

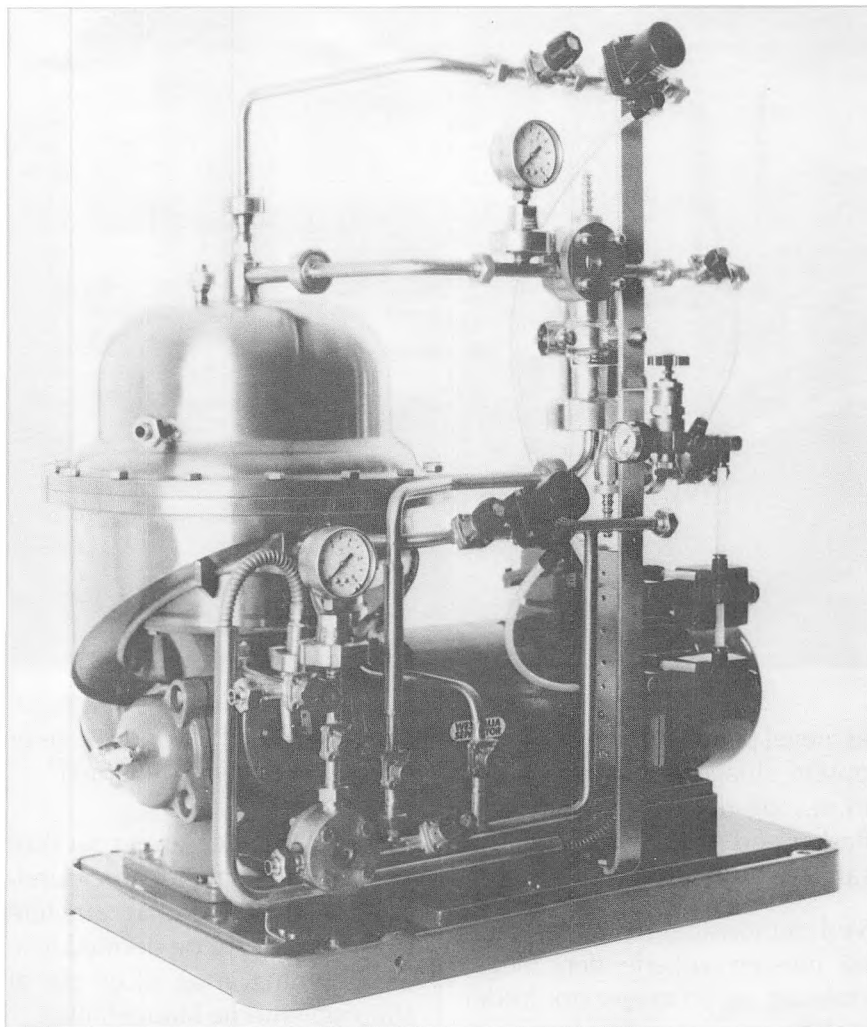
Anlægget blev demonstreret på messen og virkede vældig imponerende og overbevisende.

Der er stor sandsynlighed for, at det er dette styresystem, vi vil få at se ved moderniseringer i Fredericia, København og inden for Jyske Bryggerier m.m. i de kommende år.

På fadølsområdet var der et meget stort udbud i vaske- og tappeanlæg i alle størrelser og kapaciteter, og også her har EDB-styresystemerne holdt deres indtog.

Tappehallen

Holstein og Kappert, Kronos, Seitz, Ortman og Herbst og Simonazzi m.fl., de var der allesammen med det sidste nye isenkram, og nogle af de nævnte havde opstillet hele kolonneanlæg med block- eller superblocanlæg.

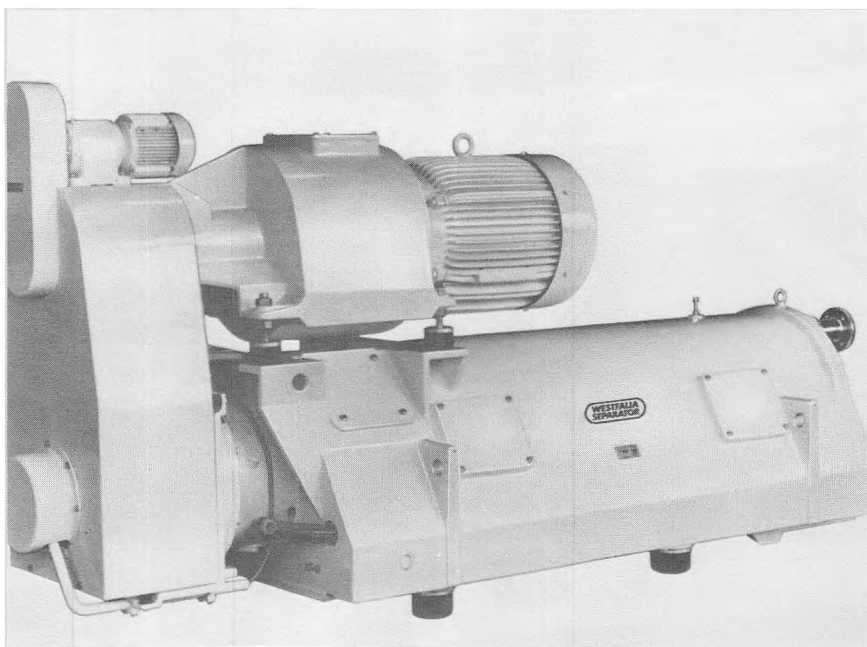
Den trykløse samler er nu en naturlig del af standardløsningen, når der etableres tappekolonner eller renoveres i tappehallerne.

Faktisk så jeg ingen traditionelle tryksamlerkonstruktioner på messen, men der var specielt en utraditionel trykløs samler, som

fortjener at få et par ord med på vejen.

Firmaet Simonazzi har udviklet en trykløs samler efter et helt nyt princip, hvor flaskerne i flere rækker ledes ind på en roterende, hældende rustfri ståldisk.

Simonazzi hævder, at anlægget

er meget pålideligt, fordi der ikke opstår slitage på transportører m.m., og der er færre væltede flasker end på de øvrige trykløse samlere påstås det.

Ved demonstration af maskinen på messen virkede den meget støjsvag, og en meget stor fordel ved den er, at den ikke tager megen plads op, hvilket specielt gør

den anvendelig, hvor der ikke er for megen plads at rutte med.

Med dette anlæg er der nu ikke længere nogen "teknisk" undskyldning for ikke at etablere trykløse samlere og dermed løse en væsentlig årsag til en del af støjproblemerne i tappehallen.

Block- og superblokanlæggene

var alle udrustede med sikkerheds- og støjafskærmning.

Det var interessant at se – og specielt at høre – at leverandørerne nu tænker i støjbaner ved konstruktion af nye anlæg.

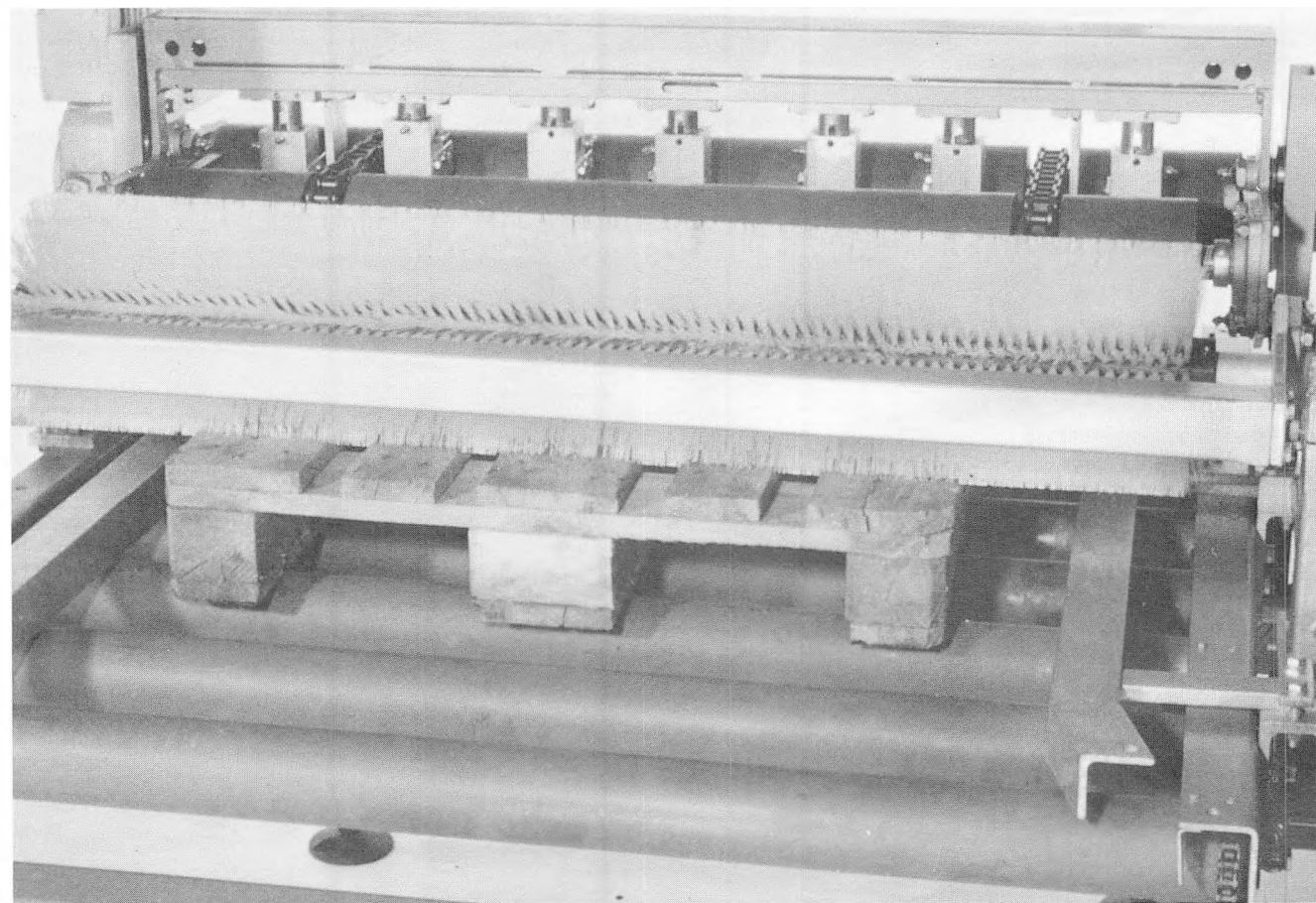
F.eks. overværede jeg, at en tysk leverandør forklarede sine engelske agenter, hvor restriktive de danske bryggerier er på støjrådet – og det var bestemt ikke noget han beklagede!

Så er det, at man klart ser perspektivet af det store arbejde, der blev gjort i støjudvalgene helt tilbage til 1972, og virkningen af det konstante pres, som fagforeningerne har udøvet i perioden for at få nedsat støjniveauet på arbejdspladserne.

Fyldehøjdekontroller og flaskeinspektionssystemer fandtes i alle udformninger.

Jeg skal specielt fremhæve et enkelt produkt, som er udviklet til detektion af kaustiske opløsninger i flaskerne.

Det er muligt, at det ikke er et nyt

produkt, men jeg iler alligevel med at bringe kendskabet til apparatet videre, da det åbenbart kan medvirke til, at flasker med natronlud bliver opdaget inden de går i tappemaskinen.

Systemet hedder Heuft-Fluid og består af 2 kontrolhoveder, som anvender 220 V strømforsyning. Det er nemt at installere og ligeledes nemt at justere ind til forskellige flaskestørrelser, og det signalerer fejlene såvel optisk som ved lyd.

Pallettering – Lager m.m.

På dette område var firmaet Kettner det absolut dominerende, selv om andre fabrikanter også var stærke på dette felt.

Jeg skal nøjes med at nævne to af de mere specielle produkter, som indgår i det store sortiment.

Det ene er en palle-trykprøvemaskine, som tester pallen samtidig med, at den presser evt. søm ned. Dette sker efter, at evt. fremmedlegemer er fjernet ved den forudgående automatiske afbørstning.

De sikkerhedsmæssige fordele ved denne operation er uomtvistelige.

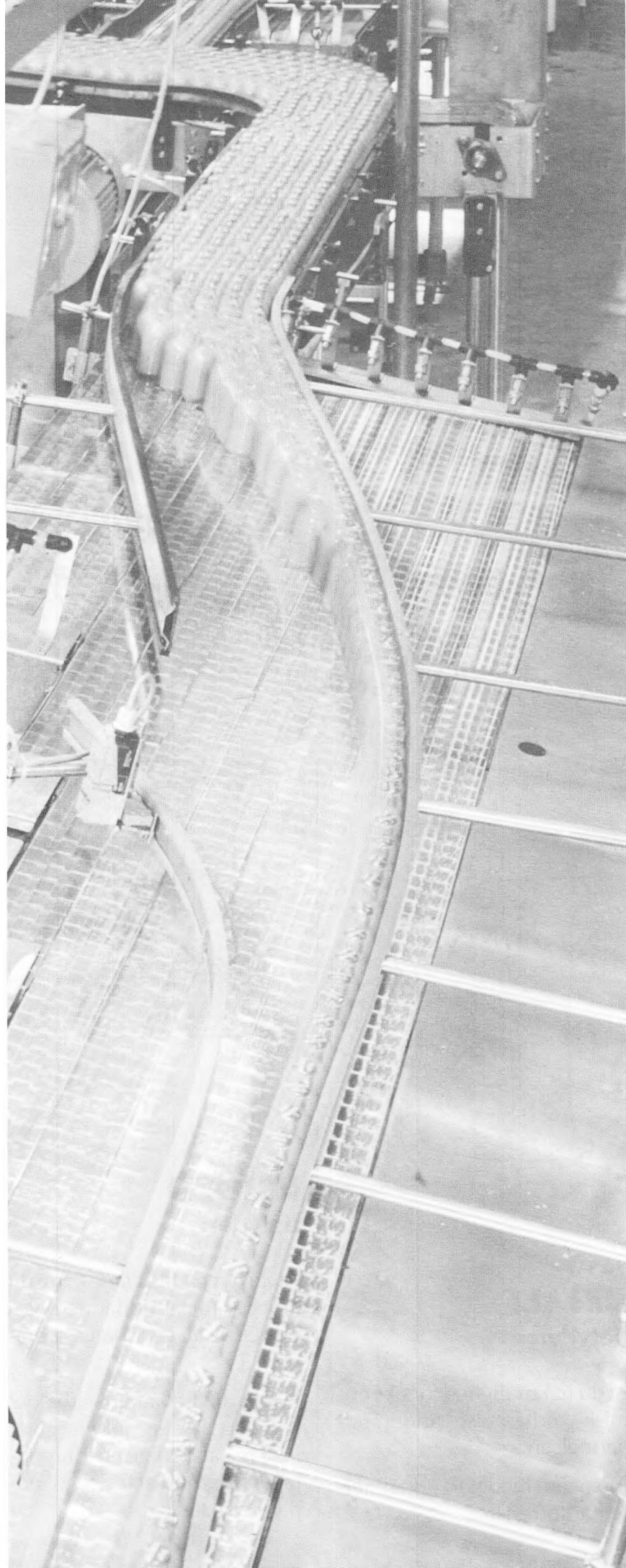
Kettner er også med, når det drejer sig om en automatisk læsse/aflæsemaskine til biler, og et eksemplar heraf var udstillet på messen.

Drikkevaretilbehør

I flere messehallen udstilledes alle former for tilbehør og hjælpemidler, kemikalier, glas, tøndebunde m.m. Det var stort og meget uoverskueligt, og derfor indhentede jeg en hel del brochurmateriale på de mere relevante produkter. Dette brochurmateriale står til rådighed for såvel brugergrupper som sikkerhedsrepræsentanterne på vore virksomheder.

Kopier af materialet kan rekvireres ved henvendelse til forbundets konsulentafdeling.

John Pedersen

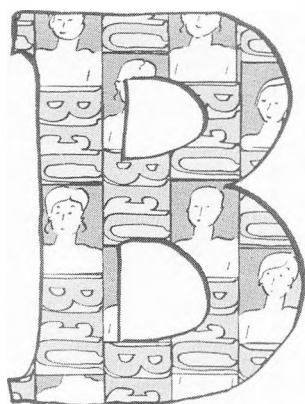
UDDANNELSE!
Sidste skud på stammen:

VUS

betyder VoksenUddannelsesStøtte

VUS er et lille skridt på vejen i de krav, vi i arbejderbevægelsen har til en voksenundervisningsreform.

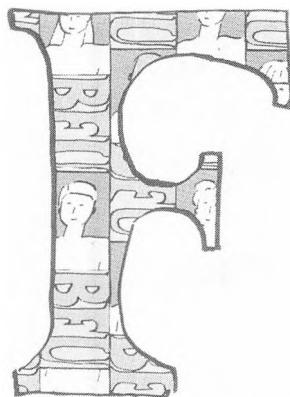
NEMLIG:

BETALT
betyder:

At du har mulighed for økonomisk godtgørelse under uddannelsen.

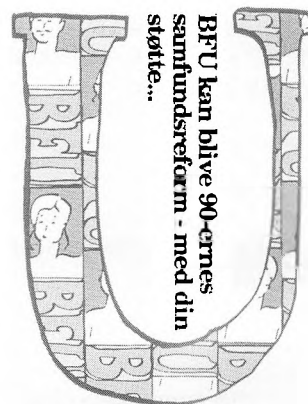
Ansøgere med kort uddannelse har fortrinsret.

FRIHED
betyder:

At du har ret til at *tage fri* fra dit arbejde for at uddanne dig – og ret til at *genoptage* arbejdet.

Retten til fravær fra arbejdet betyder, at en arbejdsgiver ikke må afskedige en lønmodtager på grund af fravær til uddannelse.

BFU kan blive 90-ernes
samlingsreform - med din
støtte...

UDDANNELSE
betyder:

At du har ret til selv at vælge din uddannelse,

eller

at du kan uddanne dig til noget, der har tilknytning til dit erhverv,

eller

at du kan vælge at uddanne dig, så du får større almen viden.

Du kan bl.a. tage kurser på højskoler, dagskoler, AMU-Centre, folkeskolens afgangsprøve, AOF – eller deltage i fagbevægelsens interne uddannelsesvirksomhed.

UDDANNELSE!

UDDANNELSE!

UDDANNELSE!

Selvom **VUS** er et lille skridt på vejen til betalt frihed til uddannelse, så er det et tilbud om "en form" for betalt uddannelse i arbejdstiden.

VUS betyder:

Jo mindre skole- eller erhvervsuddannelse, man har, desto større er chancen for at få støtte.

Man kan få **VUS** til højst 16 uger og midst en uge.

VUS-støtteforløbet kan dække samlede 16 ugers uddannelse eller et opdelt forløb. Der skal dog være minst seks timers uddannelse om ugen.

Uddannelsesforløbet kan *højest* strækkes over to år.

Uddannelsens indhold vælger *man selv*.

Den kan både være almen eller erhvervsrettet eller en kombination af disse.

Brug lokalsamfundets platforme.

Bibliotek, AMU centre, AOF osv. er steder, hvor man kan få besvaret spørgsmål som: "Hvor kan jeg uddanne mig?" "Hvilke uddannelses tilbud står til rådighed?"

VUS-støttesatsen er

p.t. 2.394 kr. pr. uge.

Det svarer til 479 kr. om dagen eller 63 kr. i timen.

VUS er ikke ferieberettiget.

Hvem kan søge VUS?

Alle kortuddannede mellem 25 og 60 år, som er i et arbejdsforhold, hvor man har været beskæftiget *mindst* 26 uger på fuld tid eller tilsvarende tid som deltidsansat.

Vær opmærksom på

at loven om **VUS** desværre *ikke* forpligter arbejdsgiverne til at "respekttere frihed" til, at man deltager i et selvvalgt uddannelsesforløb.

Derfor skal man aftale med sin arbejdsgiver, at man får

frihed til et valgt uddannelsesforløb, så man sikrer, at man ikke mister sin arbejdsplads.

Forbundet har 2. oktober 1989 udsendt følgende materiale til samtlige arbejdspladser:

LO's pjece:

**"Støtte til dig
– et skridt på vejen".**

Direktoratet for
Folkeoplysning:
"DUS med VUS"
Ansøgningskema.

Lone Christensen

DUS med VUS

Derfor taber medlemmerne interessen for det faglige arbejde

I Prop og Kapsel nr. 6/7 1989 har Birte Jacobsen, København et indlæg om den ekstraordinære kongres d. 2. 9. 1989. Som arbejdsløs bryggeriarbejder er Birtes indlæg det eneste, der pt. fortæller mig, hvad der skete på kongressen – og dette indlæg er jo så selvklart det eneste, hvoraf jeg kan drage mine egne konklusioner. – Ingen information til de arbejdsløse, i første omgang fra Klub 13 Kbh. eller fra den københavnske fagforening, men så sandelig heller ikke fra forbundet. Jeg kan konkludere, at jeg

må give Birte ret i, at den ekstraordinære kongres har været spild af medlemmernes penge – jeg opfatter det som en direkte sjofelhed mod medlemmerne at bruge oceaner af penge på at indkalde hele landet til en kongres, der kun har til formål at fortælle de delegerede, at forbundets daglige ledelse er af den opfattelse, at københavnsafdelingen ikke følger den normale procedure. – En utrolig grotesk handling fra forbundets daglige ledelses side.

Det kunne man have gjort alle afdelinger i landet opmærksom på ved at udsende en skrivelse, hvor man gav sin opfattelse til kende – offentliggøre samme skrivelse her i Prop og Kapsel og på den måde have vist respekt omkring medlemskontingentet.

At der på kongressen ikke blev tid til at diskutere det dagsordenspunkt, der omhandlede forbundets fremtidige arbejde bekræfter jo i allerhøjeste grad Birtes påstand om, at hele forestillingen var sat på benene, kun med det ene formål atter engang at gøre et forsøg på at slå københavnsafdelingen oven i hovedet. Birtes påstand bekræftes jo også af forbundsformanden i samme nummer af Prop og Kapsel – idet eneste omtale af den ekstraordi-

nære kongres omtales på side 5, nemlig i form af en udtalelse.

Som forhenværende medlem af det københavnske repræsentantskab kan jeg kun ryste på hovedet af forbundets daglige ledelses reaktioner på et forståelsesspørgsmål til et regnskab, for det var jo det, det hele handlede om.

Hele den danske fagbevægelse river sig fortvivlet i håret over medlemmernes manglende interesse og manglende deltagelse i det faglige arbejde. Denne netop afholdte ekstraordinære kongres er i allerhøjeste grad medårsag til, at medlemmerne føler, det er formålsløst at bruge tid, kræfter og penge på det faglige arbejde.

Brug dog for pokker tiden, kræfterne og medlemskontingentet på at genopbygge den forståelse, respekt og interesse hos medlemmerne, vi kender fra år tilbage.

Medl. nr. 270954-0230:

Elisabeth Sørensen,
arbejdsløs,
H. V. Rolstedtsvej 8. st.tv.,
2450 Kbh. SV.

PS. Jeg har valgt at følge Birtes eksempel i frygt for ikke at følge proceduren – så nærværende læserbrev er sendt anbefalet d. 9. oktober 1989.

PROP & KAPSEL · NR. 9/10 · 1989

PROP & KAPSEL

ISSN 0900-8446

Medlemsblad for Dansk Bryggeri-,
Brænderi- og Mineralvandsarbejder
Forbund

Redaktion: Preben Mortensen
(ansvarshavende)

Forbundets adresse:
Tomsgårdsvej 19¹
2400 København NV
Tlf. 01 19 05 77

Forbundsformand:
Preben Mortensen

Næstformand:
Arthur Jensen

Hovedkasserer:
Jytte Hansen

Forbundssekretær:
Lone Christensen

Provinssekretær:
Thomas Olsen
DBBMF
Kongensgade 57, st.th.
7000 Fredericia
Tlf. 05 91 07 13

Konsulenter:
John Pedersen
Henrik Hansen

Produktion: Holbæk Fotosats ApS

INDHOLD:

Leder	2
Struktur:	
Nye udfordringer i 1990 . . .	3
Ændringsforslag til gruppens love	4-12
Bioteknologi på arbejde	13-14
Nye At-vejledninger om stoffer og materialer . . .	14-15
Brevkassen	15
Mærkedage	15

Midt i bladet, til at tage ud:
AMU-kurser

Indlæg til P&K skal være redaktionen i
hænde SENEST 7. februar 1990
på forbundets adresse, Tomsgårdsvej
19¹, 2400 København NV.

Folket sejrede Åbne grænser - Frie valg

Afspændingen mellem supermagterne og opbruddet i Østeuropa stiller store krav til de europæiske lande, krav om, at vi påtager os et ansvar og bevidst og aktivt forsøger at påvirke udviklingen i Europa.

Det, som er skabt af mennesker, kan ændres af mennesker, men historien viser, at tilbud om at ændre ikke plejer at blive gentaget. Derfor må vi ikke overlade alle initiativer til de toneangivende konservative stater i Nato og EF.

Kravet fra vores side skal være, at der i EF og i Norden skal være en aktiv, bred østpolitik med teknologisk og økonomisk hjælp til de østeuropæiske lande. Kun gennem en åben og aktiv hjælp til Østeuropa kan vi for alvor deltage dér, hvor spillet om Europas fremtid afgøres.

Hverdagen i 1990 må ikke svigte det sus af frihed, som folkets sammenhold og kampe skabte i vinteren 1989.

Berlinmuren faldt, og verden jublede – muren stod der i 28 år som symbol på tvang.

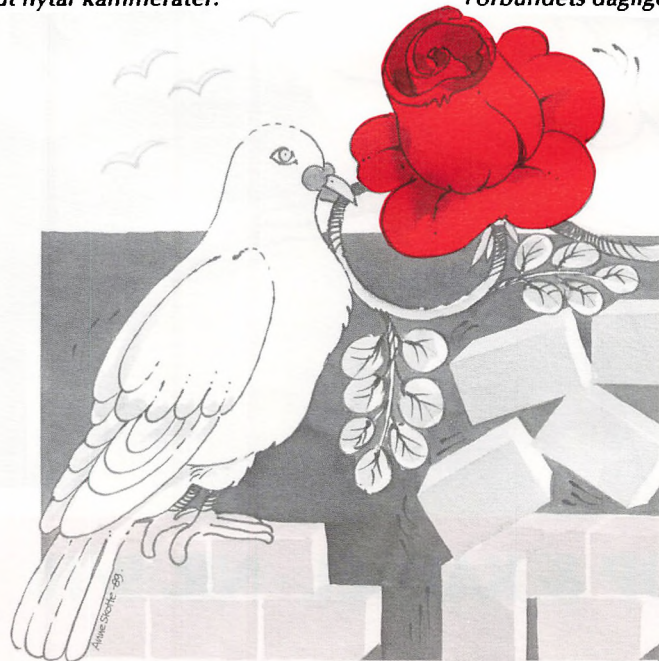
”Foråret ’68 i Prag” genopstod – tjekkoslovakkerne har for første gang åbne grænser. – Frie valg i Ungarn og Polen.

Stive magtstrukturer nedbrydes. Over hele Østeuropa vælger folket deres ledere – bortset fra Rumænien.

Hver dag har i øjeblikket sin historiske udvikling, men vi må huske, at der ikke findes nogen historisk udvikling uden tilbageslag. Kun ved at huske det og ved at leve med og påtage os et ansvar i fællesskab med andre mennesker kan tilbageslag forhindres, så historien ikke kommer til at indeholde katastrofer som i Peking.

Godt nytår kammerater.

Forbundets daglige ledelse

Nye udfordringer i 1990

I og med, at samfundet er i stadig udvikling, har vi nu i fagbevægelsen i en del år diskuteret, hvilken organisationsstruktur vi skal udvikle målrettet et stigende internationalt samarbejde, som kræver en mere fleksibel struktur. Ikke mindst i forhold til EF og de problemer, der er i den forbindelse og som får stor betydning for dansk beskæftigelsespolitik.

En moderne fagbevægelse må samle kræfterne om nye opgaver som teknologi og miljøuddannelse samt stå sammen i kampen mod uorganiserede i gule og kristelige organisationer.

Vi må arbejde på at undgå grænsestridigheder, splid forbundene imellem, dårlig økonomi og den forældede struktur, hvor medlemmerne har svært ved at trænge igennem med ideer og visioner i krav til fremtiden om at udbygge og forandre den nuværende struktur med et bredere fællesskab forbundene imellem.

Vi skal heller ikke underkende, at modparten, arbejdsgiverne, er tæt på at gå over til en struktur, hvor der opstår nogle store arbejdsgiver-mastodont-organisationer, der kan have alvorlige konsekvenser for overenskomststrukturen.

Ekstraordinær LO-kongres

For første gang i fagbevægelsens historie afholdt LO så en ekstraordinær kongres 8.-9. november i Aalborg, hvor der lå en instilling til kongresbeslutning om fagbevægelsens struktur.

Slogan'et var "Fag i bevægelse". Man vedtog 5 karteller: Bygge/Anlæg, Industri, Handel/Transport/Service, Kommune, Stat.

Det var kompromisernes kompromis, og kartellerne starter desværre uden Dansk Metal, Dansk El-Forbund og De Grafiske Fag – disse forbund stemte imod strukturen med 5 karteller.

83% af LO's kongresdelegerede stemte for strukturen med de 5 karteller. Der vil nu blive påbegyndt forhandlinger om de enkelte kartellers opbygning, så de kan komme i funktion i løbet af 1990.

Udviklingsperioden løber frem til 1995 – i denne periode har LO's organisationskomiteen til opgave at formidle og udvikle samarbejdet såvel inden for de enkelte karteller som kartellerne imellem.

Kompromisernes kompromis er etableret, så der kan arbejdes med en videre udvikling af dansk fagbevægelse.

Lad os håbe, at det vil lykkes at få de forbund, der har valgt at stå udenfor, med på et tidspunkt, så vi kan få et bredt samarbejde i fagbevægelsen til gavn for alle i bevægelsen.

Vort forbund

Vi i Dansk Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejder Forbund har en del år internt diskuteret, hvordan vi i "vores organisation" kunne indgå i et større fællesskab med andre dele af fagbevægelsen. Den beslutning, vi traf om at danne et nyt fælles forbund med GL, HRF og TFD, er nu en beslutning, som skal omsættes til realiteter. Som omtalt i P&K nr. 6/7 1989 skal vi på en ekstraordinær kongres den 5., 6. og 7. januar 1990 træffe beslutning om, hvilke love og aktivite-

ter, der fremover skal gælde for brygger-, brænderi- og mineralvandsgruppens arbejde i det nye forbund.

Vi skal altså omstille os til, at visse dele af regler og love skal vedtages som gruppeaktiviteter og at visse dele af regler og love skal vedtages som forbundsaktiviteter.

Det kan være svært, og hovedbestyrelsen har på fire møder diskuteret forslag til gruppens love og aktiviteter. Langt fra alt er på nuværende færdigbehandlet i hovedbestyrelsen, men de forslag, som hovedbestyrelsen har behandlet og givet en indstilling med til den ekstraordinære kongres' videre behandling, har vi valgt at orientere om i dette nummer af P&K, så der er mulighed for at følge med i, hvad fremtiden indeholder for gruppens arbejdsplatform.

Forslagene er forsøgt opstillet med følgende udgangspunkt:

Forbundets nuværende love med markering af, hvilke dele af disse, der skal vedtages som gruppelove og behandles på den ekstraordinære kongres den 5., 6. og 7. januar 1990, samt det der skal vedtages som det nye forbunds love og behandles på den stiftende kongres den 26., 27. og 28. januar 1990.

Ændringsforslag til gruppens love

§ 1. Forbundets formål

Ændres til: Gruppeformål

Fyn-Sydjyske kreds' forslag:

§ 1 Formål (Bør laves med udgangspunkt i de nuværende love for DBBMF.)

Anbefales enstemmigt af hovedbestyrelsen.

Bryggergruppens formål

A. Gruppen skal samle alle arbejdere, der er beskæftiget ved Bryggeri,- Brænderi,- og Mineralvandsindustrien, samt de på depoter beskæftigede i Danmark.

B. Det skal være gruppen magtpåliggende med alle til rådighed stående midler at medvirke til, at enhver ved ovennævnte industri beskæftigede arbejdere er medlem af den lokale afdeling og derigennem af forbundet.

Resten af nuværende formål ajourføres ifølge forbundets love.

§ 2 Kontingent

Stk. A-B-C-D-E-F-G-H-I-J-K.

Principperne for kontingentets fastsættelse, regulering og fordeling fastsættes af den stiftende kongres.

§ 3 Kongresser

Ændres til: § 3 Gruppekongressen.

Hovedbestyrelsens forslag

Stk. A ændres til:

Gruppekongressen er bryggergruppens øverste myndighed i alle foreliggende spørgsmål, der kun vedrører gruppens anliggende.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Hovedbestyrelsens forslag

Stk. B ændres til:

På den ordinære gruppekongres aflægges til godkendelse beretning om gruppens virksomhed, regnskab i revideret stand og beretning fra gruppekongressens nedsatte udvalg.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Hovedbestyrelsens forslag

Stk. C ændres til:

Fordeling af de delegerede, udover bryggergruppens hovedbestyrelsesmedlemmer, sker i henhold til forbundets love § 3 C og omregnes procentvis i fordeling mellem de 3 kredse og den københavnske afdeling.

Sjælland-Falster kreds' forslag

Fordeling af delegerede sker i henhold til forbundets love § 3 C (procentvis mellem kredsen og Københavns afdeling).

Eksempel:

Nuværende fordeling:

Sjælland-Falster kreds	25 delegerede
Fyn-Sydjyske kreds	27 delegerede
Nordjyske kreds	27 delegerede
Københavns afd.	47 delegerede
I alt	126 delegerede

Sjælland-Falster kreds delegerede	25 = 20,0%
Fyn-Sydjyske kreds delegerede	27 = 1,5%
Nordjyske kreds delegerede	27 = 21,5%
Københavns afd.'s delegerede	47 = 37%

I det nye fælles forbund antal delegerede ud over HB, og under forudsætning af 1 delegeret pr. 100 medlemmer.

61 delegerede

Sjælland-Falster kreds	20,0% = 12 delegerede
Fyn-Sydjyske kreds	21,5% = 13 delegerede
Nordjyske kreds	21,5% = 13 delegerede
Københavns afd.	37,0% = 23 delegerede

Herudover vil bryggergruppen med nuværende antal medlemmer have 11 HB pladser.

I alt 72 delegerede.

For at sikre kvinderepræsentation i forhold til ordinær kongres 1988 fordeles delegerede således:

Sjælland-Falster kreds' delegerede	12
heraf mindst 2 kvinder	
Fyn-Sydjyske kreds' delegerede	13
heraf mindst 3 kvinder	
Nordjyske kreds' delegerede	13
heraf mindst 3 kvinder	

Københavns afd.'s delegerede 23

heraf mindst 7 kvinder

Anbefales af Hovedbestyrelsen med 18 stemmer for, 9 imod og 1 undlod at stemme.

Fyn-Sydjyske kreds' forslag:

I henhold til forbundets love § 3 stk. 4 vælges de delegerede således:

Udgangspunktet for fordelingen af delegerede er medlemstallet pr. 31. marts i kongresåret. Beregningen foretages ud fra det antal delegerede, som gruppen ifølge forbundets love § 3 stk. 4 har krav på, udover hovedbestyrelsesmedlemmer.

X antal delegerede divideres med medlemstallet, hvorved fremkommer et fordelingsnøgletal. Dette fordelingsnøgletal divideres herefter op i de 3 kredse og den københavnske afdelings medlemstal.

Herved fremkommer antal delegerede for de 3 kredse og den københavnske afdeling. Dette giver i dag:

Sjælland Falster kreds	10 delegerede
Fyn-Sydjyske kreds	12 delegerede
Nordjyske kreds	11 delegerede
Københavns afdeling	29 delegerede

Gruppenlederens meddeler de 3 kredse og den københavnske afdeling deres antal delegerede 5 måneder før afholdelsen af kongressen.

Afvises af hovedbestyrelsen med 10 stemmer for, 16 stemmer imod, 2 undlod at stemme.

Nordjyske kreds' forslag:

Kongresser: Pr. påbegyndt 100 medlemmer 53 pladser + HB, i alt 62 pladser.

Kongresdelegerede vælges med en fra hver afdeling og derudover efter medlemstal, dog tages højde for evt. HB medlemmer.

Afvises af Hovedbestyrelsen med 5 stemmer for, 15 stemmer imod og 8 undlod at stemme.

Københavns afdelings forslag:

Kredsene og københavnsafdelingen tildeles 1 delegeret pr. påbegyndt 100 medlemmer. Hvis dette medfører et større antal delegerede end bryggergruppen har ret til, trækkes de fra de kredse eller københavnsafdelingen, som er længst fra at opnå nye mandater.

Afvises af Hovedbestyrelsen med 10 stemmer for, 17 stemmer imod, 1 undlod at stemme.

Randers afdelings forslag:

Kongresdelegerede vælges ud fra medlemstal og fordeles gennem kredsene. 1 pr. påbegyndt 100, og hvis det bliver for mange, reduceres ud fra hvem der er længst fra at opnå en delegeret. De mindre afdelinger kan vælge at lægge deres medlemstal sammen og på den måde sikre sig en delegeret.

Afvises af hovedbestyrelsen med 10 stemmer for, 17 stemmer imod og 1 undlod at stemme.

Hovedbestyrelsens forslag

Stk. D ændres til:

Enhver til gruppekongressen valgt repræsentant skal være forsynet med et af gruppebestyrelsen udstedt mandatkort, som skal være underskrevet af et gruppebestyrelsesmedlem og den fungerende afdelingsformand.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Hovedbestyrelsens forslag

Stk. E ændres til:

Intet medlem af bryggergruppen kan vælges til delegeret, medmindre den pågældende i uafbrudt 12 måneder har været medlem og betalt det til forbundet og afdelingen vedtagne kontingent.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Stk. F. rettes ind efter forbundslovene.

Københavns afdelings forslag

Stk. G ændres til:

Enhver under gruppen hørende afdeling kan indsende forslag til behandling på gruppemødet.

Københavns afdelings forslag

Stk. H ændres til:

Alle af afdelingerne indsendte forslag og af gruppebestyrelsen stillede forslag udsendes til samtlige afdelinger og delegerede.

Københavns afdelings forslag

Stk. I ændres til:

Intet forslag kan nyde fremme på gruppemødet uden at være vedtaget på forslagsstillernes afdelings generalforsamling. Herfra undtages dog forslag fra gruppebestyrelsen.

Hovedbestyrelsens forslag

Stk. J ændres til:

Skriftlig afstemning finder sted på gruppekongressen, når mindst 12 delegerede stemmer herfor.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Hovedbestyrelsens forslag

Stk. K ændres til:

På forlangende af 20% af de delegerede kan et til behandling på gruppekongressen vedtaget forslag henvises til urafstemning.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Københavns afdelings forslag

Stk. K ændres til:

På forlangende af 20% af deltagerne i gruppemødet kan ethvert fremsat forslag henvises til urafstemning.

Afvises af Hovedbestyrelsen med 8 stemmer for, 20 stemmer imod.

Hovedbestyrelsens forslag

Stk. L ændres til:

De gruppevalgte kritiske revisorer har altid sæde på gruppekongressen. Revisorer, der ikke er valgt som delegerede, har taleret men ikke stemmeret.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Hovedbestyrelsen forslag

Stk. M ændres til:

Ekstraordinær gruppekongres kan indkaldes af gruppebestyrelsen, én af de 3 kredse eller den københavnske afdeling.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Københavns afdelings forslag

Stk. M ændres til:

Ekstraordinært gruppemøde kan indkaldes af gruppebestyrelsen eller af én af de 3 kredse eller københavnsafdelingen. Ekstraordinært gruppemøde skal indkaldes hurtigst muligt.

Hovedbestyrelsens forslag

Stk. N ændres til:

Alle de med den ekstraordinære gruppekongres forbundne udgifter, herunder rejser og diæter, afholdes af bryggergruppen.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Københavns afdelings forslag

Stk. N ændres til:

Alle med gruppemøderne forbundne udgifter, herunder rejser og diæter, afholdes af gruppekassen.

Hovedbestyrelsens forslag

Stk. O ændres til:

Gruppekongressen nedsætter udvalg, der mellem gruppekongresserne skal arbejde med de emner, som er vedtaget af gruppekongressen.

Gruppekongressen nedsætter et stemmeudvalg, som fungerer i kongresperioden ved urafstemninger udelukkende for bryggergruppens medlemmer.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Københavns afdelings forslag

Stk. O ændres til:

Gruppemøder:

Der udarbejdes en forretningsorden for gruppemøderne. Der afholdes ordinære gruppemøder hvert 2. år. (Gruppemøde, som ikke afholdes i forbindelse med kongres, afholdes 1 måned før et ordinært repræsentantskabsmøde).

Afvises af Hovedbestyrelsen med 10 stemmer for, 18 stemmer imod.

Københavns afdelings forslag

Stk. O ændres til:

Følgende faste punkter er på dagsorden til gruppemøderne:

1. Beretning. Herunder udvalgsrapporter.
2. Regnskab. Budget. Økonomi.
3. Forslag.
4. Valg af gruppeledelse.
Valg af revisorer.
5. Eventuelt.

§ 4. Hovedbestyrelsen

Fyn-Sydjyske kreds' forslag

Stk. A og stk. B ændres til:

Til forbundets Hovedbestyrelse vælger gruppen et antal hovedbestyrelsesmedlemmer i henhold til forbundets love § 5 stk. 1. Udover formanden for gruppen og de 2 sekretærer, som er fødte medlemmer af hovedbestyrelsen, vælges fra de 3 kredse og den københavnske afdeling et antal hovedbestyrelsesmedlemmer ud fra deres medlemstal, hvilket i dag giver:

Sjælland-Falster kreds	1 HB medlem
Fyn-Sydjyske kreds	2 HB medlemmer
Nordjyske kreds	2 HB medlemmer
Københavns afd.	3 HB medlemmer

Herudover vælges for hver enkelt hovedbestyrelsesmedlem en personlig suppleant efter samme fordelingsnøgle.

Afvises af Hovedbestyrelsen med 11 stemmer for, 15 stemmer imod, 2 undlod at stemme.

Nordjyske kreds' forslag:

HB vælges på kongressen, så alle bliver repræsenteret.

1 Depot – 1 Jyske – 1 Albani – 1 øvrige – 1 Sprit – 1 Kvinde – 1 DfB.

Afvises af Hovedbestyrelsen med 5 stemmer for, 23 stemmer imod.

Sjælland-Falster kreds' forslag:

Hver kreds får 2 hovedbestyrelsesmedlemmer. (Københavns afdeling regnes som en kreds).

Anbefales af Hovedbestyrelsen med 13 stemmer for, 10 stemmer imod og 5 undlod at stemme.

Københavns afdelings forslag:

Repræsentanterne fordeles mellem kredsene og københavnsafdelingen med 1 pr. påbegyndt 1000 medlemmer. Hvis dette medfører et større antal repræsentanter end bryggergruppen har ret til, trækkes de fra de kredse eller københavnsafdelingen, som er længst fra at opnå nye repræsentanter.

Afvises af Hovedbestyrelsen med 8 stemmer for, 15 stemmer imod og 5 undlod at stemme.

Stk. C-D-E-F-G-H-I-J-K-L

Overgår dels til forbundslovene og dels til ny § omhandlende gruppebestyrelsen.

Ny §. Repræsentantskabsmedlemmer

Hovedbestyrelsens forslag:

11 HB medlemmer + 14 repræsentanter, i alt 25, der fordeles således:

11 HB medlemmer

5 repræsentanter fra den københavnske afdeling.

3 repræsentanter fra Nordjyske kreds.

3 repræsentanter fra Fyn-Sydjyske kreds.

3 repræsentanter fra Sjælland-Falster kreds.

Anbefales af Hovedbestyrelsen med 17 stemmer for, 9 stemmer imod, 2 undlod at stemme.

Fyn-Sydjyske kreds' forslag:

I henhold til forbundets love § 4, stk. 2 vælges gruppens repræsentanter til repræsentantskabet som følger:

Udgangspunktet for fordeling af repræsentanter til repræsentantskabet for gruppen, er det aktuelle medlemstal pr. 31.12. i året forud for repræsentantskabsmødet ud fra følgende beregning:

Beregningen foretages ud fra det antal repræsentanter, som gruppen ifølge forbundets love § 4, stk. 2 har krav på til repræsentantskabsmødet. Antal repræsentanter divideres op i medlemstallet, hvorved fremkommer et fordelingsnøgletal. Dette fordelingsnøgletal divideres herefter op i de 3 kredse og den københavnske afdelings medlemstal, hvorved deres antal repræsentanter fremkommer. Dette giver i dag:

Sjælland-Falster kreds	2 repræsentanter
Fyn-Sydjyske kreds	3 repræsentanter
Nordjyske kreds	3 repræsentanter
Københavns afd.	6 repræsentanter

Derudover indgår gruppens hovedbestyrelsesmedlemmer i repræsentantskabet.

Afvises af Hovedbestyrelsen med 9 stemmer for, 14 stemmer imod, 5 undlod at stemme.

Nordjyske kreds' forslag:

Repræsentantskabet består af HB + 1 fra hver kreds og 1 fra København.

Forslaget er trukket.

Sjælland-Falster kreds' forslag:

Hver kreds får 3 repræsentanter.

Forslaget er trukket.

Københavns afdelings forslag:

De delegerede fordeles mellem kredsene og københavnsafdelingen i forhold til antallet af medlemmer i kredsene og afdelingen.

Hvis der er overskud af delegerede, fordeles disse = systemet med tillægsmandater.

Afvises af Hovedbestyrelsen med 8 stemmer for, 18 stemmer imod og 2 undlod at stemme.

§ 5 Forretningsudvalget

Ændres til Gruppebestyrelsen

Fyn-Sydjyske kreds' forslag

Stk. A ændres til:

I henhold til forbundets love § 8 vælges under kongressen en gruppebestyrelse, bestående af en formand og 2 sekretærer samt 10 gruppebestyrelsesmedlemmer. De 10 gruppebestyrelsesmedlemmer valgt som følger ud fra medlemstallet.

Dette giver i dag:

Sjælland-Falster kreds	1 gruppebestyrelsesmedl.
Fyn-Sydjyske kreds	2 gruppebestyrelsesmedl.
Nordjyske kreds	2 gruppebestyrelsesmedl.
Københavns afd.	5 gruppebestyrelsesmedl.

Herudover vælges en personlig suppleant for hvert enkelt gruppebestyrelsesmedlem. Endvidere indgår gruppens hovedbestyrelsesmedlemmer i gruppebestyrelsen.

Sjælland-Falster kreds' forslag

Stk. A ændres til:

Hver kreds får 2 repræsentanter, heraf den ene kredsformanden.

Københavns afdelings forslag

Stk. A ændres til:

Pladserne i gruppebestyrelsen fordeles mellem kredsene og københavnsafdelingen efter følgende model:

Medlemstallet i bryggergruppen pr. 31. marts i kongresåret divideres med 10. Dette er lig med det antal medlemmer, der skal til for at opnå en bestyrelsespost. Overskydende pladser fordeles efter systemet med tillægsmandater. (De som er tættest på at opnå et mandat, får det første. De næsttætteste det andet osv.).

Hovedbestyrelsens forslag

Stk. A ændres til:

Hovedbestyrelsesmedlemmer har altid sæde i gruppebestyrelsen.

Indstilles enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Herudover har 1 kvinderepræsentant fra København og 1 kvinderepræsentant fra provinsen sæde i gruppebestyrelsen.

Anbefales af Hovedbestyrelsen med 16 stemmer for, 0 stemmer imod, 12 undlod at stemme.

Hovedbestyrelsens forslag

Stk. B ændres til:

Gruppebestyrelsen er bryggergruppens ansvarlige ledelse. Den har pligt til at lede gruppens virksomhed i overensstemmelse med de af gruppekongressen truffne beslutninger.

Anbefales af Hovedbestyrelsen med 14 stemmer for.

Københavns afdelings forslag

Stk. B ændres til:

Gruppebestyrelsen er gruppens ansvarlige ledelse. Den har pligt til at lede gruppens virksomhed i overensstemmelse med de truffne beslutninger.

Afvises af Hovedbestyrelsen med 9 stemmer for.

Fyn-Sydjyske kreds' forslag

Stk. B ændres til:

Gruppebestyrelsen er gruppens ansvarlige ledelse. Den har pligt til at lede gruppens virksomhed i overensstemmelse med de af kongressen og repræsentantskabet truffne beslutninger.

Afvises af Hovedbestyrelsen med 5 stemmer for.

Fyn-Sydjyske kreds' forslag

Stk. B ændres til:

Gruppebestyrelsen har ret og pligt til på alle områder, hvor lovene intet foreskriver, at træffe beslutninger, som er bindende for gruppen, under ansvar for gruppemødet, forbundet og en kommende kongres.

Hovedbestyrelsens forslag:

Stk. B ændres til:

Gruppebestyrelsen har ret og pligt til på alle områder, hvor lovene intet foreskriver, at træffe beslutninger, som er bindende for bryggergruppen, under ansvar for en kommende gruppekongres.

Anbefales af Hovedbestyrelsen med 15 stemmer for, 0 stemmer imod og 13 undlod at stemme.

Fyn-Sydjyske kreds' forslag

Stk. C og stk. D ændres til:

Ordinært gruppebestyrelsesmøde afholdes en gang i hvert kvartal, eller når formanden eller 4 gruppebestyrelsesmedlemmer fremsætter begæring herom.

Hvis forholdene gør det nødvendigt, kan gruppebestyrelsen indkaldes med 24 timers varsel. Indkaldelse kan foretages af formanden eller af de 2 sekretærer i forening med 2 gruppebestyrelsesmedlemmer, eller når et flertal af afdelingerne i en af kredsene, eller når den københavnske afdeling fremsætter anmodning herom.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Københavns afdelings forslag

Stk. D ændres til:

Hvis forholdene nødvendiggør det, kan gruppe-

bestyrelsen sammenkaldes med 24 timers varsel.

Stk. E redaktionel ændring:

Beslutninger træffes ved almindelig stemmeflerhed.

Fyn-Sydjyske kreds' forslag

Nyt stk. F:

Daglig ledelse forelægger på første gruppebestyrelsesmøde efter kongressen en fordeling af ansvars- og arbejdsområder imellem sig. I en sådan ansvars- og arbejdsbeskrivelse bør opsøgende arbejde i de lokale afdelinger have en høj prioritet.

Anbefalet enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Københavns afdelings forslag

Nyt stk. F:

Gruppeledelsen forelægger fordeling af arbejdsopgaver imellem sig for gruppebestyrelsen. Herunder fastsættes, hvem der har ansvaret for gruppens økonomi.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Fyn-Sydjyske kreds' forslag

Nyt stk. G:

Gruppebestyrelsen har i bevillingsøjemed ret til at træffe dispositioner om bevillinger på et beløb indtil 25.000 kr. Om bevillinger herudover foretages dette blandt gruppens medlemmer.

Afvises af Hovedbestyrelsen med 5 stemmer for, 21 imod og 2 undlod at stemme.

Hovedbestyrelsens forslag

Nyt stk. G:

Gruppebestyrelsen har i bevillingsøjemed ret til at træffe dispositioner om bevillinger på et beløb indtil 25.000 kr.

Anbefales af Hovedbestyrelsen med 14 stemmer for, 9 stemmer imod 5 og undlod at stemme.

Fyn-Sydjyske kreds' forslag

Nyt stk. H:

Dagsorden med bilag til gruppebestyrelsesmødet, tilsendes gruppebestyrelsesmedlemmerne senest 8 dage før mødets afholdelse. Formanden fremlægger til behandling og godkendelse en beretning om gruppens virksomhed og økonomi i den forgangne periode.

Gruppens formand fremlægger i 3. kvartal gruppens regnskab og budget til godkendelse på det ordinære gruppebestyrelsesmøde. Regnskabet fremsendes sammen med dagsorden for mødet.

Afvises af Hovedbestyrelsen med 7 stemmer for, 12 stemmer imod og 9 undlod at stemme.

Københavns afdelings forslag:

Nyt stk. H:

Dagsorden og relevante papirer tilsendes gruppe-

pebestyrelsen 14 dage forinden de ordinære møder afholdes.

Afvises af Hovedbestyrelsen med 8 stemmer for, 16 stemmer imod og 4 undlod at stemme.

Hovedbestyrelsens forslag

Nyt stk. H:

Dagsorden med bilag til gruppebestyrelsesmøder tilsendes gruppebestyrelsesmedlemmerne senest 8 dage forinden mødets afholdelse.

Gruppeformanden fremlægger til behandling og godkendelse en beretning om gruppens virksomhed.

På gruppebestyrelsesmødet 3. kvartal fremlægges regnskab for bryggergruppen til godkendelse, samt budgetforslag.

Anbefales af Hovedbestyrelsen med 21 stemmer for, 0 stemmer imod og 7 undlod at stemme.

Fyn-Sydjyske kreds' forslag

Nyt stk. I:

Gruppebestyrelsen udarbejder forretningsorden for gruppebestyrelsesmøder.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Københavns afdelings forslag

Nyt stk. I:

Der udarbejdes forretningsorden for gruppebestyrelsens møder.

Københavns afdelings forslag

Nyt stk. J:

Senest 4 uger efter afholdelse af gruppemødet i forbindelse med kongressen meddeler kredsene og den københavnske afdeling, hvem der er valgt som gruppebestyrelsesmedlemmer. (Kredsene og københavnsafdelingen kan suverænt udskifte gruppebestyrelsesmedlemmer).

Forslaget kan ikke behandles.

Fyn-Sydjyske kreds' forslag

Nyt stk. K:

Når et gruppebestyrelsesmedlem uden anmeldt eller gyldig grund udebliver fra 2 på hinanden følgende gruppebestyrelsesmøder, har den pågældende forbrudt sin ret til fortsat at være medlem af gruppebestyrelsen.

Hovedbestyrelsens forslag

Nyt stk. K:

Når et gruppebestyrelsesmedlem uden anmeldt eller gyldig grund udebliver fra 2 på hinanden følgende gruppebestyrelsesmøder udtræder den pågældende af gruppebestyrelsen.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Fyn-Sydjyske kreds' forslag

Nyt stk. L:

Hvor ekstraordinære forhold gør det nødvendigt, kan gruppebestyrelsen lade foretage uraf-

stemning blandt gruppens medlemmer. Afstemningen foregår afdelingsvis, de afgivne stemmesedler indsendes til gruppen, hvor det valgte stemmeudvalg foretager stemmeoptællingen inden for de fastsatte tidsterminer.

Forslag, hvorom afstemning har fundet sted, er godkendt eller forkastet med almindelig majoritet.

Resultatet af urafstemningen bekendtgøres medlemmerne ved et fra gruppen udsendt cirkulære til afdelingerne.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Københavns afdelings forslag

Nyt stk. L:

Hvis ekstraordinære forhold gør det nødvendigt, kan gruppebestyrelsen lade foretage urafstemning blandt gruppens medlemmer.

Urafstemningen foregår afdelingsvis. De afgivne stemmer indsendes til gruppen, hvor det valgte stemmeudvalg foretager optællingen inden for de fastsatte tidsterminer.

Forslag, hvorom urafstemningen har fundet sted, er godkendt eller forkastet med almindelig majoritet.

Med Hovedbestyrelsens tilføjelse:

At urafstemningstemaer skal forelægges en ekstraordinær gruppekongres,

anbefaler Hovedbestyrelsen forslaget med 13 stemmer for, 10 stemmer imod og 4 undlod at stemme.

Københavns afdelings forslag

Nyt stk. M:

Lokalaftaler skal indsendes til godkendelse i gruppebestyrelsen.

Afvises af Hovedbestyrelsen med 8 stemmer for, 16 stemmer imod og 3 undlod at stemme.

§ 6 Valg

Ændres til: Gruppens daglige ledelse/valg:

Hovedbestyrelsens forslag

Nyt stk. A:

Valg af gruppeformand og 2 gruppesekretærer sker på den ordinære gruppekongres, enkeltvis. Valg af hovedbestyrelsesmedlemmer, gruppebestyrelsesmedlemmer og repræsentantskabsmedlemmer sker på den ordinære gruppekongres.

Hvis gruppeformanden, én eller begge gruppesekretærer fratræder uden for orden, indkaldes der til en ekstraordinær gruppekongres. Gruppebestyrelsen kan konstituere en anden for resten af perioden, såfremt der er under 9 måneder til den ordinære gruppekongres.

Gruppeformanden og de 2 gruppesekretærer kan afsættes i kongresperioden, hvis et flertal af

gruppebestyrelsen og en ekstraordinær gruppekongres' flertal udtaler mistillid til den eller de pågældende personer.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Københavns afdelings forslag

Nyt stk. A:

Personvalg sker med almindelig majoritet.

Stk. B overgår til forbundslovene.

§ 7 Arbejdsområdet

Fyn-Sydjyske kreds' forslag

Stk. A ændres til:

Gruppens daglige ledelse består af formanden og de 2 sekretærer. Formanden har ansvaret for den daglige ledelse af gruppens virksomhed. Formanden er gruppens ordfører i alle forhandlinger. Når formanden er forhindret i at varetage sine funktioner på grund af rejse eller andet, overtages disse af en af de 2 sekretærer.

Afvises af Hovedbestyrelsen med 0 stemmer for, 23 imod og 4 undlod at stemme.

Stk. B-C-D-E-F-G-H-I:

Udgår.

§ 8 Revision

Fyn-Sydjyske kreds' forslag

Stk. A-B-C-D-E ændres til:

Nyt stk. A.

Der vælges 2 kritiske revisorer og 2 suppleanter til at revidere gruppens regnskab.

Anbefales af Hovedbestyrelsen med 19 stemmer for, 7 stemmer imod og 1 undlod af stemme.

Hovedbestyrelsens forslag

Stk. A-B-C-D-E ændres til:

Nyt Stk. A.

Der vælges 2 revisorer. En fra den københavnske afdeling og en fra provinsafdelingerne. Endvidere vælges 2 suppleanter efter samme regler.

Anbefales af Hovedbestyrelsen med 14 stemmer for, 10 stemmer imod og 3 undlod at stemme.

Københavns afdelings forslag

Stk. A-B-C-D-E ændres til:

Nyt stk. A.

Gruppens regnskab revideres af 2 valgte kritiske revisorer. En fra gruppebestyrelsen og en uden for gruppebestyrelsen.

For revisorerne vælges 2 suppleanter.

Afvises af Hovedbestyrelsen med 9 stemmer for, 18 stemmer imod.

§ 9 Afdelingerne

Stk. A og B ajourføres med forbundslovene.

Fyn-Sydjyske kreds' forslag

Stk. C ændres til:

Afdelingerne leder selv deres indre anliggender. De har til enhver tid ret til at tilkalde formanden for gruppen eller en af de to sekretærer.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Københavns afdelings forslag

Stk. C ændres til:

Afdelingerne leder selv deres indre anliggender. De har til enhver tid, når de finder det nødvendigt, ret til at tilkalde en fra gruppeledelsen.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Nordjyske kreds' forslag

Afdelingerne er suveræne.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Fyn-Sydjyske kreds' forslag

Stk. D ændres til:

Daglig ledelse for gruppen har til enhver tid adgang til afdelingernes møder og generalforsamlinger.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Københavns afdelings forslag

Stk. D ændres til:

Gruppebestyrelsen har adgang til afdelingernes møder og generalforsamlinger.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Københavns afdelings forslag:

Stk. E ændres til:

Ved urafstemning inden for bryggergruppen er Hovedbestyrelsen og afdelingernes bestyrelser ansvarlige for, at afstemningerne foregår under betryggende kontrol.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Stk. F udgår.

Københavns afdelings forslag

Stk. G ændres til:

Ingen afdeling kan have love, som er i strid med forbundets love.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Københavns afdelings forslag

Stk. H ændres til:

Hvis en overflytning af medlemmer fra en af gruppens afdelinger til en anden af gruppens afdelinger sker grundet en afdeling nedlægges eller grundet virksomhedssammenlægninger, fastsætter gruppebestyrelsen et beløb pr. medlem, som den fraflyttede afdelings kasse skal overføre til den afdelingskasse, medlemmet overføres til.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Stk. I udgår.

§ 10 Afslutning af overenskomster og forhandlinger

Københavns afdelings forslag

Stk. A-B-C-D ændres til:

Afslutning af overenskomster og forhandlinger: Ved alle gruppeforhandlinger, der angår de lokale afdelinger, skal kredsen eller afdelingerne være repræsenteret. Nægter en afdeling af lade sig repræsentere ved forhandlingerne, mister denne derved krav på sagens fremme. Afdelingernes bestyrelser har pligt til, når der fra arbejdsgivernes side foregår brud på de bestående overenskomster eller foretager ændringer i de hidtil bestående arbejdsvilkår, straks at indberette dette til gruppebestyrelsen.

En afdeling kan ikke med arbejdsgiverne indgå nogen som helst overenskomst, der vedrører løn- og arbejdsforhold, uden gruppebestyrelsens og hovedbestyrelsens godkendelse.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Fyn-Sydjyske kreds' forslag

Stk. B ændres til:

Ved alle gruppens forhandlinger, der angår de lokale afdelinger, skal afdelingerne være repræsenteret.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Stk. E ajourføres efter forbundslovene.

Københavns afdelings forslag

Nyt stk.:

Til at varetage forhandlinger ved overenskomstfornyelser nedsættes forhandlingsudvalg bestående af 1 repræsentant fra hver produktionsafdeling inden for overenskomstområdet, fra københavnsafdelingen dog 2 repræsentanter.

Afvises af Hovedbestyrelsen med 8 stemmer for, 13 stemmer imod og 6 undlod at stemme.

Københavns afdelings forslag

Nyt stk.:

Gruppebestyrelsen tager ikke stilling til overenskomstforlig, før de har været forelagt de berørte afdelinger.

Afvises af Hovedbestyrelsen med 10 stemmer for, 13 stemmer imod og 4 undlod at stemme.

§ 11 Arbejdsnedlæggelser, lockouter og boykotninger

Stk. A-B-C-D-E-F-G-H

Ajourføres ifølge forbundets love.

§ 12-13-14-15-16 og 17 Særlige bestemmelser

Ajourføres ifølge forbundets love.

Tillæg til gruppens love herunder kredsens opgaver

Fyn-Sydjyske kreds' forslag

Kredsstrukturen ændres til:

Gruppen inddeles i 4 kredse.

1 kreds for Nordjylland

1 kreds for Syddjylland og Fyn

1 kreds for den københavnske afdeling alene

1 kreds for Sjælland-Falster i øvrigt.

Formålet med den geografiske opdeling i kredse er alene, at kredsene fungerer som fordelingsnøgletal til de kompetente organer i gruppen og forbundet.

Der betales intet kontingent til kredsene.

Ved nødvendige møder i kredsen afholder afdelingerne selv udgifterne ved møder efter repræsentation.

Afvises af Hovedbestyrelsen med 13 stemmer for og 14 stemmer imod.

Hovedbestyrelsens forslag

Kredsstrukturen ændres til:

Kredsene afgør hver især sin egen struktur og repræsentation i kompetente organer.

Anbefales enstemmigt af Hovedbestyrelsen.

Nordjyske kreds' forslag

Kredsstrukturen ændres til:

Kredsens struktur forbliver uændret, indtil vi ser, hvilke arbejdsopgaver der bliver.

Anbefales af hovedbestyrelsen med 14 stemmer for, 11 stemmer imod og 2 undlod at stemme.

Københavns afdelings forslag

Gruppen er opdelt i 4 kredse:

Nordjylland

Syddjylland og Fyn

Sjælland og Falster

Københavnsafdelingen

Anbefales af Hovedbestyrelsen med 23 stemmer for, ingen stemmer imod og 4 undlod at stemme.

Randers afdelings forslag

Kredsene har den grundlæggende styring til alle valg til forbundets kompetente organer.

Øvrige forslag

Nordjyske kreds:

Det fremtidige fagblad må indeholde beslutningsreferater fra møder i det nye fællesforbund.

Københavns afdeling:

Udvalg:

Følgende udvalg er permanente:

Kvindepolitisk udvalg.

Landsdækkende depotudvalg.

Struktur- og udviklingsudvalg.

Århus Kvindelige afdeling:

Bevare kønskvotering.

Anbefales af Hovedbestyrelsen med 4 stemmer for, 1 imod og 23 undlod at stemme.

Århus mandlige afdeling:

Ingen fødte pladser/kønskvotering til nogle af grupperne.

Afvises af Hovedbestyrelsen med 1 stemme for og 27 imod.

Københavns afdeling:

Der skal indarbejdes bestemmelser i alle led, som sikrer kvindernes repræsentation.

Anbefales af Hovedbestyrelsen med 13 stemmer for, 9 stemmer imod, 6 undlod at stemme.

Nordjyske kreds:

Bryggergruppen skal arbejde på at få koncernudvalgene til at fungere bedre.

NR. 1 · 1989

**UDDANNELSE AF
BRYGGERIARBEJDERE,
BRÆNDERIARBEJDERE OG
MINERALVANDSARBEJDERE**

INDHOLD:
Uddannelsesstruktur
Kursusplan 1990
Vilkår under uddannelse
Uddannelsessteder
Brancheudvalg
med oprettede
arbejdsgrupper

AMU-kurser '90

- Kvalitetsbevidsthed 39 timer ■ Bryg- og tappeteknik 117 timer
- Brænderiteknik 39 timer ■ Kvalitetsteknik 39 timer
- Vedligeholdelse og fejlfinding (planlagt) ■ Procesindustriens kurser
- Grundkursus 78 timer ■ Produktionsspil 39 timer
- Datalære 1 (grundlæggende) 39 timer ■ Datalære 2 (grundl.) 39 timer
- Datalære 3 (brancherettet overbygning) 39 timer

AMU-kurser '90

Som en del af det arbejde, forbundet deltager i vedrørende vores branches specialarbejder-uddannelser har vi nedsat en informationsgruppe, som nu har udarbejdet retningslinier for, hvordan vi informerer om branchens specialarbejder-uddannelser.

Resultatet af dette er, at der udsendes en generel orientering om planlagte aktiviteter – et år frem. Orienteringen er en folder, som er indlagt i dette nr. af P&K. –

Læs den, og hvis du er i tvivl – har spørgsmål i forbindelse med de ønsker, du har om at deltage i uddannelserne – er du altid velkommen til at kontakte os.

HUSK, at der udover de uddannelsesstilbud, der er etableret for vore brancheområder, er et utal af uddannelsesstilbud fra andre brancher, som man kan deltage i. Oplysning om disse uddannelser fremgår af AMU-kursushåndbog, som udsendes én gang om året.

Lone Christensen

AMU-kursushåndbogen 1989 er udsendt til fagforeningen. 1990 udkommer ca. marts/april 1990.

Bioteknologi på arbejde

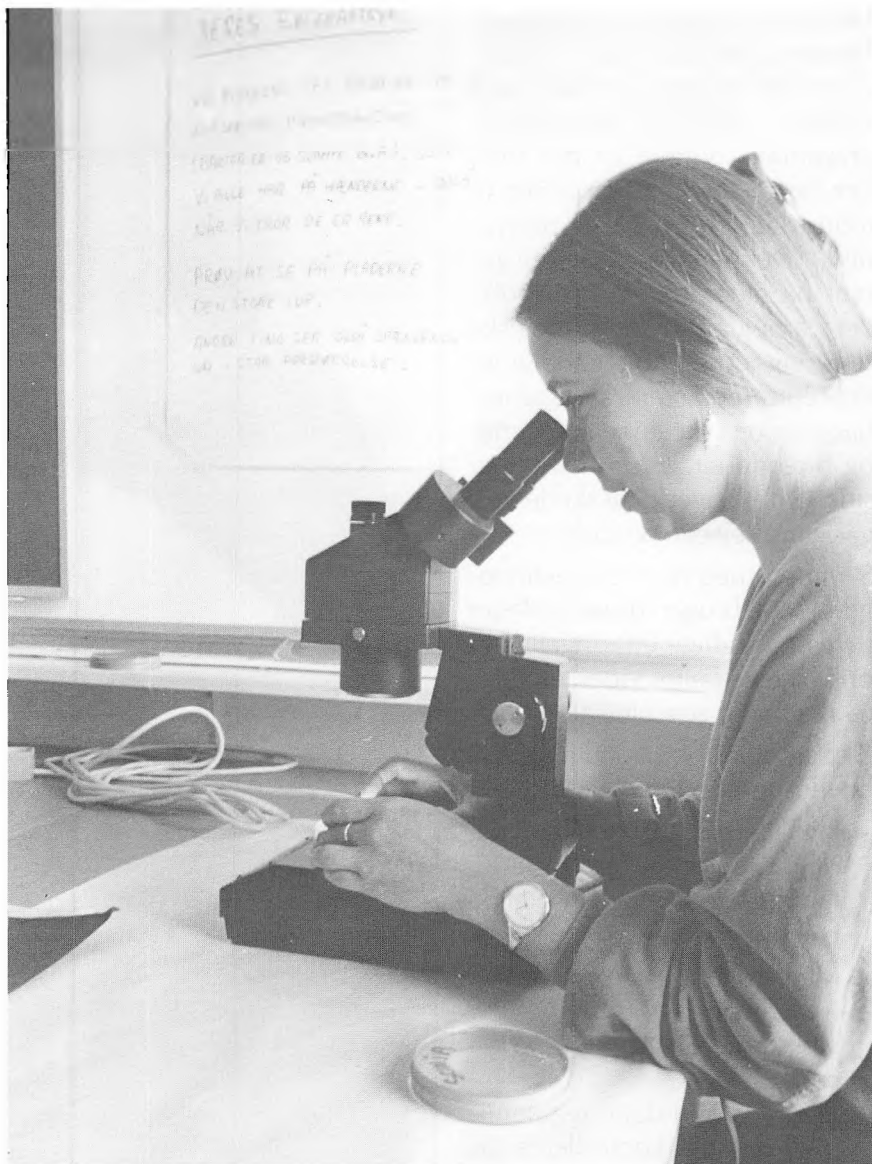
- * Hvad er mikroorganismer?
- * Hvad er gensplejsning og hvad er et gen for noget?
- * Arveanlæg, DNA, enzymer, biomasse?
- * Får vi gensplejset ølgær?
- * Eller hvad med sjove børn?

Disse spørgsmål er til behandling sammen med en masse andre i et projekt, som forbundet deltager i sammen med 6 andre forbund.

Vi har med offentlig økonomisk støtte ansat 2 projektmedarbejdere, Inger Marie Wiegman og Karen Mygind, der sammen med en arbejdsgruppe med folk fra en lang række arbejdspladser skal vurdere konsekvenserne af at anvende bioteknologi og gensplejsning på vore arbejdspladser.

Gennem 4 seminarer fordelt over et halvt år samler gruppen og projektmedarbejderne viden og stiller krav til den fremtidige udvikling.

De 21 deltagere kommer fra arbejdspladser, der tilsammen dækker alle dele af gensplejningsproblematikken.

Der er laboranter fra forskningslaboratorier, hvor man direkte anvender de nye teknikker med indgreb i levende organismers arveanlæg. Videre er der folk, der producerer fx. enzymer til industriel brug (bl.a. ølbrygning). Der deltager folk, som gør rent på laboratorierne, og folk, der arbejder med biologiske rensningsanlæg, og endelig er der repræsentanter fra slagterier, bagerier og vore egne bryggerier og brænderier, hvor vi før eller siden vil stå overfor at skulle omgås gensplejsede produkter.

Sammen med de 2 projektmedarbejdere bruger disse kolleger deres forskellige erfaringer til at opbygge en fælles viden om bioteknologi og gensplejsning.

Der arbejdes bl.a. med følgende hovedspørgsmål:

- Hvilke arbejdsmiljø- og ydremiljøproblemer kan opstå eller løses ved anvendelse af de nye bioteknologier?
- Med udgangspunkt i de nye muligheder for at give dyr væksthormon stilles spørgsmålet:
Hvordan kan dette reguleres, lovgives og kontrolleres på verdensplan, så dyrenes tarv og produkternes kvalitet tilgodeses?
- Hvordan kan gensplejsning på planter hjælpe til et økologisk landbrug?
- Hvilke spørgsmål rejser de nye humane DNA-teknikker?

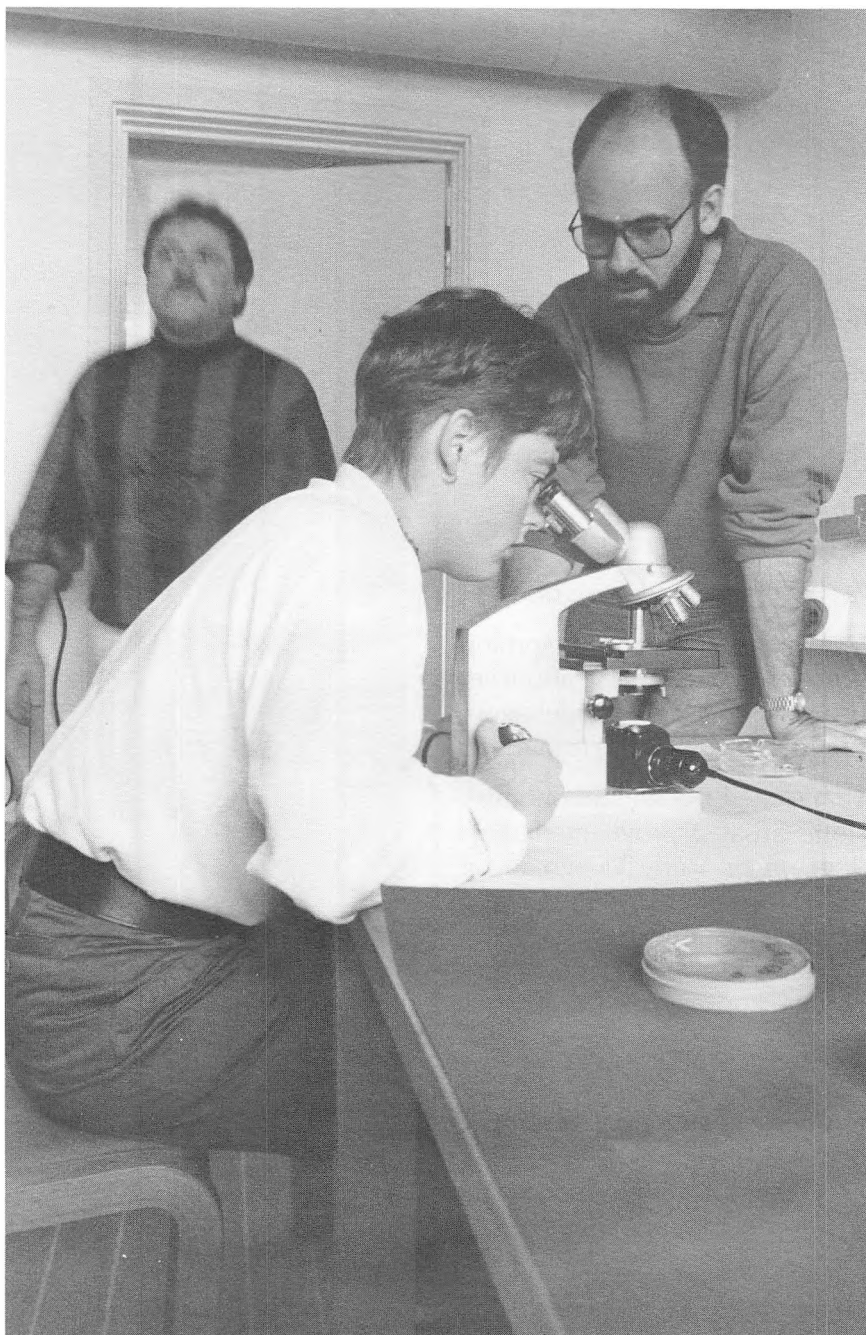
Hele projektet forventes afsluttet 15. marts 1990.

Fra forbundet deltager Ole Bay Christensen fra Malteriet på Carlsberg og Poul Erik Guldborg fra Spritfabrikken i Grenå.

Vil man vide mere om projektet, kan man henvende sig til Henrik Hansen i Forbundet.

Deltagende forbund:

DBBMF, Dansk Laborantforening, Landssammenslutningen af Hospitalslaboranter, SID, KAD, NNF & Teknisk Landsforbund.

KONSULENTAFDELINGEN

Nye At-vejledninger om stoffer og materialer

Arbejdstilsynet har udsendt en ny vejledning om stoffer og materialer.

Vejledningen står i At-meddelelse nr. 3.02.1 juni 1989, som er-

statte meddelelsen om samme emne fra juli 1984.

Farlige stoffer og materialer er dem, der skal klassificeres efter Miljøministeriets regler, dem,

der er optaget på Arbejdstilsynets liste over grænseværdier eller dem, der anses for farlige efter bestemmelse fra direktøren for Arbejdstilsynet.

Ændringen af denne vejledning består alene af en ajourført opstilling af de lovbekendtgørelser som danner baggrund for vejledningen.

Brugsanvisning for stoffer og materialer er titlen på en anden At-meddelelse nr. 3.02.2 juni 1989, der erstatter en meddelelse af samme navn fra december 1987.

I denne nye vejledning er der ligeledes sket en ajourføring af lovbekendtgørelserne, men herudover er der sket ændring af afsnittet om brugsanvisningens indhold.

Det fastslås, at hvis et materiale (produkt) indeholder flygtige stoffer og/eller organiske opløsningsmidler, skal navnene på disse angives i brugsanvisningen. Hvis et stof er opført på Arbejdstilsynets liste over kræftfremkaldende stoffer, skal dette oplyses.

For materialer (produkter), der indeholder 0,1% eller derover af et stof på nævnte lister, skal brugsanvisningen indeholde oplysning herom.

Begge de nævnte vejledninger er et vigtigt og nødvendigt værktøj for sikkerhedsorganisationerne på virksomhederne i arbejdet for at skabe et sikkert og sundt arbejdsmiljø.

Virksomhederne bør derfor gennemføre en kritisk revision af de eksisterende brugsanvisninger med henblik på ajourføring og indarbejdelse af de nævnte ændringer.

I den forbindelse vil det være en god idé at kontakte leverandørerne for at få nærmere oplysninger om produktsammensætning m.m. i forhold til de ændrede regler.

Konsulentafdelingen

Vedr. Studierejse til Østen:

Til min store overraskelse kan man læse i Københavns Afdelings fagblad (Bryggeriarbejderen), at nu skal forbundet og den Kbh. afdeling til at løse den københavnske afdelings problemer ved at forhandle med Carlsberg A/S på en studierejse til Østen.

Jeg ved ikke, om varmen i Østen kan løse de problemer, som de har på de københavnske bryggerier, for så skulle de være taget af sted, før overenskomstforhandlingerne gik i gang i foråret. Men det, der gør mig rigtig gal på denne studierejse til Østen, er økonomien i den.

Vi har fået besked på fra vores forbund om, at vi skulle spare, hvor der kunne spares, så forbundet har sparet grundkursus 1-2 samt miljøkonference og andre ting væk her i efteråret.

Men så læser man i det Kbh.s afd.s fagblad, at denne rejse ikke bliver nogen økonomisk belastning for den københavnske afdelings kasse, for vores udmærkede forbund betaler for sine 2 deltagere samt for den københavnske afdelings formand og næstformand.

Så er det, man sætter sig ned og tænker. Kan det være rigtigt, at vores medlemmer i provinsen skal spare, for at den københavnske afd. kan tage til forhandlinger i Østen for vores penge? – NEJ!

Sådan en tur til Østen (Hong Kong - Philippinerne - Malajsia og Thailand) for 4 deltagere i 3-4 uger er ikke den måde, jeg regner med, at man skulle spare på forbundes penge.

PS. Har den Københavns afd. tænkt på, at man kunne få sat nogle palmer og en sol op i hovedbestyrelseslokalet. Så kunne det være, at forhandlingerne i HB gik mere gnidningsløs, når der var lidt Østen-stemning, – og det koster ikke ret meget.

Med venlig hilsen
Poul Rasmussen
Kærsangervej 9
3000 Helsingør.

Carlsberg
25 års jubilæum
18. januar
Flemming Steen Andersen
Vesterled 21
3650 Ølstykke

25 års jubilæum
4. februar
Preben Ulrik Jacobsen
Præstemosen 72
2650 Hvidovre

17. februar
Poul-Erik Eriksen
Ingerslevsgade 108^{1.tv.}
1705 København V

18. februar
John Meier Christiansen
Kastaniehaven 3
2670 Greve

24. februar
Leif Jensen
Blommehaven 1
2680 Solrød Strand

*Prop & Kapsel ønsker læserne et godt og
lykkebringende nytår i håbet om, at '90-erne vil bringe
en mere miljøvenlig verden at leve i.*